COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 18.4.2018
COM(2018) 196 final

ANNEX 1

ANEXĂ

la

Propunerea de Decizie a Consiliului

privind încheierea Acordului de liber schimb între Uniunea Europeană și Republica Singapore

ACORD DE LIBER SCHIMB
ÎNTRE UNIUNEA EUROPEANĂ
ȘI REPUBLICA SINGAPORE

Uniunea Europeană, denumită în continuare „Uniunea”

și

Republica Singapore, denumită în continuare „Singapore”,

RECUNOSCÂND existența unui parteneriat solid și de lungă durată între părți, bazat pe principiile și valorile comune reflectate în Acordul de parteneriat și cooperare și importanța relațiilor lor economice, comerciale și de investiții;

DORIND să își consolideze în continuare relația în cadrul relațiilor lor generale și în mod coerent cu acestea, și convinse că prezentul acord va crea un nou climat pentru dezvoltarea comerțului și a investițiilor între părți;

RECUNOSCÂND că prezentul acord va completa și va promova eforturile de integrare economică regională;

HOTĂRÂTE să își consolideze relațiile economice, comerciale și de investiții în conformitate cu obiectivul dezvoltării durabile, sub aspect economic, social și de mediu, și să promoveze schimburile comerciale și investițiile într-un mod care să țină seama de nivelul ridicat de protecție a mediului și a muncii și de standardele și acordurile recunoscute la nivel internațional la care sunt părți;

DORIND să ridice nivelul de trai, să promoveze creșterea economică și stabilitatea, să creeze noi perspective de locuri de muncă și să îmbunătățească bunăstarea generală și, în acest scop, reafirmându-și angajamentul de promovare a liberalizării comerțului și a investițiilor;

CONVINSE că prezentul acord va crea o piață extinsă și sigură pentru mărfuri și servicii, sporind astfel competitivitatea întreprinderilor lor pe piețele mondiale;

REAFIRMÂND dreptul fiecărei părți de a adopta și a pune în aplicare măsurile necesare pentru urmărirea unor obiective legitime ale politicilor publice, precum cele în domeniul social, al mediului, al securității, al sănătății și siguranței publice, al promovării și protecției diversității culturale;

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul în favoarea Cartei Organizației Națiunilor Unite semnate la San Francisco la 26 iunie 1945 și ținând seama de principiile formulate în Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948;

RECUNOSCÂND importanța transparenței în comerțul internațional, în avantajul tuturor părților interesate;

URMĂRIND să stabilească reguli clare și reciproc avantajoase care să reglementeze schimburile și investițiile între ele și să reducă sau să elimine obstacolele din calea acestor schimburi și investiții;

DECISE să contribuie la dezvoltarea armonioasă și la expansiunea comerțului mondial prin înlăturarea obstacolelor din calea comerțului prin intermediul prezentului acord și să evite crearea de noi bariere în calea comerțului și investițiilor între părți de natură să reducă avantajele care decurg din prezentul acord;

BAZÂNDU-SE pe drepturile și obligațiile care le revin în temeiul Acordului OMC și al altor acorduri multilaterale, regionale și bilaterale la care sunt părți,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

CAPITOLUL UNU

OBIECTIVE ȘI DEFINIȚII GENERALE

ARTICOLUL 1.1

Instituirea unei zone de liber schimb

Părțile la prezentul acord instituie o zonă de liber schimb, în conformitate cu articolul XXIV din GATT 1994 și cu articolul V din GATS.

ARTICOLUL 1.2

Obiective

Obiectivele prezentului acord sunt să liberalizeze și să faciliteze comerțul și investițiile între părți, în conformitate cu dispozițiile prezentului acord.

ARTICOLUL 1.3

Definiții cu aplicare generală

În sensul prezentului acord și în lipsa unor dispoziții contrare:

„Acordul privind agricultura” înseamnă Acordul privind agricultura din anexa 1A la Acordul OMC;

„Acordul privind achizițiile publice” înseamnă Acordul privind achizițiile publice din anexa 4 la Acordul OMC;

„Acordul privind inspecția înainte de expediere” înseamnă Acordul privind inspecția înainte de expediere din anexa 1A la Acordul OMC;

„Acordul antidumping” înseamnă Acordul privind punerea în aplicare a articolului VI din Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994 din anexa 1A la Acordul OMC;

„Acordul privind determinarea valorii în vamă” înseamnă Acordul privind punerea în aplicare a articolului VII din GATT 1994 din anexa 1A la Acordul OMC;

„zi” înseamnă o zi calendaristică;

„MSL” înseamnă Înțelegerea privind regulile și procedurile de soluționare a litigiilor din anexa 2 la Acordul OMC;

„GATS” înseamnă Acordul General privind Comerțul cu Servicii din anexa 1B la Acordul OMC;

„GATT 1994” înseamnă Acordul General pentru Tarife și Comerț 1994 din anexa 1A la Acordul OMC;

„Sistemul armonizat” înseamnă Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, inclusiv toate notele juridice și modificările acestuia (denumit în continuare „SA”);

„FMI” înseamnă Fondul Monetar Internațional;

„Acordul privind licențele de import” înseamnă Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import din anexa 1A la Acordul OMC;

„măsură” înseamnă orice act cu putere de lege, reglementare, procedură, cerință sau practică;

„persoană fizică a unei părți” înseamnă un resortisant al Singapore sau al unui stat membru al Uniunii Europene, în conformitate cu legislația acestora;

„Acord de parteneriat și cooperare” înseamnă Acordul de parteneriat și cooperare între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Singapore, pe de altă parte, semnat la [...];

„persoană” înseamnă o persoană fizică sau juridică;

„Acordul privind măsurile de salvgardare” înseamnă Acordul privind măsurile de salvgardare din anexa 1A la Acordul OMC;

„Acordul SMC” înseamnă Acordul privind subvențiile și măsurile compensatorii din anexa 1A la Acordul OMC;

„Acordul SPS” înseamnă Acordul privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare din anexa 1A la Acordul OMC;

„Acordul BTC” înseamnă Acordul privind barierele tehnice în calea comerțului din anexa 1A la Acordul OMC;

„Acordul TRIPS” înseamnă Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală din anexa 1C la acordul OMC;

„OMPI” înseamnă Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale;

„Acordul OMC” înseamnă Acordul de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului încheiat la Marrakesh la 15 aprilie 1994;

„OMC” înseamnă Organizația Mondială a Comerțului.

CAPITOLUL DOI

TRATAMENTUL NAȚIONAL ȘI ACCESUL PE PIAȚĂ AL MĂRFURILOR

SECȚIUNEA A

DISPOZIȚII COMUNE

ARTICOLUL 2.1

Obiectiv

Părțile liberalizează progresiv și reciproc comerțul cu mărfuri pe parcursul unei perioade de tranziție începând de la intrarea în vigoare a prezentului acord, în conformitate cu dispozițiile prezentului acord și cu articolul XXIV din GATT 1994.

ARTICOLUL 2.2

Domeniul de aplicare

Dispozițiile prezentului capitol se aplică comerțului cu mărfuri dintre părți.

ARTICOLUL 2.3

Tratament național

Fiecare parte acordă tratament național mărfurilor celeilalte părți în conformitate cu articolul III din GATT 1994, inclusiv cu notele explicative și dispozițiile suplimentare ale acestuia. În acest scop, obligațiile prevăzute la articolul III din GATT 1994 și notele explicative și dispozițiile suplimentare ale acestuia sunt introduse în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 2.4

Taxe vamale

În sensul prezentului capitol, o taxă vamală include orice taxă sau impunere de orice tip, instituită pentru importul sau exportul unui bun sau legată de acesta, inclusiv orice formă de suprataxă sau impunere suplimentară instituită sau legată de un astfel de import sau export.

O „taxă vamală” nu include:

(a) impuneri echivalente unei taxe interne aplicate în conformitate cu articolul 2.3 (Tratament național);

(b) taxe impuse în conformitate cu capitolul trei (Măsuri de apărare comercială);

(c) taxe aplicate în conformitate cu articolul VI, articolul XVI, articolul XIX din GATT 1994, cu Acordul antidumping, cu Acordul SMC, cu articolul 5 din Acordul privind agricultura, precum și în conformitate cu MSL;

(d) redevențe sau alte impuneri aplicate în conformitate cu articolul 2.10 (Taxe și formalități în legătură cu importul și exportul).

ARTICOLUL 2.5

Clasificarea mărfurilor

Clasificarea mărfurilor în comerțul dintre părți este reglementată de nomenclatura tarifară a fiecărei părți în conformitate cu SA și modificările acestuia.

SECȚIUNEA B

REDUCEREA ȘI/SAU ELIMINAREA TAXELOR VAMALE

ARTICOLUL 2.6

Reducerea și/sau eliminarea taxelor vamale la import

1. Fiecare parte reduce și/sau elimină taxele vamale la importul mărfurilor originare din cealaltă parte în conformitate cu listele prevăzute în anexa 2-A. În sensul prezentului capitol, produs „originar” înseamnă orice produs conform cu regulile de origine stabilite în protocolul nr. 1.

2. Nivelul de bază al taxelor vamale la import, căruia urmează să i se aplice reduceri succesive în conformitate cu alineatul (1) este cel specificat în listele din anexa 2-A.

3. Dacă, în orice moment, o parte reduce nivelul taxei vamale în regimul clauzei națiunii celei mai favorizate (denumită în continuare „CNF”) aplicat importurilor după data intrării în vigoare a prezentului acord, nivelul taxei respective se aplică dacă și atât timp cât aceasta se situează sub nivelul taxei vamale la import calculat conform listei din anexa 2-A.

4. La trei ani după intrarea în vigoare a prezentului acord, părțile se consultă, la cererea uneia dintre părți, pentru a analiza accelerarea reducerii și eliminării taxelor vamale la import și extinderea sferei de aplicare a acestor măsuri. Orice decizie luată de părți în cadrul Comitetului pentru comerțul cu mărfuri cu privire la o astfel de accelerare sau extindere înlocuiește nivelul taxelor vamale sau categoria în faza eliminării stabilită în conformitate cu lista pentru marfa în cauză.

ARTICOLUL 2.7

Eliminarea taxelor vamale și a taxelor la export

Părțile nu pot menține sau institui nicio taxă vamală sau vreo altă taxă care să se aplice sau să fie în legătură cu exportul sau vânzarea pentru export de mărfuri către cealaltă parte, precum și nicio taxă internă asupra mărfurilor exportate către cealaltă parte care să fie în plus față de cele impuse asupra mărfurilor similare destinate vânzării interne.

ARTICOLUL 2.8

Statu-quo

De la data intrării în vigoare a prezentului acord, niciuna dintre părți nu crește taxele vamale existente și nu adoptă noi taxe vamale privind importul unei mărfi originare din cealaltă parte. Aceasta nu împiedică faptul că fiecare parte are posibilitatea de a crește o taxă vamală până la nivelul stabilit în lista corespunzătoare din anexa 2-A, după o reducere unilaterală.

SECȚIUNEA C

MĂSURI NETARIFARE

ARTICOLUL 2.9

Restricții la import și la export

1. Niciuna dintre părți nu adoptă sau menține interdicții sau restricții pentru importul oricărei mărfi provenite din cealaltă parte sau pentru exportul sau vânzarea oricărei mărfi destinate teritoriului celeilalte părți, în conformitate cu articolul XI din GATT 1994, inclusiv cu notele explicative și dispozițiile suplimentare ale acestuia. În acest scop, articolul XI din GATT 1994, notele explicative și dispozițiile suplimentare ale acestuia sunt incluse în prezentul acord și devin parte integrantă a acestuia, *mutatis mutandis*.

2. Părțile înțeleg că, înainte de a lua măsurile prevăzute la articolul XI alineatul (2) literele (a) și (c) din GATT 1994, partea care dorește să ia o astfel de măsură furnizează celeilalte părți toate informațiile relevante, în vederea găsirii unei soluții reciproc acceptabile. Părțile pot conveni asupra oricăror mijloace necesare pentru a pune capăt problemelor. În cazul în care nu se ajunge la un acord în termen de treizeci de zile de la furnizarea acestor informații, partea exportatoare poate aplica măsuri privind exportul mărfii în cauză, în temeiul prezentului articol. Atunci când împrejurări excepționale și critice care necesită o acțiune imediată fac imposibilă informarea sau examinarea prealabilă, partea care intenționează să ia măsuri poate să aplice imediat măsurile de prevenire necesare pentru a gestiona situația și informează imediat cealaltă parte cu privire la acestea.

ARTICOLUL 2.10

Taxe și formalități în legătură cu importul și exportul

1. Fiecare parte se asigură, în conformitate cu articolul VIII din GATT 1994, inclusiv cu notele explicative și dispozițiile suplimentare ale acestuia, că toate redevențele și taxele de orice natură [altele decât taxele vamale și măsurile enumerate la articolul 2.4 (Taxe vamale) literele (a), (b) și (c)] aplicate asupra importului sau exportului de mărfuri sau în legătură cu acestea sunt limitate ca valoare la costul aproximativ al serviciilor prestate, care nu este calculat pe o bază *ad valorem* și nu reprezintă o protecție indirectă a mărfurilor naționale sau o taxă cu caracter fiscal la import sau la export.

2. Fiecare parte pune la dispoziție printr-un mijloc desemnat oficial, inclusiv prin internet, redevențele și taxele pe care le impune în legătură cu importul sau exportul.

3. Nicio parte nu solicită tranzacții consulare[1], inclusiv redevențele și taxele aferente, în legătură cu importul unor bunuri ale unei alte părți.

ARTICOLUL 2.11

Proceduri în materie de licențe de import și export

1. Părțile își afirmă drepturile și obligațiile existente în conformitate cu Acordul privind licențele de import.

2. Părțile introduc și gestionează procedurile în materie de licențe de import sau de export[2] în conformitate cu:

(a) Articolul 1 alineatele (1)-(9) din Acordul OMC privind procedurile de acordare a licențelor de import;

(b) Articolul 2 din Acordul OMC privind procedurile de acordare a licențelor de import;

(c) Articolul 3 din Acordul OMC privind procedurile de acordare a licențelor de import.

[1] „Tranzacții consulare” înseamnă procedura de obținere, din partea unui consul al părții importatoare pe teritoriul părții exportatoare sau pe teritoriul unei terțe părți, a unei facturi consulare sau a unei vize consulare pentru o factură comercială, un certificat de origine, un manifest, o declarație de export a expeditorilor sau orice alte documente vamale în legătură cu importul mărfii.

[2] În sensul prezentului articol, „procedurile în materie de licențe neautomate” înseamnă proceduri de acordare a licențelor în cadrul cărora aprobarea cererii nu este acordată pentru toate persoanele fizice și juridice care îndeplinesc cerințele părții în cauză pentru a se angaja în operațiuni de import sau de export care implică mărfuri supuse procedurilor de acordare a licențelor.

În acest scop, dispozițiile menționate la literele (a), (b) și (c) din prezentul alineat sunt incluse în prezentul acord și devin parte integrantă a acestuia. Părțile aplică aceste dispoziții, *mutatis mutandis*, pentru toate procedurile în materie de licențe de export.

3. Părțile se asigură că toate procedurile în materie de licențe de export sunt aplicate în mod neutru și administrate într-o manieră corectă, echitabilă, nediscriminatorie și transparentă.

4. Fiecare parte adoptă sau menține procedurile de acordare a licențelor ca o condiție pentru importul pe teritoriul său sau exportul de pe teritoriul său către cealaltă parte numai atunci când nu sunt disponibile în mod normal alte proceduri adecvate care să servească unui scop administrativ.

5. Părțile nu adoptă sau mențin proceduri neautomate de acordare a licențelor de import sau de export, cu excepția cazului în care acestea sunt necesare pentru a pune în aplicare o măsură conformă cu prezentul acord. Partea care adoptă proceduri neautomate de acordare a licențelor indică în mod clar măsura care este pusă în aplicare prin intermediul unei astfel de proceduri de acordare a licențelor.

6. Partea care introduce proceduri de acordare a licențelor de export sau le modifică notifică acest lucru Comitetului pentru comerțul cu mărfuri cu șaizeci de zile înainte de publicarea respectivelor proceduri. Această notificare conține informațiile prevăzute la articolul 5 din Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import.

7. Fiecare parte răspunde în termen de șaizeci de zile la cererile de informații ale celeilalte părți cu privire la procedurile de acordare a licențelor pe care intenționează să le adopte, le adoptă sau le menține partea căreia i se adresează cererea, precum și cu privire la criteriile pentru acordarea și/sau alocarea licențelor de import sau de export.

ARTICOLUL 2.12

Întreprinderile comerciale de stat

1. Părțile își afirmă drepturile și obligațiile existente care decurg din articolul XVII din GATT 1994, din notele și dispozițiile suplimentare ale acestuia și din Înțelegerea privind interpretarea articolului XVII din Acordul General pentru Tarife și Comerț 1994 prevăzută în anexa 1-A la Acordul OMC, care sunt incluse în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

2. Părțile pot solicita, pe bază bilaterală, informații celeilalte părți, în conformitate cu articolul XVII alineatul (4) literele (c) și (d) din GATT 1994.

ARTICOLUL 2.13

Eliminarea măsurilor netarifare sectoriale

1. Părțile își asumă alte angajamente privind măsurile netarifare sectoriale privind mărfurile, prevăzute în anexele 2-B și 2-C (denumite în continuare „anexe sectoriale”). În acest scop, părțile pot să modifice anexele sectoriale, printr-o decizie adoptată în cadrul Comitetului pentru comerțul cu mărfuri.

2. La cererea oricăreia dintre părți, părțile inițiază negocieri cu scopul de a extinde sfera angajamentelor lor în materie de măsuri netarifare sectoriale privind mărfurile.

SECȚIUNEA D

EXCEPȚII SPECIFICE LEGATE DE MĂRFURI

ARTICOLUL 2.14

Excepții de ordin general

1. Nicio dispoziție a prezentului capitol nu împiedică adoptarea unor măsuri în conformitate cu articolul XX din GATT 1994, cu notele și dispozițiile suplimentare ale acestuia, care sunt introduse în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

2. Părțile înțeleg că, înainte de a lua orice măsură prevăzută la articolul XX literele (i) și (j) din GATT 1994, partea exportatoare care dorește să ia o astfel de măsură furnizează celeilalte părți toate informațiile relevante, în vederea găsirii unei soluții reciproc acceptabile. Părțile pot conveni asupra oricăror mijloace necesare pentru a pune capăt problemelor. Dacă nu se ajunge la niciun acord în termen de treizeci de zile, partea exportatoare poate aplica exporturilor mărfii în cauză măsurile care fac obiectul prezentului articol. Atunci când împrejurări excepționale și critice care necesită o acțiune imediată fac imposibilă informarea sau examinarea prealabilă, partea care intenționează să ia măsuri poate să aplice imediat măsurile de prevenire necesare pentru a gestiona situația și informează imediat cealaltă parte cu privire la acestea.

SECȚIUNEA E

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE

ARTICOLUL 2.15

Comitetul pentru comerțul cu mărfuri

1. Comitetul pentru comerțul cu mărfuri instituit în temeiul articolului 16.2 (Comitete specializate) se reunește la cererea uneia dintre părți sau a Comitetului pentru comerț în vederea examinării oricărei chestiuni legate de prezentul capitol și este compus din reprezentanți ai părților.

2. Comitetul exercită următoarele funcții:

(a) monitorizarea punerii în aplicare a prezentului capitol și a anexelor 2-A, 2-B și 2-C;

(b) promovarea comerțului cu mărfuri între părți, inclusiv prin consultări privind accelerarea și extinderea domeniului de aplicare al eliminării tarifare și extinderea sferei angajamentelor în materie de măsuri netarifare în temeiul prezentului acord și privind alte chestiuni, după caz. Ca urmare a acestor consultări, Comitetul poate să modifice sau să extindă, prin intermediul unei decizii, anexele 2-A, 2-B și 2-C, în funcție de necesități; și

(c) examinarea măsurilor tarifare și netarifare care vizează comerțul cu mărfuri între părți și, după caz, prezentarea acestor chestiuni spre examinare Comitetului pentru comerț.

CAPITOLUL TREI

MĂSURI DE APĂRARE COMERCIALĂ

SECȚIUNEA A

MĂSURI ANTIDUMPING ȘI COMPENSATORII

ARTICOLUL 3.1

Dispoziții generale

1. Părțile își afirmă drepturile și obligațiile care decurg din articolul VI al GATT 1994, din Acordul antidumping și din Acordul SMC și aplică măsuri antidumping și compensatorii în conformitate cu dispozițiile prezentului capitol.

2. Recunoscând că măsurile antidumping și compensatorii pot face obiectul unor abuzuri care să împiedice comerțul, părțile convin că:

(a) aceste măsuri ar trebui să fie utilizate cu respectarea deplină a cerințelor OMC relevante și ar trebui să se bazeze pe un sistem echitabil și transparent; și

(b) ar trebui acordată o atenție deosebită intereselor părții împotriva căreia urmează să fie aplicată o astfel de măsură.

3. În sensul prezentei secțiuni, originea se determină în conformitate cu regulile de origine nepreferențiale ale părților.

ARTICOLUL 3.2

Transparența și schimbul de informații

1. După primirea de către autoritățile competente ale unei părți a unei cereri de instituire a unor măsuri antidumping documentate corespunzător cu privire la importurile provenite de la cealaltă parte și cel târziu cu cincisprezece zile înainte de deschiderea unei anchete, partea în cauză notifică în scris celeilalte părți primirea cererii.

2. După primirea de către autoritățile competente ale unei părți a unei cereri documentate în mod corespunzător de instituire a unor măsuri compensatorii cu privire la importurile provenite de la cealaltă parte și cu cincisprezece zile înainte de deschiderea unei anchete, partea în cauză notifică în scris celeilalte părți primirea cererii și oferă celeilalte părți posibilitatea de a se consulta cu autoritățile sale competente cu privire la cerere, pentru a clarifica situația de fapt și a ajunge la o soluție agreată de ambele părți. Părțile se străduiesc să desfășoare aceste consultări cât mai curând posibil.

3. Imediat după instituirea măsurilor provizorii și, în orice caz, înainte de determinarea finală, ambele părți asigură comunicarea completă și coerentă a tuturor faptelor și considerațiilor esențiale care stau la baza deciziei de aplicare a măsurilor. Prezenta dispoziție nu aduce atingere articolului 6.5 din Acordul antidumping și articolului 12.4 din Acordul SMC. Comunicările sunt efectuate în scris, acordându-se părților interesate suficient timp pentru a-și formula observațiile.

4. Fiecărei părți interesate i se acordă posibilitatea de a fi audiată pentru a-și exprima punctele de vedere în cadrul anchetelor privind măsurile de apărare comercială.

ARTICOLUL 3.3

Regula celei mai reduse taxe

În cazul în care o parte decide să instituie o măsură antidumping sau o măsură compensatorie, valoarea taxei respective nu poate să depășească marja de dumping sau a subvențiilor care pot face obiectul unor măsuri compensatorii, și ar trebui să fie inferioară marjei, în cazul în care această taxă cea mai redusă ar fi suficientă pentru a elimina prejudiciul adus industriei interne.

ARTICOLUL 3.4

Luarea în calcul a interesului public

Măsurile antidumping sau compensatorii nu pot fi aplicate de o parte în cazul în care, pe baza informațiilor disponibile în cursul anchetei, se poate concluziona în mod clar că aplicarea unor astfel de măsuri nu este în interes public. Interesul public ia în considerare situația industriei naționale, a importatorilor și a asociațiilor lor reprezentative, a utilizatorilor reprezentativi și a organizațiilor de consumatori reprezentative, în măsura în care aceștia au furnizat informații relevante autorităților responsabile de anchetă.

ARTICOLUL 3.5

Excluderea din soluționarea bilaterală a litigiilor și din mecanismul de mediere

Dispozițiile prezentei secțiuni nu intră sub incidența capitolului paisprezece (Soluționarea litigiilor) și a capitolului cincisprezece (Mecanismul de mediere).

SECȚIUNEA B

MĂSURI DE SALVGARDARE GLOBALE

ARTICOLUL 3.6

Dispoziții generale

1. Fiecare parte își conservă drepturile și obligațiile care îi revin în conformitate cu articolul XIX din GATT 1994, cu Acordul privind măsurile de salvgardare și cu articolul 5 din Acordul privind agricultura. Cu excepția unor dispoziții contrare în prezenta secțiune, prezentul acord nu conferă niciun drept sau obligație nouă părților cu privire la măsurile luate în temeiul articolului XIX din GATT 1994 și al Acordului privind măsurile de salvgardare.

2. Părțile nu aplică simultan, cu privire la aceeași marfă:

(a) o măsură de salvgardare bilaterală; și

(b) o măsură în conformitate cu articolul XIX din GATT 1994 și Acordul privind măsurile de salvgardare.

3. În sensul prezentei secțiuni, originea se determină în conformitate cu regulile de origine nepreferențiale ale părților.

ARTICOLUL 3.7

Transparență

1. În pofida articolului 3.6 (Dispoziții generale), la cererea celeilalte părți și cu condiția ca aceasta din urmă să aibă un interes substanțial, partea care deschide o anchetă de salvgardare sau intenționează să ia măsuri de salvgardare furnizează imediat și cel puțin cu șapte zile înainte de data deschiderii anchetei sau a impunerii măsurilor, o notificare scrisă *ad hoc* a tuturor informațiilor relevante care determină deschiderea unei anchete de salvgardare sau impunerea unor măsuri de salvgardare, inclusiv a informațiilor cu privire la concluziile provizorii și cele finale ale anchetei, dacă este cazul. Prezenta dispoziție nu aduce atingere articolului 3.2 din Acordul privind măsurile de salvgardare.

2. Atunci când impun măsuri de salvgardare, părțile se străduiesc să le impună într-un mod care să afecteze cât mai puțin schimburile lor comerciale bilaterale.

3. În sensul alineatului (2), în cazul în care una dintre părți consideră că sunt îndeplinite cerințele legale pentru instituirea unor măsuri de salvgardare definitive, partea care intenționează să aplice astfel de măsuri informează cealaltă parte și oferă posibilitatea de a organiza consultări bilaterale. În cazul în care nu se ajunge la nicio soluție satisfăcătoare în termen de treizeci de zile de la notificare, partea importatoare poate adopta măsurile de salvgardare definitive. Ar trebui să se ofere posibilitatea de consultare și celeilalte părți în vederea schimbului de opinii cu privire la informațiile menționate la alineatul (1).

ARTICOLUL 3.8

Excluderea din soluționarea bilaterală a litigiilor și din mecanismul de mediere

Dispozițiile prezentei secțiuni nu intră sub incidența capitolului paisprezece (Soluționarea litigiilor) și a capitolului cincisprezece (Mecanismul de mediere).

SECȚIUNEA C

CLAUZĂ DE SALVGARDARE BILATERALĂ

ARTICOLUL 3.9

Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

(a) „prejudiciu grav” și „amenințarea unui prejudiciu grav” se interpretează în conformitate cu articolul 4.1 literele (a) și (b) din Acordul privind măsurile de salvgardare. În acest scop, articolul 4.1 literele (a) și (b) din Acordul privind măsurile de salvgardare este inclus în prezentul acord și face parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*; și

(b) „perioadă de tranziție” înseamnă o perioadă de zece ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 3.10

Aplicarea măsurilor de salvgardare bilaterale

1. În cazul în care, ca urmare a reducerii sau a eliminării unei taxe vamale în temeiul prezentului acord, mărfurile provenite dintr-o parte sunt importate pe teritoriul celeilalte părți în cantități atât de mari, în termeni absoluți sau în raport cu producția internă, și în astfel de condiții încât să provoace sau să riște să provoace un prejudiciu grav unei industrii interne care produce mărfuri similare sau aflate în concurență directă, partea importatoare poate adopta, numai pe parcursul perioadei de tranziție, măsurile prevăzute la alineatul (2) în conformitate cu condițiile și procedurile stabilite în prezenta secțiune.

2. Partea importatoare poate lua o măsură de salvgardare bilaterală care vizează:

(a) să suspende orice noi reduceri ale nivelului taxei vamale aplicat mărfii în cauză prevăzut în anexa 2-A; sau

(b) să crească taxa vamală aplicată mărfii la un nivel care să nu depășească valoarea cea mai mică dintre:

(i) nivelul taxei vamale CNF aplicat mărfii în cauză la data adoptării măsurii; sau

(ii) nivelul de bază al taxei vamale specificat în listele prevăzute în anexa 2-A în conformitate cu articolul 2.6 alineatul (2) (Reducerea și/sau eliminarea taxelor vamale la import).

ARTICOLUL 3.11

Condiții și restricții

1. O parte notifică celeilalte părți în scris deschiderea unei anchete menționate la alineatul (2) și o consultă cât mai curând posibil înainte de aplicarea unei măsuri de salvgardare bilaterale în scopul:

(a) de a examina informațiile rezultate din anchetă și îndeplinirea condițiilor prevăzute la prezentul articol;

(b) de a realiza un schimb de opinii cu privire la măsură și la oportunitatea acesteia, având în vedere obiectivele prezentei secțiuni pentru a îndepărta prejudiciul grav sau amenințarea unui prejudiciu grav la adresa industriei naționale, din cauza unei creșteri a importurilor, astfel cum este prevăzut la articolul 3.10 (Aplicarea măsurilor de salvgardare bilaterale) alineatul (1); și

(c) de a realiza un schimb de opinii preliminare privind compensarea în conformitate cu articolul 3.13 (Compensarea).

2. O parte aplică o măsură de salvgardare bilaterală numai în urma unei anchete conduse de autoritățile sale competente în conformitate cu articolul 3 și articolul 4.2 literele (a) și (c) din Acordul privind măsurile de salvgardare și, în acest scop, articolul 3 și articolul 4.2 literele (a) și (c) din Acordul privind măsurile de salvgardare sunt incluse în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

3. Determinarea menționată la Articolul 3.10 (Aplicarea măsurilor de salvgardare bilaterale) nu se face decât în cazul în care ancheta demonstrează, pe bază de dovezi obiective, existența unei legături cauzale între creșterea importurilor din cealaltă parte și prejudiciul grav sau amenințarea unui prejudiciu grav. În acest sens, se acordă atenția cuvenită altor factori, inclusiv importurilor aceluiași produs din alte țări.

4. Fiecare parte se asigură că autoritățile sale competente finalizează orice anchetă de acest tip în termen de un an de la data deschiderii.

5. Niciuna dintre părți nu poate aplica o măsură de salvgardare bilaterală în conformitate cu articolul 3.10 (Aplicarea măsurilor de salvgardare bilaterale) alineatul (1):

(a) decât în măsura și pentru perioada necesară prevenirii sau remedierii unui prejudiciu grav și pentru a facilita ajustarea;

(b) pentru o perioadă care depășește doi ani, sub rezerva posibilității prelungirii perioadei cu până la doi ani în cazul în care autoritățile competente ale părții importatoare stabilesc, în conformitate cu procedurile enunțate la prezentul articol, că măsura continuă să fie necesară pentru a preveni sau a remedia un prejudiciu grav și pentru a facilita ajustarea și dacă există dovada că industria în cauză a început să se ajusteze, cu condiția ca perioada totală de aplicare a unei măsuri de salvgardare, care include perioada de aplicare inițială și eventuala prelungire a acesteia, să nu depășească patru ani; sau

(b) după expirarea perioadei de tranziție, cu excepția cazului în care cealaltă parte își dă acordul.

6. Nicio măsură nu se aplică din nou importurilor aceleiași mărfi în decursul perioadei de tranziție, cu excepția cazului în care s-a scurs o perioadă de timp egală cu jumătate din perioada în care această măsură de salvgardare a fost aplicată anterior. În acest caz, articolul 3.13 (Compensarea) alineatul (3) nu se aplică.

7. Atunci când o parte încetează aplicarea unei măsuri de salvgardare bilaterale, nivelul taxei vamale este nivelul care s-ar fi aplicat, în conformitate cu lista acesteia prevăzută în anexa 2-A, în cazul în care măsura nu ar fi fost luată.

ARTICOLUL 3.12

Măsuri provizorii

1. În circumstanțe critice în care o întârziere ar antrena un prejudiciu dificil de reparat, o parte poate aplica o măsură de salvgardare bilaterală cu titlu provizoriu în urma unei determinări preliminare a existenței unor elemente de probă evidente că importurile unui produs originar din cealaltă parte au crescut ca urmare a reducerii sau eliminării unei taxe vamale în temeiul prezentului acord și că aceste importuri produc sau amenință să producă un prejudiciu grav industriei naționale. Durata oricărei măsuri provizorii nu depășește 200 de zile, perioadă în care partea trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute la articolul 3.11 (Condiții și restricții) alineatele (2) și (3). Partea rambursează prompt eventualele majorări tarifare, dacă ancheta menționată la articolul 3.11 (Condiții și restricții) alineatul (2) nu ajunge la concluzia că sunt îndeplinite cerințele prevăzute la articolul 3.10 (Aplicarea măsurilor de salvgardare bilaterale). Durata aplicării măsurilor provizorii este inclusă în perioada prevăzută la articolul 3.11 (Condiții și restricții) alineatul (5) litera (b).

2. În cazul în care o parte adoptă o măsură provizorie în temeiul prezentului articol, ea notifică în scris acest lucru celeilalte părți înainte de a adopta măsura și inițiază consultări cu cealaltă parte imediat după adoptarea măsurii.

ARTICOLUL 3.13

Compensarea

1. O parte care aplică o măsură de salvgardare bilaterală se consultă cu cealaltă parte pentru a stabili de comun acord o compensare adecvată de liberalizare a comerțului sub formă de concesii, cu efecte comerciale substanțial echivalente sau echivalente cu valoarea taxelor suplimentare preconizate să rezulte din măsura de salvgardare. Partea în cauză oferă posibilitatea unor astfel de consultări în termen de cel mult treizeci de zile după aplicarea măsurii de salvgardare bilaterale.

2. Dacă consultările în temeiul alineatului (1) nu permit părților să ajungă la un acord privind o compensare adecvată a liberalizării comerțului în termen de 30 de zile de la începerea consultărilor, partea ale cărei mărfuri fac obiectul măsurii de salvgardare poate să suspende aplicarea unor concesii substanțial echivalente în relațiile cu partea care aplică măsura de salvgardare. Partea exportatoare notifică cealaltă parte, în scris, cu cel puțin treizeci de zile înainte de suspendarea concesiilor în temeiul prezentului alineat.

3. Dreptul de suspendare menționat la alineatul (2) nu este exercitat în primele 24 de luni de aplicare a măsurii de salvgardare bilaterale, cu condiția ca această măsură de salvgardare să fie luată în conformitate cu dispozițiile prezentului acord.

CAPITOLUL PATRU

BARIERE TEHNICE ÎN CALEA COMERȚULUI

ARTICOLUL 4.1

Obiective

Obiectivul prezentului capitol este să faciliteze și să intensifice comerțul cu mărfuri între părți, furnizând un cadru pentru a preveni, identifica și elimina obstacolele inutile în calea schimburilor comerciale în limitele domeniului de aplicare al acordului BTC.

ARTICOLUL 4.2

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezentul capitol se aplică elaborării, adoptării și aplicării tuturor standardelor, reglementărilor tehnice și procedurilor de evaluare a conformității astfel cum au fost definite în anexa 1 la Acordul BTC care pot avea un impact asupra schimburilor de mărfuri între părți, indiferent de originea mărfurilor respective.

2. În pofida alineatului (1), prezentul capitol nu se aplică:

(a) specificațiilor pentru achiziții elaborate de organismele guvernamentale pentru necesitățile producției sau consumului acestor organisme; sau

(b) măsurilor sanitare și fitosanitare, astfel cum au fost definite în anexa A la Acordul SPS, care intră sub incidența capitolului cinci din prezentul acord.

3. În sensul prezentului capitol, se aplică definițiile din anexa 1 la Acordul BTC.

ARTICOLUL 4.3

Reafirmarea acordului BTC

Părțile își afirmă drepturile și obligațiile reciproce existente în conformitate cu Acordul BTC, care este inclus în prezentul acord și face parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 4.4

Cooperare comună

1. Părțile își consolidează cooperarea în domeniul standardelor, al reglementărilor tehnice și al procedurilor de evaluare a conformității, pentru a îmbunătăți înțelegerea reciprocă a sistemelor lor și a facilita accesul pe propriile lor piețe.

2. Părțile urmăresc să identifice și să lanseze inițiative de cooperare în materie de reglementare adecvate pentru anumite aspecte și sectoare, care pot include, dar nu se limitează la:

(a) schimbul de informații și de experiență privind pregătirea și aplicarea reglementărilor lor tehnice și utilizarea bunelor practici de reglementare;

(b) după caz, simplificarea reglementărilor tehnice, a standardelor și a procedurilor de evaluare a conformității;

(c) evitarea divergențelor inutile în abordarea reglementărilor tehnice și a procedurilor de evaluare a conformității și luarea unor măsuri pentru a face posibilă convergența sau alinierea reglementărilor tehnice cu standardele internaționale;

(d) încurajarea cooperării între organismele lor publice sau private responsabile de metrologie, standardizare, testare, certificare și acreditare;

(e) asigurarea unei interacțiuni eficiente între autoritățile de reglementare la nivel național, regional și internațional, de exemplu, prin transmiterea cererilor de informații emise de o parte către autoritățile de reglementare competente; și

(f) schimb de informații privind evoluțiile în cadrul forurilor regionale și multilaterale competente cu privire la standarde, reglementări tehnice și proceduri de evaluare a conformității.

3. La cerere, fiecare parte acordă considerația cuvenită propunerilor făcute de cealaltă parte privind cooperarea în temeiul dispozițiilor prezentului capitol.

ARTICOLUL 4.5

Standarde

1. Părțile își afirmă obligațiile care le revin în temeiul articolului 4.1 din Acordul BTC de a se asigura că organismele lor de standardizare acceptă și respectă Codul bunelor practici pentru elaborarea, adoptarea și aplicarea standardelor prevăzut în anexa 3 la Acordul BTC.

2. În vederea armonizării standardelor la o scară cât mai largă, părțile încurajează organismele lor de standardizare, precum și organismele regionale de standardizare la care ele însele sau organismele lor de standardizare sunt membre să coopereze cu organismele de standardizare relevante ale celeilalte părți în ceea ce privește activitățile internaționale de standardizare.

3. Părțile se angajează să facă schimb de informații privind:

(a) utilizarea standardelor în sprijinul reglementărilor tehnice;

(b) procesele lor de standardizare și gradul de utilizare al standardelor internaționale sau al celor regionale pentru stabilirea propriilor lor standarde naționale; și

(c) acordurile de cooperare puse în aplicare de fiecare parte cu privire la standardizare, cu condiția ca informațiile să poată fi puse la dispoziția publicului.

ARTICOLUL 4.6

Reglementări tehnice

Părțile convin să utilizeze în mod optim bunele practici de reglementare în ceea ce privește elaborarea, adoptarea și aplicarea reglementărilor tehnice, în conformitate cu Acordul BTC inclusiv:

(a) în momentul elaborării unei reglementări tehnice, să analizeze, printre altele, impactul reglementării tehnice preconizate și soluțiile cu sau fără caracter de reglementare disponibile ca alternativă pentru reglementarea tehnică propusă, care să poată îndeplini obiectivele legitime ale părții;

(b) în conformitate cu articolul 2.4 din Acordul BTC, să utilizeze, în cea mai mare măsură cu putință, standarde internaționale relevante, ca bază pentru reglementările lor tehnice, cu excepția cazului în care aceste standarde internaționale ar fi un mijloc ineficient sau inadecvat de realizare a obiectivelor legitime urmărite; în cazurile în care standardele internaționale nu au fost utilizate ca bază, să explice la cererea celeilalte părți motivele pentru care aceste standarde au fost considerate inadecvate sau ineficiente pentru atingerea obiectivului urmărit; și

(c) în conformitate cu articolul 2.8 din Acordul BTC, ori de câte ori este cazul, să precizeze reglementările tehnice bazate pe cerințele produsului în termeni de performanță mai degrabă decât de proiectare sau de caracteristici descriptive.

ARTICOLUL 4.7

Procedurile de evaluare a conformității

1. Părțile recunosc existența unei game largi de mecanisme care vizează să faciliteze acceptarea rezultatelor procedurilor de evaluare a conformității, inclusiv:

(a) faptul că partea importatoare se bazează pe declarația de conformitate a furnizorului;

(b) acordurile de acceptare reciprocă a rezultatelor procedurilor de evaluare a conformității cu privire la reglementările tehnice specifice desfășurate de organisme situate pe teritoriul celeilalte părți;

(c) utilizarea procedurilor de acreditare pentru recunoașterea organismelor de evaluare a conformității;

(d) desemnarea de către autoritățile publice a organismelor de evaluare a conformității, inclusiv a organismelor situate pe teritoriul celeilalte părți;

(e) recunoașterea unilaterală de către una dintre părți a rezultatelor procedurilor de evaluare a conformității desfășurate pe teritoriul celeilalte părți;

(f) acordurile voluntare între organismele de evaluare a conformității pe teritoriul fiecărei părți; și

(g) utilizarea acordurilor și a înțelegerilor multilaterale de recunoaștere regionale sau internaționale la care sunt părți.

2. Având în vedere în special aceste considerații, părțile:

(a) intensifică schimburile de informații privind aceste mecanisme și alte mecanisme destinate să faciliteze acceptarea rezultatelor evaluării conformității;

(b) fac schimb de informații cu privire la criteriile utilizate pentru selecționarea procedurilor de evaluare a conformității adecvate pentru anumite produse și, în conformitate cu articolul 5.1.2 din Acordul BTC, solicită ca procedurile de evaluare a conformității să nu fie mai stricte sau aplicate mai strict decât este necesar pentru a oferi părții importatoare o garanție suficientă că produsele sunt conforme cu reglementările sau standardele tehnice aplicabile, ținând cont de riscurile pe care le-ar crea neconformitatea;

(c) fac schimb de informații privind politica de acreditare și examinează modul în care să utilizeze cât mai bine standardele internaționale pentru acreditare și acordurile internaționale care implică organismele de acreditare ale părților, de exemplu, prin intermediul mecanismelor Cooperării Internaționale pentru Acreditarea Laboratoarelor și ale Forumului internațional de acreditare; și

(d) se asigură că, în măsura în care două sau mai multe organisme de evaluare a conformității sunt autorizate de o parte să desfășoare proceduri de evaluare a conformității necesare pentru introducerea produsului pe piață, operatorii economici pot alege între acestea.

3. Părțile își reafirmă obligația care le revine în temeiul articolului 5.2.5 din Acordul BTC ca taxele impuse pentru evaluarea obligatorie a conformității produselor importate să fie echitabile în comparație cu taxele stabilite pentru evaluarea conformității produselor similare naționale sau originare din oricare altă țară, ținând cont de cheltuielile de comunicații, transport și altele care rezultă din faptul că instalațiile de producție ale solicitantului și organismul de evaluare a conformității sunt situate în locuri diferite.

4. La cererea oricărei părți, părțile pot decide să inițieze consultări în vederea definirii unor inițiative sectoriale referitoare la utilizarea procedurilor de evaluare a conformității sau facilitarea acceptării rezultatelor evaluării conformității care sunt adecvate pentru sectoarele respective. Partea solicitantă ar trebui să își justifice cererea cu informații relevante privind modul în care această inițiativă sectorială ar facilita schimburile comerciale între părți. În cadrul acestor consultări, pot fi luate în considerare toate mecanismele descrise la alineatul (1). Atunci când o parte refuză o astfel de cerere din partea celeilalte părți, ea justifică, la cerere, motivele care stau la baza refuzului.

ARTICOLUL 4.8

Transparență

Părțile își reafirmă obligațiile în materie de transparență în cadrul Acordului BTC cu privire la elaborarea, adoptarea și aplicarea standardelor, a reglementărilor tehnice și a procedurilor de evaluare a conformității, și convin:

(a) atunci când un aspect al procesului de elaborare a unei reglementări tehnice este deschis consultării publice, să ia în considerare punctele de vedere ale celeilalte părți și să ofere, fără discriminare, posibilități rezonabile celeilalte părți și persoanelor interesate ale acesteia de a prezenta observații;

(b) atunci când procedează la notificări în conformitate cu articolul 2.9 din Acordul BTC, să acorde un termen de cel puțin 60 de zile după notificare care să permită celeilalte părți să formuleze observații scrise privind propunerea și, acolo unde este posibil, să acorde o atenție adecvată cererilor rezonabile de prelungire a termenului pentru formularea observațiilor;

(c) să acorde suficient timp între publicarea reglementărilor tehnice și intrarea lor în vigoare pentru ca operatorii economici ai celeilalte părți să se poată adapta, cu excepția cazului în care apar sau există riscul să apară probleme urgente legate de siguranță, sănătate, protecția mediului sau securitatea națională; și

(d) să pună la dispoziția celeilalte părți sau a operatorilor săi economici informații relevante (de exemplu, prin intermediul unui site internet public, dacă este disponibil) cu privire la reglementările tehnice, standardele și procedurile de evaluare a conformității în vigoare și după caz, dacă sunt disponibile, orientări scrise privind respectarea reglementărilor tehnice, la cerere și fără întârziere.

ARTICOLUL 4.9

Supravegherea pieței

Părțile se angajează să facă schimb de informații cu privire la supravegherea pieței și activitățile de punere în aplicare a reglementărilor.

ARTICOLUL 4.10

Marcare și etichetare

1. Părțile iau act de faptul că, în conformitate cu dispozițiile punctului (1) din anexa 1 la Acordul BTC, o reglementare tehnică poate include sau se poate referi exclusiv la cerințe privind marcarea sau etichetarea și convin că, în cazul în care reglementările lor tehnice prevăd o marcare sau o etichetare obligatorie, vor garanta că aceste reglementări nu sunt elaborate astfel încât să aibă ca obiect sau ca efect crearea de bariere inutile în calea comerțului internațional și să nu fie mai restrictive pentru comerț decât este necesar în vederea realizării unui obiectiv legitim, în conformitate cu articolul 2.2 din Acordul BTC.

2. Părțile convin că, atunci când o parte impune marcarea sau etichetarea obligatorie a produselor:

(a) partea în cauză se străduiește să se limiteze numai la acele cerințe care sunt relevante pentru consumatorii sau utilizatorii produsului sau pentru indicarea conformității produsului cu cerințele obligatorii;

(b) partea în cauză poate să specifice informațiile care trebuie menționate pe etichetă și poate solicita respectarea anumitor cerințe de reglementare pentru aplicarea etichetei, dar nu solicită aprobarea sau certificarea prealabilă etichetelor și a marcajelor drept o condiție prealabilă pentru vânzarea produselor pe piața proprie, cu excepția cazului în care acest lucru este considerat necesar având în vedere riscurile pe care îl prezintă produsul pentru sănătatea sau viața oamenilor, a animalelor sau a plantelor;

(c) atunci când o parte impune operatorilor economici utilizarea unui număr unic de identificare, partea în cauză se asigură că aceste numere se eliberează operatorilor economici relevanți fără întârziere și în mod nediscriminatoriu;

(d) cu condiția să nu inducă în eroare, să nu fie contradictoriu sau generator de confuzii în legătură cu informația solicitată în partea care importă mărfurile, partea permite:

(i) informații în alte limbi, pe lângă limba obligatorie în partea care importă mărfurile;

(ii) nomenclaturi, pictograme, simboluri sau grafice acceptate la nivel internațional;

(iii) informații suplimentare, pe lângă cele obligatorii în partea care importă mărfurile.

(e) partea acceptă ca etichetarea, inclusiv reetichetarea și corecturile aduse etichetării, să se desfășoare, după caz, în spații autorizate (de exemplu, în antrepozite vamale la punctul de import) în partea importatoare, înainte de distribuirea și vânzarea produsului, ca alternativă la etichetarea în locul de origine, cu excepția cazului în care această etichetare trebuie să se desfășoare în locul de origine din motive care țin de sănătatea publică sau de siguranță; și

(f) partea depune eforturi, în cazurile în care consideră că acest lucru nu este contrar obiectivelor legitime în temeiul Acordului BTC, să accepte etichetele nepermanente sau detașabile sau marcarea sau etichetarea inclusă în documentația de însoțire, în locul atașării în mod fizic pe produs.

3. Fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor care revin părților în temeiul Acordului OMC, alineatul (2) se aplică produselor agricole, industriale și produselor agroalimentare prelucrate, inclusiv băuturilor și băuturilor spirtoase.

ARTICOLUL 4.11

Puncte de contact

Funcțiile punctelor de contact desemnate în conformitate cu articolul 13.4 (Cereri de informații și puncte de contact) cuprind:

(a) monitorizarea punerii în aplicare și a administrării prezentului capitol;

(b) examinarea promptă a chestiunilor ridicate de către cealaltă parte în legătură cu elaborarea, adoptarea, aplicarea sau asigurarea respectării standardelor, a reglementărilor tehnice sau a procedurilor de evaluare a conformității;

(c) consolidarea cooperării în ceea ce privește elaborarea și ameliorarea standardelor, a reglementărilor tehnice și a procedurilor de evaluare a conformității;

(d) schimbul de informații în domeniul standardelor, al reglementărilor tehnice și al procedurilor de evaluare a conformității;

(e) facilitarea activităților de cooperare, după caz, în conformitate cu articolul 4.4 (Cooperare comună) alineatul (2); și

(f) organizarea instituirii unor grupuri de lucru *ad hoc* la cererea oricăreia dintre părți, pentru a explora modalități de a facilita schimburile comerciale între părți.

ARTICOLUL 4.12

Dispoziții finale

1. Părțile pot discuta în cadrul Comitetului pentru comerțul cu mărfuri instituit în temeiul articolului 16.2 (Comitete specializate) dispozițiile de punere în aplicare care decurg din prezentul capitol. Părțile pot să adopte, printr-o a acestui comitet, orice măsură de punere în aplicare necesară în acest sens.

2. Părțile își asumă angajamente suplimentare cu privire la măsuri netarifare sectoriale privind mărfurile, stabilite în anexa 4-A și apendicele aferente.

CAPITOLUL CINCI

MĂSURI SANITARE ȘI FITOSANITARE

ARTICOLUL 5.1

Obiective

Obiectivele prezentului capitol sunt:

(a) protejarea vieții și a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor pe teritoriile părților, facilitând totodată comerțul între părți în domeniul măsurilor sanitare și fitosanitare (denumite în continuare „măsuri SPS”);

(b) colaborarea în vederea punerii în aplicare în continuare a Acordului SPS; și

(c) oferirea unor mijloace de îmbunătățire a comunicării, a cooperării și a soluționării problemelor legate de punerea în aplicare a măsurilor SPS care au un impact asupra comerțului între părți.

ARTICOLUL 5.2

Domeniul de aplicare

1. Prezentul capitol se aplică tuturor măsurilor SPS ale unei părți care pot avea un impact direct sau indirect asupra comerțului între părți.

2. Prezentul capitol se aplică, de asemenea, colaborării între părți cu privire la aspecte de interes comun legate de bunăstarea animalelor.

3. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu aduce atingere drepturilor părților în temeiul Acordului BTC cu privire la măsurile care nu intră în domeniul de aplicare al prezentului capitol.

ARTICOLUL 5.3

Definiții

În sensul prezentului capitol:

1. Se aplică definițiile din anexa A la Acordul SPS.

2. Părțile pot conveni asupra altor definiții pentru aplicarea prezentului capitol, ținând cont de glosarele și definițiile organizațiilor internaționale relevante, cum ar fi Comisia Codex Alimentarius (denumită în continuare „Codex Alimentarius”), Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (denumită în continuare „OIE”), și de cele stabilite în cadrul Convenției internaționale pentru protecția plantelor (denumită în continuare „CIPP”).

ARTICOLUL 5.4

Drepturi și obligații

Părțile își reafirmă drepturile și obligațiile care le revin în temeiul Acordului SPS.

ARTICOLUL 5.5

Autoritățile competente

Autoritățile competente ale părților responsabile de punerea în aplicare a prezentului capitol sunt cele enumerate în anexa 5-A. Părțile își notifică reciproc orice schimbare legată de aceste autorități competente.

ARTICOLUL 5.6

Principii generale

La punerea în aplicare a prezentului capitol, părțile:

(a) asigură coerența măsurilor SPS cu principiile stabilite la articolul 3 din Acordul SPS;

(b) nu vor utiliza măsuri SPS pentru a ridica bariere nejustificate în calea comerțului;

(c) se asigură că procedurile stabilite în conformitate cu prezentul capitol sunt inițiate și finalizate fără întârzieri nejustificate și că aceste proceduri nu sunt aplicate într-un mod care ar constitui o discriminare arbitrară sau nejustificată împotriva celeilalte părți, atunci când există condiții identice sau similare; și

(d) nu fac uz de procedurile menționate la litera (c) și nici de cererile de informații suplimentare pentru a întârzia, fără justificări științifice și tehnice, accesul la piețele lor.

ARTICOLUL 5.7

Cerințe de import

1. Cerințele de import ale unei părți se aplică întregului teritoriu al celeilalte părți.

2. Partea exportatoare se asigură că produsele exportate către partea importatoare îndeplinesc cerințele sanitare și fitosanitare ale părții importatoare.

3. Partea importatoare se asigură că cerințele sale de import se aplică produselor importate din partea exportatoare în mod proporțional și nediscriminatoriu.

4. Taxele impuse pentru procedurile legate de produsele importate din partea exportatoare sunt echitabile în raport cu taxele percepute pentru produsele naționale similare și nu sunt mai mari decât costul efectiv al serviciului.

5. Partea importatoare are dreptul de a efectua controale la import asupra produselor importate din partea exportatoare în scopul punerii în aplicare a unor măsuri SPS.

6. Controalele la import efectuate asupra produselor importate din partea exportatoare se bazează pe riscurile sanitare și fitosanitare asociate cu aceste importuri. Controalele trebuie efectuate fără întârzieri nejustificate și cu efecte minime asupra comerțului între părți.

7. Partea importatoare pune la dispoziția părții exportatoare, la cererea acesteia din urmă, informații cu privire la frecvența controalelor la import efectuate asupra produselor provenite din partea exportatoare. Partea importatoare poate modifica frecvența controalelor fizice ale transporturilor, după caz, ca urmare a (i) verificărilor, (ii) a controalelor la import sau (iii) a unui acord între părți, inclusiv în urma consultărilor prevăzute în prezentul capitol.

8. În cazul în care controalele la import demonstrează că produsele nu sunt conforme cu cerințele de import relevante ale părții importatoare, orice acțiune întreprinsă de partea importatoare ar trebui să fie proporțională cu riscurile sanitare și fitosanitare asociate cu importul produsului neconform.

ARTICOLUL 5.8

Verificări

1. Pentru a dobândi și a menține încrederea în punerea în aplicare eficientă a prezentului capitol, partea importatoare are dreptul să efectueze verificări în orice moment, inclusiv:

(a) prin vizite de verificare la partea exportatoare, pentru a verifica integral sau parțial sistemul de inspecție și de certificare al autorităților competente ale părții exportatoare, în conformitate cu standardele, orientările și recomandările internaționale relevante ale Codex Alimentarius, ale OIE și ale CIPP; și

(b) solicitând de la partea exportatoare informații cu privire la sistemul său de control și de certificare și rezultatele controalelor desfășurate în cadrul acestui sistem.

2. Partea importatoare comunică părții exportatoare rezultatele și concluziile verificărilor desfășurate în temeiul alineatului (1). Partea importatoare poate să facă publice aceste rezultate.

3. În cazul în care partea importatoare decide să efectueze o vizită de verificare la partea exportatoare, partea importatoare notifică acest lucru părții exportatoare cu cel puțin 60 de zile calendaristice înainte de vizita de verificare pe care urmează să o efectueze, cu excepția cazurilor de urgență sau dacă părțile convin altfel. Orice modificare legată de aceste vizite trebuie agreată de către părți.

4. Costurile pe care le implică verificarea integrală sau parțială a sistemelor de inspecție și de certificare ale autorităților competente ale celeilalte părți și costurile oricărei inspecții efectuate în unități individuale sunt suportate de către partea importatoare.

5. Partea importatoare oferă părții exportatoare informații în scris cu privire la o verificare în termen de 60 de zile calendaristice. Partea exportatoare are la dispoziție 45 de zile calendaristice pentru a formula observații cu privire la aceste informații. Observațiile făcute de partea exportatoare se atașează la documentul final și, dacă este cazul, se includ în acesta.

6. În pofida alineatului (5), în cazul în care este identificat, în cursul verificării, un risc semnificativ pentru viața sau sănătatea oamenilor, a animalelor sau a plantelor, partea importatoare informează partea exportatoare cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen de zece zile calendaristice de la finalizarea verificării.

ARTICOLUL 5.9

Facilitarea comerțului

1. În cazurile în care partea importatoare impune o verificare la fața locului pentru a autoriza importurile unei categorii sau ale unor categorii specifice de produse de origine animală din partea exportatoare, se aplică următoarele dispoziții:

(a) verificarea evaluează sistemul de inspecție și de certificare al părții exportatoare în conformitate cu articolul 5.8 (Verificări) și ia în considerare orice informații relevante furnizate în scris, la cerere, de către partea exportatoare; și

(b) în cazul unui rezultat satisfăcător al verificării sistemului de inspecție și de certificare, partea importatoare informează, în scris, partea exportatoare cu privire la rezultatul pozitiv al verificării. În acest caz, informațiile furnizate pot include mențiunea că partea importatoare a autorizat sau va autoriza importurile unei categorii sau ale unor categorii specifice de produse; sau

(c) dacă rezultatul verificării sistemelor de inspecție și de certificare nu este satisfăcător, partea importatoare informează, în scris, partea exportatoare cu privire la rezultatul verificării. În acest caz, informațiile includ unul dintre următoarele elemente:

(i) condițiile, inclusiv cele legate de sistemul de inspecție și de certificare al părții exportatoare, pe care partea exportatoare trebuie să le creeze pentru a permite părții importatoare să autorizeze importurile unei categorii sau ale unor categorii specifice de produse de origine animală;

(ii) o referire la faptul că anumite unități de produse de origine animală pot fi autorizate să exporte în partea importatoare cu condiția respectării cerințelor de import relevante prevăzute la articolul 5.7 (Cerințe de import); sau

(iii) o declarație potrivit căreia partea importatoare nu a autorizat importul unei categorii sau al unor categorii specifice de produse din partea exportatoare.

2. În cazurile în care partea importatoare a autorizat importul unei categorii sau al unor categorii specifice de produse de origine animală menționate la alineatul (1) litera (b), partea exportatoare informează partea importatoare cu privire la lista unităților care îndeplinesc cerințele părții importatoare, în special în conformitate cu articolul 5.7 (Cerințe de import) și articolul 5.8 (Verificări). În plus:

(a) la cererea părții exportatoare, partea importatoare aprobă unitățile menționate la punctul (3) din anexa 5-B situate pe teritoriul părții exportatoare, fără inspectarea prealabilă a unităților în cauză. Atunci când solicită aprobarea de către partea importatoare, partea exportatoare pune la dispoziție toate informațiile cerute de partea importatoare pentru a garanta respectarea cerințelor relevante, inclusiv a celor prevăzute la articolul 5.7 (Cerințe de import). Aprobarea de către partea importatoare se efectuează în conformitate cu condițiile stabilite la Anexa 5-B și se limitează la acele categorii de produse pentru care sunt autorizate importurile;

(b) în momentul aprobării unităților menționate la alineatul (2) litera (a), partea importatoare adoptă măsurile legislative sau administrative necesare în conformitate cu procedurile sale legale și administrative aplicabile pentru a permite efectuarea importurilor în termen de patruzeci de zile calendaristice de la primirea cererii părții exportatoare, însoțită de informațiile cerute de partea importatoare, pentru a garanta respectarea cerințelor relevante, inclusiv a celor prevăzute la articolul 5.7 (Cerințe de import); și

(c) partea importatoare notifică părții exportatoare acceptarea sau respingerea unei unități menționate la alineatul (2) litera (a) și, dacă este cazul, motivele care justifică respingerea.

ARTICOLUL 5.10

Măsuri legate de sănătatea animalelor și a plantelor

1. Părțile recunosc conceptele de zone indemne de dăunători sau boli și de zone cu o prevalență redusă a dăunătorilor sau bolilor, în conformitate cu Acordul SPS, cu standardele, orientările sau recomandările OIE și CIPP. Comitetului SPS menționat la articolul 5.15 (Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare) poate defini detalii suplimentare pentru procedura de recunoaștere a acestor zone, inclusiv proceduri pentru recunoașterea acestor zone în cazul apariției unui focar, ținând seama de dispozițiile relevante din Acordul SPS, precum și de standardele, orientările sau recomandările OIE și CIPP.

2. Atunci când determină zonele indemne de dăunători sau boli și zonele cu o prevalență redusă a dăunătorilor sau bolilor, părțile iau în considerare factori cum ar fi situarea geografică, ecosistemele, supravegherea epidemiologică și eficiența controalelor sanitare și fitosanitare în aceste zone.

3. Părțile stabilesc o cooperare strânsă pentru determinarea zonelor indemne de dăunători sau boli și a zonelor cu o prevalență redusă a dăunătorilor sau bolilor, în scopul de a dobândi încredere în procedurile urmate de cealaltă parte pentru determinarea acestor zone. Atunci când acceptă determinarea acestor zone de către partea exportatoare, partea importatoare își fondează, în principiu, determinarea stării de sănătate a animalelor sau a plantelor de pe teritoriul părții exportatoare sau din părți ale acestuia pe informațiile furnizate de partea exportatoare în conformitate cu dispozițiile Acordului SPS și cu standardele, orientările sau recomandările OIE și CIPP.

4. Dacă partea importatoare nu acceptă determinarea efectuată de partea exportatoare, ea își expune motivele și este dispusă să participe la consultări.

5. Partea exportatoare care declară că unele zone de pe teritoriul său sunt indemne de dăunători sau boli sau sunt zone cu o prevalență redusă a dăunătorilor sau bolilor furnizează dovezile necesare pentru a demonstra în mod obiectiv părții importatoare că aceste zone sunt, și probabil vor rămâne, zone indemne de dăunători sau boli sau zone cu o prevalență redusă a dăunătorilor sau bolilor, după caz. În acest scop, se acordă părții importatoare, la cerere, un acces rezonabil în vederea desfășurării inspecției, a testării și a altor proceduri relevante.

6. Părțile recunosc principiul compartimentării al OIE și principiul siturilor de producție indemne de dăunători al CIPP. Comitetul SPS menționat la articolul 5.15 (Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare) va evalua toate recomandările OIE și CIPP care pot fi emise în această privință în viitor și poate emite recomandări în consecință.

ARTICOLUL 5.11

Transparența și schimbul de informații

1. Părțile:

(a) urmăresc să asigure transparența în ceea ce privește măsurile SPS aplicabile comerțului și în special măsurile prevăzute la articolul 5.7 (Cerințe de import) aplicate importurilor din cealaltă parte;

(b) consolidează înțelegerea reciprocă a măsurilor SPS ale fiecărei părți și aplicarea acestora;

(c) fac schimb de informații privind aspecte legate de elaborarea și aplicarea măsurilor SPS, inclusiv progresele în ceea ce privește noi dovezi științifice disponibile care au sau pot avea implicații asupra comerțului între părți, în vederea minimizării efectelor lor comerciale negative;

(d) comunică, la cererea unei părți, în termen de cincisprezece zile calendaristice, cerințele de import aplicabile anumitor produse; și

(e) comunică, la cererea unei părți, în termen de cincisprezece zile calendaristice, progresele înregistrate în ceea ce privește procedura de autorizare a anumitor produse.

2. Punctele de contact responsabile pentru informații în conformitate cu alineatul (1) sunt cele desemnate de către părți în conformitate cu articolul 13.4 alineatul (1) (Cereri de informații și puncte de contact). Informațiile se trimit prin poștă, fax sau e-mail. Informațiile trimise prin e-mail pot fi semnate electronic și se trimit numai între punctele de contact.

3. În momentul în care informațiile menționate la alineatul (1) sunt puse la dispoziția OMC printr-o notificare în conformitate cu regulile și procedurile sale relevante sau în momentul în care informațiile de mai sus sunt publicate pe site-urile internet oficiale ale părților, accesibile publicului cu titlu gratuit, se consideră că a avut loc schimbul de informații.

4. Toate notificările efectuate în temeiul prezentului capitol sunt adresate punctelor de contact menționate la alineatul (2).

ARTICOLUL 5.12

Consultări

1. Fiecare parte notifică în scris celeilalte părți, în termen de două zile calendaristice, apariția unui risc serios sau semnificativ la adresa vieții sau a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor, inclusiv apariția unor urgențe alimentare.

2. Dacă o parte exprimă preocupări serioase referitoare la un risc legat de viața sau sănătatea oamenilor, a animalelor sau a plantelor cu implicații asupra produselor care fac obiectul comerțului, se organizează, la cerere și cât mai curând posibil, consultări cu privire la situație. În acest caz, fiecare parte se străduiește să furnizeze în timp util toate informațiile necesare pentru a se evita perturbarea comerțului.

3. Consultările menționate la alineatul (2) din prezentul articol se pot desfășura prin e-mail, videoconferință sau conferință telefonică. Partea care solicită consultările asigură pregătirea procesului verbal al acestor consultări.

ARTICOLUL 5.13

Măsuri de urgență

1. În caz de riscuri serioase pentru viața sau sănătatea oamenilor, a animalelor sau a plantelor, partea importatoare poate adopta, fără notificare prealabilă, măsurile necesare pentru protecția vieții sau a sănătății oamenilor, animalelor sau a plantelor. Pentru transporturile în curs între părți, partea importatoare ia în considerare soluția cea mai convenabilă și proporțională pentru evitarea perturbărilor inutile ale comerțului.

2. Partea care adoptă măsurile informează cealaltă parte cât mai curând posibil și în orice caz în cel mult douăzeci și patru după adoptarea măsurii. Oricare dintre părți poate solicita orice informație legată de situația sanitară și fitosanitară și de orice măsură adoptată. Cealaltă parte răspunde imediat ce informația solicitată este disponibilă.

3. La cererea oricărei părți și în conformitate cu dispozițiile articolului 5.12 (Consultări), părțile desfășoară consultări cu privire la situație în termen de cincisprezece zile calendaristice de la data notificării. Aceste consultări se desfășoară pentru a se evita perturbările inutile ale comerțului. Părțile pot lua în considerare opțiuni pentru facilitarea punerii în aplicare sau înlocuirea măsurilor.

ARTICOLUL 5.14

Echivalența

1. Părțile pot recunoaște echivalența unei anumite măsuri și/sau a unor grupuri de măsuri și/sau sisteme aplicabile unui sector sau unei părți a unui sector în conformitate cu alineatele (4)-(7). Recunoașterea echivalenței se aplică comerțului între părți cu animale și produse de origine animală, cu plante și produse vegetale sau, după caz, cu produsele conexe.

2. În cazul în care echivalența nu a fost recunoscută, comerțul se desfășoară în condițiile cerute de partea importatoare pentru satisfacerea nivelului corespunzător de protecție al acesteia.

3. Pentru recunoașterea echivalenței este necesar să se evalueze și să se accepte:

(a) măsurile SPS prevăzute în legislație, standardele și procedurile, inclusiv controalele privind sistemele de inspecție și de certificare pentru a se asigura respectarea măsurilor SPS ale părții exportatoare și ale părții importatoare;

(b) structura documentată a autorităților competente, competențele lor, structura lor ierarhică, modul de funcționare și resursele de care dispun; și

(c) performanța autorității competente în ceea ce privește programele de control și garanțiile.

4. În evaluările lor, părțile țin seama de experiența deja dobândită.

5. Partea importatoare acceptă măsura sanitară sau fitosanitară a părții exportatoare ca fiind echivalentă dacă partea exportatoare demonstrează în mod obiectiv că această măsură satisface nivelul corespunzător de protecție al părții importatoare. În acest scop, se acordă părții importatoare, la cerere, un acces rezonabil în vederea efectuării inspecție, a testării și a altor proceduri relevante.

6. Pentru recunoașterea echivalenței, părțile vor ține seama de orientările prevăzute de Codex Alimentarius, OIE, CIPP și Comitetul SPS al OMC.

7. De asemenea, în cazul în care echivalența a fost recunoscută, părțile pot conveni asupra unui model simplificat pentru certificatele sanitare sau fitosanitare oficiale necesare pentru fiecare transport de animale și produse de origine animală, plante și produse vegetale sau alte produse conexe destinate importului.

ARTICOLUL 5.15

Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare

1. Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare (denumit în continuare „Comitetul SPS”) instituit în temeiul articolului 16.2 (Comitete specializate) include reprezentanți ai autorităților competente ale părților.

2. Comitetul SPS se reunește în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentului acord. În continuare, acesta se reunește cel puțin o dată pe an sau după cum convin părțile. Comitetul SPS își stabilește regulamentul de procedură la prima sa reuniune. Membrii săi se reunesc în persoană, prin conferință telefonică, videoconferința sau prin orice alte mijloace, după cum convin părțile.

3. Comitetul SPS poate conveni să înființeze grupuri tehnice de lucru alcătuite din experți ai părților, care identifică și abordează aspecte tehnice și științifice care decurg din prezentul capitol și explorează posibilități de colaborare viitoare cu privire la aspecte SPS de interes comun. În cazul în care este nevoie de competențe suplimentare, membrii acestor grupuri pot include alte persoane decât reprezentanți ai părților.

4. Comitetul SPS poate aborda orice problemă legată de funcționarea efectivă a prezentului capitol. În special, acesta are următoarele responsabilități și funcții:

(a) să elaboreze procedurile sau modalitățile necesare pentru punerea în aplicare a prezentului capitol, inclusiv a anexelor sale;

(b) să monitorizeze punerea în aplicare a prezentului capitol; și

(c) să ofere un forum pentru discutarea problemelor care decurg din aplicarea anumitor măsuri SPS în vederea găsirii de soluții reciproc acceptabile. În acest sens, Comitetul SPS este convocat de urgență, la cererea unei părți, pentru a întreprinde consultări. Aceste consultări nu aduc atingere drepturilor și obligațiilor părților în conformitate cu capitolul paisprezece (Soluționarea litigiilor) și cu capitolul cincisprezece (Mecanismul de mediere).

5. Membrii Comitetului SPS vor face schimb de informații, competențe și experiență în domeniul bunăstării animalelor, cu scopul de a promova colaborarea dintre părți privind bunăstarea animalelor.

6. Părțile pot să adopte, printr-o decizie luată în cadrul Comitetului SPS, recomandări și decizii referitoare la autorizarea importurilor, schimbul de informații, transparență, recunoașterea regionalizării, echivalență și alte măsuri, precum și alte chestiuni menționate la alineatele (4) și (5).

ARTICOLUL 5.16

Consultări tehnice

1. În cazul în care o parte consideră că o măsură adoptată de cealaltă parte este sau ar putea fi contrară obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului capitol și cauzează sau poate cauza perturbări nejustificate ale comerțului, ea poate solicita consultări tehnice în cadrul Comitetului SPS, în vederea găsirii unor soluții reciproc acceptabile. Autoritățile competente prevăzute în anexa 5-A vor facilita aceste consultări.

2. Consultările tehnice în cadrul Comitetului SPS se consideră încheiate în termen de treizeci de zile de la data depunerii solicitării, cu excepția cazului în care părțile care participă la consultări convin să le continue. Consultările tehnice se pot desfășura prin conferință telefonică, videoconferință sau orice alte mijloace convenite de către părți.

CAPITOLUL ȘASE

PROCEDURI VAMALE ȘI FACILITAREA COMERȚULUI

ARTICOLUL 6.1

Obiective

1. Părțile recunosc importanța chestiunilor legate de procedurile vamale și de facilitarea comerțului în cadrul mediului comercial internațional în evoluție. Părțile convin să consolideze cooperarea în acest domeniu pentru a garanta că legislația și procedurile relevante, precum și capacitatea administrativă a administrațiilor competente îndeplinesc obiectivele de promovare a facilitării comerțului, asigurând totodată un control vamal eficient.

2. În acest scop, părțile convin că legislația trebuie să fie nediscriminatorie și că procedurile vamale trebuie să se bazeze pe folosirea unor metode moderne și pe controale eficiente destinate să combată frauda și să asigure protecția comerțului legitim.

3. Părțile convin că nu trebuie să fie compromise în niciun fel obiectivele legitime de politică publică, inclusiv cele legate de securitate, siguranță și de combaterea fraudei.

ARTICOLUL 6.2

Principii

1. Părțile convin asupra faptului că dispozițiile și procedurile lor în domeniul vamal se întemeiază pe:

(a) instrumente și standarde internaționale aplicabile în domeniul vamal și comercial acceptate de către părți, inclusiv elementele de fond ale Convenției de la Kyoto revizuite privind simplificarea și armonizarea procedurilor vamale, Convenția internațională privind sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, precum și Cadrul de standarde privind securitatea și facilitarea comerțului mondial (denumite în continuare „cadrul SAFE”) ale Organizației Mondiale a Vămilor (denumită în continuare „OMV”);

(b) protecția comerțului legitim, prin aplicarea eficace și respectarea cerințelor legislative;

(c) legislație prin care se evită impunerea unor sarcini inutile sau discriminatorii asupra operatorilor economici, care prevede acordarea de facilități comerciale suplimentare operatorilor economici cu un nivel ridicat de conformitate și care asigură garanții împotriva fraudei și a activităților ilegale sau prejudiciabile; și

(d) norme prin care se asigură că sancțiunile impuse pentru încălcări ale reglementărilor vamale sau ale cerințelor procedurale sunt proporționale și nediscriminatorii și că aplicarea acestora nu produce întârzieri neîntemeiate la eliberarea mărfurilor.

2. Pentru a îmbunătăți metodele de lucru, garantând totodată nediscriminarea, transparența, eficiența, integritatea și responsabilitatea operațiunilor, părțile se angajează:

(a) să simplifice, ori de câte ori este posibil, cerințele și formalitățile pentru acordarea liberului de vamă și vămuirea rapidă a mărfurilor; și

(b) să depună eforturi suplimentare în sensul simplificării și standardizării datelor și a documentației cerute de autoritățile vamale și de alte agenții.

ARTICOLUL 6.3

Cooperare vamală

1. Părțile asigură cooperarea în domeniul vamal între autoritățile lor, cu scopul de a asigura îndeplinirea obiectivelor prevăzute la articolul 6.1 (Obiective).

2. Pentru a consolida cooperarea în domeniul vamal, părțile se angajează, printre altele:

(a) să facă schimb de informații privind legislația vamală a fiecărei părți și punerea în aplicare a acestei legislații și privind procedurile vamale, în special în următoarele domenii:

(i) simplificarea și modernizarea procedurilor vamale;

(ii) asigurarea respectării la frontieră a drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale;

(iii) operațiunile de tranzit și de transbordare; și

(iv) relațiile cu mediul de afaceri;

(b) să analizeze posibilitatea elaborării unor inițiative comune privind procedurile de import, export și alte proceduri vamale, precum și inițiative destinate să propună un serviciu eficace comunității de afaceri;

(c) să colaboreze cu privire la aspectele vamale legate de securizarea și facilitarea lanțului de aprovizionare al comerțului internațional în conformitate cu cadrul SAFE;

(d) să asigure, dacă este necesar, recunoașterea reciprocă a tehnicilor de gestionare a riscurilor, a standardelor privind riscurile, a controalelor de securitate și a programelor de parteneriat comercial, inclusiv a unor aspecte cum ar fi transmiterea datelor și beneficiile convenite de comun acord; și

(e) să îmbunătățească coordonarea în cadrul unor organizații internaționale precum OMC și WCO.

ARTICOLUL 6.4

Operațiunile de tranzit și de transbordare

1. Părțile asigură facilitarea și controlul efectiv al operațiunilor de transbordare și al celor de tranzit pe teritoriile lor.

2. Părțile promovează și pun în aplicare regimuri regionale de tranzit cu scopul de a facilita comerțul.

3. Părțile asigură cooperarea și coordonarea între toate autoritățile și agențiile interesate de pe teritoriile lor pentru a facilita traficul în tranzit.

ARTICOLUL 6.5

Hotărâri prealabile

Înainte de importul mărfurilor pe teritoriul său și în conformitate cu legislația și procedurile proprii, fiecare parte emite, prin intermediul autorităților sale vamale sau al altor autorități competente, hotărâri prealabile scrise adresate agenților economici stabiliți pe teritoriul său privind clasificarea tarifară, originea și alte aspecte, după cum consideră necesar.

ARTICOLUL 6.6

Procedura vamală simplificată

1. Fiecare parte prevede proceduri simplificate de import și de export care sunt transparente și eficiente, cu scopul de a reduce costurile și de a ameliora previzibilitatea pentru agenții economici, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii. Se asigură, de asemenea, un acces mai ușor al agenților economici autorizați la simplificări vamale în conformitate cu criterii obiective și nediscriminatorii.

2. Pentru îndeplinirea formalităților necesare în vederea plasării mărfurilor sub un regim vamal se utilizează o singură declarație vamală sau echivalentul electronic al acesteia.

3. Părțile utilizează tehnici vamale moderne, inclusiv metode de evaluare a riscului și metode de audit postvămuire, pentru a simplifica și a facilita intrarea și acordarea liberului de vamă pentru mărfuri.

4. Părțile promovează dezvoltarea progresivă și utilizarea unor sisteme, inclusiv a celor bazate pe tehnologia informației, pentru a facilita schimbul electronic de date între agenții economici, administrațiile vamale și alte agenții conexe.

ARTICOLUL 6.7

Acordarea liberului de vamă pentru mărfuri

Fiecare parte se asigură că autoritățile sale vamale, agențiile de frontieră sau alte autorități competente aplică cerințe și proceduri care:

(a) prevăd acordarea promptă a liberului de vamă pentru mărfuri într-un termen care nu depășește timpul necesar pentru a garanta respectarea legislației și a altor formalități vamale și comerciale conexe;

(b) prevăd prelucrarea prealabilă a informațiilor (respectiv, depunerea prealabilă și eventual prelucrarea informațiilor pe cale electronică înainte de sosirea fizică a mărfurilor), pentru a permite acordarea liberului de vamă la sosirea mărfurilor; și

(c) prevăd acordarea liberului de vamă pentru mărfuri fără plata taxelor vamale, sub rezerva constituirii, dacă este cazul, a unei garanții în conformitate cu legislația fiecărei părți, pentru a asigura plata finală a taxelor vamale.

ARTICOLUL 6.8

Tarife și taxe

1. Tarifele și taxele se instituie numai pentru serviciile prestate în legătură cu importul sau exportul în cauză sau pentru orice formalitate obligatorie pentru efectuarea unui astfel de import sau export. Ele nu depășesc costul aproximativ al serviciului oferit și nu sunt calculate pe o bază *ad valorem*.

2. Informațiile referitoare la tarife și taxe se publică printr-un mijloc desemnat oficial în acest sens, inclusiv prin intermediul unui site internet. Aceste informații privesc în special motivul pentru care tariful sau taxa în cauză este datorată pentru serviciul oferit, autoritatea responsabilă, tariful sau taxa care va fi aplicată, precum și termenul și modalitățile de plată.

3. Niciun tarif sau nicio taxă nouă sau modificată nu se aplică până când informațiile menționate la alineatul (2) nu sunt publicate și ușor accesibile.

ARTICOLUL 6.9

Comisionarii în vamă

Părțile convin că dispozițiile și procedurile lor vamale nu solicită utilizarea obligatorie a comisionarilor în vamă. Părțile aplică norme transparente, nediscriminatorii și proporționale dacă și atunci când acordă licențe comisionarilor în vamă.

ARTICOLUL 6.10

Inspecții înainte de expediere

Părțile convin că dispozițiile și procedurile lor vamale nu prevăd utilizarea obligatorie a inspecțiilor înainte de expediere, astfel cum sunt definite în Acordul privind inspecția înainte de expediere, sau a oricărei alte activități de control efectuate la destinație, înainte de vămuire, de către societăți private.

ARTICOLUL 6.11

Determinarea valorii în vamă

1. Părțile stabilesc valoarea în vamă a mărfurilor în conformitate cu Acordul privind determinarea valorii în vamă.

2. Părțile cooperează în vederea adoptării unei abordări comune privind chestiunile legate de determinarea valorii în vamă.

ARTICOLUL 6.12

Gestionarea riscurilor

1. Fiecare parte își întemeiază procedurile de examinare și de acordare a liberului de vamă, precum și procedurile de verificare după intrarea mărfurilor pe principii de evaluare a riscurilor și pe audituri și nu pe examinarea atentă a fiecărei expedieri pentru a se asigura de respectarea tuturor cerințelor de import.

2. Părțile convin să adopte și să aplice mărfurilor cerințele și procedurile lor de control la import, export, tranzit și transbordare pe baza principiilor de gestionare a riscurilor care se aplică astfel încât măsurile de asigurare a respectării cerințelor să se concentreze asupra tranzacțiilor care merită o atenție specială.

ARTICOLUL 6.13

Ghișeu unic

Fiecare parte se străduiește să creeze sau să mențină sisteme de ghișeu unic pentru a facilita depunerea electronică, o singură dată, a tuturor informațiilor cerute de legislația vamală și de alte dispoziții privind exportul, importul și tranzitul mărfurilor.

ARTICOLUL 6.14

Proceduri de contestare

1. Fiecare parte prevede proceduri eficiente, rapide, nediscriminatorii și ușor accesibile care să garanteze dreptul de a contesta acțiunile, hotărârile și deciziile administrative ale autorităților vamale sau ale altor autorități competente cu implicații asupra importului sau a exportului de mărfuri sau asupra mărfurilor aflate în tranzit.

2. Procedurile de recurs pot include proceduri de control administrativ desfășurate de autoritatea de supraveghere și proceduri de control jurisdicțional al deciziilor luate la nivel administrativ în conformitate cu legislația părților.

ARTICOLUL 6.15

Transparență

1. Fiecare parte publică sau pune la dispoziție în alt mod, inclusiv prin mijloace electronice, legislația, reglementările și procedurile sale administrative și alte cerințe legate de regimul vamal și de facilitarea comerțului.

2. Fiecare parte desemnează sau menține unul sau mai multe puncte de informare cărora persoanele interesate se pot adresa pentru orice cerere de informații privind aspecte legate de procedurile vamale și de facilitatea comerțului.

ARTICOLUL 6.16

Relațiile cu mediul de afaceri

Părțile convin:

(a) cu privire la importanța unor consultări organizate în timp util cu reprezentanții sectorului comercial atunci când formulează propuneri legislative și proceduri generale referitoare la chestiuni vamale și la facilitarea comerțului. În acest scop, se organizează consultări între autoritățile vamale și comunitatea de afaceri, dacă este cazul;

(b) să publice sau să pună la dispoziție în alt mod, pe cât posibil prin mijloace electronice, noua legislație și noile proceduri generale referitoare la chestiuni vamale și la facilitarea comerțului înainte de aplicarea lor, precum și modificările și interpretările legislației și ale procedurilor menționate. De asemenea, părțile pun la dispoziția publicului informațiile relevante de natură administrativă, inclusiv privind cerințele și procedurile de intrare, programul și modul de funcționare al birourilor vamale situate în porturi și în punctele de trecere a frontierei, precum și punctele de contact pentru cererile de informații;

(c) asupra necesității de a prevedea o perioadă rezonabilă de timp între publicarea legislației, a procedurilor și a redevențelor sau taxelor noi sau modificate și intrarea lor în vigoare, fără să aducă atingere obiectivelor legitime de politică publică (de exemplu, modificări ale nivelului taxelor vamale); și

(d) să garanteze că cerințele și procedurile lor vamale și cele conexe continuă să răspundă necesităților agenților economici, urmând cele mai bune practici, și că restricționează cât mai puțin posibil schimburile comerciale.

ARTICOLUL 6.17

Comitetul pentru vamă

1. Comitetul pentru vamă instituit prin articolul 16.2 (Comitete specializate) constă din reprezentanți ai autorităților vamale și ai altor autorități competente ale părților. Comitetul pentru vamă asigură buna funcționare a prezentului capitol, a protocolului nr. 1 și a altor dispoziții legate de domeniul vamal convenite între părți. Părțile pot, în cadrul Comitetului pentru vamă, să examineze toate chestiunile care decurg din dispozițiile menționate și să ia decizii în acest sens.

2. Părțile pot, în cadrul Comitetul pentru vamă, să adopte recomandări și să ia decizii privind recunoașterea reciprocă a tehnicilor de gestionare a riscurilor, a standardelor în materie de riscuri, a controalelor de securitate și a programelor de parteneriat comercial, inclusiv a unor aspecte precum transmiterea datelor și beneficiile convenite de comun acord, precum și orice alt aspect care intră sub incidența alineatului (1).

3. Părțile pot conveni să organizeze reuniuni *ad hoc* privind orice chestiune care ține de domeniul vamal, inclusiv privind regulile de origine și alte dispoziții legate de domeniul vamal, conform celor convenite între părți. De asemenea, ele pot institui, dacă este cazul, subgrupuri care să se ocupe de aspecte specifice.

CAPITOLUL ȘAPTE

BARIERE NETARIFARE ÎN CALEA COMERȚULUI ȘI A INVESTIȚIILOR ÎN DOMENIUL PRODUCERII DE ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE

ARTICOLUL 7.1

Obiective

Având în vedere eforturile la nivel mondial de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, părțile împărtășesc obiectivul de promovare, dezvoltare și creștere a producției de energie din surse nefosile regenerabile și durabile, în special prin facilitarea comerțului și a investițiilor. În acest sens, părțile cooperează pentru eliminarea sau reducerea tarifelor și a barierelor netarifare, precum și pentru promovarea convergenței sau a apropierii reglementărilor de standardele regionale și internaționale.

ARTICOLUL 7.2

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „cerința privind conținutul local” înseamnă

(i) în ceea ce privește mărfurile, o cerință care să oblige o întreprindere să cumpere sau să utilizeze produse de origine națională sau care provin dintr-o sursă națională, specificate sub formă de produse determinate, sub formă de volum sau valoare a produselor, sau sub formă de proporție din volumul sau valoarea producției sale locale;

(ii) în ceea ce privește serviciile, o cerință care restricționează alegerea furnizorului de servicii sau a serviciului prestat în detrimentul serviciilor sau al furnizorilor de servicii din cealaltă parte;

(b) „măsură” înseamnă, în cadrul prezentului capitol, orice măsură luată de o parte, sub formă de act cu putere de lege, reglementare, normă, procedură, decizie, acțiune administrativă sau sub oricare altă formă;

(c) „compensare” înseamnă orice condiție care încurajează dezvoltarea locală, cum ar fi acordarea nejustificată de licențe pentru tehnologii, investițiile, obligația de a încheia un contract cu o anumită instituție financiară, comerțul barter și cerințe similare;

(d) „parteneriat” înseamnă orice entitate juridică, cum ar fi o corporație, un trust, o societate de persoane, o asociație în participațiune, o asociere;

(e) „furnizor de servicii” înseamnă un furnizor astfel cum este definit la articolul 8.2 (Definiții) litera (l).

ARTICOLUL 7.3

Domeniul de aplicare

1. Prezentul capitol se aplică măsurilor care pot avea implicații asupra comerțului și a investițiilor între părți legate de producția de energie din surse regenerabile și din surse nefosile durabile, și anume energia eoliană, solară, aerotermală, geotermală, hidrotermală și oceanică, energia hidroelectrică, biomasă, gaz de depozit, gaz provenit de la stațiile de epurare a apei și biogaze, dar nu și produselor din care este generată energia.

2. Prezentul capitol nu se aplică proiectelor de cercetare și dezvoltare, și nici proiectelor de demonstrație desfășurate la scară necomercială.

3. Prezentul capitol nu aduce atingere aplicării altor dispoziții relevante ale prezentului acord, inclusiv excepțiilor, rezervelor sau restricțiilor prevăzute, aplicabile măsurilor menționate la alineatul (1), *mutatis mutandis*. Pentru mai multă certitudine, în cazul existenței unei incompatibilități între prezentul capitol și alte dispoziții ale prezentului acord, celelalte dispoziții ale prezentului acord prevalează în măsura incompatibilității.

ARTICOLUL 7.4

Principii

Fiecare parte:

(a) se abține de la adoptarea unor măsuri care să prevadă cerințe privind conținutul local sau orice altă compensare care are implicații asupra produselor, a furnizorilor de servicii, a antreprenorilor sau a entităților stabilite ale celeilalte părți;

(b) se abține de la adoptarea unor măsuri care să impună constituirea de parteneriate cu întreprinderi locale, cu excepția cazului în care aceste parteneriate sunt considerate necesare din motive tehnice pe care partea respectivă le poate demonstra la cererea celeilalte părți;

(c) se asigură că normele privind procedurile de autorizare, de certificare și de acordare a licențelor care se aplică în special pentru echipamente, instalații și infrastructuri asociate ale rețelelor de transmitere sunt obiective, transparente, nearbitrare și nu sunt discriminatorii față de solicitanții celeilalte părți;

(d) se asigură că taxele administrative impuse asupra sau în legătură cu:

(i) importul și utilizarea mărfurilor originare din cealaltă parte sau care au impact asupra furnizării de mărfuri de către furnizorii celeilalte părți intră sub incidența articolului 2.10 (Taxe și formalități în legătură cu importul și exportul);

(ii) furnizarea de servicii de către furnizorii celeilalte părți intră sub incidența articolului 8.18 (Domeniu de aplicare și definiții), a articolului 8.19 (Condiții de acordare a licențelor și de calificare) și a articolului 8.20 (Acordarea licențelor și procedurile de calificare); și

(e) se asigură că termenii, condițiile și procedurile pentru conectarea și accesul la rețelele de transport de energie electrică sunt transparente și nu sunt discriminatorii față de furnizorii celeilalte părți.

ARTICOLUL 7.5

Standarde, reglementări tehnice și proceduri de evaluare a conformității

1. Atunci când există standarde internaționale sau regionale în ceea ce privește produsele care servesc la producția de energie din surse regenerabile și din surse nefosile durabile, părțile utilizează aceste standarde sau elemente relevante ale acestora ca bază pentru reglementările lor tehnice, cu excepția cazului în care standardele internaționale respective sau elementele lor pertinente ar fi un mijloc ineficient sau inadecvat de realizare a obiectivelor legitime urmărite. În scopul aplicării prezentului alineat, Organizația Internațională de Standardizare (denumită în continuare „ISO”) și Comisia Electrotehnică Internațională (denumită în continuare „IEC”) sunt îndeosebi considerate organisme internaționale de standardizare relevante.

2. Dacă este cazul, părțile definesc reglementări tehnice mai degrabă pe baza cerințelor în materie de performanțe ale produsului, inclusiv performanțe de mediu, decât pe baza concepției sau a caracteristicilor sale descriptive.

3. În ceea ce privește produsele enumerate în capitolul 84 din Sistemul armonizat (cu excepția 8401), precum și în SA 850231 și 854140:

(a) Uniunea va accepta declarațiile de conformitate emise de furnizorii din Singapore în aceleași condiții ca și pe cele emise de furnizorii din Uniune, în vederea introducerii pe piață a acestor produse, fără cerințe suplimentare; și

(b) Singapore va accepta declarațiile de conformitate sau rapoartele de încercare ale UE, în vederea introducerii pe piață a acestor produse, fără cerințe suplimentare. Singapore poate solicita testarea sau certificarea obligatorie de către o parte terță în condițiile prevăzute în anexa 4-A articolul 5 (Măsuri de salvgardare).

Pentru mai multă certitudine, prezentul alineat nu aduce atingere aplicării, de către oricare dintre părți, a unor cerințe care nu vizează produsele menționate în prezentul alineat, cum ar fi regulile de urbanism sau codurile de construcții.

ARTICOLUL 7.6

Excepții

1. Dispozițiile în materie de securitate și excepții de ordin general prevăzute la articolul 2.14 (Excepții de ordin general), la articolul 8.62 (Excepții de ordin general) și la articolul 9.3 (Securitate și excepții de ordin general) și, pentru mai multă certitudine, dispozițiile relevante ale capitolului șaisprezece (Dispoziții instituționale, generale și finale) se aplică prezentului capitol.

2. Pentru mai multă certitudine, sub rezerva cerinței ca aceste măsuri să nu fie aplicate într-un mod care să constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între produsele, furnizorii de servicii sau investitorii părților, în cazul în care există aceleași condiții, sau o restricționare mascată a comerțului și a investițiilor între părți, nicio dispoziție a prezentului capitol nu se interpretează drept un impediment în calea adoptării sau a aplicării de către oricare dintre părți a unor măsuri necesare pentru funcționarea în siguranță a rețelelor energetice în cauză sau pentru siguranța aprovizionării cu energie.

ARTICOLUL 7.7

Punerea în aplicare și cooperarea

1. Părțile cooperează, în cadrul Comitetului pentru comerț instituit în temeiul articolului 16.1 (Comitetul pentru comerț), și fac schimb de informații cu privire la aspecte relevante pentru punerea în aplicare a prezentului capitol. Părțile pot să adopte, printr-o decizie a Comitetului pentru comerț, măsuri de punere în aplicare corespunzătoare în acest sens și să actualizeze prezentul capitol, după caz.

2. Această cooperare poate să vizeze:

(a) schimbul de informații, experiență și bune practici de reglementare în domenii precum:

(i) elaborarea și punerea în aplicare nediscriminatorie a unor măsuri de promovare a utilizării de energie din surse regenerabile;

(ii) captarea și stocarea dioxidului de carbon;

(iii) rețelele inteligente;

(iv) eficiența energetică; sau

(v) reglementări tehnice, standarde și proceduri de evaluare a conformității, precum cele legate de cerințe privind codurile de rețele;

(b) promovarea, inclusiv în cadrul unor instanțe regionale competente, a convergenței reglementărilor tehnice, a principiilor de reglementare, a standardelor, cerințelor și procedurilor de evaluare a conformității naționale sau regionale ale părților cu standardele internaționale.

CAPITOLUL OPT

SERVICII, STABILIRE ȘI COMERȚ ELECTRONIC

SECȚIUNEA A

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 8.1

Obiectivul și domeniul de aplicare

1. Reafirmându-și angajamentele asumate în temeiul Acordului OMC, părțile stabilesc prin prezentul acord dispozițiile necesare pentru liberalizarea progresivă, reciprocă a comerțului cu servicii, a stabilirii și a comerțului electronic.

2. Cu excepția unor dispoziții contrare, prezentul capitol:

(a) nu se aplică subvențiilor sau granturilor acordate de către o parte, inclusiv împrumuturilor, garanțiilor și asigurărilor sprijinite de autoritățile publice;

(b) nu se aplică serviciilor prestate în exercitarea autorității guvernamentale pe teritoriile părților. În sensul prezentului capitol, un serviciu prestat în exercitarea autorității guvernamentale înseamnă orice serviciu, cu excepția serviciilor prestate pe o bază comercială sau în concurență cu unul sau mai mulți furnizori de servicii;

(c) nu impune privatizarea întreprinderilor publice; și/sau

(d) nu se aplică actelor cu putere de lege, normelor administrative și cerințelor care reglementează achiziționarea de către organismele publice a unor servicii dobândite pentru uzul autorităților publice și nu în scopul revânzării sau în vederea furnizării de servicii în scop comercial.

3. Fiecare parte își conservă dreptul de a reglementa și de a introduce noi reglementări în vederea îndeplinirii obiectivelor politice legitime într-un mod care să fie conform cu prezentul capitol.

4. Prezentul capitol nu se aplică măsurilor referitoare la persoanele fizice care doresc să intre pe piața forței de muncă a uneia dintre părți și nici măsurilor privind cetățenia, rezidența sau angajarea cu titlu permanent. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca împiedicând o parte să aplice măsuri pentru reglementarea admiterii sau a șederii temporare a persoanelor fizice ale celeilalte părți pe teritoriul său, inclusiv măsuri necesare pentru protejarea integrității frontierelor sale și pentru a asigura trecerea ordonată a frontierelor sale de către persoanele fizice, cu condiția ca aceste măsuri să nu fie aplicate într-o manieră care să anuleze sau să reducă avantajele[1] care decurg pentru cealaltă parte din dispozițiile prezentului capitol.

ARTICOLUL 8.2

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „impozite directe” reprezintă toate impozitele asupra venitului total, a capitalului total sau asupra unor elemente ale venitului sau capitalului, inclusiv impozite asupra beneficiilor realizate din cesiunea de bunuri, impozite pe avere, moșteniri sau donații și impozite asupra volumului total al salariilor sau remunerațiilor plătite de întreprinderi, precum și impozite asupra aprecierii capitalului;

(b) „persoană juridică” înseamnă orice entitate juridică constituită în mod corespunzător sau altfel organizată în temeiul legislației în vigoare, cu scop lucrativ sau nu, care aparține sectorului privat sau public, inclusiv orice corporație, trust, societate de persoane, asociere în participație, întreprindere individuală sau asociație;

[1] Simpla solicitare a unei vize pentru resortisanții persoane fizice ai unor țări, fără a solicita același lucru și pentru resortisanții altor țări, nu se consideră ca fiind o anulare sau o reducere a avantajelor care decurg dintr-un angajament specific.

(c) „persoană juridică din Uniune” sau „persoană juridică din Singapore” înseamnă:

(i) o persoană juridică constituită în conformitate cu legislația Uniunii și/sau a statelor membre ale Uniunii, respectiv a Republicii Singapore, care are sediul social, administrația centrală[1] sau locul principal de desfășurare a activității pe teritoriul Uniunii, respectiv pe teritoriul Republicii Singapore; sau

(ii) în cazul stabilirii, în conformitate cu articolul 8.8 (Definiții) litera (d), o persoană juridică deținută sau controlată de persoane fizice din statele membre ale Uniunii, respectiv din Singapore sau de persoane juridice din Uniune, respectiv din Singapore.

În cazul în care persoana juridică are numai sediul social sau administrația centrală pe teritoriul Uniunii sau al Republicii Singapore, ea nu este considerată persoană juridică din Uniune sau din Singapore, cu excepția cazului în care este implicată în operațiuni comerciale substanțiale[2] pe teritoriul Uniunii, respectiv al Republicii Singapore.

---

[1] Prin „administrație centrală” se înțelege sediul principal în care sunt luate deciziile finale.

[2] UE consideră conceptul de „legătură efectivă și continuă” cu economia unui stat membru al Uniunii, consacrat în articolul 54 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”), ca fiind echivalent cu conceptul de „operațiuni comerciale substanțiale”. În consecință, în cazul unei persoane juridice înființate în conformitate cu legislația din Singapore și având numai sediul social sau administrația centrală pe teritoriul Republicii Singapore, Uniunea nu acordă beneficiile prezentului acord decât dacă persoana juridică respectivă are o legătură efectivă și continuă cu economia Republicii Singapore.

O persoană juridică este:

(i) „deținută” de persoane fizice sau juridice din Uniune și/sau din orice stat membru al Uniunii, sau din Singapore, dacă peste 50 % din capitalul propriu al acesteia se află în deplina proprietate a unor persoane din Uniune și/sau din orice stat membru al Uniunii, respectiv din Singapore;

(ii) „controlată” de persoane fizice sau juridice din Uniune și/sau din orice stat membru al Uniunii, sau din Singapore, dacă aceste persoane au capacitatea să numească majoritatea administratorilor sau sunt altfel abilitate de drept să dirijeze operațiunile sale;

(iii) „afiliată” la o altă persoană, când controlează cealaltă persoană sau este controlată de aceasta sau dacă ea însăși și cealaltă persoană sunt ambele controlate de aceeași persoană;

(d) în pofida literei (c), dispozițiile prezentului acord se aplică, de asemenea, companiilor maritime stabilite în afara Uniunii și controlate de resortisanții unui stat membru al Uniunii, în cazul în care navele lor sunt înregistrate în conformitate cu legislația respectivului stat membru al Uniunii și arborează pavilionul unui stat membru al Uniunii;

(e) „măsură” înseamnă orice măsură a unei părți, sub formă de act cu putere de lege, act administrativ, normă, procedură, decizie, acțiune administrativă sau oricare altă formă;

(f) „măsuri adoptate sau menținute de o parte” înseamnă măsuri luate de:

(i) administrații și autorități centrale, regionale sau locale; sau

(ii) organisme neguvernamentale în exercitarea competențelor delegate de administrațiile sau autoritățile centrale, regionale sau locale;

(g) „măsuri adoptate sau menținute de o parte, care au un impact asupra comerțului cu servicii” includ măsuri care vizează:

(i) cumpărarea, plata sau utilizarea unui serviciu;

(ii) cu ocazia furnizării unui serviciu, accesul la și utilizarea unor servicii pe care o parte le solicită să fie oferite publicului, în general; și

(iii) prezența, inclusiv prezența comercială a persoanelor unei părți pentru furnizarea unui serviciu pe teritoriul celeilalte părți;

(h) termenul „lista angajamentelor specifice” se referă, în cazul Uniunii, la anexa 8-A și la apendicele la aceasta și, în cazul Singapore, la anexa 8-B și la apendicele la aceasta;

(i) „consumator de servicii” reprezintă orice persoană care primește sau folosește un serviciu;

(j) „furnizarea unui serviciu” include producerea, distribuția, comercializarea, vânzarea și livrarea unui serviciu;

(k) „serviciu al celeilalte părți” reprezintă un serviciu care este furnizat:

(i) din sau pe teritoriul celeilalte părți sau, în cazul transportului maritim, de către o navă înmatriculată în conformitate cu legislația celeilalte părți sau de către o persoană a celeilalte părți care furnizează serviciul prin intermediul exploatării unei nave și/sau utilizării sale totale sau parțiale; sau

(ii) în cazul furnizării unui serviciu prin intermediul prezenței comerciale sau a prezenței persoanelor fizice, de către un furnizor de servicii al celeilalte părți;

(l) „furnizor de servicii” înseamnă orice persoană care furnizează un serviciu sau intenționează să furnizeze un serviciu, inclusiv prin stabilire;

(m) „comerț cu servicii” înseamnă furnizarea unui serviciu:

(i) de pe teritoriul unei părți pe teritoriul celeilalte părți („furnizarea transfrontalieră”);

(ii) pe teritoriul unei părți în favoarea unui consumator al celeilalte părți („consum în străinătate”);

(iii) de către un furnizor de servicii al unei părți, prin prezența comercială, pe teritoriul celeilalte părți („prezență comercială”);

(iv) de către un furnizor de servicii al unei părți, prin prezența persoanelor fizice ale părții respective, pe teritoriul celeilalte părți („prezența persoanelor fizice”).

SECȚIUNEA B

FURNIZAREA TRANSFRONTALIERĂ A SERVICIILOR

ARTICOLUL 8.3

Domeniul de aplicare

Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de părți care au impact asupra furnizării transfrontaliere a serviciilor în toate sectoarele, cu excepția următoarelor:

(a) serviciile audiovizuale;

(b) cabotajul maritim național[1]; și

(c) serviciile de transport aerian național și internațional, regulate sau neregulate, și serviciile direct legate de exercitarea drepturilor de trafic, altele decât:

(i) serviciile de reparare și de întreținere a aeronavelor pe durata cărora aeronava respectivă este retrasă din exploatare;

[1] Fără a aduce atingere domeniului de activități care pot fi considerate drept cabotaj în cadrul legislației naționale relevante, cabotajul maritim național include, în temeiul prezentului capitol, transportul pasagerilor sau al bunurilor între un port sau un punct situat într-un stat membru al Uniunii și un alt port sau punct situat în același stat membru al Uniunii, inclusiv pe platforma sa continentală, astfel cum prevede Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării (denumită în continuare „UNCLOS”), și traficul care începe și se termină în același port sau punct situat într-un stat membru al Uniunii.

(ii) vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian; și

(iii) serviciile privind sistemele informatizate de rezervare.

ARTICOLUL 8.4

Definiții

În sensul prezentei secțiuni, prin „furnizarea transfrontalieră de servicii” se înțelege furnizarea unui serviciu:

(a) de pe teritoriul unei părți pe teritoriul celeilalte părți; și

(b) pe teritoriul unei părți către un consumator de servicii al celeilalte părți.

ARTICOLUL 8.5

Accesul pe piață

1. În ceea ce privește accesul la piață prin furnizarea transfrontalieră de servicii, fiecare parte acordă serviciilor și furnizorilor de servicii din cealaltă parte un tratament care nu este mai puțin favorabil decât cel prevăzut în termenii, restricțiile și condițiile convenite și specificate în lista sa de angajamente specifice.

2. În sectoarele în care se asumă angajamente de acces la piață, măsurile pe care o parte nu le adoptă sau nu le menține la nivelul unei subdiviziuni regionale sau la nivelul întregului său teritoriu, cu excepția cazului în care se specifică altfel în lista sa de angajamente specifice, sunt definite ca:

(a) limitări privind numărul de furnizori de servicii, fie sub formă de contingente numerice, monopoluri, furnizori exclusivi de servicii, fie sub formă de cerință privind analiza necesităților economice[1];

(b) limitări privind valoarea totală a tranzacțiilor sau a activelor aferente serviciilor, sub formă de contingente numerice sau sub formă de cerință privind analiza necesităților economice; și

(c) limitări privind numărul total de operațiuni aferente serviciilor sau privind cantitatea totală de servicii exprimată în unități numerice determinate sub formă de contingente sau sub formă de cerință privind analiza necesităților economice[2].

[1] Alineatul 2 litera (a) include măsuri care impun furnizorilor de servicii ai celeilalte părți să aibă o entitate stabilită în sensul articolului 8.8 (Definiții) litera (d) sau să fie rezidenți pe teritoriul uneia dintre părți drept condiție pentru furnizarea transfrontalieră de servicii.

[2] Acest alineat nu reglementează măsurile unei părți care limitează intrările care servesc la furnizarea serviciilor.

ARTICOLUL 8.6

Tratament național

1. În sectoarele înscrise în lista sa de angajamente specifice și având în vedere condițiile și restricțiile stabilite în aceasta, fiecare parte acordă serviciilor și furnizorilor de servicii din cealaltă parte, în ceea ce privește toate măsurile care au un impact asupra furnizării de servicii, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă propriilor servicii similare și propriilor furnizori de servicii similari.

2. O parte poate să îndeplinească cerința de la alineatul (1) acordând serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți fie un tratament în mod formal identic, fie un tratament în mod formal diferit de cel acordat propriilor servicii similare și propriilor furnizori de servicii similari.

3. Un tratament în mod formal identic sau în mod formal diferit este considerat a fi mai puțin favorabil atunci când modifică condițiile de concurență în favoarea serviciilor sau a furnizorilor de servicii ai unei părți în raport cu serviciile similare sau cu furnizorii de servicii similari ai celeilalte părți.

4. Angajamentele specifice asumate în temeiul prezentului articol nu se interpretează ca obligând părțile să compenseze eventualele dezavantaje concurențiale inerente care decurg din caracterul străin al serviciilor sau furnizorilor de servicii relevanți.

ARTICOLUL 8.7

Lista angajamentelor specifice

1. Sectoarele liberalizate de către o parte în conformitate cu prezenta secțiune, precum și limitările privind accesul pe piață și tratamentul național aplicabile serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți în aceste sectoare, stabilite prin intermediul restricțiilor, sunt menționate în lista sa de angajamente specifice.

2. Niciuna dintre părți nu poate adopta, cu privire la serviciile sau furnizorii de servicii ai celeilalte părți, măsuri noi discriminatorii sau mai discriminatorii în comparație cu angajamentele specifice asumate în conformitate cu alineatul (1).

SECȚIUNEA C

STABILIRE

ARTICOLUL 8.8

Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

(a) „sucursală” a unei persoane juridice înseamnă un loc de desfășurare a activității sau o persoană juridică care nu are personalitate juridică distinctă și constituie o extensie a unei societăți-mamă;

(b) „activitate economică” include orice fel de activități de natură economică, cu excepția activităților desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale, altfel spus a activităților care nu sunt desfășurate pe baze comerciale și nici în concurență cu unul sau mai mulți agenți economici;

(c) „antreprenor” înseamnă orice persoană a unei părți care dorește să desfășoare sau desfășoară o activitate economică prin stabilire[1];

(d) „stabilire” înseamnă:

(i) constituirea, achiziționarea sau menținerea unei persoane juridice; sau

(ii) crearea sau menținerea unei sucursale sau a unei reprezentanțe,

în vederea formării sau menținerii unor legături economice durabile pe teritoriul unei părți în scopul desfășurării unei activități economice, inclusiv, dar fără a se limita la furnizarea unui serviciu;

[1] În cazul în care activitatea economică nu este desfășurată direct de către o persoană juridică, ci prin intermediul altor forme de stabilire, cum ar fi o sucursală sau o reprezentanță, antreprenorul (respectiv, persoana juridică) beneficiază totuși, printr-o astfel de stabilire, de tratamentul prevăzut pentru investitori în temeiul prezentului acord. Acest tratament se acordă stabilirii prin care este desfășurată activitatea economică și nu trebuie extins neapărat asupra altor părți ale afacerii antreprenorului situate în afara teritoriului în care se desfășoară activitatea economică.

(e) „filiala” unei persoane juridice a unei părți înseamnă o persoană juridică care este controlată de o altă persoană juridică a părții respective în conformitate cu dreptul său intern[1].

ARTICOLUL 8.9

Domeniul de aplicare

Prezenta secțiune se aplică măsurilor adoptate sau menținute de părți care afectează stabilirea în toate activitățile economice, cu următoarele excepții:

(a) extracția, fabricarea și prelucrarea[2] materialelor nucleare;

(b) producția sau comercializarea armelor, a munițiilor și a materialului de război;

(c) serviciile audiovizuale;

[1] Pentru mai multă claritate, o filială a unei persoane juridice a unei părți poate să se refere și la o persoană juridică care este o filială a unei alte filiale a unei persoane juridice a părții respective.

[2] Pentru mai multă certitudine, prelucrarea materialelor nucleare privește toate activitățile incluse în Clasificarea internațională standard, pe industrie, a tuturor activităților economice, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 4, ISIC REV 3.1, 2002, cod 2330.

(d) cabotajul maritim național[1]; și

(e) serviciile de transport aerian național și internațional, regulate sau neregulate, și serviciile direct legate de exercitarea drepturilor de trafic, altele decât:

(i) serviciile de reparare și de întreținere a aeronavelor pe durata cărora aeronava respectivă este retrasă din exploatare;

(ii) vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian; și

(iii) serviciile privind sistemele informatizate de rezervare.

ARTICOLUL 8.10

Accesul pe piață

1. În ceea ce privește accesul la piață prin stabilire, fiecare parte acordă entităților stabilite și antreprenorilor din cealaltă parte un tratament care nu este mai puțin favorabil decât cel prevăzut în termenii, restricțiile și condițiile convenite și specificate în lista sa de angajamente specifice.

[1] Fără a aduce atingere domeniului de activități care pot fi considerate drept cabotaj în cadrul legislației naționale relevante, cabotajul maritim național include, în temeiul prezentului capitol, transportul pasagerilor sau al bunurilor între un port sau un punct situat într-un stat membru al Uniunii și un alt port sau punct situat în același stat membru al Uniunii, inclusiv pe platforma sa continentală, astfel cum prevede UNCLOS, și traficul care începe și se termină în același port sau punct situat într-un stat membru al Uniunii.

2. În sectoarele în care se asumă angajamente de acces la piață, măsurile pe care o parte nu le adoptă sau nu le menține la nivelul unei subdiviziuni regionale sau la nivelul întregului său teritoriu, cu excepția cazului în care se specifică altfel în lista sa de angajamente specifice, sunt definite ca:

(a) limitări privind numărul de entități stabilite, fie sub formă de contingente numerice, monopoluri, drepturi exclusive sau alte cerințe de stabilire, cum ar fi analiza necesităților economice;

(b) limitări privind valoarea totală a tranzacțiilor sau a activelor sub formă de contingente numerice sau sub formă de cerință privind analiza necesităților economice;

(c) limitări privind numărul total de operațiuni sau privind cantitatea totală a producției exprimată în unități numerice determinate sub formă de contingente sau de cerință privind analiza necesităților economice[1];

(d) limitări privind participarea de capital străin, exprimat sub forma unei limite procentuale maxime la participația străină, sau privind valoarea totală a investițiilor străine, individuale sau cumulate;

(e) măsuri care restricționează sau impun tipuri specifice de entitate juridică sau asociație în participațiune prin care un antreprenor al celeilalte părți poate desfășura o activitate economică; și

[1] Alineatul (2), literele (a), (b) și (c) nu se referă la măsurile adoptate pentru a limita producția unui produs agricol.

(f) limitări privind numărul total de persoane fizice, altele decât personalul-cheie și stagiarii absolvenți de studii superioare în sensul articolului 8.13 (Domeniu de aplicare și definiții)[1], care pot fi angajate într-un sector specific sau pe care un antreprenor le poate angaja și care sunt necesare și direct legate de desfășurarea unei activități economice sub formă de contingente numerice sau de cerință privind analiza necesităților economice.

ARTICOLUL 8.11

Tratament național

1. În sectoarele vizate în lista sa de angajamente specifice și ținând seama de condițiile și restricțiile prevăzute în aceasta, cu privire la toate măsurile care au un impact asupra stabilirii[2], fiecare parte acordă entităților stabilite și antreprenorilor celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor entități stabilite similare și propriilor antreprenori similari.

2. O parte poate să îndeplinească cerința de la alineatul (1) acordând entităților stabilite și antreprenorilor celeilalte părți fie un tratament în mod formal identic, fie un tratament în mod formal diferit de cel acordat propriilor entități stabilite similare și propriilor antreprenori similari.

---

[1] Pentru mai multă certitudine, măsurile sau limitările care se referă în mod specific la personalului-cheie și la stagiarii absolvenți de studii superioare intră sub incidența articolului 8.14 (Personalul-cheie și stagiarii absolvenți de studii superioare).

[2] Obligațiile prevăzute la prezentul articol se aplică, de asemenea, măsurilor care reglementează alcătuirea consiliului de administrație al unei entități stabilite, cum ar fi cerințele privind cetățenia și rezidența.

3. Un tratament identic sau diferit din punct de vedere formal este considerat ca fiind mai puțin favorabil dacă modifică condițiile de concurență în favoarea entităților stabilite și antreprenorilor unei părți în comparație cu entitățile stabilite similare și antreprenorii similari ai celeilalte părți.

4. Angajamentele specifice asumate în temeiul prezentului articol nu se interpretează ca obligând părțile să compenseze eventualele dezavantaje concurențiale inerente care decurg din caracterul străin al entităților stabilite sau al antreprenorilor în cauză.

ARTICOLUL 8.12

Lista angajamentelor specifice

1. Sectoarele liberalizate de către o parte în conformitate cu prezenta secțiune, precum și limitările privind accesul pe piață și tratamentul național aplicabile entităților stabilite și antreprenorilor celeilalte părți în aceste sectoare, stabilite prin intermediul restricțiilor, sunt prevăzute în lista angajamentelor specifice a părții dintâi.

2. Niciuna dintre părți nu poate adopta, cu privire la entitățile stabilite sau antreprenorii celeilalte părți, măsuri noi discriminatorii sau mai discriminatorii în comparație cu angajamentele specifice asumate în conformitate cu alineatul (1).

SECȚIUNEA D

PREZENȚA TEMPORARĂ A PERSOANELOR FIZICE
ÎN SCOPURI DE AFACERI

ARTICOLUL 8.13

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de părți cu privire la intrarea și șederea temporară pe teritoriile lor a personalului-cheie, a stagiarilor absolvenți de studii superioare și a vânzătorilor de servicii pentru întreprinderi, în conformitate cu articolul 8.1 (Obiectivul și domeniul de aplicare) alineatul (4).

2. În sensul prezentei secțiuni:

(a) „personal-cheie” înseamnă persoanele fizice angajate de o persoană juridică a unei părți, alta decât o organizație nonprofit, care sunt responsabile pentru înființarea sau controlul, administrarea și funcționarea adecvată a unei entități stabilite.

Personalul-cheie include persoanele aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii, responsabile pentru înființarea unei entități stabilite, și persoanele transferate în cadrul aceleiași întreprinderi:

(i) „persoane aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii” înseamnă persoanele fizice care dețin o poziție de conducere și sunt responsabile pentru înființarea unei entități stabilite. Ele nu se angajează în tranzacții directe cu publicul larg și nu primesc remunerație dintr-o sursă situată în partea gazdă; și

(ii) „persoane transferate în cadrul aceleiași întreprinderi” înseamnă persoanele fizice care au fost angajate de o persoană juridică a unei părți sau, în cazul persoanelor care furnizează servicii pentru întreprinderi, au fost asociați ai acesteia timp de cel puțin un an și care sunt transferate temporar într-o entitate (care poate fi o sucursală, o filială sau societatea-mamă a persoanei juridice) situată pe teritoriul celeilalte părți. Persoana fizică în cauză trebuie să aparțină uneia dintre următoarele categorii:

(1) cadre de conducere:

persoane fizice în cadrul unei persoane juridice care se ocupă de conducerea entității, dispun de putere mare de decizie și sunt supravegheate sau îndrumate de consiliul de administrație, acționari sau echivalentul acestora. Cadrele de conducere nu execută direct sarcini legate de furnizarea efectivă a serviciului sau serviciilor persoanei juridice;

(2) directori:

persoane fizice care lucrează într-o poziție de conducere pentru o persoană juridică, care se ocupă în principal de gestionarea entității și sunt supravegheate sau îndrumate de către cadrele de conducere de rang înalt, de consiliul de administrație, de acționarii întreprinderii sau de echivalentul acestora, îndeplinind următoarele sarcini:

(aa) gestionarea entității sau a unui departament sau a unei subdiviziuni a acesteia;

(bb) supravegherea și controlul activității desfășurate de către ceilalți angajați cu atribuții de supraveghere, profesionale sau manageriale; și

(cc) angajarea și concedierea sau recomandarea angajării sau concedierii personalului ori dispunerea altor măsuri privind personalul în temeiul competențelor care le sunt conferite;

(3) specialiști:

persoanele fizice care lucrează pentru o persoană juridică și care dețin cunoștințe sau competențe deosebite, esențiale pentru producția entității, pentru echipamentele de cercetare, tehnicile sau administrarea acesteia. La evaluarea acestor cunoștințe se iau în considerare nu numai cunoștințele specifice entității, ci și, dacă este cazul, deținerea unui nivel înalt de calificare într-un tip de muncă sau activitate comercială care necesită cunoștințe tehnice specifice, inclusiv apartenența la o profesie acreditată;

(b) „stagiari absolvenți de studii superioare” înseamnă persoane fizice care au fost angajate de o persoană juridică a unei părți pentru cel puțin un an, care dețin o diplomă universitară și sunt transferate temporar într-o entitate aflată pe teritoriul celeilalte părți, în scopul dezvoltării profesionale sau pentru a dobândi o formare în tehnici sau metode de afaceri[1];

[1] Entității gazdă i se poate solicita să prezinte spre aprobare prealabilă un program de formare care să acopere durata ședерii, demonstrând că scopul ședерii este formarea. Autoritățile competente pot solicita ca formarea profesională să fie legată de diploma universitară care a fost obținută.

(c) „vânzători de servicii pentru întreprinderi” înseamnă persoane fizice care reprezintă un furnizor de servicii al unei părți și care doresc să intre temporar pe teritoriul celeilalte părți în scopul de a negocia vânzarea de servicii sau de a încheia contracte de vânzare de servicii pentru furnizorul de servicii respectiv. Ele nu se angajează în vânzări directe către publicul larg și nu primesc remunerație dintr-o sursă situată în partea gazdă.

ARTICOLUL 8.14

Personalul-cheie și stagiarii absolvenți de studii superioare

1. Pentru fiecare sector liberalizat în conformitate cu secțiunea C (Stabilire) și supus unor eventuale rezerve enumerate în lista sa de angajamente specifice, fiecare parte permite antreprenorilor din cealaltă parte să angajeze temporar, în cadrul entităților lor, persoane fizice provenite din cealaltă parte, cu condiția ca acești angajați să facă parte din personalul-cheie sau să fie stagiari absolvenți de studii superioare în conformitate cu definițiile de la articolul 8.13 (Domeniu de aplicare și definiții). Intrarea și șederea temporară a acestor angajați sunt limitate la o perioadă de până la trei ani pentru persoanele transferate în cadrul aceleiași întreprinderi, de nouăzeci de zile pe parcursul unei perioade de douăsprezece luni pentru persoanele aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii și de un an pentru stagiarii absolvenți de studii superioare. Pentru persoanele transferate în cadrul aceleiași întreprinderi această perioadă poate fi extinsă cu până la doi ani, sub rezerva dispozițiilor de drept intern[1].

[1] Pentru mai multă certitudine și fără a aduce atingere dispozițiilor de la articolul 8.1 (Obiectivul și domeniul de aplicare) alineatul (4), șederea pe teritoriul unei părți în conformitate cu aceste dispoziții nu conferă persoanei transferate în cadrul aceleiași întreprinderi dreptul să solicite reședința permanentă sau cetățenia pe teritoriul părții respective.

2. Pentru fiecare sector liberalizat în conformitate cu secțiunea C (Stabilire), măsurile pe care o parte nu le menține sau nu le adoptă, cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute în lista sa de angajamente specifice, sunt definite ca limitări privind numărul total de persoane fizice pe care un antreprenor le poate transfera ca personal-cheie sau ca stagiari absolvenți de studii superioare într-un sector specific sub formă de contingente numerice sau ca cerință privind analiza necesităților economice și ca restricții discriminatorii.

ARTICOLUL 8.15

Vânzătorii de servicii pentru întreprinderi

Pentru fiecare sector liberalizat în conformitate cu secțiunea B (Furnizarea transfrontalieră a serviciilor) sau secțiunea C (Stabilire) și supus unor eventuale rezerve enumerate în lista sa de angajamente specifice, fiecare parte permite intrarea și șederea temporară a vânzătorilor de servicii pentru întreprinderi pentru o perioadă maximă de nouăzeci de zile pe parcursul oricărei perioade de douăsprezece luni[1].

[1] Prezentul articol nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor care decurg din acordurile bilaterale de eliminare a vizelor între Singapore și unul din statele membre ale Uniunii.

SECȚIUNEA E

CADRUL DE REGLEMENTARE

SUBSECȚIUNEA 1

DISPOZIȚII DE APLICARE GENERALĂ

ARTICOLUL 8.16

Recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale

1. Nicio dispoziție a prezentului articol nu împiedică o parte să solicite ca persoanele fizice să dețină calificările necesare și/sau experiența profesională specificată pe teritoriul pe care este prestat serviciul, pentru sectorul de activitate în cauză.

2. Părțile încurajează organismele profesionale competente de pe teritoriile lor să elaboreze și să prezinte Comitetului pentru comerțul cu servicii, investiții și achiziții publice instituit în conformitate cu articolul 16.2 (Comitete specializate) o recomandare comună privind recunoașterea reciprocă. Această recomandare este sprijinită de dovezi privind:

(a) valoarea economică a unui eventual acord privind recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale (denumit în continuare „acord de recunoaștere reciprocă”); și

(b) compatibilitatea regimurilor părților, și anume măsura în care criteriile aplicate de fiecare parte pentru autorizarea, acordarea de licențe, funcționarea și certificarea antreprenorilor și a furnizorilor de servicii sunt compatibile.

3. După primirea unei recomandări comune, Comitetul pentru comerțul cu servicii, investiții și achiziții publice examinează recomandarea, într-un termen rezonabil, pentru a stabili dacă aceasta este conformă cu prezentul acord.

4. În cazul în care, pe baza informațiilor prevăzute la alineatul (2), se constată că recomandarea este conformă cu prezentul acord, părțile iau măsurile necesare pentru a negocia, prin intermediul autorităților lor competente sau al persoanelor desemnate autorizate de o parte, un acord de recunoaștere reciprocă.

ARTICOLUL 8.17

Transparență

Fiecare parte răspunde prompt tuturor cererilor de informații specifice prezentate de cealaltă parte cu privire la orice fel de măsuri de aplicare generală sau acorduri internaționale care intră în domeniul de aplicare al prezentului capitol sau au un impact asupra acestuia. De asemenea, fiecare parte înființează unul sau mai multe puncte de informare în conformitate cu articolul 13.4 (Cereri de informații și puncte de contact) pentru a furniza, la cerere, informații specifice antreprenorilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți cu privire la toate aceste aspecte.

SUBSECȚIUNEA 2

REGLEMENTARE INTERNĂ

ARTICOLUL 8.18

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezenta subsecțiune se aplică măsurilor luate de părți cu privire la cerințele și procedurile de acordare a licențelor sau cerințele și procedurile de calificare care au un impact în ceea ce privește:

(a) furnizarea transfrontalieră a serviciilor definită la articolul 8.4 (Definiții);

(b) stabilirea pe teritoriul lor a unor persoane juridice și fizice în conformitate cu articolul 8.8 (Definiții);

(c) șederea temporară a unor persoane fizice pe teritoriul lor, în conformitate cu articolul 8.13 (Domeniu de aplicare și definiții).

2. Aceste dispoziții se aplică numai sectoarelor pentru care una dintre părți și-a asumat angajamente specifice și în măsura în care aceste angajamente specifice sunt aplicabile.

3. Aceste dispoziții nu se aplică măsurilor care constituie limitări în conformitate cu articolele 8.5 (Accesul pe piață) și 8.10 (Accesul pe piață) și/sau cu articolele 8.6 (Tratament național) și 8.11 (Tratament național).

4. În sensul prezentei subsecțiuni:

(a) „autorități competente” înseamnă orice administrație sau autoritate centrală, regională sau locală sau orice organizație neguvernamentală în exercitarea competențelor delegate de administrațiile sau autoritățile centrale, regionale sau locale, care ia o decizie privind autorizarea furnizării unui serviciu, inclusiv prin stabilire, sau privind autorizarea stabilirii pentru a desfășura o altă activitate economică decât servicii;

(b) „proceduri de acordare a licențelor” înseamnă norme administrative sau procedurale pe care trebuie să le respecte o persoană fizică sau juridică care solicită autorizarea de a furniza un serviciu sau de a se stabili pentru a desfășura o altă activitate economică decât serviciile, inclusiv modificarea sau reînnoirea unei licențe, pentru a demonstra conformitatea cu cerințele de acordare a licențelor;

(c) „cerințe de acordare a licențelor” înseamnă cerințe de fond, altele decât cerințele de calificare, pe care o persoană fizică sau juridică trebuie să le respecte pentru obținerea, modificarea sau reînnoirea unei autorizații de a furniza un serviciu sau de a se stabili pentru a desfășura o altă activitate economică decât serviciile;

(d) „proceduri de calificare” înseamnă norme administrative sau procedurale pe care trebuie să le respecte o persoană fizică pentru a demonstra conformitatea cu cerințele de calificare în vederea obținerii unei autorizații pentru furnizarea unui serviciu;

(e) „cerințe de calificare” înseamnă cerințe de fond referitoare la capacitatea unei persoane fizice de a furniza un serviciu, a căror respectare trebuie demonstrată în vederea obținerii unei autorizații pentru furnizarea unui serviciu.

ARTICOLUL 8.19

Condițiile de acordare a licențelor și de calificare

1. Fiecare parte se asigură că măsurile privind cerințele și procedurile de acordare a licențelor și cerințele și procedurile de calificare se bazează pe criterii:

(a) clare;

(b) obiective și transparente; și

(c) stabilite în prealabil și accesibile publicului și persoanelor interesate.

2. O autorizație sau o licență se acordă, în funcție de disponibilitate, de îndată ce se stabilește, în urma unei examinări corespunzătoare, că au fost respectate condițiile.

3. Fiecare parte menține sau instituie instanțe sau proceduri judiciare, arbitrale sau administrative care asigură, la cererea unui antreprenor sau furnizor de servicii vizat, o revizuire promptă a deciziilor administrative care au un impact asupra stabilirii, a furnizării transfrontaliere de servicii sau a ședерii temporare a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri și, în cazul în care este justificat, și luarea unor măsuri corective adecvate. În cazurile în care aceste proceduri nu sunt independente de organismul însărcinat să adopte decizia administrativă în cauză, fiecare parte se asigură că procedurile respective permit cu adevărat o revizuire obiectivă și imparțială.

Prezentul alineat nu trebuie interpretat ca obligând o parte să instituie astfel de tribunale sau proceduri, în cazurile în care acest lucru ar fi incompatibil cu structura sa constituțională sau cu natura sistemului său juridic.

ARTICOLUL 8.20

Procedurile de acordare a licențelor și de calificare

1. Fiecare parte se asigură că procedurile și formalitățile de acordare a licențelor și de calificare sunt cât mai simple cu putință și nu complică sau întârzie în mod nejustificat furnizarea serviciului. Orice taxă de licență[1] care poate să decurgă din cererea de acordare a licențelor ar trebui să fie rezonabilă și să nu aibă ca afect limitarea furnizării serviciului.

2. Fiecare parte se asigură că procedurile utilizate de autoritatea competentă și deciziile adoptate de aceasta în procesul de acordare a licențelor sau de autorizare sunt imparțiale față de toți solicitanții. Autoritatea competentă ar trebui să adopte decizia în mod independent și să nu răspundă în fața niciunui furnizor al serviciilor pentru care este necesară licența sau autorizația.

3. În cazul în care sunt prevăzute anumite perioade de timp pentru introducerea cererilor, solicitanții trebuie să dispună de o perioadă rezonabilă de timp pentru depunerea cererii. Autoritatea competentă procedează la prelucrarea unei cereri fără întârzieri nejustificate. În măsura în care este posibil, cererile ar trebui să fie acceptate în format electronic în aceleași condiții de autenticitate ca cererile depuse pe hârtie.

[1] Taxele de licență sau de autorizare nu includ plățile pentru licitații, proceduri de ofertare sau orice alt mijloc nediscriminatoriu de acordare de concesii sau contribuțiile obligatorii la furnizarea serviciului universal.

4. Fiecare parte se asigură că prelucrarea unei cereri, inclusiv adoptarea unei decizii finale, se încheie într-un interval de timp rezonabil de la depunerea unei cereri complete. Fiecare parte se angajează să stabilească un interval de timp normal pentru prelucrarea unei cereri.

5. Într-un termen rezonabil de la primirea unei cereri pe care o consideră incompletă, autoritatea competentă îl informează pe solicitant, în măsura în care este posibil, cu privire la informațiile suplimentare necesare în vederea completării cererii și îi oferă ocazia de a corecta neajunsurile.

6. În măsura în care este posibil, ar trebui să fie acceptate copii autentificate în locul documentelor originale.

7. Dacă autoritatea competentă respinge o cerere, solicitantul este informat în scris și fără întârzieri nejustificate. În principiu, solicitantul ar trebui să fie informat, la cerere, și cu privire la motivele respingerii cererii și cu privire la termenele pentru introducerea unei contestații împotriva deciziei. Acolo unde este cazul, solicitantul ar trebui să aibă posibilitatea, în limitele unui termen rezonabil, să depună din nou o cerere.

8. Fiecare parte se asigură că licențele sau autorizațiile acordate intră în vigoare fără întârzieri nejustificate, în conformitate cu termenii și condițiile prevăzute de acestea.

SUBSECȚIUNEA 3

SERVICII INFORMATICE

ARTICOLUL 8.21

Servicii informatice

1. Părțile subscriu la înțelegerea descrisă în următoarele alineate în ceea ce privește serviciile informatice liberalizate în conformitate cu secțiunea B (Furnizarea transfrontalieră a serviciilor), secțiunea C (Stabilire) și secțiunea D (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri).

2. Părțile înțeleg că CPC[1] 84, codul Națiunilor Unite utilizat pentru descrierea serviciilor informatice și conexe, acoperă toate serviciile informatice și conexe. Datorită progresului tehnologic, aceste servicii sunt oferite din ce în ce mai mult sub formă de pachete de servicii conexe care pot include toate sau o parte dintre funcțiile de bază enumerate la alineatul (3). De exemplu, serviciile precum găzduirea paginilor internet sau a domeniilor, extragerea datelor și tehnologia de tip Grid constau fiecare dintr-o combinație de funcții de bază ale serviciilor informatice.

[1] CPC înseamnă Clasificarea centrală a produselor, stabilită de Oficiul statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC prov, 1991.

3. Serviciile informatice și conexe, indiferent dacă sunt sau nu furnizate prin intermediul unei rețele, inclusiv prin internet, includ toate serviciile care oferă oricare dintre următoarele elemente sau o combinație a acestora:

(a) consultare, adaptare, strategie, analiză, planificare, specificare, proiectare, dezvoltare, instalare, implementare, integrare, testare, corectarea erorilor, actualizare, suport tehnic, asistență tehnică, administrare a computerelor sau a sistemelor informatice;

(b) consultare, strategie, analiză, planificare, specificare, proiectare, dezvoltare, instalare, implementare, integrare, testare, corectarea erorilor, actualizare, adaptare, întreținere, suport tehnic, asistență tehnică, administrare sau utilizare a software-ului[1];

(c) prelucrarea datelor, stocarea datelor, găzduirea datelor sau servicii de gestionare a bazelor de date;

(d) servicii de întreținere și reparații pentru mașini și echipamente de birou, inclusiv computere; și

(e) servicii de formare destinate personalului clienților, legate de software, computere sau sisteme informatice și necuprinse în altă parte.

[1] Termenul „software” înseamnă ansamblul instrucțiunilor necesare pentru a permite computerelor să funcționeze și să comunice. Pot fi elaborate o serie de programe diferite pentru aplicații specifice (software pentru aplicații), iar clientul poate alege între a utiliza programe standardizate disponibile în comerț (pachete software), a dezvolta programe specifice pentru cerințe specifice (software personalizat) sau a utiliza o combinație a celor două posibilități.

4. Părțile înțeleg că, în multe cazuri, serviciile informatice și conexe permit furnizarea altor servicii[1] prin mijloace electronice și de alt tip. Totuși, în astfel de cazuri, se face o distincție importantă între serviciile informatice și conexe (de exemplu, găzduirea paginilor web sau găzduirea aplicațiilor) și celălalt serviciu[2] accesibil prin intermediul unui serviciu informatic și conex. Celălalt serviciu, chiar dacă este accesibil prin intermediul unui serviciu informatic și conex, nu este cuprins în CPC 84.

SUBSECȚIUNEA 4

SERVICII POȘTALE

ARTICOLUL 8.22

Prevenirea practicilor anticoncurențiale în sectorul serviciilor poștale[3]

Fiecare parte introduce sau menține măsuri adecvate[4] pentru a nu permite furnizorilor de servicii poștale care, individual sau împreună, constituie un furnizor principal pe piața serviciilor poștale în cauză să adopte sau să mențină practici anticoncurențiale.

---

1 De exemplu,W/120.1.A.b. (servicii de contabilitate, de audit și de gestionare a registrelor contabile), W/120.1.A.d. (servicii de arhitectură), W/120.1.A.h. (serviciile medicale și stomatologice), W/120.2.D (servicii audiovizuale), W/120.5. (servicii educaționale).

2 A se vedea nota de subsol anterioară.

3 Pentru mai multă certitudine, numai măsurile referitoare la serviciile poștale de bază sunt reglementate de articolul 8.22 (Prevenirea practicilor anticoncurențiale în sectorul serviciilor poștale).

4 Menținerea măsurilor adecvate include aplicarea efectivă a acestor măsuri.

ARTICOLUL 8.23

Independența organismelor de reglementare

Organismele de reglementare sunt distincte de orice furnizor de servicii poștale și nu răspund în fața unui astfel de furnizor. Deciziile și procedurile utilizate de organismele de reglementare sunt imparțiale față de toți participanții pe piață.

SUBSECȚIUNEA 5

SERVICII DE TELECOMUNICAȚII

ARTICOLUL 8.24

Domeniul de aplicare

1. Prezenta subsecțiune se aplică măsurilor care au un impact asupra comerțului cu servicii de telecomunicații și stabilește principiile cadrului de reglementare aplicabil serviciilor de telecomunicații liberalizate în conformitate cu secțiunile B-D.

2. Prezenta subsecțiune nu se aplică măsurilor adoptate sau menținute de o parte privind distribuția prin cablu sau transmisia programelor de radio sau televiziune.

3. Nicio dispoziție a prezentei subsecțiuni nu se interpretează:

(a) ca obligând o parte să autorizeze un furnizor de servicii din cealaltă parte să stabilească, să construiască, să dobândească, să închirieze, să exploateze sau să furnizeze rețele sau servicii de telecomunicații în alt mod decât în conformitate cu modalitățile prevăzute în lista sa de angajamente specifice; sau

(b) ca obligând o parte sau impunând unei părți să oblige furnizorii de servicii să stabilească, să construiască, să dobândească, să închirieze, să exploateze sau să furnizeze rețele sau servicii de telecomunicații în cazul în care aceste rețele sau servicii nu sunt propuse publicului larg.

4. Fiecare parte impune, menține, modifică sau retrage drepturile și obligațiile furnizorilor de servicii prevăzute la articolul 8.26 (Accesul la rețele de servicii publice de telecomunicații și utilizarea acestora), articolul 8.28 (Interconectare), articolul 8.29 (Interconectarea cu principalii furnizori), articolul 8.30 (Conduita furnizorilor principali), articolul 8.32 (Elemente de rețea degrupate), articolul 8.33 (Colocarea), articolul 8.34 (Revânzarea), articolul 8.35 (Utilizarea în comun a infrastructurii), articolul de 8.36 (Furnizarea serviciilor de circuite închiriate) și articolul 8.38 (Stații de debarcare a cablurilor submarine) într-un mod compatibil cu dreptul său intern și cu procedurile interne care reglementează pieţele sale de telecomunicații. În ceea ce privește Uniunea, aceste proceduri presupun ca autoritățile de reglementare ale Uniunii să analizeze pieţele relevante de produse și de servicii prevăzute de legislația relevantă a Uniunii, să fie desemnat un furnizor de servicii cu o putere semnificativă pe piață și ca autoritățile de reglementare să decidă, pe baza acestor analize, impunerea, menținerea, modificarea sau retragerea acestor drepturi și obligații.

ARTICOLUL 8.25

Definiții

În sensul prezentei subsecțiuni:

(a) „serviciu de radiodifuziune” înseamnă lanțul neîntrerupt de transmisie prin cablu sau fără fir, indiferent de locația transmisiei de origine, necesar pentru recepția și/sau afișarea semnalelor programelor sonore și/sau vizuale pentru întregul public sau orice parte a acestuia, însă nu include legăturile de contribuție între operatori;

(b) „utilizator final” înseamnă un consumator de servicii sau un furnizor de servicii căruia i se furnizează o rețea sau un serviciu public de telecomunicații, în alte scopuri decât pentru furnizarea unei alte rețele sau a unui alt serviciu de telecomunicații;

(c) „instalații esențiale” înseamnă instalațiile unei rețele sau ale unui serviciu public de telecomunicații care:

(i) sunt furnizate exclusiv sau predominant de un singur furnizor sau de un număr limitat de furnizori; și

(ii) nu pot fi înlocuite din punct de vedere economic sau tehnic pentru furnizarea unui serviciu;

(d) „interconectare” înseamnă legătura cu furnizori care oferă rețele sau servicii publice de telecomunicații pentru a permite utilizatorilor unui furnizor să comunice cu utilizatorii unui alt furnizor și să aibă acces la serviciile oferite de un alt furnizor;

(e) „furnizor principal” înseamnă un furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații care are capacitatea de a influența în mod considerabil condițiile de participare, în ceea ce privește prețul și oferta, pe piața rețelelor sau a serviciilor publice de telecomunicații, datorită următorilor factori:

(i) deținerea controlului asupra unor instalații esențiale; sau

(ii) utilizarea poziției sale pe piață;

(f) „nediscriminatoriu” înseamnă un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat oricărui utilizator de rețele sau servicii de telecomunicații publice similare în circumstanțe similare;

(g) „portabilitatea numerelor” înseamnă posibilitatea pe care o au utilizatorii finali ai rețelelor sau ai serviciilor publice de telecomunicații de a-și păstra, în același loc geografic, aceleași numere de telefon fără a pierde din calitate, fiabilitate sau comoditate în caz de transfer între furnizori similari de rețele sau servicii publice de telecomunicații;

(h) „rețea publică de telecomunicații” înseamnă o rețea de telecomunicații căreia o parte îi solicită să presteze servicii publice de telecomunicații între anumite puncte terminus ale rețelei;

(i) „serviciu public de telecomunicații” reprezintă orice serviciu de telecomunicații în privința căruia o parte prevede explicit sau în fapt obligația de a fi oferit publicului larg;

(j) „stație de debarcare a cablurilor submarine” înseamnă spațiile și clădirile în care cablurile submarine internaționale sosesc și se termină și sunt conectate la legături de racordare (backhaul links);

(k) „telecomunicații” înseamnă transmisia și receptarea de semnale prin mijloace electromagnetice;

(l) „servicii de telecomunicații” înseamnă toate serviciile care constau în transmiterea și recepționarea de semnale electromagnetice, mai puțin serviciul de radiodifuziune și activitatea economică care presupune furnizarea unui conținut destinat a fi transportat prin rețele de telecomunicații; și

(m) „organism de reglementare în domeniul telecomunicațiilor” înseamnă organismul sau organismele naționale responsabile pentru reglementarea telecomunicațiilor.

ARTICOLUL 8.26

Accesul la rețelele și serviciile publice de telecomunicații și utilizarea acestora

1. Fiecare parte se asigură că toți furnizorii de servicii ai celeilalte părți au acces și utilizează rețelele și serviciile publice de telecomunicații oferite pe teritoriul său sau în afara granițelor sale, inclusiv circuitele închiriate private, în condiții rezonabile, nediscriminatorii și transparente, în special în conformitate cu alineatele (2) și (3).

2. Fiecare parte se asigură că acești furnizori de servicii sunt autorizați:

(a) să cumpere sau să închirieze și să racordeze terminale sau alte echipamente care sunt legate la rețeaua publică de telecomunicații;

(b) să interconecteze circuitele închiriate sau deținute de către sectorul privat cu rețelele și serviciile publice de telecomunicații, pe teritoriul său sau în afara granițelor sale, sau cu circuitele închiriate sau deținute de către alți furnizori de servicii; și

(c) să utilizeze protocoalele de exploatare alese de ei, altele decât cele necesare pentru ca rețelele și serviciile de telecomunicații să fie disponibile publicului larg .

3. Fiecare parte face în așa fel încât toți furnizorii de servicii ai celeilalte părți să poată utiliza rețelele și serviciile publice de telecomunicații pentru transferul informațiilor pe teritoriul său sau în afara granițelor sale, inclusiv pentru comunicațiile interne ale acestor furnizori de servicii și pentru accesul la informațiile cuprinse în baze de date sau stocate sub altă formă care poate fi citită automat pe teritoriul oricărei părți. Orice măsură nouă sau modificată a unei părți care are un impact semnificativ asupra acestei utilizări este notificată celeilalte părți și face obiectul unor consultări.

ARTICOLUL 8.27

Confidențialitatea informațiilor

Fiecare parte asigură confidențialitatea telecomunicațiilor efectuate prin intermediul unei rețele sau a unui serviciu public de telecomunicații și confidențialitatea datelor aferente legate de trafic, fără a restrânge comerțul cu servicii.

ARTICOLUL 8.28

Interconectare[1]

1. Fiecare parte se asigură că orice furnizor de servicii autorizat să ofere rețele sau servicii publice de telecomunicații are dreptul și obligația de a negocia interconectarea cu alți furnizori de rețele sau servicii publice de telecomunicații. Acordurile privind interconectarea ar trebui stabilite pe baza unor negocieri comerciale între părțile în cauză.

2. Autoritățile de reglementare se asigură că furnizorii care obțin informații de la o altă întreprindere în timpul procesului de negociere a acordurilor de interconectare utilizează respectivele informații doar în scopul pentru care au fost oferite și respectă întotdeauna confidențialitatea informațiilor transmise sau păstrate.

ARTICOLUL 8.29

Interconectarea cu furnizorii principali

1. Fiecare parte se asigură că furnizorii principali de pe teritoriul său oferă interconectare pentru instalațiile și echipamentele furnizorilor de rețele sau servicii publice de telecomunicații din cealaltă parte în orice punct al rețelei furnizorului principal în care este posibil din punct de vedere tehnic. Această interconectare se asigură:

[1] În sensul prezentului articol și al articolului 8.30 (Conduita furnizorilor principali), desemnarea unui furnizor de rețele și servicii publice de telecomunicații ca furnizor principal este conformă cu legislația și cu procedurile interne ale fiecărei părți.

(a) potrivit unor termeni, condiții (inclusiv standarde și specificații tehnice) și la tarife nediscriminatorii, precum și la o calitate care să nu fie mai puțin favorabilă decât cea oferită pentru propriile servicii similare prestate de un astfel de furnizor principal sau pentru serviciile similare ale unor furnizori neafiliați de rețele sau servicii publice de telecomunicații sau pentru serviciile filialelor furnizorului respectiv sau ale altor societăți afiliate;

(b) cu promptitudine, potrivit unor termeni, condiții (inclusiv standarde și specificații tehnice) și la tarife bazate pe costuri care să fie transparente, rezonabile, având în vedere fezabilitatea economică, și suficient de degrupate pentru ca furnizorul să nu fie nevoit să plătească pentru componente sau instalații ale rețelei care nu sunt necesare pentru furnizarea serviciului; și

(c) la cerere, în alte puncte decât punctele terminus ale rețelei oferite majorității furnizorilor de rețele sau servicii publice de telecomunicații, la tarife care să reflecte costul construirii instalațiilor suplimentare necesare.

2. Fiecare parte se asigură că furnizorii principali de pe teritoriul său fac publice acordurile lor de interconectare sau o ofertă de interconectare de referință.

3. Procedurile aplicabile interconectării cu un furnizor principal sunt făcute publice.

4. În cazul în care furnizorii de rețele sau servicii publice de telecomunicații nu pot să soluționeze litigiile în ceea ce privește termenii, condițiile și tarifele de interconectare aplicate de un furnizor principal, ei fac apel la autoritatea de reglementare, care urmărește să soluționeze litigiile în cel mai scurt timp posibil și, în orice caz, în termen de 180 de zile de la sesizare, sub rezerva faptului că soluționarea unor litigii complexe poate dura mai mult de 180 de zile.

ARTICOLUL 8.30

Conduita furnizorilor principali

1. Fiecare parte poate impune furnizorilor principali obligații de nediscriminare în ceea ce privește interconectarea și/sau accesul.

2. Obligațiile de nediscriminare garantează, în special, faptul că furnizorul principal aplică condiții echivalente în împrejurări echivalente altor furnizori care oferă servicii echivalente și că acesta oferă altor persoane servicii și informații în condiții echivalente și la același nivel de calitate ca cele prevăzute pentru propriile servicii sau pentru serviciile filialelor sau ale partenerilor săi.

ARTICOLUL 8.31

Garanții concurențiale privind furnizorii principali

Fiecare parte introduce sau menține măsuri adecvate[1] pentru a nu permite furnizorilor de rețele sau servicii publice de telecomunicații care, individual sau împreună, constituie un furnizor principal pe teritoriul său să adopte sau să mențină practici anticoncurențiale. Practicile anticoncurențiale respective constau, în special, în:

(a) practicarea subvenționării încrucișate anticoncurențiale sau a reducerii marjelor;

(b) utilizarea informațiilor obținute de la concurenți, în scopuri anticoncurențiale;

[1] Menținerea măsurilor adecvate include aplicarea efectivă a acestor măsuri.

(c) nepunerea la timp la dispoziția furnizorilor de rețele sau servicii de telecomunicații a informațiilor tehnice privind instalațiile esențiale și a informațiilor relevante din punct de vedere comercial care le sunt necesare pentru furnizarea serviciilor publice de telecomunicații;

(d) fixarea prețurilor într-un mod care ar putea restrânge concurența în mod nejustificat, de exemplu prin practicarea unor prețuri de ruinare.

ARTICOLUL 8.32

Elemente de rețea degrupate

1. Fiecare parte impune furnizorilor principali obligația de a accepta cererile rezonabile de acces și de utilizare a unor elemente specifice de rețea și a instalațiilor asociate în orice punct în care este posibil din punct de vedere tehnic, sub formă degrupată, în timp util și în condiții rezonabile, transparente și nediscriminatorii, și în special:

(a) de a acorda acces la elemente și/sau la instalații de rețea specifice, inclusiv la elemente de rețea care nu sunt active și/sau acces degrupat la bucla locală pentru a permite, printre altele, ofertele de revânzare a liniilor de abonați;

(b) de a acorda acces deschis la interfețele tehnice, la protocoale sau la alte tehnologii cheie care sunt indispensabile pentru interoperabilitatea serviciilor sau a serviciilor de rețele virtuale;

(c) de a oferi posibilitatea colocării; și

(d) de a oferi serviciile necesare pentru a garanta utilizatorilor interoperabilitatea serviciilor end-to-end.

2. În cazul în care o parte preconizează să impună obligațiile menționate la alineatul (1), ea poate să țină seama, printre altele, de următorii factori:

(a) viabilitatea tehnică și economică a utilizării sau a instalării unor instalații concurente, ținând seama de natura și de tipul interconectării și/sau al accesului în cauză, inclusiv viabilitatea altor produse de acces din amonte, cum ar fi accesul la conducte;

(b) fezabilitatea furnizării accesului propus, ținând seama de capacitatea disponibilă;

(c) investiția inițială a proprietarului infrastructurii, ținând seama de riscurile aferente investiției; și

(d) necesitatea de a menține o concurență efectivă și durabilă.

ARTICOLUL 8.33

Colocarea

1. Fiecare parte se asigură că furnizorii principali de pe teritoriul său oferă furnizorilor de rețele sau servicii publice de telecomunicații din cealaltă parte posibilitatea colocării fizice a echipamentelor necesare pentru interconectare sau pentru accesul la elementele de rețea degrupate, în timp util și în condiții rezonabile și nediscriminatorii.

2. Fiecare parte poate stabili în conformitate cu dispozițiile dreptului său intern locurile în care în care solicită furnizorilor săi principali să acorde colocare în temeiul alineatului (1).

ARTICOLUL 8.34

Revânzare

Fiecare parte se asigură că furnizorii principali de pe teritoriul său oferă, în vederea revânzării, furnizorilor de rețele sau servicii publice de telecomunicații din cealaltă parte servicii publice de telecomunicații pe care acești furnizori principali le furnizează cu amănuntul utilizatorilor finali în conformitate cu dispozițiile prezentei subsecțiuni și, în special, cu articolul 8.32 (Elemente de rețea degrupate).

ARTICOLUL 8.35

Utilizarea în comun a infrastructurii

1. În cazul furnizorilor principali autorizați să instaleze structuri pe o proprietate publică sau privată, deasupra sau sub o astfel de proprietate, fiecare parte trebuie să fie capabilă, ținând seama de principiul proporționalității, să impună utilizarea în comun a acestor instalații sau proprietăți, inclusiv clădiri, intrări în clădiri, rețele de cabluri, piloni, antene, turnuri și alte structuri de sprijin, stâlpi, conducte, țevi, guri de acces și dulapuri.

2. Fiecare parte poate să stabilească, în conformitate cu dispozițiile dreptului său intern, instalațiile pentru care solicită furnizorilor principali de pe teritoriul său să furnizeze acces în conformitate cu alineatul (1), având în vedere faptul că înlocuirea unor astfel de instalații nu este posibilă din punct de vedere economic sau tehnic pentru a furniza un serviciu concurent.

ARTICOLUL 8.36

Furnizarea serviciilor de circuite închiriate

Fiecare parte se asigură că furnizorii principali de servicii de circuite închiriate de pe teritoriul său oferă persoanelor juridice ale celeilalte părți servicii de circuite închiriate care reprezintă servicii publice de telecomunicații, în timp util și în condiții rezonabile, nediscriminatorii și transparente.

ARTICOLUL 8.37

Portabilitatea numerelor

Fiecare parte se asigură că furnizorii de servicii publice de telecomunicații de pe teritoriul său oferă portabilitatea numerelor pentru serviciile desemnate de partea respectivă, în măsura în care acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic, în timp util și în condiții rezonabile.

ARTICOLUL 8.38

Stații de debarcare a cablurilor submarine

Fiecare parte asigură, pe teritoriul său, accesul la sisteme de cabluri submarine, inclusiv instalații de debarcare, în cazul în care un furnizor este autorizat să opereze un sistem de cabluri submarine ca serviciu public de telecomunicații, în condiții rezonabile, nediscriminatorii și transparente.

ARTICOLUL 8.39

Autoritatea independentă de reglementare

1. Fiecare parte se asigură că organismul său de reglementare în domeniul telecomunicațiilor este distinct de orice furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații sau de echipamente de telecomunicații și nu răspunde în fața unui astfel de furnizor. În acest scop, fiecare parte se asigură că organismul său de reglementare în domeniul telecomunicațiilor nu deține vreun interes sau control financiar în cadrul unui astfel de furnizor.

2. Fiecare parte se asigură că deciziile și procedurile urmate de organismele sale de reglementare în domeniul telecomunicațiilor sunt echitabile și imparțiale față de toți participanții pe piață și că aceste decizii și proceduri sunt adoptate și puse în aplicare fără întârzieri nejustificate. În acest scop, fiecare parte se asigură că orice interes financiar pe care îl deține în cadrul unui furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații nu influențează deciziile și procedurile organismului său de reglementare în domeniul telecomunicațiilor.

3. Competențele autorităților de reglementare sunt exercitate în mod transparent în conformitate cu legislația națională aplicabilă.

4. Autoritățile de reglementare au competența de a se asigura că furnizorii de servicii și rețele de telecomunicații de pe teritoriile lor le pun la dispoziție rapid, la cerere, toate informațiile, inclusiv informațiile de natură financiară, care sunt necesare pentru a permite autorităților de reglementare să își îndeplinească atribuțiile în conformitate cu prezenta subsecțiune. Informațiile solicitate sunt în mod rezonabil proporționale cu îndeplinirea sarcinilor autorităților de reglementare și sunt tratate în conformitate cu cerințele de confidențialitate.

5. Autoritatea de reglementare dispune de competențe suficiente pentru a reglementa sectorul. Sarcinile pe care urmează să le îndeplinească autoritatea de reglementare sunt făcute publice într-o formă accesibilă și clară, în special în cazul în care respectivele sarcini sunt încredințate mai multor organisme.

ARTICOLUL 8.40

Serviciul universal

1. Fiecare parte are dreptul să definească tipul de obligații de serviciu universal pe care dorește să le mențină.

2. Aceste obligații nu vor fi privite ca anticoncurențiale în sine, cu condiția să fie gestionate într-o manieră transparentă, obiectivă, nediscriminatorie și neutră din punctul de vedere al concurenței și să nu fie mai împovărătoare decât este necesar pentru tipul de serviciu universal definit de partea respectivă.

3. În cazul în care o parte solicită unui furnizor de servicii de telecomunicații să furnizeze liste de abonați, partea respectivă se asigură că furnizorul aplică principiul nediscriminării la prelucrarea informațiilor care i-au fost furnizate de alți furnizori de servicii de telecomunicații.

ARTICOLUL 8.41

Autorizația de furnizare a serviciilor de telecomunicații

1. Fiecare parte se asigură că procedurile de acordare a licențelor sunt cât mai simple cu putință și nu complică sau întârzie în mod nejustificat furnizarea serviciului.

2. În cazul în care o parte solicită ca un furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații să aibă o licență, partea respectivă pune la dispoziția publicului:

(a) toate criteriile, termenii, condițiile și procedurile de acordare a licențelor pe care le aplică; și

(b) perioada de timp rezonabilă necesară în mod normal pentru adoptarea unei decizii cu privire la o cerere de acordare a licenței.

3. Fiecare parte se asigură că un solicitant primește în scris, la cerere, motivele care stau la baza refuzului de acordare a unei licențe.

4. Solicitantul unei licențe are posibilitatea să sesizeze un organism de soluționare a contestațiilor în cazul în care i se refuză în mod incorect acordarea unei licențe.

5. Orice taxă de licență[1] care poate să decurgă din cererea de acordare a licențelor ar trebui să fie rezonabilă și să nu aibă ca afect limitarea furnizării serviciului.

ARTICOLUL 8.42

Atribuirea și utilizarea resurselor limitate

1. Toate procedurile pentru atribuirea și utilizarea resurselor limitate, inclusiv a frecvențelor, a numerelor și a drepturilor de trecere, se desfășoară într-un mod obiectiv, prompt, transparent și nediscriminatoriu. Sunt făcute publice informațiile privind situația actuală a benzilor de frecvență atribuite, fără a fi însă necesară identificarea detaliată a frecvențelor atribuite pentru utilizări specifice ale autorităților publice.

2. Părțile înțeleg că deciziile privind alocarea și atribuirea spectrului și gestionarea frecvențelor nu sunt măsuri care sunt incompatibile în sine cu articolele 8.5 (Accesul pe piață) și 8.10 (Accesul pe piață). În consecință, fiecare parte își rezervă dreptul de a-și aplica politicile de gestionare a spectrului și a frecvențelor, care pot să aibă impact asupra numărului de furnizori de servicii publice de telecomunicații, cu condiția acest lucru să se realizeze într-un mod care să fie conform cu dispozițiile prezentului capitol. De asemenea, părțile își păstrează dreptul de a aloca benzi de frecvență luând în considerare nevoile actuale și viitoare.

[1] Taxele de licență sau de autorizare nu includ plățile pentru licitații, proceduri de ofertare sau orice alt mijloc nediscriminatoriu de acordare de concesii sau contribuțiile obligatorii la furnizarea serviciului universal.

ARTICOLUL 8.43

Asigurarea respectării dispozițiilor

1. Fiecare parte se asigură că organismul său de reglementare în domeniul telecomunicațiilor menține proceduri adecvate și autoritatea necesară pentru a aplica măsurile naționale aferente obligațiilor prevăzute în prezenta subsecțiune. Aceste proceduri și această autoritate includ capacitatea de a impune sancțiuni proporționale, eficace, și în timp util sau de a modifica, suspenda și revoca licențe.

2. În cazul în care un furnizor principal refuză să aplice drepturile și obligațiile prevăzute la articolul 8.29 (Interconectarea cu furnizorii principali), articolul 8.30 (Conduita furnizorilor principali), articolul 8.31 (Garanții concurențiale privind furnizorii principali), articolul 8.32 (Elemente de rețea degrupate), articolul 8.33 (Colocarea), articolul 8.34 (Revânzarea), articolul 8.35 (Utilizarea în comun a infrastructurii) și articolul 8.36 (Furnizarea serviciilor de circuite închiriate), furnizorul de servicii solicitant poate face apel la organismul de reglementare care adoptă, în conformitate cu dispozițiile sale de drept intern, o decizie obligatorie în cel mai scurt timp cu putință și, în orice caz, într-un termen rezonabil.

ARTICOLUL 8.44

Soluționarea litigiilor în telecomunicații

1. Fiecare parte se asigură că furnizorii de rețele sau servicii publice de telecomunicații ai celeilalte părți au posibilitatea de a recurge rapid la un organism de reglementare în domeniul telecomunicațiilor sau la o altă instanță competentă pentru soluționarea litigiilor apărute ca urmare a unor măsuri interne referitoare la un aspect reglementat de prezenta subsecțiune.

2. Fiecare parte se asigură că orice furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații al celeilalte părți afectat de o decizie a organismului său de reglementare în domeniul telecomunicațiilor poate contesta această decizie în fața unei autorități judiciare sau administrative independente de părțile implicate.

3. În cazul în care organismul de soluționare a contestațiilor nu este o instanță de tip judiciar, acesta furnizează în scris motivele care stau la baza deciziilor luate și se prevede posibilitatea unei reexaminări a deciziilor de către o autoritate judiciară imparțială și independentă.

4. Deciziile organismelor de soluționare a contestațiilor sunt puse în aplicare în mod efectiv de către părțile în cauză în conformitate cu legislația națională aplicabilă și cu procedurile interne. Contestația nu constituie un motiv de nerespectare a deciziei autorității de reglementare, cu excepția cazului în care o autoritate competentă suspendă respectiva decizie a autorității de reglementare.

ARTICOLUL 8.45

Transparență

În cazul în care organismele de reglementare intenționează să ia măsuri referitoare la dispozițiile prezentei subsecțiuni, ele oferă părților interesate posibilitatea să formuleze observații cu privire la proiectul de măsură într-un termen rezonabil, în conformitate cu legislația lor națională. Organismele de reglementare publică procedurile lor de consultare privind astfel de proiecte de măsuri. Rezultatele procedurii de consultare ar trebui să fie puse la dispoziția publicului de către organismul de reglementare cu excepția cazului în care este vorba de informații confidențiale în conformitate cu legislația lor națională privind secretul de afaceri.

ARTICOLUL 8.46

Flexibilitatea în alegerea tehnologiilor

O parte nu împiedică furnizorii de servicii publice de telecomunicații să aleagă tehnologiile pe care le utilizează pentru furnizarea serviciilor lor, sub rezerva dreptului pe care îl are fiecare parte de a lua măsuri pentru a se asigura că utilizatorii finali ai diferitor rețele sunt capabili să comunice unul cu celălalt.

ARTICOLUL 8.47

Relația cu alte subsecțiuni, secțiuni și capitole

În caz de incompatibilitate între prezenta subsecțiune și o altă subsecțiune sau secțiune din prezentul capitol sau cu un alt capitol, prezenta subsecțiune prevalează în măsura incompatibilității.

ARTICOLUL 8.48

Cooperare

1. Recunoscând dezvoltarea rapidă a sectorului telecomunicațiilor și tehnologiilor informației, atât la nivel național, cât și internațional, părțile cooperează pentru a promova dezvoltarea acestor servicii cu scopul de a beneficia la maximum de utilizarea telecomunicațiilor și a tehnologiei informației.

2. Domeniile de cooperare pot include următoarele:

(a) schimbul de opinii cu privire la chestiuni de politică, cum ar fi cadrul de reglementare pentru rețele în bandă largă de mare viteză și reducerea tarifelor pentru serviciile de roaming internațional; și

(b) promovarea utilizării de către consumatori, sectorul public și sectorul privat, a serviciilor de telecomunicații și a tehnologiei informației, inclusiv a noilor servicii emergente.

3. Cooperare poate lua următoarele forme:

(a) promovarea dialogului privind aspecte politice;

(b) consolidarea cooperării în cadrul forurilor internaționale în ceea ce privește telecomunicațiile și tehnologia informației; și

(c) alte forme de activități de cooperare.

SUBSECȚIUNEA 6

SERVICII FINANCIARE

ARTICOLUL 8.49

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezenta subsecțiune stabilește principiile cadrului de reglementare pentru toate serviciile financiare liberalizate în conformitate cu secțiunea B (Furnizarea transfrontalieră a serviciilor), C (Stabilire) și D (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri).

2. În sensul prezentei subsecțiuni:

(a) „serviciu financiar” înseamnă orice serviciu de natură financiară, inclusiv un serviciu conex sau auxiliar al unui serviciu de natură financiară, oferit de un furnizor de servicii financiare al unei părți. Serviciile financiare includ următoarele activități:

(i) servicii de asigurare și servicii conexe:

(1) asigurări directe (inclusiv coasigurare):

(aa) de viață;

(bb) altele decât asigurările de viață;

(2) reasigurare și retrocedare;

(3) activități de intermediere a asigurărilor, de exemplu activități de brokeraj și de agenție; și

(4) servicii auxiliare de asigurări, cum ar fi serviciile de consultanță, de actuariat, de evaluare a riscurilor și de soluționare a cererilor de despăgubire.

și

(ii) servicii bancare și alte servicii financiare (cu excepția asigurărilor):

(1) atragere de depozite și de alte fonduri rambursabile de la populație;

(2) împrumuturi de orice tip, inclusiv credit de consum, credit ipotecar, factoring și finanțarea tranzacțiilor comerciale;

(3) leasing financiar;

(4) toate serviciile de plăți și transferuri monetare, inclusiv cărți de credit sau de debit, cecuri de călătorie și cecuri bancare;

(5) garanții și angajamente;

(6) tranzacționare în cont propriu sau în numele clienților, pe piața bursieră, pe piața extrabursieră sau pe alte piețe, cu:

(aa) instrumente ale pieței monetare (inclusiv cecuri, efecte de comerț, certificate de depozit);

(bb) valută;

(cc) produse derivate, inclusiv, dar fără a se limita la acestea, contracte futures și opțiuni;

(dd) instrumente care au la bază cursul de schimb și rata dobânzilor, inclusiv produse cum ar fi swap și contractele forward pe rata dobânzii;

(ee) valori mobiliare transferabile;

(ff) alte instrumente negociabile și active financiare, inclusiv lingouri;

(7) participarea la emisiunile de valori mobiliare de orice natură, inclusiv subscriere, plasamentele (private sau publice) în calitate de agent și prestarea de servicii conexe;

(8) intermediere pe piața interbancară;

(9) administrarea activelor, de exemplu gestionarea numerarului sau a portofoliului, toate formele de gestionare a plasamentelor colective, gestionarea fondurilor de pensii, servicii de custodie, de depozitare și fiduciare;

(10) serviciile de decontare și compensare a activelor financiare, inclusiv a valorilor mobiliare, a produselor financiare derivate și a altor instrumente negociabile;

(11) furnizarea și transferul de informații financiare, precum și prelucrarea datelor financiare și furnizarea software-ului aferent de către furnizorii de alte servicii financiare; și

(12) servicii de consultanță, de intermediere și alte servicii financiare auxiliare privind toate activitățile enumerate la punctele (1)-(11), inclusiv furnizarea de informații privind creditele și evaluarea dosarelor de credit, cercetări și consultanță privind investițiile și portofoliile de investiții, consultanță privind achizițiile, restructurările și strategiile societăților;

(b) „furnizor de servicii financiare” înseamnă orice persoană fizică sau juridică a unei părți care este implicată sau încearcă să se implice în activitatea de furnizare a unor servicii financiare pe teritoriul părții respective. Termenul „furnizor de servicii financiare” nu include entitățile publice;

(c) „serviciu financiar nou” înseamnă un serviciu de natură financiară, inclusiv orice serviciu referitor la produse existente și noi sau la modul în care este livrat un produs, care nu este furnizat de niciun furnizor de servicii financiare pe teritoriul unei părți, dar care este furnizat pe teritoriul celeilalte părți;

(d) „entitate publică” înseamnă:

(i) o autoritate publică, o bancă centrală sau o autoritate monetară a unei părți sau o entitate deținută sau controlată de către o parte, care este în principal însărcinată cu exercitarea unor funcții publice sau a unor activități desfășurate în scopuri publice, cu excepția unei entități însărcinate în principal cu furnizarea unor servicii financiare în condiții comerciale; sau

(ii) o entitate privată care îndeplinește funcții ce revin în mod normal unei bănci centrale sau unei autorități monetare, atunci când exercită aceste funcții; și

(e) „organism de autoreglementare” înseamnă orice organism neguvernamental, inclusiv orice bursă sau piață de valori mobiliare sau futures, agenție de compensare, orice altă organizație sau asociație care exercită o autoritate de reglementare sau de supraveghere asupra furnizorilor de servicii financiare prin lege sau prin delegare din partea unor administrații sau autorități centrale, regionale sau locale.

ARTICOLUL 8.50

Excepția prudențială

1. Nicio dispoziție din prezentul acord nu se interpretează ca împiedicând părțile să adopte sau să mențină măsuri rezonabile din motive prudențiale, cum ar fi:

(a) protecția investitorilor, a deponenților, a asiguraților sau a persoanelor față de care un furnizor de servicii financiare are obligații în calitate de fiduciar;

(b) menținerea siguranței, a solvabilității, a integrității sau a responsabilității financiare a furnizorilor de servicii financiare; sau

(c) asigurarea integrității și a stabilității sistemului financiar al părții.

2. Aceste măsuri nu sunt mai stricte decât este necesar pentru a îndeplini obiectivul pe care îl urmăresc și nu constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată împotriva furnizorilor de servicii financiare ai celeilalte părți în comparație cu propriii săi furnizori de servicii financiare similari sau o restricție disimulată în comerțul cu servicii.

3. Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca impunând uneia dintre părți să divulge informații referitoare la afacerile și la conturile unor clienți sau orice informație confidențială sau protejată deținută de entități publice.

4. Fiecare parte depune toate eforturile pentru a se asigura că sunt implementate și aplicate pe teritoriul său „Principiile de bază pentru supravegherea eficientă a sectorului bancar" ale Comitetului de la Basel, standardele și principiile Asociației internaționale a supraveghetorilor în asigurări, „Obiectivele și principiile reglementării valorilor imobiliare" ale Organizației Internaționale a Comisiilor Valorilor Mobiliare și standardul internațional în materie de transparență și schimb de informații în scopuri fiscale prevăzut în versiunea din 2008 a Convenției fiscale model a OCDE privind impozitele pe venit și pe capital.

5. Sub rezerva articolului 8.6 (Tratament național) și fără a aduce atingere altor mijloace de reglementare prudențială a comerțului transfrontalier cu servicii financiare, o parte poate solicita înregistrarea sau autorizarea furnizorilor de servicii financiare transfrontaliere și a instrumentelor financiare din cealaltă parte.

ARTICOLUL 8.51

Organisme de autoreglementare

În cazul în care o parte solicită furnizorilor de servicii financiare ai celeilalte părți participarea sau accesul la un organism de autoreglementare pentru a putea furniza servicii financiare pe teritoriul său sau având ca destinație teritoriul său, partea respectivă se asigură că acest organism de autoreglementare respectă obligațiile care decurg din articolul 8.6 (Tratament național) și din articolul 8.11 (Tratament național).

ARTICOLUL 8.52

Sisteme de plată și compensare

Potrivit termenilor și condițiilor care acordă tratament național, fiecare parte acordă, în funcție de criteriile sale de acces, furnizorilor de servicii financiare din cealaltă parte stabiliți pe teritoriul său și reglementați sau supravegheați în calitate de furnizori de servicii financiare în conformitate cu legislația sa națională, acces la sistemele de plată și de compensare utilizate de entitățile publice, precum și la facilități de finanțare și de refinanțare oficiale disponibile în cursul activităților comerciale obișnuite. Prezentul articol nu urmărește să confere acces la facilitățile de creditor de ultimă instanță ale unei părți.

ARTICOLUL 8.53

Servicii financiare noi

Fiecare parte permite unui furnizor de servicii financiare al celeilalte părți să furnizeze orice serviciu financiar nou pentru care le-ar acorda autorizația propriilor furnizori de servicii financiare să-l furnizeze fără să prevadă măsuri legislative suplimentare în acest sens. O parte poate stabili forma instituțională și juridică prin care poate fi furnizat serviciul financiar nou și poate solicita autorizare pentru furnizarea acestui serviciu. În cazul în care o parte solicită o astfel de autorizare pentru un serviciu financiar nou, se adoptă o decizie într-un termen rezonabil, iar autorizația respectivă poate fi refuzată doar din motive prudențiale în temeiul articolului 8.50 (Excepția prudențială).

ARTICOLUL 8.54

Prelucrarea datelor

1. Fiecare parte permite unui furnizor de servicii financiare al celeilalte părți, sub rezerva unor garanții adecvate privind viața privată și confidențialitatea, să transfere informații în format electronic sau în altă formă, către și dinspre teritoriul său, pentru prelucrarea datelor, atunci când această prelucrare este necesară pentru activitățile obișnuite ale furnizorului de servicii financiare.

2. Fiecare parte adoptă sau menține garanții adecvate de protecție a vieții private și a datelor cu caracter personal, inclusiv a dosarelor și a conturilor personale, cu condiția ca aceste garanții să nu fie utilizate pentru a eluda dispozițiile prezentului acord.

ARTICOLUL 8.55

Excepții specifice

1. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca împiedicând o parte, inclusiv entitățile sale publice, să desfășoare sau să furnizeze în exclusivitate, pe teritoriul său, activități sau servicii care fac parte dintr-un sistem public de pensii sau dintr-un sistem legal de asigurări sociale, cu excepția cazurilor în care activitățile respective pot fi desfășurate, în temeiul reglementărilor naționale ale părții, de către furnizori de servicii financiare aflați în concurență cu entități publice sau cu instituții private.

2. Nicio dispoziție din prezentul acord nu se aplică activităților desfășurate de o bancă centrală, de o autoritate monetară sau de o altă entitate publică în cadrul politicii monetare sau al politicii cursului de schimb.

3. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca împiedicând o parte, inclusiv entitățile sale publice, să desfășoare sau să furnizeze în exclusivitate, pe teritoriul său, activități sau servicii în contul sau cu garanția părții sau a entităților sale publice sau cu utilizarea resurselor financiare ale părții sau ale entităților sale publice, cu excepția cazurilor în care activitățile respective pot fi desfășurate, în temeiul reglementărilor naționale ale părții, de către furnizori de servicii financiare aflați în concurență cu entități publice sau cu instituții private.

SUBSECȚIUNEA 7

SERVICII ÎN DOMENIUL TRANSPORTULUI MARITIM INTERNAȚIONAL

ARTICOLUL 8.56

Domeniu de aplicare, definiții și principii

1. Prezenta subsecțiune stabilește principiile privind liberalizarea serviciilor în domeniul transportului maritim internațional în conformitate cu secțiunea B (Furnizarea transfrontalieră a serviciilor), C (Stabilire) și D (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri).

2. În sensul prezentei subsecțiuni, „transportul maritim internațional” cuprinde operațiuni de transport ușă la ușă și multimodal, care presupune transportul mărfurilor prin intermediul mai multor mijloace de transport, inclusiv maritim, însoțit de un singur document de transport și, în acest scop, cu dreptul de a încheia direct contracte cu furnizorii care oferă alte mijloace de transport.

3. În ceea ce privește transportul maritim internațional, părțile convin să garanteze aplicarea efectivă a principiului accesului nerestricționat la încărcături pe o bază comercială, a libertății de a furniza servicii de transport maritim internațional, precum și a tratamentului național în cadrul furnizării acestor servicii.

Ținând seama de nivelurile existente de liberalizare între părți în ceea ce privește transportul maritim internațional:

(a) părțile aplică efectiv principiul accesului nerestricționat pe piețele și la schimburile comerciale în sectorul transportului maritim internațional pe o bază comercială și nediscriminatorie; și

(b) fiecare parte acordă navelor care arborează pavilionul celeilalte părți sau care sunt exploatate de furnizori de servicii ai celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor nave sau navelor oricărei țări terțe, dacă este mai avantajos, în ceea ce privește, *inter alia*, accesul la porturi, utilizarea infrastructurii și a serviciilor maritime auxiliare ale porturilor, precum și taxele aferente, instalațiile vamale și accesul la posturi de acostare și la instalații de încărcare și de descărcare.

4. La aplicarea acestor principii, părțile:

(a) se abțin să introducă dispoziții privind împărțirea încărcăturii în viitoarele acorduri cu țări terțe privind serviciile de transport maritim, inclusiv vracul solid și lichid și traficul de linie, și reziliază, într-un interval rezonabil de timp, astfel de clauze de partajare a încărcăturii, dacă sunt prevăzute în acorduri precedente; și

(b) abrogă și se abțin să introducă, de la intrarea în vigoare a prezentului acord, orice fel de măsuri unilaterale[1], obstacolele administrative, tehnice și de altă natură care ar putea constitui restricții deghizate sau ar putea avea efecte discriminatorii asupra libertății de a presta servicii în domeniul transportului maritim internațional.

[1] În sensul prezentului paragraf, termenul „măsuri” cuprinde doar măsurile care operează discriminări bazate pe naționalitate sau pe zona (zonele) geografică (geografice) de origine a(le) persoanei fizice sau juridice pentru care se aplică măsura.

5. Fiecare parte permite furnizorilor de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți să dețină o entitate stabilită pe teritoriul său în condiții de stabilire și de funcționare conforme cu condițiile prevăzute în lista sa de angajamente specifice.

6. Părțile pun la dispoziția furnizorilor de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți, în condiții rezonabile și nediscriminatorii, următoarele servicii portuare:

(a) pilotaj;

(b) asistență la remorcare și tracțiune;

(c) aprovizionare;

(d) alimentare cu combustibil și cu apă;

(e) colectarea gunoiului și eliminarea deșeurilor de balast;

(f) serviciile de căpitănie;

(g) asistență la navigație; și

(h) servicii operaționale pe uscat esențiale exploatărilor de nave, inclusiv comunicații, alimentare cu apă și electricitate, instalații pentru reparații de urgență, servicii de ancorare, posturi de acostare și servicii de acostare.

SECȚIUNEA F

COMERȚ ELECTRONIC

ARTICOLUL 8.57

Obiective

1. Recunoscând faptul că comerțul electronic sporește posibilitățile de schimburi comerciale în numeroase sectoare, părțile convin asupra importanței de a facilita utilizarea și dezvoltarea acestuia, precum și aplicabilitatea normelor OMC în comerțul electronic.

2. Părțile convin să promoveze dezvoltarea comerțului electronic între ele, în special cooperând în ceea ce privește aspecte care apar în legătură cu comerțul electronic în temeiul dispozițiilor prezentului capitol. În acest context, ambele părți ar trebui să evite impunerea unor reglementări sau restricții inutile privind comerțul electronic.

3. Părțile recunosc importanța fluxului liber de informații pe internet, admițând totodată că acesta nu ar trebui să aducă prejudicii drepturilor titularilor de proprietate intelectuală, având în vedere importanța protecției drepturilor de proprietate intelectuală pe internet.

4. Părțile convin că dezvoltarea comerțului electronic trebuie să fie compatibilă în totalitate cu standardele internaționale în materie de protecție a datelor, pentru a garanta încrederea utilizatorilor comerțului electronic.

ARTICOLUL 8.58

Taxe vamale

Părțile nu instituie taxe vamale asupra transmisiilor electronice.

ARTICOLUL 8.59

Furnizarea electronică a serviciilor

Pentru mai multă certitudine, părțile afirmă că măsurile referitoare la furnizarea unui serviciu prin mijloace electronice intră sub incidența obligațiilor prevăzute în dispozițiile relevante din prezentul capitol, sub rezerva eventualelor derogări aplicabile acestor obligații.

ARTICOLUL 8.60

Semnăturile electronice

1. Părțile iau măsuri pentru a facilita o mai bună înțelegere a sistemelor lor de semnături electronice și, sub rezerva condițiilor și a legislației naționale relevante, analizează posibilitatea de a avea în viitor un acord de recunoaștere reciprocă a semnăturilor electronice.

2. Pentru a realiza obiectivele de la alineatul (1), părțile:

(a) facilitează, cât mai mult posibil, reprezentarea celeilalte părți în cadrul forurilor existente, organizate în mod oficial sau neoficial de către autoritățile sale competente în materie de semnături electronice, permițând celeilalte părți să își prezinte sistemul de semnături electronice;

(b) încurajează, cât mai mult posibil, schimbul de opinii privind semnăturile electronice în cadrul unor seminarii specifice și reuniuni de experți în domenii precum securitatea și interoperabilitatea; și

(c) contribuie, pe cât posibil, la eforturile depuse de cealaltă parte de a studia și a analiza propriul sistem, punând la dispoziție informații relevante.

ARTICOLUL 8.61

Cooperare în materie de reglementare a comerțului electronic

1. Părțile poartă un dialog privind aspectele de reglementare legate de comerțul electronic, care va aborda, printre altele, următoarele chestiuni:

(a) recunoașterea certificatelor de semnătură electronică eliberate publicului și facilitarea serviciilor transfrontaliere de certificare;

(b) responsabilitatea furnizorilor de servicii intermediari în ceea ce privește transmiterea sau stocarea informațiilor;

(c) tratamentul comunicațiilor electronice comerciale nesolicitate;

(d) protecția consumatorilor; și

(e) orice alt aspect relevant pentru dezvoltarea comerțului electronic.

2. Cooperarea poate să se prezinte sub forma unui schimb de informații cu privire la legislațiile părților referitoare la aceste aspecte, precum și cu privire la punerea în aplicare a acestor legislații.

SECȚIUNEA G

EXCEPȚII

ARTICOLUL 8.62

Excepții de ordin general

Sub rezerva cerinței ca aceste măsuri să nu fie aplicate într-un mod care să constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată la adresa celeilalte părți în care există condiții similare sau o restricție mascată în calea stabilirii sau a furnizării transfrontaliere a serviciilor, nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca împiedicând adoptarea sau aplicarea de către una dintre părți a unor măsuri:

(a) necesare pentru protejarea securității publice sau a moralității publice sau pentru menținerea ordinii publice[1];

[1] Excepția care vizează ordinea publică nu poate fi invocată decât în cazul în care există o amenințare adevărată și suficient de gravă la adresa unuia dintre interesele fundamentale ale societății.

(b) necesare pentru protejarea vieții sau a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor;

(c) referitoare la conservarea resurselor naturale epuizabile atunci când aceste măsuri sunt aplicate împreună cu restricții privind antreprenorii interni sau oferta sau consumul intern de servicii;

(d) necesare pentru protejarea patrimoniului național de valoare artistică, istorică sau arheologică;

(e) necesare pentru a asigura respectarea actelor cu putere de lege sau a actelor administrative care nu contravin dispozițiilor prezentului capitol, inclusiv a celor legate de:

(i) prevenirea practicilor neloiale și frauduloase sau care vizează efectele nerespectării contractelor;

(ii) protejarea vieții private a persoanelor în legătură cu prelucrarea și diseminarea datelor cu caracter personal și de protejarea confidențialității dosarelor și a conturilor personale;

(iii) siguranță;

(f) incompatibile cu articolul 8.6 (Tratament național) și cu articolul 8.11 (Tratament național), cu condiția ca diferența în ceea ce privește tratamentul să aibă ca scop asigurarea impunerii sau colectării efective sau echitabile a impozitelor directe asupra activităților economice, antreprenorilor sau furnizorilor de servicii ai celeilalte părți[1].

[1] Măsurile care vizează asigurarea impunerii sau a colectării efective sau echitabile a impozitelor directe cuprind măsuri luate de o parte în temeiul regimului său fiscal care:
(a) se aplică antreprenorilor și furnizorilor de servicii nerezidenți pentru recunoașterea faptului că obligația fiscală a nerezidenților este determinată în privința elementelor impozabile care au sursa sau sunt situate pe teritoriul părții;
(b) se aplică nerezidenților pentru asigurarea impunerii sau a colectării impozitelor pe teritoriul părții;
(c) se aplică nerezidenților sau rezidenților pentru a împiedica evaziunea sau frauda fiscală, inclusiv măsurile de asigurare a conformității;
(d) se aplică consumatorilor de servicii furnizate pe teritoriul celeilalte părți sau provenite de pe teritoriul celeilalte părți pentru a asigura impunerea sau colectarea impozitelor datorate de acești consumatori, provenite din surse aflate pe teritoriul părții;
(e) fac distincție între antreprenorii și furnizorii de servicii care fac obiectul impozitării articolelor impozabile la nivel mondial și alți antreprenori și furnizori de servicii, în virtutea diferenței referitoare la natura bazei impozabile care există între aceștia; sau
(f) determină, atribuie sau repartizează veniturile, beneficiile, câștigurile, pierderile, deducerile sau creditele persoanelor sau ale sucursalelor rezidente sau între persoanele asociate sau sucursalele aceleiași persoane, în scopul menținerii bazei impozabile a părții.
Termenii sau noțiunile menționate la litera (f) și în prezenta notă de subsol sunt determinate în conformitate cu definițiile și conceptele referitoare la fiscalitate sau cu definițiile și conceptele echivalente sau similare prevăzute în legislația națională a părții care ia respectiva măsură.

ARTICOLUL 8.63

Reexaminare

Pentru a continua aprofundarea liberalizării și eliminarea restricțiilor rămase și pentru a asigura un echilibru general al drepturilor și obligațiilor, părțile reexaminează prezentul capitol și listele lor de angajamente specifice în termen de cel mult trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord și, ulterior, la intervale regulate. În urma acestei reexaminări, Comitetul pentru comerțul cu servicii, investiții și achiziții publice instituit în conformitate cu articolul 16.2 (Comitete specializate) poate decide să modifice listele de angajamente specifice.

CAPITOLUL NOUĂ

ACHIZIȚII PUBLICE

ARTICOLUL 9.1

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „bunuri și servicii comerciale” înseamnă bunuri și servicii de tipul celor care sunt în general vândute sau oferite spre vânzare în comerț altor cumpărători decât autoritățile publice, cumpărate de regulă de aceștia și utilizate în alte scopuri decât cele ale autorităților publice;

(b) „activitate concurențială” înseamnă, în ceea ce privește Uniunea:

(i) o activitate desfășurată pe teritoriul unui stat membru al Uniunii, care este expusă direct concurenței pe piețele la care accesul nu este restricționat; și

(ii) o autoritate competentă în Uniune a adoptat o decizie prin care se stabilește aplicabilitatea punctului (i).

În sensul literei (b) punctul (i), pentru a determina dacă o activitate este expusă direct concurenței, trebuie să se ia în considerare caracteristicile bunurilor sau ale serviciilor respective, existența unor mărfuri sau servicii alternative, prețurile și prezența reală sau potențială a mai multor furnizori ai mărfurilor sau serviciilor în cauză;

(c) „serviciu de construcție” înseamnă un serviciu al cărui obiectiv este realizarea, prin orice mijloc, a unor lucrări civile sau de construcție, în conformitate cu diviziunea 51 din Clasificarea Centrală provizorie a Produselor a Organizației Națiunilor Unite (CPC);

(d) „acțiune corectivă” înseamnă, în contextul procedurilor naționale de control jurisdicțional, anularea sau dispunerea anulării deciziilor luate în mod ilegal de către o entitate contractantă, inclusiv eliminarea specificațiilor tehnice, economice sau financiare discriminatorii din invitația de participare la licitație, din caietul de sarcini sau din orice alt document legat de procedura de achiziții;

(e) „licitație electronică” înseamnă un proces repetitiv care implică utilizarea de mijloace electronice pentru prezentarea de către furnizori a unor prețuri noi și/sau a unor valori noi pentru elementele netarifare cuantificabile ale ofertei care au legătură cu criteriile de evaluare, ceea ce duce la o clasificare sau la o reclasificare a ofertelor;

(f) prin „în scris sau scris(ă)” se înțelege orice expresie scrisă cu litere sau cu cifre care poate fi citită, reprodusă și comunicată ulterior. Aceasta poate include informațiile transmise și stocate electronic;

(g) „persoană juridică” înseamnă o persoană, astfel cum este definită la articolul 8.2 (Definiții) litera (b);

(h) „persoană juridică din Uniune” sau „persoană juridică din Singapore” înseamnă o persoană, astfel cum este definită la articolul 8.2 (Definiții) litera (c);

(i) „procedură de negociere” înseamnă o metodă de achiziție prin care entitatea contractantă contactează unul sau mai mulți furnizori aleși de ea;

(j) „stabilită pe plan local” înseamnă o persoană juridică stabilită pe teritoriul unei părți, care este deținută sau controlată de persoane fizice sau juridice ale celeilalte părți.

O persoană juridică este:

(i) „deținută” de persoane fizice sau juridice ale celeilalte părți dacă peste 50 % din participațiile la capitalurile proprii ale acesteia se află în deplina proprietate a unor persoane din cealaltă parte; și

(ii) „controlată” de persoane fizice sau juridice ale celeilalte părți dacă aceste persoane au capacitatea să numească majoritatea administratorilor sau sunt altfel abilitate de drept să dirijeze operațiunile sale;

(k) „măsură” înseamnă orice act cu putere de lege, reglementare, procedură, orientare sau practică administrativă sau orice acțiune a unei entități contractante legată de achizițiile publice reglementate;

(l) „listă multifuncțională” înseamnă o listă de furnizori cu privire la care o entitate contractantă a hotărât că îndeplinesc condițiile de înscriere pe lista în cauză, pe care entitatea contractantă intenționează să o folosească de mai multe ori;

(m) „anunț de intenție” înseamnă un anunț publicat de o entitate contractantă prin care invită furnizorii interesați să depună o cerere de participare, o ofertă sau ambele;

(n) „compensare” înseamnă orice condiție sau măsură care încurajează dezvoltarea locală sau îmbunătățește conturile balanței de plăți ale unei părți, precum utilizarea conținutului de origine națională, acordarea de licențe pentru tehnologie, investițiile, comerțul barter și măsuri sau cerințe similare;

(o) „licitație deschisă” înseamnă o metodă de achiziții publice prin care toți furnizorii interesați pot depune o ofertă;

(p) „privatizată” înseamnă, pentru Singapore, o entitate care a fost reconstituită dintr-o entitate contractantă sau o parte a acesteia, devenind o persoană juridică care acționează în funcție de considerente de ordin comercial în achiziționarea de bunuri și care nu mai are dreptul să exercite autoritate publică, chiar dacă administrația publică deține participații sau numește membri în consiliul de administrație al acestei entități.

Pentru mai multă certitudine, în cazul în care administrația publică deține participații sau numește un funcționar public în consiliul de administrație al unei entități privatizate, aceasta din urmă se consideră că acționează în funcție de considerente de ordin comercial în achiziționarea de bunuri și servicii, respectiv în ceea ce privește disponibilitatea, prețul și calitatea bunurilor și serviciilor, dacă autoritățile publice sau membrii consiliului de administrație astfel numiți nu influențează, în mod direct sau indirect, deciziile consiliului privind achizițiile de bunuri și servicii de către entitate;

(q) „entitate contractantă” înseamnă o entitate menționată în anexa 9-A, 9-B sau 9-C;

(r) „furnizor calificat” înseamnă un furnizor care este recunoscut de o entitate contractantă ca îndeplinind condițiile de participare;

(s) „AAP revizuit” se referă la textul acordului privind achizițiile publice, astfel cum a fost modificat prin Decizia privind rezultatele negocierilor în temeiul articolului XXIV: 7 din AAP, adoptată la 30 martie 2012;

(t) „licitație restrânsă” înseamnă o metodă de achiziție prin care numai furnizorii calificați sunt invitați de entitatea contractantă să depună o ofertă;

(u) „servicii” includ serviciile de construcții, în absența unor dispoziții contrare;

(v) „standard” înseamnă un document aprobat de un organism recunoscut, care prevede, pentru utilizare comună și repetată, norme, orientări sau caracteristici pentru bunuri sau servicii sau pentru procesele și metodele de producție aferente acestora, document a cărui respectare nu este obligatorie. De asemenea, acesta poate să includă sau să se refere exclusiv la cerințe privind terminologia, simbolurile, ambalajul, marcarea sau etichetarea aplicabile unui bun, serviciu, proces sau metodă de producție;

(w) „furnizor” înseamnă o persoană sau un grup de persoane din oricare dintre părți, care furnizează sau ar putea furniza bunuri sau servicii;

(x) „specificație tehnică” înseamnă o cerință din cadrul licitației care:

(i) prevede caracteristicile bunurilor sau serviciilor care fac obiectul achiziției publice, inclusiv calitatea, performanța, siguranța și dimensiunile acestora, sau procesele și metodele de producție sau de furnizare a acestora; sau

(ii) se referă la cerințe privind terminologia, simbolurile, ambalajul, marcarea sau etichetarea aplicabile unui bun sau serviciu.

ARTICOLUL 9.2

Obiectul și domeniul de aplicare

Aplicarea prezentului capitol

1. Prezentul capitol se aplică oricărei măsuri privind achizițiile publice reglementate, indiferent dacă sunt sau nu efectuate exclusiv sau parțial prin mijloace electronice.

2. În sensul prezentului capitol, achiziții publice reglementate înseamnă achizițiile publice efectuate în scopurile autorităților publice:

(a) care au ca obiect bunuri, servicii sau orice combinație a acestora:

(i) astfel cum se specifică în anexele 9-A – 9-G ale fiecărei părți; și

(ii) care nu sunt achiziționate pentru a fi comercializate sau revândute sau pentru a fi utilizate în producția sau furnizarea de bunuri sau servicii destinate a fi comercializate sau revândute;

(b) prin orice mijloace contractuale, inclusiv cumpărare, leasing, și închiriere sau leasing, cu sau fără opțiune de cumpărare, și prin orice contract de parteneriat public-privat, astfel cum este definit în anexa 9-I;

(c) a căror valoare, estimată în conformitate cu alineatele (6)-(8), este egală sau mai mare decât cea a pragului aplicabil specificat în anexele 9-A – 9-G la momentul publicării unui anunț în conformitate cu articolul 9.6 (Anunțuri);

(d) de către o entitate contractantă; și

(e) care nu sunt excluse în alt mod din domeniul de aplicare la alineatul (3) sau în anexele 9-A – 9-G ale unei părți.

3. Cu excepția unor dispoziții contrare din anexele 9-A – 9-G, prezentul capitol nu se aplică:

(a) achiziției sau închirierii de terenuri, construcții existente sau alte bunuri imobile sau drepturilor asupra acestora;

(b) acordurilor necontractuale sau oricărei forme de asistență pe care o parte o acordă, inclusiv acorduri de cooperare, granturi, împrumuturi, infuzii de capital, garanții și stimulente fiscale;

(c) achizițiilor sau cumpărării de servicii ale agențiilor fiscale sau ale depozitarilor, de servicii de lichidare și de gestionare pentru instituții financiare reglementate sau de servicii legate de vânzarea, de răscumpărarea și de distribuirea datoriei publice, inclusiv de împrumuturi și de obligațiuni de stat, de bonuri de trezorerie sau de alte titluri de valoare;

(d) contractelor de ocupare a forței de muncă în sectorul public;

(e) achizițiilor publice efectuate:

(i) în scopul precis de acordare de asistență internațională, inclusiv de ajutor pentru dezvoltare;

(ii) în cadrul procedurii sau condiției specifice prevăzute într-un acord internațional referitor la staționarea trupelor sau la punerea în comun în aplicare a unui proiect de către țările semnatare; sau

(iii) în cadrul procedurii sau condiției specifice a unei organizații internaționale sau finanțate prin granturi, împrumuturi sau alt tip de asistență internațională, în cazul în care procedura sau condiția aplicabilă nu ar fi conformă cu prezentul capitol.

4. Fiecare parte precizează următoarele informații în anexele 9-A – 9-G:

(a) în anexa 9-A, entitățile publice centrale ale căror achiziții publice sunt reglementate de prezentul capitol;

(b) în anexa 9-B, entitățile publice subcentrale ale căror achiziții publice sunt reglementate de prezentul capitol;

(c) în anexa 9-C, toate celelalte entități ale căror achiziții publice sunt reglementate de prezentul capitol;

(d) în anexa 9-D, bunurile reglementate de prezentul capitol;

(e) în anexa 9-E, serviciile, altele decât cele de construcții, care sunt reglementate de prezentul capitol;

(f) în anexa 9-F, serviciile de construcții reglementate de prezentul capitol; și

(g) în anexa 9-G, notele cu caracter general.

5. Atunci când, în contextul unor achiziții publice reglementate, o entitate contractantă le solicită persoanelor care nu sunt menționate în anexele 9-A – 9-C să efectueze achiziții publice în conformitate cu anumite cerințe, articolul 9.4 (Principii generale) se aplică *mutatis mutandis* unor astfel de cerințe.

Evaluare

6. Atunci când estimează valoarea unei achiziții publice pentru a se asigura dacă este vorba de achiziții publice reglementate, o entitate contractantă:

(a) nu împarte achizițiile publice în achiziții separate și nu alege sau utilizează o anumită metodă de evaluare pentru a estima valoarea unei achiziții publice cu intenția de a o exclude total sau parțial din sfera de aplicare a prezentului capitol; și

(b) include valoarea totală maximă estimată a achiziției publice pe întreaga sa durată, indiferent dacă este atribuită unuia sau mai multor furnizori, luând în considerare toate formele de remunerare, inclusiv:

(i) primele, onorariile, comisioanele și dobânzile; și

(ii) în cazul în care achiziția publică prevede posibilitatea unor opțiuni, valoarea totală a acestor opțiuni.

7. În cazul în care o anumită cerință pentru o achiziție publică duce la atribuirea mai multor contracte sau la atribuirea de contracte în părți separate (denumite în continuare „achiziții repetitive”), calculul valorii totale maxime estimate se bazează pe:

(a) valoarea achizițiilor repetitive de același tip de bun sau serviciu, atribuite în decursul precedentelor douăsprezece luni sau în timpul exercițiului financiar precedent al entității contractante, ajustată, dacă este posibil, pentru a ține seama de schimbările preconizate în ceea ce privește cantitatea sau valoarea bunurilor sau serviciilor achiziționate în decursul următoarelor douăsprezece luni; sau

(b) valoarea estimată a achizițiilor repetitive de același tip de bun sau de serviciu care urmează să fie atribuite în decursul celor douăsprezece luni care urmează atribuirii contractului inițial sau în timpul exercițiului financiar al entității contractante.

8. În cazul achizițiilor efectuate în regim de leasing, închiriere sau cumpărare în rate de bunuri sau servicii, sau în cazul achizițiilor pentru care nu este specificat un preț total, baza pentru evaluare este următoarea:

(a) în cazul unui contract cu durată determinată:

(i) dacă durata contractului este mai mică sau egală cu douăsprezece luni, valoarea totală maximă estimată pentru durata acestuia; sau

(ii) dacă durata contractului este mai mare de douăsprezece luni, valoarea totală maximă estimată, inclusiv orice valoare reziduală estimată;

(b) dacă contractul este încheiat pe o perioadă nedeterminată, rata lunară estimată înmulțită cu patruzeci și opt; și

(c) în cazul în care nu este sigur dacă contractul urmează să fie un contract pe durată determinată, se aplică litera (b).

ARTICOLUL 9.3

Securitate și excepții de ordin general

1. Nicio dispoziție a prezentului capitol nu se interpretează ca împiedicând oricare dintre părți să întreprindă orice acțiune sau să nu dezvăluie informații pe care le consideră necesare pentru protecția intereselor sale esențiale în materie de securitate în legătură cu achizițiile de arme, muniții sau materiale de război sau cu privire la achizițiile indispensabile pentru securitatea națională sau pentru apărarea națională.

2. Sub rezerva cerinței ca astfel de măsuri să nu fie aplicate într-un mod care să constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificabilă între părți în cazurile în care există aceleași condiții sau ar constitui o restricție disimulată în calea comerțului internațional, nicio dispoziție a prezentului capitol nu se interpretează ca împiedicând o parte să instituie sau să aplice măsuri:

(a) necesare pentru protejarea moralității publice, a ordinii publice sau a siguranței publice;

(b) necesare pentru protejarea vieții sau a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor;

(c) necesare pentru protecția proprietății intelectuale; sau

(d) legate de bunuri sau servicii furnizate de persoane cu handicap, instituții filantropice sau deținuți.

ARTICOLUL 9.4

Principii generale

Tratamentul național și nediscriminarea

1. În ceea ce privește orice măsură privind achizițiile publice reglementate, fiecare parte, inclusiv entitățile contractante ale acesteia, acordă de îndată și necondiționat bunurilor și serviciilor celeilalte părți și furnizorilor celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul pe care partea respectivă, inclusiv entitățile contractante ale acesteia, îl acordă bunurilor, serviciilor și furnizorilor naționali.

2. În ceea ce privește orice măsură privind achizițiile publice reglementate, o parte, inclusiv entitățile contractante ale acesteia:

(a) nu acordă unui furnizor stabilit pe plan local al celeilalte părți un tratament mai puțin favorabil decât cel acordat unui alt furnizor stabilit pe plan local, pe baza gradului de control străin sau de participare străină la capital; sau

(b) nu discriminează un furnizor stabilit pe plan local pe baza faptului că bunurile sau serviciile oferite de furnizorul respectiv pentru o anumită achiziție publică sunt bunuri sau servicii ale celeilalte părți.

Utilizarea mijloacelor electronice

3. Atunci când efectuează o achiziție publică reglementată prin mijloace electronice, o entitate contractantă:

(a) se asigură că procedura de achiziție se desfășoară folosind sisteme și programe informatice, inclusiv cele legate de autentificare și de criptarea informațiilor, care sunt disponibile publicului larg și interoperabile cu alte sisteme și programe informatice disponibile publicului larg; și

(b) mențin mecanisme care asigură integritatea cererilor de participare și a ofertelor, fiind capabile inclusiv să înregistreze momentul primirii ofertei și să prevină accesul necorespunzător la acestea.

Desfășurarea procedurii de achiziții publice

4. O entitate contractantă organizează procedurile de achiziții publice reglementate într-un mod transparent și imparțial care:

(a) este compatibil cu dispozițiile prezentului capitol, utilizând metode cum ar fi licitația deschisă, licitația restrânsă și procedura de negociere;

(b) evită conflictele de interese; și

(c) previne practicile de corupție.

Reguli de origine

5. La organizarea procedurilor de achiziții publice reglementate, nicio parte nu aplică bunurilor sau serviciilor importate din cealaltă parte sau furnizate de aceasta reguli de origine diferite de regulile de origine pe care partea respectivă le aplică în același timp în cursul schimburilor comerciale obișnuite importurilor sau furnizării acelorași bunuri sau servicii originare din aceeași parte.

Compensări

6. În ceea ce privește achizițiile publice reglementate, nicio parte, inclusiv entitățile contractante ale acesteia, nu solicită, nu ia în considerare, nu impune și nu execută operațiuni de compensare.

Măsuri care nu sunt specifice achizițiilor publice

7. Alineatele (1) și (2) nu se aplică taxelor vamale și impunerilor de orice fel, colectate la import sau în legătură cu importurile, modului de percepere a acestor impozite și taxe, altor reglementări sau formalități de import și măsurilor care au un impact asupra comerțului cu servicii, altele decât măsurile care reglementează achizițiile publice reglementate.

ARTICOLUL 9.5

Informații privind sistemul de achiziții publice

1. Fiecare parte:

(a) publică prompt orice acte cu putere de lege, reglementări, hotărâri judecătorești, decizii administrative de aplicare generală și clauze contractuale standard care sunt obligatorii în temeiul unui act cu putere de lege sau al unei reglementări și care sunt incluse ca referință în anunțuri sau în documentația de atribuire și în orice proceduri privind achizițiile publice reglementate și orice modificări ale acestora pe un suport electronic sau de hârtie desemnat oficial, care este difuzat pe scară largă și este ușor accesibil publicului; și

(b) furnizează o explicație privind cele de mai sus celeilalte părți, la cerere.

2. Fiecare parte indică în anexa 9-H:

(a) mijloacele electronice sau pe hârtie în care publică informațiile descrise la alineatul (1);

(b) mijloacele electronice sau pe hârtie în care partea respectivă publică anunțurile prevăzute la articolul 9.6 (Anunțuri), la articolul 9.8 (Calificarea furnizorilor) alineatul (8), și la Articolul 9.15 (Transparența informațiilor privind achizițiile) alineatul (2).

3. Fiecare parte notifică de îndată Comitetului pentru comerțul cu servicii, investiții și achiziții publice instituit în conformitate cu articolul 16.2 (Comitete specializate) orice modificare a informațiilor care vizează partea în cauză menționate în anexa 9-H.

ARTICOLUL 9.6

Anunțuri

Anunțul de intenție

1. Pentru fiecare achiziție publică reglementată, o entitate contractantă publică un anunț de intenție, care trebuie să fie direct accesibil prin mijloace electronice și cu titlu gratuit prin intermediul unui singur punct de acces, exceptând circumstanțele descrise la Articolul 9.12 (Procedura de negociere). Anunțul de intenție este ușor accesibil publicului, cel puțin până la expirarea perioadei prevăzute în anunț. Suportul electronic corespunzător este indicat de către fiecare parte în anexa 9-H.

2. Cu excepția unor dispoziții contrare din prezentul capitol, fiecare anunț de intenție include:

(a) numele și adresa entității contractante și alte informații necesare în vederea contactării entității contractante și obținerii tuturor documentelor relevante privind achiziția publică, costurile acestora și condițiile de plată, dacă este cazul;

(b) o descriere a achiziției publice, inclusiv natura și cantitatea bunurilor sau a serviciilor care urmează să fie achiziționate sau, în cazul în care cantitatea nu este cunoscută, cantitatea estimată;

(c) în cazul contractelor repetitive, dacă este posibil, se precizează o estimare a perioadei publicării următoarelor anunțuri de intenție;

(d) o descriere a eventualelor opțiuni;

(e) termenul în care se vor livra bunurile sau serviciile sau durata contractului;

(f) metoda de achiziție care va fi utilizată și dacă aceasta va implica negocieri sau desfășurarea unei licitații electronice;

(g) atunci când este cazul, adresa și eventualul termen pentru depunerea cererilor de participare la procedura de achiziție;

(h) adresa și termenul pentru depunerea ofertelor;

(i) limba sau limbile în care pot fi depuse ofertele sau cererile de participare, dacă pot fi depuse în altă limbă decât limba oficială a părții căreia îi aparține entitatea contractantă;

(j) o listă și o scurtă descriere a condițiilor pentru participarea furnizorilor, inclusiv a cerințelor privind documente sau certificări specifice care trebuie prezentate de furnizori în legătură cu achiziția publică, cu excepția cazului în care aceste cerințe sunt incluse în documentația de atribuire care este pusă la dispoziție tuturor furnizorilor interesați odată cu anunțul de intenție;

(k) dacă, în temeiul articolului 9.8 (Calificarea furnizorilor), o entitate contractantă intenționează să selecteze un număr limitat de furnizori calificați care vor fi invitați să depună oferte, criteriile care vor fi utilizate pentru a-i selecta și, în cazurile aplicabile, orice limită privind numărul de furnizori cărora li se va permite să depună oferte; și

(l) o mențiune cu privire la faptul că respectiva achiziție este reglementată de prezentul acord.

Anunțul succint

3. Pentru fiecare achiziție publică preconizată, entitatea contractantă publică un anunț succint care este ușor accesibil, în același moment în care publică anunțul de intenție, în una dintre limbile OMC. Anunțul conține cel puțin următoarele informații:

(a) obiectul achiziției publice;

(b) ultima zi în care se pot depune oferte sau, după caz, orice ultimă zi în care se pot depune cereri de participare la procedura de achiziție publică sau cereri de includere pe o listă multifuncțională; și

(c) adresa la care se pot solicita documentele referitoare la procedura de achiziții publice.

Anunțul de achiziții publice planificate

4. Entitățile contractante sunt încurajate să publice prin mijloace electronice, prin intermediul punctului unic de acces utilizat pentru publicarea anunțurilor de intenție, cât mai repede posibil în cursul fiecărui exercițiu bugetar, un anunț privind proiectele lor viitoare de achiziții publice (denumit în continuare „anunțul de achiziții publice planificate”). Anunțul ar trebui să includă obiectul achiziției publice și data planificată pentru publicarea anunțului de intenție.

5. O entitate contractantă menționată în anexa 9-B sau 9-C poate utiliza un anunț de achiziții publice planificate ca anunț de intenție, cu condiția ca acesta să includă toate informațiile menționate la alineatul (2) de care dispune, precum și o afirmație conform căreia furnizorii interesați ar trebui să își exprime față de entitatea contractantă interesul pentru procedura de achiziție publică respectivă.

ARTICOLUL 9.7

Condiții de participare

1. O entitate contractantă limitează condițiile de participare la o procedură de achiziții publice la condițiile esențiale pentru a asigura faptul că un furnizor dispune de capacitățile legale, comerciale, tehnice și financiare pentru a executa contractul de achiziții în cauză.

2. Atunci când stabilește condițiile de participare, o entitate contractantă:

(a) nu impune condiția conform căreia, pentru ca un furnizor să participe la o procedură de achiziții publice, el trebuie să fi câștigat anterior unul sau mai multe contracte atribuite de o entitate contractantă a unei părți sau să aibă experiență de lucru anterioară pe teritoriul părții respective; și

(b) poate solicita experiență anterioară relevantă atunci când aceasta este esențială pentru ca furnizorul să îndeplinească cerințele procedurii de achiziții publice.

3. Atunci când evaluează dacă un furnizor îndeplinește condițiile de participare, o entitate contractantă:

(a) evaluează capacitatea financiară și competențele comerciale și tehnice ale furnizorului pe baza activităților economice ale furnizorului respectiv desfășurate atât pe teritoriul părții căreia îi aparține entitatea contractantă, cât și în afara acestuia; și

(b) își întemeiază evaluarea pe condițiile pe care le-a specificat în prealabil în anunțuri sau în documentația de atribuire.

4. Atunci când există documente justificative, o parte, inclusiv entitățile contractante ale acesteia, poate exclude un furnizor din următoarele motive:

(a) faliment;

(b) fals în declarații;

(c) neajunsuri semnificative sau persistente la îndeplinirea unei cerințe sau a unei obligații de fond în cadrul unui contract sau al unor contracte încheiate în prealabil;

(d) hotărâri definitive pronunțate cu privire la infracțiuni grave sau alte delicte grave;

(e) abateri profesionale sau acte sau omisiuni care afectează integritatea comercială a furnizorului; sau

(f) neplata impozitelor.

ARTICOLUL 9.8

Calificarea furnizorilor

Sisteme de înregistrare și proceduri de calificare

1. O parte, inclusiv entitățile contractante ale acesteia, poate utiliza un sistem de înregistrare a furnizorilor în cadrul căruia furnizorii interesați trebuie să se înregistreze și să furnizeze anumite informații.

2. Fiecare parte se asigură că:

(a) entitățile sale contractante depun eforturi pentru a reduce cât mai mult posibil diferențele dintre procedurile lor de calificare și

(b) dacă entitățile sale contractante utilizează sisteme de înregistrare, ele trebuie să depună eforturi pentru a reduce cât mai mult posibil diferențele dintre aceste sisteme.

3. O parte, inclusiv entitățile contractante ale acesteia, nu adoptă și nu aplică sisteme de înregistrare sau proceduri de calificare care au ca scop sau ca efect crearea unor obstacole inutile în calea participării furnizorilor celeilalte părți la achizițiile sale.

Licitația restrânsă

4. Atunci când intenționează să utilizeze licitația restrânsă, o entitate contractantă:

(a) include în anunțul de intenție cel puțin informațiile specificate la articolul 9.6 (Anunțuri) alineatul (2) literele (a), (b), (f), (g), (j), (k) și (l) și invită furnizorii să depună o cerere de participare; și

(b) până la începerea perioadei în care se depun ofertele, pune la dispoziția furnizorilor calificați, pe care îi notifică în conformitate cu articolul 9.10 (Termene) alineatul (3) litera (b), cel puțin informațiile de la articolul 9.6 (Anunțuri) alineatul (2) literele (c), (d), (e), (h) și (i).

5. O entitate contractantă le permite tuturor furnizorilor calificați să participe la o anumită procedură de achiziție, cu excepția cazului în care entitatea contractantă stabilește în anunțul de intenție o limită a numărului de furnizori cărora li se va permite să depună oferte și criteriile care se vor utiliza pentru a selecta numărul limitat de furnizori. Indiferent de situație, numărul de furnizori care pot prezenta oferte trebuie să fie suficient pentru asigurarea concurenței fără a afecta eficacitatea operațională a sistemului de achiziții.

6. În cazul în care documentația de atribuire nu este făcută publică la data publicării anunțului menționat la alineatul (4), entitatea contractantă se asigură că documentele respective sunt puse la dispoziție în același moment tuturor furnizorilor calificați selectați în conformitate cu alineatul (5).

Liste multifuncționale

7. O entitate contractantă poate utiliza o listă de furnizori multifuncțională, cu condiția ca un anunț prin care furnizorii interesați sunt invitați să solicite includerea pe listă:

(a) să fie publicat anual; și

(b) în cazul în care este publicat prin mijloace electronice, să fie disponibil permanent în mijlocul de comunicare corespunzător indicat în anexa 9-H.

8. Anunțul prevăzut la alineatul (7) include:

(a) o descriere a bunurilor sau serviciilor sau a categoriilor acestora pentru care se poate folosi lista;

(b) condițiile de participare care trebuie îndeplinite de către furnizori pentru a fi incluși pe listă și metodele pe care entitatea contractantă le va utiliza pentru a verifica îndeplinirea condițiilor de către un furnizor;

(c) denumirea și adresa entității contractante și alte informații necesare în vederea contactării entității și obținerii tuturor documentelor pertinente privind lista;

(d) perioada de valabilitate a listei și mijloacele de reînnoire sau de anulare a acesteia sau, dacă nu se prevede perioada de valabilitate, o indicare a metodei prin care se va notifica încetarea utilizării listei; și

(e) mențiunea că lista poate fi utilizată pentru achizițiile publice reglementate de prezentul acord.

9. În pofida alineatului (7), atunci când valabilitatea unei liste multifuncționale este de trei ani sau mai puțin, o entitate contractantă poate publica anunțul menționat la alineatul (7) numai o dată, la începutul perioadei de valabilitate a listei, cu condiția ca anunțul:

(a) să precizeze perioada de valabilitate și faptul că nu vor fi publicate anunțuri ulterioare; și

(b) să fie publicat prin mijloace electronice și pus la dispoziție în mod permanent în timpul perioadei de valabilitate.

10. O entitate contractantă le permite furnizorilor să solicite în orice moment înscrierea pe o listă multifuncțională și include pe listă toți furnizorii calificați într-o perioadă de timp rezonabil de scurtă.

11. În cazul în care un furnizor care nu este inclus pe o listă multifuncțională depune o cerere de participare la o procedură de achiziție bazată pe o listă multifuncțională și toate documentele necesare referitoare la aceasta, în termenul prevăzut la articolul 9.10 (Termene) alineatul (2), entitatea contractantă examinează cererea. Entitatea contractantă nu poate refuza să îl ia în calcul pe furnizorul respectiv pentru procedura de achiziție pe motiv că entitatea nu dispune de suficient timp pentru a examina cererea, decât în cazuri excepționale când, având în vedere complexitatea achiziției, entitatea nu poate finaliza examinarea cererii în termenul prevăzut pentru prezentarea ofertelor.

Anexa 9-C Entități

12. O entitate contractantă care figurează în anexa 9-C poate utiliza un anunț prin care invită furnizorii să solicite înscrierea pe o listă multifuncțională ca anunț de intenție, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) anunțul este publicat în conformitate cu alineatul (7) și include informațiile prevăzute la alineatul (8), toate informațiile disponibile dintre cele prevăzute la articolul 9.6 (Anunțuri) alineatul (2) și o declarație că acesta reprezintă un anunț de intenție sau că doar furnizorii înscriși pe lista multifuncțională vor primi anunțurile de achiziție viitoare acoperite de lista multifuncțională; și

(b) entitatea le furnizează rapid furnizorilor care și-au exprimat interesul față de entitate pentru o anumită procedură de achiziție suficiente informații pentru a le permite să își evalueze interesul pentru procedura de achiziție respectivă, inclusiv toate celelalte informații prevăzute la articolul 9.6 (Anunțuri) alineatul (2), în măsura în care aceste informații sunt disponibile.

13. O entitate contractantă care intră sub incidența anexei 9-C îi poate permite unui furnizor care a solicitat includerea pe o listă multifuncțională în conformitate cu alineatul (10) să depună o ofertă în cadrul unei anumite proceduri de achiziție atunci când entitatea contractantă are suficient timp pentru a analiza dacă furnizorul respectiv îndeplinește condițiile de participare.

Informații privind deciziile entității contractante

14. O entitate contractantă informează prompt orice furnizor care depune o cerere de participare sau o cerere de includere pe o listă multifuncțională cu privire la decizia entității contractante referitoare la cerere.

15. Atunci când o entitate contractantă respinge cererea de participare a unui furnizor sau cererea acestuia de includere pe o listă multifuncțională, când nu mai recunoaște un furnizor ca fiind calificat sau elimină un furnizor de pe o listă multifuncțională, entitatea îl informează prompt pe furnizor și, la cererea acestuia, îi transmite prompt o explicație în scris a motivelor deciziei sale.

ARTICOLUL 9.9

Specificațiile tehnice și documentația de atribuire

Specificații tehnice

1. O entitate contractantă nu poate defini, adopta sau aplica specificații tehnice și nu poate stabili proceduri de evaluare a conformității care au ca scop sau ca efect crearea unor obstacole inutile în calea comerțului internațional.

2. Dacă este cazul, atunci când definește specificațiile tehnice pentru bunurile sau serviciile care fac obiectul procedurii de achiziție, entitatea contractantă:

(a) definește specificațiile tehnice mai degrabă în termeni de performanță și cerințe funcționale decât de caracteristici de proiectare sau descriptive; și

(b) se bazează pe standarde internaționale sau, în lipsa acestora, pe reglementări tehnice naționale, pe standarde naționale recunoscute sau pe coduri de construcție.

3. Atunci când în specificațiile tehnice se utilizează caracteristici de proiectare sau descriptive, entitatea contractantă trebuie să indice, dacă este cazul, că va lua în considerare ofertele de bunuri sau servicii echivalente care îndeplinesc, în mod demonstrabil, cerințele procedurii de achiziție, incluzând formulări precum „sau echivalent” în documentația de atribuire.

4. Entitatea contractantă nu definește specificații tehnice care impun sau indică o anumită marcă sau denumire comercială, un brevet, drept de autor, model sau tip, o origine specifică sau un anumit producător sau furnizor, cu excepția cazului în care nu există un mijloc îndeajuns de precis sau de inteligibil de a descrie cerințele procedurii de achiziție respective și cu condiția includerii de către entitatea contractantă, în astfel de situații, a unor formulări precum „sau echivalent” în documentația de atribuire.

5. Entitatea contractantă nu solicită și nici nu acceptă, într-o manieră care ar putea avea ca efect împiedicarea concurenței, recomandări care pot fi folosite la pregătirea sau adoptarea oricărei specificații tehnice pentru o anumită achiziție din partea unei persoane care poate avea un interes comercial în ceea ce privește achiziția respectivă.

6. Pentru mai multă siguranță, o parte, inclusiv entitățile contractante ale acesteia, poate pregăti, adopta sau aplica specificații tehnice, în conformitate cu dispozițiile prezentului articol, pentru a promova conservarea resurselor naturale sau protejarea mediului.

7. În cazul în care entitățile contractante prevăd caracteristici de mediu în ceea ce privește performanțele sau cerințele funcționale, așa cum se menționează la alineatul (2) litera (a), ele pot utiliza, integral sau parțial, specificațiile detaliate definite de etichetele ecologice existente în Uniune și de etichetele ecologice existente în Singapore, dacă se îndeplinesc următoarele condiții:

(a) specificațiile respective sunt adecvate pentru definirea caracteristicilor bunurilor sau serviciilor care fac obiectul contractului;

(b) cerințele pentru etichetă sunt stabilite pe baza unor informații științifice; și

(c) specificațiile respective sunt accesibile tuturor părților interesate.

Documentația de atribuire

8. O entitate contractantă pune la dispoziția furnizorilor documentația de atribuire, care include toate informațiile necesare pentru a le permite acestora să pregătească și să depună oferte admisibile. Cu excepția cazului în care aceste informații au fost deja prevăzute în anunțul de intenție, documentația de atribuire include o descriere completă a următoarelor elemente:

(a) achiziția, inclusiv natura și cantitatea bunurilor sau serviciilor care urmează a fi achiziționate sau, atunci când cantitatea nu este cunoscută, cantitatea estimată și orice cerințe care trebuie îndeplinite, inclusiv specificații tehnice, certificarea conformității, planuri, desene sau instrucțiuni;

(b) condițiile de participare care trebuie îndeplinite de către furnizori, inclusiv o listă cu informațiile și documentele pe care furnizorii trebuie să le prezinte în legătură cu condițiile de participare;

(c) toate criteriile de evaluare pe care entitatea le va aplica la atribuirea contractului și, exceptând cazul în care prețul este singurul criteriu, importanța relativă a acestor criterii;

(d) dacă entitatea contractantă va desfășura procedura de achiziție prin mijloace electronice, orice cerințe privind autentificarea și criptarea sau alte cerințe legate de transmiterea informațiilor prin mijloace electronice;

(e) dacă entitatea contractantă va organiza o licitație electronică, regulile, inclusiv identificarea elementelor ofertei legate de criteriile de evaluare, pe baza cărora va fi desfășurată licitația;

(f) dacă ofertele vor fi deschise în cadrul unei ședințe publice, data, ora și locul deschiderii și, atunci când este cazul, persoanele autorizate să fie prezente;

(g) orice alți termeni sau condiții, inclusiv condițiile de plată și orice limitare a mijloacelor prin care pot fi depuse ofertele, de exemplu pe suport de hârtie sau prin mijloace electronice; și

(h) eventualele date la care trebuie furnizate bunurile sau prestate serviciile.

9. Atunci când fixează o dată pentru livrarea bunurilor sau prestarea serviciilor care fac obiectul procedurii de achiziție, entitatea contractantă ia în calcul factori precum complexitatea achiziției, măsura în care se anticipează că se va recurge la subcontractare și timpul necesar în mod obiectiv pentru producția, scoaterea din stoc și transportul bunurilor de la punctul de furnizare sau pentru prestarea serviciilor.

10. Entitățile contractante pot stabili condiții de mediu legate de desfășurarea unei achiziții, cu condiția ca acestea să fie compatibile cu normele prevăzute în prezentul capitol și să fie indicate în anunțul de intenție sau în alt anunț utilizat ca anunț de intenție[1] sau în documentația de atribuire.

[1] În aplicarea alineatelor (10), (11) și (13) de la prezentul articol și a alineatului (2) de la articolul 9.11 (Negocieri), prin „alt anunț utilizat ca anunț de intenție” se înțelege un anunț de achiziții publice planificate, aflat sub incidența articolului 9.6 (Anunțuri) alineatul (5), și un anunț prin care furnizorii sunt invitați să solicite includerea pe o listă multifuncțională, aflat sub incidența articolului 9.8 (Calificarea furnizorilor) alineatul (12).

11. Criteriile de evaluare prevăzute în anunțul de intenție sau în alt anunț utilizat ca anunț de intenție sau în documentația de atribuire pot include, printre altele, prețul și alte elemente de cost, calitatea, valoarea tehnică, caracteristicile de mediu și condițiile de livrare.

12. În cel mai scurt timp posibil, entitatea contractantă:

(a) pune la dispoziție documentația de atribuire astfel încât furnizorii interesați să aibă suficient timp pentru a depune oferte admisibile;

(b) furnizează documentația de atribuire oricărui furnizor interesat, la cererea acestuia; și

(c) răspunde tuturor solicitărilor rezonabile de informații relevante adresate de orice furnizor interesat sau participant, cu condiția ca informațiile respective să nu îi ofere acelui furnizor un avantaj față de alți furnizori.

Modificări

13. Atunci când, înaintea atribuirii unui contract, o entitate contractantă modifică criteriile sau cerințele prevăzute în anunțul de intenție sau în alt anunț utilizat ca anunț de intenție sau în documentația de atribuire pusă la dispoziția furnizorilor care participă la procedură sau modifică sau publică din nou un anunț sau documentația de atribuire, entitatea transmite în scris toate aceste modificări sau anunțul ori documentația de atribuire modificată sau republicată:

(a) tuturor furnizorilor care participă la procedură în momentul modificării sau al republicării, dacă acești furnizori sunt cunoscuți de către entitate, și în toate celelalte cazuri, în același mod în care au fost puse la dispoziție informațiile inițiale; și

(b) într-un termen adecvat, care să le permită furnizorilor respectivi să își modifice ofertele și să le depună din nou, dacă este cazul.

ARTICOLUL 9.10

Termene

Generalități

1. O entitate contractantă acordă furnizorilor, în funcție de propriile sale necesități rezonabile, suficient timp pentru a pregăti și depune cereri de participare și oferte admisibile, luând în considerare factori precum:

(a) natura și complexitatea achiziției;

(b) măsura în care se anticipează că se va recurge la subcontractare; și

(c) timpul necesar pentru transmiterea ofertelor prin alte mijloace decât cele electronice, din străinătate și din țara respectivă, atunci când nu sunt utilizate mijloace electronice.

Aceste termene, inclusiv eventualele prelungiri, sunt aceleași pentru toți furnizorii interesați sau participanți.

Termene

2. O entitate contractantă care utilizează licitația restrânsă stabilește că data limită pentru prezentarea cererilor de participare nu poate fi, în principiu, la mai puțin de 25 de zile de la data publicării anunțului de intenție. Atunci când respectarea acestei perioade nu este posibilă din cauza apariției unei situații urgente, justificate corespunzător de entitatea contractantă, perioada poate fi redusă la minimum 10 zile.

3. Cu excepția dispozițiilor de la alineatele (4), (5), (7) și (8), o entitate contractantă stabilește că data-limită pentru prezentarea ofertelor nu poate fi la mai puțin de 40 de zile de la data la care:

(a) se publică anunțul de intenție, în cazul unei proceduri deschise; sau

(b) entitatea le comunică furnizorilor că vor fi invitați să prezinte oferte, indiferent dacă folosește sau nu o listă multifuncțională, în cazul licitației restrânse.

4. O entitate contractantă poate reduce perioada de depunere a ofertelor prevăzută la alineatul (3) la minimum 10 zile atunci când:

(a) entitatea contractantă a publicat un anunț de achiziții publice planificate în temeiul articolului 9.6 (Anunțuri) alineatul (4) cu cel puțin 40 de zile și cel mult 12 luni înainte de publicarea anunțului de intenție, iar anunțul de achiziții publice planificate conține:

(i) o descriere a achiziției;

(ii) termenele-limită aproximative pentru prezentarea ofertelor sau a cererilor de participare;

(iii) o precizare a faptului că furnizorii interesați trebuie să își exprime față de entitatea contractantă interesul cu privire la achiziție;

(iv) adresa de la care se pot obține documentele referitoare la procedura de achiziție; și

(v) toate informațiile disponibile dintre cele prevăzute la articolul 9.6 (Anunțuri) alineatul (2) pentru anunțul de intenție;

(b) în cazul achizițiilor repetitive, entitatea contractantă indică într-un anunț de intenție inițial faptul că perioadele de depunere a ofertelor, pe baza acestui alineat, vor fi precizate în anunțuri ulterioare; sau

(c) o stare de urgență demonstrată în mod corespunzător de entitatea contractantă face ca perioada de timp pentru depunerea ofertelor stabilită în conformitate cu alineatul (3) să nu poată fi respectată.

5. O entitate contractantă poate reduce perioada de depunere a ofertelor prevăzută la alineatul (3) cu cinci zile pentru fiecare dintre următoarele circumstanțe:

(a) anunțul de intenție se publică prin mijloace electronice;

(b) toată documentația de atribuire se pune la dispoziție prin mijloace electronice de la data publicării anunțului de intenție; și

(c) ofertele pot fi primite de entitatea contractantă prin mijloace electronice.

6. Utilizarea dispozițiilor de la alineatul (5) în coroborare cu cele de la alineatul (4) nu poate duce în niciun caz la o reducere a perioadei de depunere a ofertelor prevăzute la alineatul (3) la mai puțin de 10 zile de la data publicării anunțului de intenție.

7. În pofida oricăror alte dispoziții ale acestui articol, atunci când o entitate contractantă achiziționează bunuri sau servicii comerciale sau o combinație a acestora, entitatea poate reduce perioada de depunere a ofertelor prevăzută la alineatul (3) la nu mai puțin de 13 zile, cu condiția să publice simultan prin mijloace electronice anunțul de intenție și documentația de atribuire. În plus, atunci când acceptă oferte de bunuri și servicii comerciale prin mijloace electronice, entitatea poate reduce perioada de depunere a ofertelor stabilită la alineatul (3) la nu mai puțin de 10 zile.

8. Atunci când o entitate contractantă care intră sub incidența anexei 9-B sau a anexei 9-C a selectat toți furnizorii calificați sau un număr limitat al acestora, perioada de depunere a ofertelor poate fi stabilită prin acord reciproc între entitatea contractantă și furnizorii selectați. În absența unui acord, perioada nu poate fi mai scurtă de 10 zile.

ARTICOLUL 9.11

Negocieri

1. O parte poate prevedea ca entitățile sale contractante să desfășoare negocieri:

(a) dacă entitatea și-a exprimat intenția de a purta negocieri în anunțul de intenție prevăzut la articolul 9.6 (Anunțuri) alineatul (2); sau

(b) dacă în urma evaluării rezultă că nicio ofertă nu este în mod evident cea mai avantajoasă în raport cu criteriile specifice de evaluare stabilite în anunțul de intenție sau în alt anunț utilizat ca anunț de intenție sau în documentația de atribuire.

2. O entitate contractantă:

(a) se asigură că orice eliminare a furnizorilor care participă la negocieri este efectuată în conformitate cu criteriile de evaluare prevăzute în anunțul de intenție sau în alt anunț utilizat ca anunț de intenție sau în documentația de atribuire; și

(b) la încheierea negocierilor, stabilește un termen comun de depunere a eventualelor oferte noi sau revizuite pentru furnizorii participanți rămași.

ARTICOLUL 9.12

Procedura de negociere

1. Cu condiția să nu utilizeze această dispoziție în scopul evitării concurenței între furnizori sau într-un mod care discriminează furnizorii celeilalte părți sau protejează furnizorii interni, o entitate contractantă poate utiliza procedura de negociere și poate alege să nu aplice articolul 9.6 (Anunțuri), articolul 9.7 (Condiții de participare), articolul 9.8 (Calificarea furnizorilor), articolul 9.9 (Specificații tehnice și documentația de atribuire) alineatele (8)-(13), articolul 9.10 (Termene), articolul 9.11 (Negocieri), articolul 9.13 (Licitații electronice) și articolul 9.14 (Tratarea ofertelor și atribuirea contractelor) numai în una dintre următoarele situații:

(a) atunci când:

(i) nu a fost depusă nicio ofertă sau niciun furnizor nu a solicitat participarea;

(ii) nu a fost depusă nicio ofertă care să îndeplinească cerințele esențiale ale documentației de atribuire;

(iii) niciun furnizor nu a îndeplinit condițiile de participare; sau

(iv) ofertele depuse au fost concertate,

cu condiția ca cerințele din documentația de atribuire să nu fie modificate semnificativ;

(b) atunci când produsele sau serviciile pot fi furnizate numai de către un anumit furnizor și nu există o altă soluție rezonabilă sau bunuri sau servicii înlocuitoare din unul dintre următoarele motive:

(i) obiectul achiziției este o operă de artă;

(ii) motive legate de protecția brevetelor, a drepturilor de autor sau a altor drepturi exclusive; sau

(iii) lipsa de concurență din motive tehnice;

(c) pentru livrări suplimentare efectuate de furnizorul inițial al bunurilor și serviciilor, care nu au fost incluse în procedura de achiziție inițială, atunci când schimbarea furnizorului respectivelor bunuri sau servicii suplimentare:

(i) nu poate fi realizată din motive economice sau tehnice, precum cerințe privind interschimbabilitatea sau interoperabilitatea cu echipamente, software, servicii sau instalații existente achiziționate în cadrul procedurii de achiziție inițiale; și

(ii) ar antrena inconveniente substanțiale sau o creștere semnificativă a costurilor pentru entitatea contractantă;

(d) în măsura în care este strict necesar atunci când, din motive de extremă urgență apărute ca urmare a unor evenimente care nu puteau fi prevăzute de entitatea contractantă, bunurile sau serviciile nu ar putea fi obținute la timp prin organizarea unei licitații deschise sau restrânse;

(e) pentru bunuri achiziționate pe o piață de mărfuri;

(f) atunci când o entitate contractantă achiziționează un prototip sau un bun sau serviciu nou care a fost dezvoltat la cererea sa, în cursul și în scopul unui contract specific de cercetare, de experimentare, de studiu sau de dezvoltare inițială. Dezvoltarea inițială a unui produs sau serviciu nou poate include o producție sau o furnizare limitată pentru a încorpora rezultatele testelor de pe teren și a demonstra că bunul sau serviciul este adecvat pentru producție sau furnizare pe scară largă la standarde acceptabile de calitate, însă nu include producția sau furnizarea pe scară largă în scopul stabilirii viabilității comerciale a produsului sau al amortizării costurilor de cercetare și dezvoltare;

(g) pentru achiziții efectuate în condiții extrem de avantajoase disponibile numai pentru o perioadă foarte scurtă de timp, în cadrul unor vânzări neobișnuite de bunuri, cum sunt cele care rezultă dintr-o lichidare, o administrare judiciară sau un faliment, și nu pentru achizițiile curente de la furnizori obișnuiți; și

(h) atunci când contractul este atribuit câștigătorului unui concurs de proiecte, cu condiția ca:

(i) concursul să fi fost organizat într-un mod care să respecte principiile prezentului capitol, în special în ceea ce privește publicarea unui anunț de intenție; și

(ii) participanții să fie evaluați de un juriu independent, în vederea atribuirii unui contract de proiectare unui câștigător.

2. O entitate contractantă trebuie să elaboreze un raport scris cu privire la fiecare contract atribuit în conformitate cu alineatul (1). Raportul trebuie să includă numele entității contractante, valoarea și tipul de bunuri sau servicii achiziționate și o declarație care să indice circumstanțele și condițiile descrise la alineatul (1) care au justificat utilizarea procedurii de negociere.

ARTICOLUL 9.13

Licitații electronice

Atunci când intenționează să efectueze o achiziție reglementată utilizând licitația electronică, entitatea contractantă pune la dispoziție fiecărui participant, înainte de începerea licitației electronice:

(a) metoda de evaluare automată, inclusiv formula matematică, care se bazează pe criteriile de evaluare prevăzute în documentația de atribuire și care va fi utilizată pentru clasificarea sau reclasificarea automată în timpul licitației;

(b) rezultatele oricărei evaluări inițiale a elementelor ofertei sale, atunci când contractul se atribuie pe baza criteriului ofertei celei mai avantajoase; și

(c) orice alte informații relevante referitoare la modul de desfășurare a licitației.

ARTICOLUL 9.14

Tratarea ofertelor și atribuirea contractelor

Tratarea ofertelor

1. O entitate contractantă primește, deschide și tratează toate ofertele conform unor proceduri care garantează echitatea și imparțialitatea procesului de achiziție și confidențialitatea ofertelor.

2. O entitate contractantă nu penalizează niciun furnizor a cărui ofertă este primită după termenul specificat pentru primirea ofertelor, dacă întârzierea se datorează exclusiv unei erori de tratare a ofertei de către entitatea contractantă.

3. Atunci când o entitate contractantă îi oferă unui furnizor ocazia de a corecta erori neintenționate de formă în perioada dintre deschiderea ofertelor și atribuirea contractului, entitatea contractantă oferă aceeași ocazie tuturor furnizorilor participanți.

Atribuirea contractelor

4. Pentru a fi luată în considerare la atribuirea contractului, o ofertă trebuie să fie elaborată în scris și, în momentul deschiderii ofertelor, trebuie să îndeplinească cerințele esențiale prevăzute în anunțuri și în documentația de atribuire și să aparțină unui furnizor care îndeplinește condițiile de participare.

5. Cu excepția cazului în care constată că nu este în interesul public să atribuie un contract, o entitate contractantă atribuie contractul furnizorului cu privire la care entitatea a stabilit că are capacitatea de a duce la îndeplinire contractul și că, pe baza doar a criteriilor de evaluare specificate în anunțuri și în documentația de atribuire, a depus:

(a) oferta cea mai avantajoasă; sau

(b) atunci când prețul este singurul criteriu, oferta cu prețul cel mai scăzut.

6. Atunci când primește o ofertă care prezintă un preț neobișnuit de scăzut față de prețurile celorlalte oferte depuse, entitatea contractantă poate verifica dacă furnizorul îndeplinește condițiile de participare și are capacitatea de a duce la îndeplinire contractul și/sau dacă prețul ia în calcul acordarea unor subvenții.

7. În cazul în care o entitate contractantă constată că o ofertă este anormal de scăzută deoarece furnizorul beneficiază de subvenții, oferta poate fi respinsă din acest motiv numai după consultarea furnizorului, dacă acesta nu este în măsură să demonstreze, într-un termen suficient stabilit de entitatea contractantă, că subvenția în cauză a fost acordată cu respectarea normelor referitoare la subvenții prevăzute în prezentul acord.

8. O entitate contractantă nu utilizează opțiuni, nu anulează o achiziție și nu aduce modificări contractelor atribuite într-un mod care eludează obligațiile prevăzute în acest capitol.

Articolul 9.15

Transparența informațiilor privind achizițiile

Informarea furnizorilor

1. O entitate contractantă informează prompt furnizorii participanți cu privire la deciziile sale legate de atribuirea contractului și, la cererea unui furnizor, transmite aceste informații în scris. Sub rezerva articolului 9.16 (Comunicarea informațiilor) alineatele (2) și (3), o entitate contractantă îi transmite, la cerere, unui furnizor a cărui ofertă nu a fost declarată câștigătoare, o explicație cu privire la motivele pentru care entitatea nu a selectat oferta sa și avantajele relative ale ofertei declarate câștigătoare.

2. În termen de cel mult 72 de zile de la atribuirea fiecărui contract reglementat de acest capitol, entitatea contractantă publică un anunț în mijlocul de comunicare adecvat, pe suport hârtie sau electronic, indicat în anexa 9-H. Dacă entitatea publică anunțul numai sub formă electronică, informațiile trebuie să rămână accesibile pentru un interval de timp rezonabil. Anunțul include cel puțin următoarele informații:

(a) o descriere a bunurilor sau a serviciilor achiziționate;

(b) numele și adresa entității contractante;

(c) numele și adresa furnizorului declarat câștigător;

(d) valoarea ofertei declarate câștigătoare sau a ofertelor cu cel mai mare și cel mai mic preț luate în considerare la atribuirea contractului;

(e) data atribuirii; și

(f) tipul metodei de achiziție folosite și, în cazul în care s-a folosit procedura de negociere în conformitate cu articolul 9.12 (Procedura de negociere), o descriere a circumstanțelor care justifică utilizarea acesteia.

Păstrarea documentelor și a rapoartelor și asigurarea trasabilității electronice

3. Fiecare entitate contractantă trebuie să păstreze, pentru o perioadă de cel puțin trei ani de la data la care atribuie un contract:

(a) documentele și rapoartele procedurilor de atribuire și ale atribuirii contractelor referitoare la achiziții reglementate, inclusiv rapoartele impuse conform articolului 9.12 (Procedura de negociere); și

(b) date prin care se asigură trasabilitatea adecvată a desfășurării achizițiilor reglementate prin mijloace electronice.

Colectarea și raportarea datelor statistice

4. Fiecare parte este de acord să comunice celeilalte părți datele statistice disponibile și comparabile relevante pentru achizițiile reglementate de prezentul capitol.

ARTICOLUL 9.16

Comunicarea informațiilor

Informarea părților

1. La cererea unei părți, cealaltă parte furnizează prompt orice informații necesare pentru a stabili dacă procedura de achiziție s-a desfășurat în mod echitabil, imparțial și în conformitate cu prezentul capitol, inclusiv informații privind caracteristicile și avantajele relative ale ofertei declarate câștigătoare. În cazurile în care divulgarea acestor informații ar aduce atingere concurenței în cadrul procedurilor de achiziție viitoare, partea care primește informațiile nu le divulgă niciunui furnizor, decât după consultarea părții care a furnizat informațiile și după primirea acordului acesteia.

Nedivulgarea informațiilor

2. În pofida oricăror alte dispoziții ale prezentului capitol, o parte, inclusiv entitățile sale contractante, nu îi pune la dispoziție niciunui furnizor informații care ar putea prejudicia concurența loială între furnizori.

3. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca prevăzând obligația pentru o parte, inclusiv pentru entitățile sale contractante, autoritățile sale și organismele sale de soluționare a contestațiilor, de a divulga informații confidențiale atunci când divulgarea acestora:

(a) ar împiedica aplicarea legii;

(b) ar putea prejudicia concurența loială între furnizori;

(c) ar prejudicia interesele comerciale legitime ale anumitor persoane, inclusiv protecția proprietății intelectuale; sau

(d) ar fi contrare interesului public.

ARTICOLUL 9.17

Proceduri de contestare interne

1. Fiecare parte prevede o procedură administrativă sau de control jurisdicțional rapidă, eficace, transparentă și nediscriminatorie prin care un furnizor poate înainta o contestație referitoare la:

(a) o încălcare a prezentului capitol; sau

(b) atunci când furnizorul nu are dreptul de a contesta direct o încălcare a prezentului capitol în temeiul legislației interne a părții în cauză, o nerespectare a măsurilor luate de partea respectivă pentru punerea în aplicare a prezentului capitol,

în contextul unei achiziții reglementate pentru care furnizorul are sau a avut un interes. Părțile se asigură că, indiferent de situație, atunci când un furnizor depune contestație, organismul de soluționare a contestațiilor poate examina deciziile luate de entitățile lor contractante pentru a stabili dacă o anumită achiziție se încadrează în categoria achizițiilor reglementate de prezentul capitol.

Normele procedurale pentru toate contestațiile se elaborează în scris și se pun la dispoziția publicului larg prin mijloace electronice și/sau pe suport hârtie.

2. În cazul în care un furnizor depune o contestație, în contextul unei achiziții reglementate pentru care furnizorul are sau a avut un interes, pe motiv că a avut loc o încălcare sau o nerespectare, așa cum se menționează la alineatul (1), partea a cărei entitate contractantă desfășoară achiziția încurajează entitatea și furnizorul să încerce să soluționeze contestația prin consultare. Entitatea analizează orice astfel de contestație cu imparțialitate și în timp util, într-un mod care nu aduce atingere participării furnizorului în cauză la achiziții în curs sau viitoare și nici dreptului acestuia de a cere măsuri corective în cadrul procedurii administrative sau de control jurisdicțional.

3. Fiecărui furnizor i se acordă un termen suficient pentru a pregăti și depune o contestație, termen care în niciun caz nu este mai scurt de zece zile de la data la care furnizorul a luat cunoștință de motivul contestației sau ar fi trebuit în mod rezonabil să ia cunoștință de acesta.

4. Fiecare parte stabilește sau desemnează cel puțin o autoritate administrativă sau judiciară imparțială, care este independentă de entitățile sale contractante, pentru a primi și analiza o contestație depusă de către un furnizor în contextul unei achiziții reglementate.

5. Atunci când un alt organism decât una dintre autoritățile menționate la alineatul (4) analizează inițial o contestație, partea respectivă se asigură că furnizorul poate ataca decizia inițială în fața unei autorități administrative sau judiciare imparțiale care este independentă de entitatea contractantă a cărei achiziție face obiectul contestației.

6. Fiecare parte se asigură că deciziile unui organism de soluționare a contestațiilor care nu este instanță de judecată fac obiectul unui control jurisdicțional sau că acesta are proceduri în virtutea cărora:

(a) entitatea contractantă răspunde în scris contestației și divulgă toate documentele relevante organismului de soluționare a contestațiilor;

(b) participanții la proceduri (denumiți în continuare „participanții”) au dreptul de a fi audiați înainte ca organismul de soluționare a contestațiilor să ia o hotărâre cu privire la contestație;

(c) participanții au dreptul să fie reprezentați și însoțiți;

(d) participanții au acces la toate procedurile;

(e) participanții au dreptul de a solicita ca procedurile să se desfășoare în public și să fie prezenți martori; și

(f) organismul de soluționare a contestațiilor adoptă deciziile sau recomandările în timp util, în scris, și include o explicație a motivelor care stau la baza fiecărei decizii sau recomandări.

7. Fiecare parte adoptă sau menține proceduri care prevăd:

(a) măsuri provizorii prompte menite să îi permită furnizorului să participe în continuare la procedura de achiziție. Aceste măsuri provizorii pot duce la suspendarea procesului de achiziție. Procedurile pot prevedea că se poate ține cont de consecințele negative majore asupra intereselor vizate, inclusiv asupra interesului public, atunci când se decide dacă ar trebui aplicate astfel de măsuri. Decizia de a nu acționa se motivează în scris; și

(b) atunci când un organism de soluționare a contestațiilor a stabilit că a existat o încălcare sau o nerespectare, așa cum se menționează la alineatul (1), acesta poate impune luarea unor măsuri corective sau poate acorda compensări pentru pierderea sau pagubele suferite, care pot fi limitate la costurile pregătirii ofertei sau la costurile aferente contestației. Dacă a fost deja atribuit un contract, părțile pot să prevadă că nu sunt disponibile măsuri corective.

ARTICOLUL 9.18

Modificarea și rectificarea domeniului de aplicare

Notificarea modificărilor propuse

1. Fiecare parte comunică celeilalte părți orice propunere de rectificare, de transfer al unei entități dintr-o anexă în alta, de retragere a unei entități sau altă modificare (denumită în continuare „modificarea”) a anexelor 9-A - 9-I.

2. Pentru orice retragere propusă a unei entități din anexele 9-A - 9-G pe motiv că influența sau controlul guvernului asupra achizițiilor reglementate ale entității a fost eliminat efectiv, partea care propune modificarea (denumită în continuare „partea care face modificarea”) include în notificare dovada eliminării efective a controlului sau a influenței guvernului. Influența sau controlul guvernului asupra achizițiilor reglementate ale entităților enumerate în anexa 9-C se consideră eliminat efectiv dacă:

(a) pentru Uniune, entitatea contractantă desfășoară o activitate concurențială; și

(b) pentru Singapore, entitatea a fost privatizată.

În cazul în care controlul sau influența guvernului asupra achizițiilor reglementate ale unei entități a unei părți a fost eliminat efectiv, cealaltă parte nu este îndreptățită la ajustări compensatorii.

3. Pentru orice altă modificare propusă, partea care face modificarea include în notificare informații privind consecințele previzibile ale modificării pentru domeniul de aplicare prevăzut în prezentul capitol. Atunci când partea care face modificarea propune modificări minore sau rectificări tehnice de natură pur formală care nu afectează achizițiile reglementate, partea respectivă notifică aceste modificări cel puțin o dată la doi ani.

Soluționarea obiecțiilor

4. În cazul în care cealaltă parte (denumită în continuare „partea care obiectează”) formulează obiecții la notificarea părții care face modificarea, părțile caută să găsească o soluție prin consultări bilaterale, inclusiv, dacă este necesar, prin consultări în cadrul Comitetului pentru comerțul cu servicii, investiții și achiziții publice instituit în conformitate cu articolul 16.2 (Comitete specializate). În cadrul acestor consultări, părțile examinează:

(a) dovezile referitoare la eliminarea efectivă a controlului sau a influenței guvernului asupra achizițiilor reglementate ale unei entități, în cazul unei notificări în temeiul alineatului (2);

(b) dovezile că modificarea propusă nu afectează domeniul de aplicare, în cazul unei notificări în temeiul alineatului (3); și

(c) eventualele afirmații referitoare la necesitatea unor ajustări compensatorii care decurg din modificările notificate în conformitate cu alineatul (1) sau la nivelul acestor ajustări. Ajustările pot consta fie în extinderea compensatorie a domeniului de aplicare de către partea care face modificarea, fie într-o retragere echivalentă din domeniul de aplicare de către partea care obiectează, în vederea menținerii unui echilibru al drepturilor și obligațiilor și a unui nivel comparabil al domeniului de aplicare convenit de comun acord, prevăzut în prezentul capitol.

5. În cazul în care partea care obiectează, după consultări bilaterale în conformitate cu alineatul (4), consideră că există una sau mai multe dintre următoarele situații:

(a) în cazul de la alineatul 4 litera (a), influența sau controlul guvernului asupra achizițiilor reglementate ale unei entități nu a fost eliminat efectiv;

(b) în cazul de la alineatul 4 litera (b), o modificare nu îndeplinește criteriile de la alineatul (3) și afectează domeniul de aplicare, astfel încât ar trebui să facă obiectul unor ajustări compensatorii; sau

(c) în cazul de la alineatul (4) litera (c), ajustările compensatorii propuse în cadrul consultărilor dintre părți nu sunt adecvate pentru a menține un nivel comparabil al domeniului de aplicare convenit de comun acord,

părțile pot recurge la mecanismul de soluționare a litigiilor de la capitolul paisprezece (Soluționarea litigiilor).

Punerea în aplicare

6. O modificare propusă intră în vigoare numai în cazul în care:

(a) cealaltă parte nu i-a transmis părții care face modificarea o obiecție scrisă la modificarea propusă în termen de patruzeci și cinci de zile de la data notificării modificării propuse;

(b) partea care obiectează a notificat partea care face modificarea cu privire la retragerea obiecției sale;

(c) părțile au ajuns la un acord în urma unor consultări corespunzătoare, în conformitate cu alineatul (4); sau

(d) obiecția a fost soluționată prin intermediul mecanismului de soluționare a litigiilor, în conformitate cu alineatul (5).

ARTICOLUL 9.19

Responsabilitățile comitetului

În cadrul Comitetului pentru comerțul cu servicii, investiții și achiziții publice instituit în conformitate cu articolul 16.2 (Comitete specializate), părțile pot:

(a) să adopte modalități de raportare a datelor statistice în temeiul articolului 9.15 (Transparența informațiilor privind achizițiile) alineatul (4);

(b) să examineze notificările în curs privind modificări ale domeniului de aplicare și să aprobe actualizările listei de entități din anexele 9-A - 9-C;

(c) să aprobe ajustările compensatorii rezultate în urma modificărilor care afectează domeniul de aplicare;

(d) să revizuiască, atunci când este cazul, criteriile orientative care demonstrează eliminarea efectivă a influenței sau a controlului guvernului asupra achizițiilor reglementate ale unei entități;

(e) să adopte criterii pentru luarea deciziilor privind nivelul ajustărilor compensatorii ale domeniului de aplicare;

(f) să examineze chestiunile referitoare la achizițiile publice înaintate de către una din părți;

(g) să facă schimb de informații privind oportunitățile de achiziții publice, inclusiv la nivel regional sau local, în fiecare parte; și

(h) să discute orice alte aspecte referitoare la aplicarea prezentului capitol.

În cadrul Comitetului pentru comerțul cu servicii, investiții și achiziții publice instituit în conformitate cu articolul 16.2 (Comitete specializate), părțile pot lua orice decizie necesară pentru aplicarea literelor (a) - (h).

ARTICOLUL 9.20

Alinierea la prevederile AAP

Dacă AAP revizuit este modificat sau înlocuit cu un alt acord, părțile modifică prezentul capitol, acolo unde este necesar, printr-o decizie adoptată în cadrul Comitetului pentru comerțul cu servicii, investiții și achiziții publice instituit în conformitate cu articolul 16.2 (Comitete specializate).

CAPITOLUL ZECE

Proprietatea intelectuală

ARTICOLUL 10.1

Obiective

1. Obiectivele prezentului capitol sunt următoarele:

(a) facilitarea producției și a comercializării produselor inovatoare și creative și a furnizării serviciilor între părți; și

(b) creșterea beneficiilor obținute prin comerț și investiții prin asigurarea unui nivel adecvat și efectiv de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală și prin luarea unor măsuri pentru asigurarea respectării acestor drepturi.

2. Obiectivele și principiile enunțate în partea I a Acordului TRIPS, în special la articolul 7 (Obiective) și la articolul 8 (Principii) se aplică prezentului capitol *mutatis mutandis*.

SECȚIUNEA A

PRINCIPII

ARTICOLUL 10.2

Domeniu de aplicare și definiții

1. Părțile reamintesc angajamentele asumate în temeiul tratatelor internaționale care reglementează proprietatea intelectuală, inclusiv Acordul TRIPS și Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale (din 20 martie 1883, revizuită la Stockholm la 15 iulie 1967; denumită în continuare „Convenția de la Paris"). Dispozițiile prezentului capitol completează drepturile și obligațiile care le revin părților în temeiul Acordului TRIPS și al altor tratate internaționale în domeniul proprietății intelectuale la care sunt parte.

2. În înțelesul prezentului capitol, „drepturi de proprietate intelectuală" înseamnă:

(a) toate categoriile de proprietate intelectuală care fac obiectul secțiunilor 1-7 din partea II a Acordului TRIPS, și anume:

(i) drepturi de autor și drepturi conexe;

(ii) brevete[1];

[1] În cazul Uniunii, în sensul prezentului capitol, „brevetele" includ drepturile care decurg din certificate suplimentare de protecție.

(iii) mărci comerciale;

(iv) desene;

(v) configurații (topografii) de circuite integrate;

(vi) indicații geografice;

(vii) protecția informațiilor nedezvăluite; și

(b) drepturile asupra soiurilor de plante.

ARTICOLUL 10.3

Epuizarea drepturilor

Fiecare parte este liberă să își stabilească propriul regim de epuizare a drepturilor de proprietate intelectuală, sub rezerva dispozițiilor aplicabile din acordul TRIPS.

SECȚIUNEA B

NORME PRIVIND DREPTURILE DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

SUBSECȚIUNEA A

DREPTURI DE AUTOR ȘI DREPTURI CONEXE

ARTICOLUL 10.4

Protecția acordată

Părțile respectă drepturile și obligațiile prevăzute în Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice (din 9 septembrie 1886, astfel cum a fost modificată ultima dată la Paris în 24 iulie 1971), în Tratatul OMPI privind drepturile de autor (adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996), în Tratatul OMPI privind interpretările și execuțiile și fonogramele (adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996) și în Acordul TRIPS[1]. Părțile pot să prevadă protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune în conformitate cu dispozițiile pertinente din Convenția internațională pentru protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune (încheiată la Roma la 26 octombrie 1961).

[1] Fără a aduce atingere articolului 10.6 (Producătorii de fonograme), părțile recunosc că trimiterile la aceste acorduri internaționale sunt supuse rezervelor pe care fiecare parte le-a formulat în legătură cu acestea.

ARTICOLUL 10.5

Durata protecției

1. Fiecare parte prevede, în cazul în care durata protecției unei lucrări se calculează în funcție de viața autorului, că ea nu este inferioară vieții autorului plus o perioadă de 70 de ani după decesul acestuia.

2. În cazul în care dreptul de autor aparține în comun colaboratorilor la o operă, durata menționată la alineatul (1) se calculează de la data decesului ultimului supraviețuitor dintre colaboratori.

3. Durata protecției operelor cinematografice[1] este de cel puțin 70 de ani de la data la care opera a fost pusă la dispoziția publicului cu acordul autorului, sau, în lipsa unui astfel de eveniment în decursul a 50 de ani de la realizarea operei, de cel puțin 70 de ani după realizarea acesteia[2].

4. Durata protecției pentru drepturile asupra fonogramelor nu poate fi mai mică de 50 de ani de la realizarea acestora și, dacă au fost publicate în această perioadă, de cel puțin 70 de ani de la data primei publicări legale.

---

[1] Pentru Uniune, termenul „lucrări cinematografice” include și opere audiovizuale.

[2] În cazul Uniunii, durata protecției expiră la 70 de ani de la decesul ultimei persoane desemnate drept autor în conformitate cu dreptul său intern, durata respectivă nefiind în niciun caz mai scurtă decât durata minimă a protecției prevăzută la articolul 10.5 (Durata protecției) alineatul (3).

5. Durata protecției pentru drepturile asupra emisiunilor de radiodifuziune nu poate fi mai mică de 50 de ani de la prima difuzare sau de la realizarea emisiunii.

6. Duratele prevăzute în prezentul articol se calculează începând cu data de 1 ianuarie a anului următor faptului generator de drepturi.

ARTICOLUL 10.6

Producătorii de fonograme

Fiecare parte prevede pentru producătorii de fonograme[1] dreptul la o remunerație echitabilă unică, în cazul în care o fonogramă publicată în scop comercial sau o reproducere a fonogramei respective este folosită pentru radiodifuzare fără fir sau pentru execuție publică[2].[3]

[1] „Producător al unei fonograme” înseamnă persoana fizică sau juridică ce ia inițiativa și își asumă responsabilitatea primei fixări a sunetelor provenite dintr-o interpretare sau execuție sau a altor sunete sau a reprezentărilor acestor sunete.

[2] „Execuție publică” înseamnă, în ceea ce privește o fonogramă, orice mod de prezentare sonoră către public a sunetelor sau a reprezentărilor de sunete fixate într-o fonogramă.

[3] Singapore îndeplinește integral obligațiile care decurg din prezentul articol în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 10.7

Drepturi de suită

Părțile convin să facă schimb de opinii și de informații cu privire la practicile și politicile privind drepturile de suită ale artiștilor.

ARTICOLUL 10.8

Cooperarea în materie de gestiune colectivă a drepturilor de autor

Părțile depun eforturi pentru a promova dialogul și cooperarea între societățile lor de gestiune colectivă cu scopul de a facilita furnizarea conținutului și accesul la acesta între teritoriile părților, dar și transferul redevențelor care rezultă din utilizarea operelor sau a altor materiale protejate de drepturi de autor.

ARTICOLUL 10.9

Protecția măsurilor tehnice

1. Fiecare parte prevede o protecție juridică adecvată și sancțiuni juridice eficace împotriva neutralizării măsurilor tehnice[1] eficace folosite de autori, artiști interpreți sau executanți sau de producătorii de fonograme în exercitarea drepturilor lor asupra operelor, a interpretărilor, a execuțiilor sau a fonogramelor lor și care restrâng, referitor la acestea, actele care nu sunt autorizate de autorii, artiștii interpreți sau executanți sau producătorii de fonograme în cauză sau care nu sunt permise de legislația internă[2].

[1] În sensul prezentului articol, „măsuri tehnice" înseamnă orice tehnologie, dispozitiv sau componentă care, în cadrul funcționării sale normale, este destinată să împiedice sau să limiteze, referitor la opere, interpretări, execuții sau fonograme, actele care nu sunt autorizate de autori, artiștii interpreți sau executanți sau de producătorii de fonograme, conform prevederilor din legislația internă a fiecărei părți. Fără a aduce atingere domeniului de aplicare al dreptului de autor sau al drepturilor conexe prevăzut în legislația internă a fiecărei părți, măsurile tehnice sunt considerate eficiente atunci când utilizarea operelor, interpretărilor, execuțiilor sau fonogramelor protejate este controlată de autori, artiștii interpreți sau executanți sau de producătorii de fonograme prin aplicarea unui cod de acces sau a unui procedeu de protecție, precum criptarea sau bruierea, sau a unui mecanism de control al copierii, care îndeplinește obiectivul de asigurare a protecției.

[2] Nicio dispoziție din prezentul capitol nu impune Republicii Singapore obligația de a limita importurile sau vânzarea pe piața internă a unui dispozitiv care face ineficientă o măsură tehnică având ca unic scop de a controla segmentarea pieței pentru copiile legitime de filme, și care nu încalcă în alt mod dreptul său intern.

2. Pentru a asigura protecția juridică adecvată și sancțiunile juridice eficace menționate la alineatul (1), fiecare parte oferă protecție cel puțin împotriva:

(a) în măsura prevăzută de legislația sa internă:

(i) neutralizării neautorizate a unei măsuri tehnice eficace, efectuate în cunoștință de cauză sau având motive rezonabile de a fi în cunoștință de cauză; și

(ii) oferirii către public, prin comercializare, a unui dispozitiv sau a unui produs, inclusiv a unor programe de calculator, sau a unui serviciu, ca mijloc de neutralizare a unei măsuri tehnice eficace; și

(b) fabricării, importului sau distribuirii unui dispozitiv sau produs, inclusiv a programelor de calculator, sau prestării unui serviciu care:

(i) este conceput sau produs în principal în vederea neutralizării unei măsuri tehnice eficace; sau

(ii) are numai un scop comercial limitat în afara celui de a neutraliza o măsură tehnică eficace[1].

[1] În momentul aplicării alineatelor (1) și (2) ale acestui articol, nicio parte nu este obligată să impună ca proiectarea unui produs electronic de consum, de telecomunicații sau informatic sau proiectarea și selectarea părților și a componentelor pentru un astfel de produs să ofere un răspuns vreunei măsuri tehnice specifice, atât timp cât produsul nu contravine în alt fel măsurilor de aplicare a acestor alineate.

3. Atunci când prevede o protecție juridică adecvată și sancțiuni juridice eficace în temeiul alineatului (1), o parte poate adopta sau menține limitări sau excepții corespunzătoare de la măsurile de punere în aplicare a alineatelor (1) și (2). Obligațiile prevăzute la alineatele (1) și (2) nu aduc atingere drepturilor, limitărilor, excepțiilor sau mijloacelor de apărare legate de încălcarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe prevăzute de legislația internă a fiecărei părți.

ARTICOLUL 10.10

Protecția informațiilor privind regimul drepturilor

1. Pentru a proteja informațiile existente sub formă electronică privind regimul drepturilor[1], fiecare parte prevede o protecție juridică adecvată și sancțiuni juridice eficace împotriva oricărei persoane care săvârșește una din următoarele fapte în mod deliberat și fără autorizație știind sau, în cazul sancțiunilor civile, având motive întemeiate de a ști că această faptă va determina, va permite, va facilita sau va disimula o încălcare a unui drept de autor sau a unor drepturi conexe. Aceste acte sunt:

[1] În aplicarea prezentului articol, „informațiile privind regimul drepturilor” înseamnă:
(a) informații care identifică opera, interpretarea sau execuția sau fonograma, autorul operei, artistul interpret sau executant sau producătorul unei fonograme sau titularul drepturilor asupra operei, a interpretării sau execuției sau a fonogramei;
(b) informații privind condițiile de utilizare a operei, a interpretării sau execuției sau a fonogramei; sau
(c) orice număr sau cod care reprezintă informațiile descrise la literele (a) și (b),
atunci când oricare dintre aceste elemente însoțește copia unei opere, a unei interpretări sau execuții sau a unei fonograme sau apare în legătură cu comunicarea către public sau punerea la dispoziția publicului a unei opere, a unei interpretări sau execuții sau a unei fonograme.

(a) înlăturarea sau modificarea oricărei informații sub formă electronică privind regimul drepturilor;

(b) distribuirea, importul în scopul distribuirii, radiodifuzarea, comunicarea către public sau punerea la dispoziția publicului a unor opere, interpretări, execuții sau fonograme, cunoscând faptul că informațiile existente sub formă electronică privind regimul drepturilor au fost înlăturate sau modificate fără autorizație.

2. Atunci când prevede o protecție juridică adecvată și sancțiuni juridice eficace în temeiul alineatului (1), o parte poate adopta sau menține limitări sau excepții corespunzătoare de la măsurile de punere în aplicare a alineatului (1). Obligațiile prevăzute la alineatul (1) nu aduc atingere drepturilor, limitărilor, excepțiilor sau mijloacelor de apărare legate de încălcarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe prevăzute de legislația internă a fiecărei părți.

ARTICOLUL 10.11

Excepții și limitări

Părțile pot prevedea limitări sau excepții de la drepturile prevăzute la articolul 10.6 (Producătorii de fonograme) numai în anumite cazuri speciale care nu afectează exploatarea normală a operei sau a altui obiect și nu cauzează un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularilor drepturilor.

SUBSECȚIUNEA B

MĂRCI DE FABRICĂ ȘI DE COMERȚ

ARTICOLUL 10.12

Acorduri internaționale

Fiecare parte depune toate eforturile rezonabile pentru a respecta Tratatul privind dreptul mărcilor (încheiat la Geneva la 27 octombrie 1994) și Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor (încheiat la Singapore la 27 martie 2006)[1].

ARTICOLUL 10.13

Procedura de înregistrare

Fiecare parte prevede un sistem pentru înregistrarea mărcilor de fabrică sau de comerț, în cadrul căruia autoritatea competentă indică în scris motivele unui refuz de a înregistra o marcă. Solicitantul trebuie să aibă posibilitatea de a contesta refuzul respectiv în fața unei autorități judiciare. Fiecare parte introduce posibilitatea ca părțile terțe să se opună cererilor de înregistrare a mărcilor. Fiecare parte creează o bază de date electronică publică cu cererile de înregistrare a mărcilor și cu înregistrările mărcilor.

[1] Singapore este parte la Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor, în timp ce Uniunea va depune toate eforturile rezonabile pentru a facilita aderarea la Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor.

ARTICOLUL 10.14

Mărci notorii

Părțile protejează mărcile notorii în conformitate cu Acordul TRIPS. Pentru a stabili dacă o marcă este notorie, părțile iau în considerare Recomandarea comună referitoare la dispozițiile privind protecția mărcilor notorii, adoptată de Adunarea Uniunii de la Paris pentru protecția proprietății industriale și de Adunarea Generală a OMPI în cadrul celei de-a treizeci și patra serii de sesiuni ale Adunărilor statelor membre ale OMPI, din 20-29 septembrie 1999.

ARTICOLUL 10.15

Excepții de la drepturile conferite de o marcă

Fiecare parte:

(a) prevede utilizarea echitabilă a termenilor descriptivi[1] ca excepție limitată de la drepturile conferite de mărci; și

(b) poate să prevadă și alte excepții limitate,

cu condiția ca aceste excepții să țină cont de interesele legitime ale titularilor mărcilor și ale părților terțe.

[1] Utilizarea echitabilă a termenilor descriptivi include utilizarea unui semn pentru a indica originea geografică a produselor sau a serviciilor, cu condiția ca această utilizare să fie în concordanță cu practicile oneste în materie industrială sau comercială.

SUBSECȚIUNEA C

INDICAȚII GEOGRAFICE[1]

ARTICOLUL 10.16

Domeniul de aplicare

1. Subsecțiunea C (Indicații geografice) se aplică recunoașterii și protecției indicațiilor geografice pentru vinuri, băuturi spirtoase, produse agricole și alimentare originare de pe teritoriile părților.

2. Indicațiile geografice ale unei părți care trebuie protejate de cealaltă parte fac obiectul subsecțiunii C (Indicații geografice) numai dacă sunt recunoscute și declarate drept indicații geografice în țara de origine.

[1] În sensul prezentului capitol, „indicațiile geografice” sunt indicații care identifică un produs ca fiind originar de pe teritoriul unei părți sau dintr-o regiune sau o localitate de pe teritoriul respectiv, în cazul în care o anumită calitate, reputație sau altă caracteristică a produsului poate fi atribuită, în mod esențial, originii sale geografice.

ARTICOLUL 10.17

Sistemul de protecție a indicațiilor geografice

1. Fiecare parte instituie, de la data intrării în vigoare a prezentului acord, sisteme pentru înregistrarea și protecția indicațiilor geografice pe teritoriul său, pentru categoriile de vinuri, băuturi spirtoase, produse agricole și alimentare pe care le consideră necesare.

2. Sistemele menționate la alineatul (1) trebuie să conțină elemente precum:

(a) un registru intern;

(b) o procedură administrativă pentru a verifica dacă indicațiile geografice înregistrate sau care vor fi înregistrate în registrul intern menționat la alineatul (2) litera (a) identifică un produs ca fiind originar de pe teritoriul unei părți sau dintr-o regiune sau localitate de pe teritoriul părții respective, în cazul în care o anumită calitate, reputație sau altă caracteristică a produsului poate fi atribuită, în mod esențial, originii sale geografice;

(c) o procedură de opoziție care să permită luarea în considerare a intereselor legitime ale terților; și

(d) mijloace juridice pentru rectificarea și anularea intrărilor din registrul intern menționat la alineatul (2) litera (a), care să ia în considerare interesele legitime ale terților și ale titularilor drepturilor asupra indicațiilor geografice înregistrate în cauză.

3. Cât mai curând posibil după încheierea procedurilor pentru protecția indicațiilor geografice în fiecare parte[1] pentru toate denumirile enumerate în anexa 10-A, părțile se reunesc pentru a adopta o decizie în cadrul Comitetului pentru comerț menționat la articolul 16.1 (Comitetul pentru comerț) cu privire la includerea în anexa 10-B a denumirilor din anexa 10-A din fiecare parte care au fost și rămân protejate ca indicații geografice în temeiul sistemelor părților prevăzute la alineatul (2).

ARTICOLUL 10.18

Modificarea listei indicațiilor geografice

Părțile convin cu privire la posibilitatea de a modifica lista indicațiilor geografice pentru vinuri, băuturi spirtoase, produse agricole și produse alimentare din anexa 10-B care trebuie protejate de fiecare parte în conformitate cu subsecțiunea C (Indicații geografice). Astfel de modificări ale anexei 10-B pot fi efectuate numai dacă indicațiile geografice au fost și rămân protejate ca indicații geografice în cadrul sistemelor părților menționate la articolul 10.17 (Sistemul de protecție a indicațiilor geografice) alineatul (2).

[1] În scopul subsecțiunii C (Indicații geografice), în cazul Republicii Singapore, procedura pentru protecția indicațiilor geografice se referă la procedura de înregistrare internă în cadrul sistemului instituit de Singapore în conformitate cu articolul 10.17 (Sistemul de protecție a indicațiilor geografice) alineatul (2).

ARTICOLUL 10.19

Domeniul de aplicare al protecției indicațiilor geografice

1. Sub rezerva articolului 10.22 (Reguli generale), fiecare parte, în ceea ce privește indicațiile geografice pentru vinuri, băuturi spirtoase, produse agricole și produse alimentare menționate în anexa 10-B și care rămân protejate ca indicații geografice în cadrul sistemului său menționat la articolul 10.17 (Sistemul de protecție a indicațiilor geografice) alineatul (2), prevede mijloace legale care le permit părților interesate să împiedice:

(a) utilizarea, în descrierea sau prezentarea unui produs, a oricăror mijloace care indică sau sugerează că produsul în cauză provine dintr-o altă zonă geografică decât adevăratul loc de origine, astfel încât să inducă în eroare publicul în ceea ce privește originea geografică a produsului; și

(b) orice altă utilizare care constituie un act de concurență neloială în sensul articolului 10*bis* (Concurența neloială) din Convenția de la Paris.

2. Sub rezerva articolului 10.22 (Reguli generale), fiecare parte, în ceea ce privește indicațiile geografice pentru vinuri și băuturi spirtoase enumerate în anexa 10-B și care rămân protejate ca indicații geografice în cadrul sistemului său menționat la articolul 10.17 (Sistemul de protecție a indicațiilor geografice) alineatul (2), prevede mijloace legale care le permit părților interesate să împiedice utilizarea oricărei astfel de indicații geografice care identifică vinuri pentru vinurile care nu sunt originare din locul desemnat de indicația geografică în cauză sau care identifică băuturile spirtoase pentru băuturi spirtoase care nu sunt originare din locul desemnat de indicația geografică în cauză, chiar și atunci când:

(a) este indicată originea reală a produsului;

(b) indicația geografică este tradusă; sau

(c) indicația geografică este însoțită de expresii precum „gen”, „tip”, „stil”, „imitație” sau alte mențiuni similare.

3. Sub rezerva articolului 10.22 (Reguli generale), fiecare parte, în ceea ce privește indicațiile geografice pentru produse agricole și alimentare enumerate în anexa 10-B și care rămân protejate ca indicații geografice în cadrul sistemului său menționat la articolul 10.17 (Sistemul de protecție a indicațiilor geografice) alineatul (2), prevede mijloace legale care le permit părților interesate să împiedice utilizarea oricărei astfel de indicații geografice care identifică un produs pentru un produs similar[1] care nu este originar din locul desemnat de indicația geografică în cauză, chiar și atunci când:

(a) este indicată originea reală a produsului;

(b) indicația geografică este tradusă[2]; sau

[1] În scopul prezentului alineat și al alineatului (1) de la articolul 10.21 (Relația cu mărcile de fabrică sau de comerț), termenul „produs similar”, aplicat unui produs pentru care a fost protejată o indicație geografică în cadrul sistemului unei părți menționat la articolul 10.17 (Sistemul de protecție a indicațiilor geografice) alineatul (2), înseamnă un produs care s-ar încadra în aceeași categorie de produse din registrul părții respective ca produsul pentru care a fost înregistrată o indicație geografică.

[2] Pentru mai multă certitudine, se înțelege că această situație este evaluată de la caz la caz. Această dispoziție nu se aplică atunci când sunt furnizate dovezi că nu există nicio legătură între indicația geografică protejată și termenul tradus. Se înțelege, de asemenea, că această dispoziție se aplică fără a aduce atingere regulilor generale din subsecțiunea C (Indicații geografice).

(c) indicația geografică este însoțită de expresii precum „gen”, „tip”, „stil”, „imitație” sau alte mențiuni similare.

4. Nicio dispoziție din subsecțiunea C (Indicații geografice) nu obligă o parte să aplice dispozițiile acesteia în ceea ce privește o indicație geografică în cazul în care titularul dreptului:

(a) nu reînnoiește înregistrarea; sau

(b) nu menține o activitate sau un interes comercial minim, care constă inclusiv în comercializare, promovare sau monitorizare a pieței,

a indicației geografice pe piața părții respective.

5. Fără a aduce atingere articolului 23 alineatul (3) din Acordul TRIPS, fiecare parte stabilește condițiile concrete care permit diferențierea indicațiilor geografice omonime pe teritoriul său, având în vedere necesitatea de a asigura tratamentul echitabil al producătorilor vizați și de a nu induce consumatorii în eroare.

6. Atunci când o parte primește o cerere de înregistrare sau de protecție a unei indicații geografice care este omonimă cu una dintre indicațiile geografice din anexa 10-B, partea respectivă va lua în considerare punctele de vedere și observațiile solicitantului și ale producătorilor vizați[1] pentru a stabili condițiile în care indicațiile geografice vor fi diferențiate unele de celelalte.

[1] În cazul Republicii Singapore, „producătorii vizați” se referă la titularii de drepturi în cauză.

ARTICOLUL 10.20

Dreptul de utilizare a indicațiilor geografice

Persoana care poate utiliza o indicație geografică protejată în conformitate cu subsecțiunea C (Indicații geografice) nu se limitează la solicitant, cu condiția ca această utilizare să vizeze produsele identificate prin indicația geografică respectivă.

ARTICOLUL 10.21

Relația cu mărcile de fabrică sau de comerț

1. Sub rezerva articolului 10.22 (Reguli generale), în ceea ce privește indicațiile geografice enumerate în anexa 10-B și care rămân protejate ca indicații geografice în cadrul sistemului unei părți menționat la alineatul (2) de la articolul 10.17 (Sistemul de protecție a indicațiilor geografice), înregistrarea unei mărci pentru produse care conține sau constă într-o indicație geografică ce identifică produse similare trebuie refuzată sau invalidată *ex officio* dacă legislația internă a părții respective permite acest lucru sau la cererea unei părți interesate, în ceea ce privește produsele care nu au originea indicației geografice în cauză, cu condiția ca cererea de înregistrare a mărcii să fie depusă după data cererii de înregistrare a indicației geografice pe teritoriul în cauză.

2. Fără a aduce atingere alineatului (4), părțile recunosc că existența unei mărci anterioare conflictuale în una dintre părți nu ar împiedica în totalitate înregistrarea unei indicații geografice ulterioare pentru produse similare pe teritoriul părții respective[1].

3. Atunci când o marcă a fost depusă sau înregistrată cu bună credință sau când drepturile asupra unei mărci au fost dobândite prin utilizarea cu bună credință, dacă această posibilitate este prevăzută de legislația internă a părților:

(a) înainte de data cererii de protecție a indicației geografice pe teritoriul în cauză; sau

(b) înainte ca indicația geografică să fie protejată în țara sa de origine,

măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a subsecțiunii C (Indicații geografice) nu aduc atingere eligibilității sau validității înregistrării unei mărci sau dreptului de a utiliza o marcă, pe motiv că marca respectivă este identică sau similară cu o indicație geografică.

4. Părțile nu au obligația de a proteja o indicație geografică în conformitate cu subsecțiunea C (Indicații geografice) atunci când, având în vedere o marcă renumită sau notorie, protecția este de natură să inducă în eroare consumatorii cu privire la identitatea reală a produsului.

[1] În cazul Republicii Singapore, o indicație geografică care intră în conflict cu o marcă anterioară poate fi înregistrată cu consimțământul titularului de drepturi asupra mărcii anterioare. În cazul Uniunii, acest consimțământ nu este o condiție prealabilă pentru înregistrarea unei indicații geografice care intră în conflict cu o marcă anterioară.

ARTICOLUL 10.22

Reguli generale

1. Importul, exportul și comercializarea produselor menționate în subsecțiunea C (Indicații geografice) pe teritoriul unei părți sunt reglementate de legislația internă a părții respective.

2. În cazul produselor agricole și alimentare, nicio dispoziție din subsecțiunea C (Indicații geografice) nu impune unei părți obligația de a împiedica utilizarea continuă și similară a oricărei indicații geografice a celeilalte părți, în legătură cu produse sau servicii, de către un resortisant sau o persoană domiciliată pe teritoriul său care a utilizat indicația geografică respectivă în mod continuu pentru produse sau servicii identice sau înrudite pe teritoriul acelei părți:

(a) timp de cel puțin zece ani înainte de 1 ianuarie 2004; sau

(b) cu bună credință, înainte de această dată.

3. În ceea ce privește indicațiile geografice care urmează să fie enumerate în anexa 10-B, dacă utilizarea anterioară a fost determinată în urma:

(a) procedurii de opoziție în cursul procedurii interne de înregistrare; sau

(b) unei proceduri judiciare,

această utilizare anterioară este indicată în anexa 10-B în ceea ce privește indicația geografică în cauză:

(i) în conformitate cu mecanismul stabilit la alineatul (3) de la articolul 10.17 (Sistemul de protecție a indicațiilor geografice) în cazul de la alineatul (3) litera (a); și

(ii) în conformitate cu mecanismul stabilit la articolul 10.18 (Modificarea listei indicațiilor geografice) în cazul de la alineatul (3) litera (b).

4. Fiecare parte poate stabili condițiile practice în care această utilizare anterioară va fi diferențiată de indicația geografică pe teritoriul său, ținând seama de necesitatea de a evita inducerea în eroare a consumatorilor.

5. Nicio dispoziție din subsecțiunea C (Indicații geografice) nu obligă o parte să aplice dispozițiile acesteia în ceea ce privește o indicație geografică a celeilalte părți pentru produse sau servicii pentru care indicația pertinentă este identică cu termenul uzual utilizat în limbajul curent ca denumire comună pentru acele produse sau servicii pe teritoriul părții respective.

6. Nicio dispoziție din subsecțiunea C (Indicații geografice) nu obligă o parte să aplice dispozițiile acesteia în ceea ce privește un nume cuprins într-o indicație geografică a celeilalte părți pentru produse sau servicii al căror nume este identic cu termenul uzual utilizat în limbajul curent ca denumire comună pentru astfel de produse sau de servicii pe teritoriul părții respective.

7. Nicio dispoziție din subsecțiunea C (Indicații geografice) nu obligă o parte să aplice dispozițiile acesteia în ceea ce privește o indicație geografică a celeilalte părți pentru produse vitivinicole pentru care indicația pertinentă este identică cu denumirea uzuală a unui soi de struguri existent pe teritoriul acelei părți la data intrării în vigoare a Acordului OMC în partea respectivă.

8. Nicio dispoziție din subsecțiunea C (Indicații geografice) nu împiedică o parte să protejeze ca indicație geografică, în conformitate cu dreptul său intern, un termen care este în conflict cu denumirea unui soi de plante sau a unei rase de animale.

9. O parte poate să prevadă că orice cerere formulată în conformitate cu subsecțiunea C (Indicații geografice) în legătură cu utilizarea sau înregistrarea unei mărci trebuie să fie prezentată în termen de cinci ani după ce utilizarea prejudiciabilă a indicației protejate a devenit general cunoscută în partea respectivă sau după data înregistrării mărcii în partea respectivă, cu condiția ca marca să fi fost publicată la acea dată, dacă data respectivă este anterioară datei la care utilizarea prejudiciabilă a devenit general cunoscută în partea respectivă, cu condiția ca indicația geografică să nu fie utilizată sau înregistrată cu rea credință.

10. Nicio dispoziție din subsecțiunea C (Indicații geografice) nu prejudiciază dreptul oricărei persoane de a folosi, în cursul operațiunilor comerciale, numele său sau al predecesorului său în afaceri, cu excepția cazului în care acest nume este folosit de o manieră care să inducă publicul în eroare.

11. Nicio dispoziție din subsecțiunea C (Indicații geografice) nu obligă o parte să protejeze o indicație geografică a celeilalte părți care nu este protejată sau care încetează să fie protejată în conformitate cu legislația internă din țara sa de origine. Părțile se informează reciproc în cazul în care o indicație geografică încetează să fie protejată în țara sa de origine.

ARTICOLUL 10.23

Relația cu Comitetul pentru comerț

Comitetul pentru comerț instituit în temeiul articolului 16.1 (Comitetul pentru comerț) este abilitat:

(a) să adopte o decizie privind includerea în anexa 10-B menționată la alineatul 3 de la articolul 10.17 (Sistemul de protecție a indicațiilor geografice); și

(b) să modifice anexa 10-B în conformitate cu articolul 10.18 (Modificarea listei indicațiilor geografice).

SUBSECȚIUNEA D

DESENE ȘI MODELE INDUSTRIALE

ARTICOLUL 10.24

Cerințe pentru protecția desenelor și modelelor industriale înregistrate[1]

1. Părțile prevăd protecția desenelor și modelelor industriale create în mod independent care sunt noi sau originale[2]. Această protecție este asigurată prin înregistrare și conferă titularilor drepturi exclusive în conformitate cu dispozițiile subsecțiunii D (Desene și modele industriale)[3].

---

1 În sensul subsecțiunii Desene și modele industriale, Uniunea acordă protecție și desenelor sau modelelor industriale neînregistrate, dacă acestea îndeplinesc cerințele din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1891/2006 al Consiliului din 18 decembrie 2006.

2 Părțile convin că, atunci când legislația internă a unei părți prevede acest lucru, caracterul individual al desenelor și al modelelor poate fi, de asemenea, o cerință. Este vorba de desene sau modele care diferă în mod semnificativ de desene sau modele cunoscute sau de combinații de elemente ale unor desene sau modele cunoscute. Uniunea consideră că un desen sau model industrial are caracter individual dacă impresia globală pe care o produce asupra utilizatorului avizat este diferită de cea produsă asupra unui asemenea utilizator de orice desen sau model industrial făcut public.

3 Este de la sine înțeles că desenele sau modelele industriale nu sunt excluse de la protecție doar pe baza faptului că ele constituie o parte componentă a unui articol sau produs, cu condiția să fie vizibile, să îndeplinească criteriile prevăzute la prezentul alineat și:
(a) să îndeplinească orice alte criterii pentru protecția desenelor și modelelor; și
(b) să nu fie excluse de la protecția desenelor și modelelor din alte motive
conform legislației interne a fiecărei părți.

2. Protecția desenelor și modelelor industriale nu se extinde asupra desenelor și modelelor dictate în mod esențial de considerente tehnice sau funcționale.

3. Un desen sau model nu poate conferi drepturi dacă contravine ordinii publice sau bunelor moravuri[1].

ARTICOLUL 10.25

Drepturi conferite prin înregistrare

Titularul unui desen sau model industrial protejat are dreptul să împiedice terții care acționează fără consimțământul său să fabrice, să ofere spre vânzare, să vândă sau să importe articole care comportă sau conțin un desen sau model care este, în totalitate sau într-o măsură substanțială, o copie a acestui desen sau model protejat, atunci când actele respective sunt făcute în scopuri comerciale.

ARTICOLUL 10.26

Durata protecției

Durata protecției oferite este de cel puțin zece ani de la data cererii.

[1] Nicio dispoziție din prezentul articol nu împiedică părțile să prevadă alte excluderi precise de la protecția desenelor și modelelor industriale, în conformitate cu dreptul lor intern. Părțile înțeleg că aceste excluderi nu au caracter extensiv.

ARTICOLUL 10.27

Excepții

Părțile pot prevedea excepții limitate cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale, cu condiția ca aceste excepții să nu aducă atingere de o manieră nejustificată exploatării normale a desenelor sau modelelor industriale protejate și să nu cauzeze un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularului desenului sau modelului protejat, ținând cont de interesele legitime ale terților.

ARTICOLUL 10.28

Relația cu drepturile de autor

Părțile oferă posibilitatea ca un desen sau model înregistrat într-una dintre părți în conformitate cu subsecțiunea D (Desene și modele industriale) să nu fie complet exclus de la protecția acordată în temeiul legislației interne privind drepturile de autor a părții în cauză. Măsura și condițiile în care este acordată o astfel de protecție se determină de către partea respectivă[1].

[1] În cazul Republicii Singapore, măsura și condițiile în care este acordată o astfel de protecție includ circumstanțele prevăzute în secțiunea 74 a legii privind drepturile de autor din Singapore.

SUBSECȚIUNEA E

BREVETE

ARTICOLUL 10.29

Acorduri internaționale

Părțile reamintesc obligațiile prevăzute în Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor (încheiat la Washington la 19 iunie 1970, amendat la 28 septembrie 1979, modificat la 3 februarie 1984). Atunci când este cazul, părțile depun toate eforturile rezonabile pentru a respecta articolele 1-16 din Tratatul privind dreptul brevetelor (adoptat la Geneva la 1 iunie 2000) într-o manieră compatibilă cu legislația și procedurile lor interne.

ARTICOLUL 10.30

Brevetele și sănătatea publică

1. Părțile recunosc importanța Declarației privind Acordul TRIPS și sănătatea publică, adoptată la Doha la data de 14 noiembrie 2001 de Conferința ministerială a OMC. Pentru interpretarea și punerea în aplicare a drepturilor și obligațiilor care decurg din subsecțiunea E (Brevete) și subsecțiunea F (Protecția datelor de testare depuse pentru a obține o aprobare administrativă de comercializare pentru introducerea pe piață a unui produs farmaceutic), părțile asigură compatibilitatea cu această declarație.

2. Părțile respectă Decizia Consiliului general al OMC din 30 august 2003 privind punerea în aplicare a alineatului (6) din Declarația de la Doha privind Acordul TRIPS și sănătatea publică și Decizia Consiliului general al OMC din 6 decembrie 2005 privind amendamentul la Acordul TRIPS, adoptând protocolul de modificare a Acordului TRIPS.

ARTICOLUL 10.31

Prelungirea duratei drepturilor conferite de brevete

Părțile recunosc că produsele farmaceutice[1] protejate de un brevet pe teritoriile lor pot face obiectul unei proceduri administrative de aprobare a comercializării înainte de a fi introduse pe piețele lor. Părțile prevăd posibilitatea unei prelungiri a duratei drepturilor conferite prin brevet pentru a-l compensa pe titularul brevetului pentru reducerea duratei efective a brevetului în urma procedurii administrative de aprobare a comercializării[2]. Prelungirea duratei drepturilor conferite prin brevet nu poate depăși cinci ani[3].

---

[1] În sensul prezentului articol și al articolului 10.33 (Protecția datelor de testare depuse pentru a obține o aprobare administrativă de comercializare pentru introducerea pe piață a unui produs farmaceutic), termenul „produs farmaceutic” este definit pentru fiecare parte de legislația proprie la data semnării prezentului acord. În cazul Uniunii, termenul „produs farmaceutic” se referă la „medicament”.

[2] Singapore se angajează să prevadă posibilitatea unei prelungiri a duratei drepturilor conferite prin brevet pentru a-l compensa pe titularul brevetului pentru reducerea perioadei efective de valabilitate a brevetului în urma procedurii administrative de aprobare a comercializării în ceea ce privește substanțele pentru diagnostic sau pentru testare autorizate ca medicamente.

[3] Condițiile și procedurile pentru acordarea prelungirii perioadei de valabilitate a brevetului sunt determinate de legislațiile părților. Acest lucru nu aduce atingere unei posibile prelungiri în scopuri pediatrice, dacă una dintre părți prevede această posibilitate.

ARTICOLUL 10.32

Cooperare

Părțile convin să coopereze la inițiative care au scopul de a facilita:

(a) acordarea brevetelor pe baza cererilor depuse de solicitanții din una dintre părți pe teritoriul celeilalte părți; și

(b) calificarea și recunoașterea agenților de brevete ai unei părți pe teritoriul celeilalte părți.

SUBSECȚIUNEA F

PROTECȚIA DATELOR DE TESTARE

ARTICOLUL 10.33

Protecția datelor de testare depuse
pentru a obține o aprobare administrativă de comercializare
pentru introducerea pe piață a unui produs farmaceutic

Atunci când o parte solicită prezentarea unor date de testare sau a unor studii privind siguranța și eficacitatea unui produs farmaceutic înainte de a acorda aprobarea pentru comercializarea acelui produs, partea respectivă nu permite terților, pentru o perioadă de cel puțin cinci ani de la data aprobării pe teritoriul său, să comercializeze același produs sau un produs similar, pe baza aprobării de comercializare acordate părții care a furnizat datele de testare sau studiile, cu excepția cazului în care această parte și-a dat acordul[1]. [2,3]

[1] Condițiile și procedurile pentru acordarea protecției prevăzute în prezentul articol sunt determinate de legislațiile părților.

[2] În termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, părțile inițiază discuții neprejudiciabile asupra posibilității de a prelungi durata protecției datelor de testare depuse pentru a obține o aprobare administrativă de comercializare pentru introducerea pe piață a unui produs farmaceutic.

[3] În contextul prezentului articol, se înțelege că aceste date de testare sau studii confidențiale nu pot fi utilizate pentru a decide cu privire la acordarea oricărei alte cereri pentru o perioadă de cel puțin cinci ani:
(a) în cazul Republicii Singapore, începând de la data primirii primei cereri;
(b) în cazul Uniunii, începând de la data aprobării primei cereri,
decât cu consimțământul părții care a furnizat datele de testare sau studiile.

ARTICOLUL 10.34

Protecția datelor de testare depuse
pentru a obține o aprobare administrativă de comercializare
pentru introducerea pe piață a unui produs chimic agricol[1]

1. Atunci când o parte solicită prezentarea unor date de testare sau a unor studii privind siguranța și eficacitatea unui produs chimic agricol înainte de a acorda aprobarea pentru comercializarea acelui produs pe teritoriul său, partea respectivă nu permite terților, pentru o perioadă de cel puțin zece ani de la data aprobării, să comercializeze același produs sau un produs similar, pe baza aprobării de comercializare acordate părții care a furnizat datele de testare sau studiile, cu excepția cazului în care această parte și-a dat acordul.

[1] În cazul Uniunii, în înțelesul prezentului articol, „produse chimice agricole” înseamnă substanțele active și preparatele care conțin una sau mai multe substanțe active, prezentate în forma în care sunt furnizate utilizatorului, destinate:
(a) protecției plantelor sau a produselor din plante împotriva tuturor organismelor dăunătoare sau prevenirii acțiunii acestor organisme, în măsura în care aceste substanțe sau preparate nu sunt definite altfel la literele (b)-(e);
(b) influențării proceselor vitale ale plantelor, altfel decât ca substanțe nutritive (de exemplu, regulatori de creștere a plantelor);
(c) conservării produselor din plante, în măsura în care aceste substanțe sau produse nu fac obiectul unor prevederi speciale ale Consiliului sau ale Comisiei privind conservanții;
(d) distrugerii plantelor nedorite; sau
(e) distrugerii unor părți ale plantelor, controlului sau prevenirii creșterii nedorite a plantelor.

2. Atunci când o parte prevede măsuri sau proceduri pentru a evita repetarea testelor pe animale vertebrate în ceea ce privește produsele chimice agricole, partea respectivă poate să prevadă condițiile și circumstanțele în care părțile terțe pot comercializa produse identice sau similare, pe baza aprobării de comercializare acordate părții care a furnizat datele de testare sau studiile.

3. Atunci când o parte solicită prezentarea unor date de testare sau a unor studii privind siguranța sau eficacitatea unui produs chimic agricol înainte de a acorda aprobarea pentru comercializarea acelui produs, partea în cauză depune toate eforturile pentru a procesa cererea cu rapiditate, în vederea evitării întârzierilor nerezonabile.

SUBSECȚIUNEA G

SOIURI DE PLANTE

ARTICOLUL 10.35

Acorduri internaționale

Părțile își reafirmă obligațiile care le revin în temeiul Convenției internaționale pentru protecția noilor soiuri de plante (încheiată la Paris în data de 2 decembrie 1961, revizuită ultima dată la Geneva în data de 19 martie 1991), inclusiv capacitatea lor de a pune în aplicare excepția opțională de la dreptul amelioratorului, menționată la articolul 15 alineatul (2) din convenția respectivă.

SECȚIUNEA C

MIJLOACE DE DREPT CIVIL PENTRU ASIGURAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

ARTICOLUL 10.36

Obligații generale

1. Părțile își reafirmă angajamentele în temeiul articolelor 41-50 din Acordul TRIPS și prevăd în cadrul legislației lor interne proceduri și măsuri, inclusiv corective, împotriva actelor care aduc atingere drepturilor de proprietate intelectuală vizate de prezentul capitol, care să fie conforme cu aceste angajamente.

2. În mod concret, procedurile și măsurile, inclusiv corective, menționate la alineatul (1) și prevăzute de fiecare parte în cadrul legislației sale interne:

(a) iau în considerare, dacă este cazul, necesitatea proporționalității între gravitatea încălcării și interesele părților terțe;

(b) sunt loiale și echitabile;

(c) nu sunt inutil de complexe sau costisitoare, nu conțin termene nerezonabile și nu antrenează întârzieri nejustificate; și

(d) sunt aplicate într-un mod care să evite crearea de obstacole în calea comerțului legitim și să ofere protecție împotriva folosinței lor abuzive.

3. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu afectează capacitatea părților de a asigura respectarea legislației lor interne în general și nu creează o obligație pentru părți de a-și modifica legislația actuală referitoare la asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală. Fără a aduce atingere principiilor generale sus-menționate, nicio dispoziție din prezentul capitol nu creează o obligație pentru părți:

(a) de instituire, pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, a unui sistem judiciar distinct de cel care vizează asigurarea respectării legii în general; sau

(b) în ceea ce privește repartiția resurselor între mijloacele de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală și mijloacele de asigurare a respectării legii în general.

ARTICOLUL 10.37

Publicarea hotărârilor judecătorești

În cadrul procedurilor judiciare civile instituite pentru încălcarea unui drept de proprietate intelectuală, fiecare parte ia măsuri corespunzătoare, în temeiul legislației și politicilor sale interne, pentru a publica sau a pune la dispoziția publicului informații privind hotărârile judecătorești definitive. Nicio dispoziție a prezentului articol nu obligă vreo parte să comunice informații confidențiale a căror divulgare ar împiedica aplicarea legilor sau ar fi contrară interesului public sau ar aduce atingere intereselor comerciale legitime ale unor întreprinderi publice sau private. Părțile pot să prevadă măsuri suplimentare de publicitate adecvate împrejurărilor particulare, inclusiv o publicitate de mare amploare.

ARTICOLUL 10.38

Disponibilitatea procedurilor și măsurilor, inclusiv corective, de drept civil

1. Părțile pun la dispoziția titularilor de drepturi, în legislația lor internă, procedurile și măsurile, inclusiv corective, menționate în secțiunea C (Mijloace de drept civil pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală) în ceea ce privește drepturile de proprietate intelectuală, așa cum sunt definite la alineatul (2).

2. În înțelesul secțiunii C (Mijloace de drept civil pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală):

(a) expresia „titulari ai drepturilor” include titularii de licențe exclusive și federațiile și asociațiile[1] care au calitatea procesuală de a exercita acele drepturi; și

(b) „drepturi de proprietate intelectuală” înseamnă toate categoriile de proprietate intelectuală care fac obiectul secțiunilor 1-6 din partea II a Acordului TRIPS[2].

[1] În măsura în care dispozițiile legislației aplicabile o permit și în conformitate cu acestea, se înțelege că expresia „federații și asociații” include organismele de gestiune colectivă a drepturilor și, în contextul Uniunii, organismele de protecție profesională recunoscute prin lege ca având calitatea de a-i reprezenta pe titularii drepturilor de proprietate intelectuală.

[2] O parte poate exclude brevetele din domeniul de aplicare al secțiunii C (Mijloace de drept civil pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală).

ARTICOLUL 10.39

Măsuri pentru conservarea elementelor de probă

1. Fiecare parte prevede că autoritățile sale judiciare sunt abilitate să ordone măsuri provizorii prompte și eficace:

(a) contra unei părți sau, după caz, contra unui terț asupra căruia autoritatea judiciară pertinentă își exercită competența, pentru a împiedica un act care aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală și, în special, pentru a împiedica introducerea în circuitele comerciale a unor mărfuri care implică o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală; și

(b) pentru a conserva elemente de probă pertinente cu privire la încălcarea pretinsă.

2. Fiecare parte prevede că autoritățile sale judiciare sunt abilitate să adopte măsuri provizorii *inaudita altera parte*, atunci când este cazul, în special atunci când orice întârziere este susceptibilă să cauzeze un prejudiciu ireparabil titularului dreptului sau când există un risc de distrugere a elementelor de probă care poate fi dovedit. În cadrul procedurilor desfășurate *inaudita altera parte,* fiecare parte prevede că autoritățile sale judiciare sunt abilitate să dea curs rapid cererilor de măsuri provizorii și să ia o decizie fără întârzieri nejustificate.

3. Cel puțin în cazurile de încălcare a dreptului de autor sau a drepturilor conexe și în cazurile de contrafacere a mărcilor, fiecare parte prevede că, în cadrul procedurilor judiciare civile, autoritățile sale judiciare sunt abilitate să dispună confiscarea sau altă formă de luare în custodie a mărfurilor suspecte, a materialelor și a instrumentelor care au legătură cu încălcarea și, cel puțin pentru contrafacerea mărcilor, a dovezilor documentare, fie originale, fie copii ale acestora, care au legătură cu încălcarea.

4. Fiecare parte prevede că autoritățile sale sunt abilitate să-i ceară solicitantului, în ceea ce privește măsurile provizorii, să furnizeze orice dovezi disponibile în mod rezonabil pentru a-și forma cu suficientă certitudine convingerea că dreptul solicitantului este încălcat sau că o astfel de încălcare este iminentă și să-i ordone acestuia să depună o cauțiune sau o garanție echivalentă suficientă pentru a-l proteja pe pârât și a preveni abuzurile. Această cauțiune sau garanție echivalentă nu trebuie să descurajeze în mod nerezonabil recurgerea la proceduri pentru astfel de măsuri provizorii.

5. În cazul în care măsurile provizorii sunt abrogate sau încetează să fie aplicabile în urma unei acțiuni sau omisiuni a solicitantului, sau în cazul în care se constată ulterior că nu a avut loc o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judiciare sunt abilitate să ordone solicitantului, la cererea pârâtului, să-i acorde acestuia o despăgubire corespunzătoare pentru orice prejudiciu cauzat de aceste măsuri.

ARTICOLUL 10.40

Elemente de probă și dreptul de informare

1. Fără a aduce atingere legislației interne a fiecărei părți care reglementează privilegiile, protecția confidențialității sau prelucrarea datelor cu caracter personal, fiecare parte prevede că, în cadrul procedurilor judiciare civile având ca obiect asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, autoritățile sale judiciare sunt abilitate, la cererea justificată a titularului dreptului, să ordone contravenientului sau pretinsului contravenient să furnizeze titularului dreptului sau autorităților judiciare, cel puțin în scopul colectării de dovezi, informațiile pertinente, așa cum se prevede în actele cu putere de lege și actele administrative aplicabile, pe care contravenientul sau pretinsul contravenient le deține sau le controlează.

2. Informațiile pertinente prevăzute la alineatul (1) pot include informații privind orice persoană implicată în orice aspect al încălcării sau al pretinsei încălcări și privind mijloacele de producție sau canalele de distribuție ale mărfurilor sau serviciilor care încalcă sau se presupune că încalcă drepturile în cauză, inclusiv identificarea persoanelor terțe despre care se presupune că sunt implicate în producția și distribuție unor astfel de mărfuri sau servicii și a canalelor lor de distribuție.

ARTICOLUL 10.41

Alte măsuri corective

1. Fiecare parte prevede că, în cadrul procedurilor judiciare civile, atunci când s-a constatat, printr-o hotărâre judecătorească, o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală al titularului dreptului, autoritățile sale judiciare, la cererea titularului dreptului, sunt abilitate, cel puțin cu privire la mărfurile piratate și la mărfurile de marcă contrafăcute:

(a) să ordone ca mărfurile respective:

(i) să fie distruse, în afara situațiilor excepționale; sau

(ii) să fie scoase din circuitele comerciale, astfel încât să se evite orice prejudiciu care ar putea fi cauzat titularului dreptului,

fără niciun fel de despăgubire; și

(b) să ordone ca materialele și instrumentele care au servit în principal la crearea sau la fabricarea mărfurilor în cauză să fie, fără întârziere și fără niciun fel de despăgubire, distruse sau scoase din circuitele comerciale într-un mod care să reducă la minimum riscurile unor noi încălcări.

2. Cu ocazia examinării unei cereri depuse de un titular de drepturi, așa cum se menționează la alineatul (1), se ține cont de faptul că trebuie să existe proporționalitate între gravitatea încălcării și măsurile corective dispuse, precum și de interesele terților.

3. Măsurile corective prevăzute în prezentul articol pot fi puse în aplicare pe cheltuiala contravenientului.

ARTICOLUL 10.42

Ordine judecătorești

Fiecare parte prevede că, în cadrul procedurilor judiciare civile, atunci când se constată printr-o hotărâre judecătorească o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile sale judiciare, la cererea titularului dreptului, sunt abilitate să pronunțe împotriva contravenientului sau, atunci când este cazul, împotriva unei părți terțe asupra căreia autoritatea judiciară relevantă își exercită competența, un ordin prin care se interzice continuarea încălcării. Atunci când legislația internă a unei părți prevede acest lucru, nerespectarea unui ordin judecătoresc este pasibilă, acolo unde este cazul, de plata unor daune cominatorii cu scopul de a-i asigura executarea.

ARTICOLUL 10.43

Alte măsuri

Fiecare parte poate să prevadă în legislația sa internă că, în cadrul procedurilor judiciare civile, atunci când se constată printr-o hotărâre judecătorească o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală, în cazurile adecvate și la cererea persoanei pasibile de a fi obligată la una dintre măsurile prevăzute la articolul 10.41 (Alte măsuri corective) și/sau la articolul 10.42 (Ordine judecătorești), autoritățile sale judiciare sunt abilitate să ordone plata unei despăgubiri bănești către partea vătămată, în loc să aplice măsurile prevăzute la articolul 10.41 (Alte măsuri corective) și/sau la articolul 10.42 (Ordine judecătorești), dacă acea persoană a acționat fără intenție și fără neglijență și dacă executarea măsurilor i-ar cauza acesteia un prejudiciu disproporționat și dacă plata unei despăgubiri bănești către partea vătămată este, în mod rezonabil, satisfăcătoare[1].

ARTICOLUL 10.44

Daune-interese

1. Fiecare parte prevede că, în cadrul procedurilor judiciare civile având ca obiect asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, autoritățile sale judiciare sunt abilitate să ordone contravenientului care, în cunoștință de cauză sau având motive rezonabile pentru a fi în cunoștință de cauză, s-a angajat într-o activitate de încălcare a drepturilor să plătească titularului dreptului daune-interese corespunzătoare pentru a compensa prejudiciul pe care acesta l-a suferit ca urmare a încălcării săvârșite.

[1] Se înțelege că, în cazul Republicii Singapore, aceasta poate să prevadă că autoritățile sale judiciare sunt abilitate să ordone plata unei despăgubiri dacă persoana în cauză a acționat fără intenție și fără neglijență sau dacă executarea măsurilor i-ar cauza un prejudiciu disproporționat și dacă plata unei despăgubiri bănești către partea vătămată este, în mod rezonabil, satisfăcătoare.

2. La stabilirea daunelor-interese pentru încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală, autoritățile judiciare ale unei părți sunt abilitate să ia în considerare, printre altele, orice măsură legitimă a valorii pe care titularul dreptului o prezintă, care poate include pierderea profiturilor, valoarea mărfurilor sau a serviciilor care au făcut obiectul încălcării, măsurată la prețul pieței, sau prețul cu amănuntul recomandat[1]. Cel puțin în cazurile de încălcare a dreptului de autor sau a drepturilor conexe și în cazurile de contrafacere a mărcilor, fiecare parte prevede că autoritățile sale judiciare sunt abilitate să ordone contravenientului să plătească titularului dreptului profiturile obținute care pot fi atribuite încălcării, ca alternativă la daunele-interese, în plus față de acestea sau ca parte a acestora.

3. Ca alternativă la dispozițiile de la alineatul (2), fiecare parte poate să prevadă că autoritățile sale judiciare sunt abilitate, atunci când este cazul, să fixeze o sumă forfetară pentru daunele-interese, pe baza unor elemente cum ar fi, cel puțin, suma redevențelor sau valoarea drepturilor care ar fi fost datorate dacă persoana care a încălcat un drept de proprietate intelectuală ar fi cerut autorizația de a utiliza dreptul în cauză.

4. Nicio dispoziție a prezentului articol nu împiedică părțile să prevadă că, atunci când persoana care a încălcat un drept de proprietate intelectuală a desfășurat o activitate de încălcare a dreptului fără a avea cunoștință sau fără a avea motive rezonabile de a avea cunoștință de acest fapt, autoritățile judiciare pot dispune recuperarea profiturilor sau plata unor daune-interese susceptibile de a fi prestabilite.

---

[1] În ceea ce privește Uniunea, ar trebui luate în considerare, atunci când este cazul, și alte elemente decât factorii economici, cum ar fi prejudiciul moral cauzat titularului dreptului prin încălcarea respectivă.

ARTICOLUL 10.45

Cheltuieli de judecată

Fiecare parte prevede că autoritățile sale judiciare, atunci când este cazul, sunt abilitate să ordone, la încheierea procedurilor judiciare civile privind încălcarea unor drepturi de proprietate intelectuală, ca partea care are câștig de cauză să obțină plata de către partea care pierde a cheltuielilor sau taxelor judiciare și a onorariilor de avocat corespunzătoare sau a oricăror alte cheltuieli prevăzute în legislația internă a părții respective.

ARTICOLUL 10.46

Prezumții privind dreptul de autor și drepturile conexe

În cadrul procedurilor civile care implică drepturi de autor sau drepturi conexe, fiecare parte prevede o prezumție că, cel puțin în privința unei opere literare sau artistice, a unei interpretări sau execuții sau a unei fonograme, în absența unor probe contrare, persoana fizică sau juridică al cărei nume este înscris în modul obișnuit pe acea operă, interpretare, execuție sau fonogramă este titularul dreptului și este așadar îndreptățită să inițieze o procedură pentru încălcarea dreptului său.

ARTICOLUL 10.47

Răspunderea furnizorilor de servicii intermediari

1. Sub rezerva alineatelor (2) - (6), fiecare parte prevede exceptări sau limitări în legislația sa internă privind răspunderea furnizorilor de servicii sau sfera de cuprindere a măsurilor corective disponibile împotriva acestora, pentru încălcarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe sau a mărcilor prin intermediul unor sisteme sau rețele controlate sau exploatate de aceștia sau în numele acestora.

2. Exceptările sau limitările menționate la alineatul (1):

(a) se referă la funcțiile:

(i) de transmitere a materialelor[1] sau de furnizare a accesului la acestea fără selectarea și/sau modificarea conținutului acestora[2]; și

(ii) de memorare în cache printr-un proces automat[3]; și

[1] Se înțelege că funcția de transmitere include funcția de rutare.

[2] Se înțelege că funcția de furnizare a accesului la materiale fără selectarea și/sau modificarea conținutului se referă, de asemenea, la orice mijloace utilizate pentru a accesa rețeaua de comunicații și include situațiile în care sunt prevăzute conexiuni pentru materiale.

[3] Se înțelege că procesul de memorare în cache efectuat prin intermediul unui proces automat poate face referire la stocarea intermediară și temporară de materiale în cursul transmiterii acestora sau al furnizării accesului la acestea.

(b) pot face referire și la funcțiile:

(i) de stocare, la instrucțiunile unui utilizator, a unor materiale aflate pe un sistem sau o rețea controlată sau exploatată de furnizorul serviciului sau în contul acestuia; și

(ii) de trimitere sau de transfer al utilizatorilor către un site online utilizând instrumente de localizare a informațiilor, inclusiv hyperlinkuri și anuare.

3. Eligibilitatea pentru exceptările sau limitările prevăzute în prezentul articol nu poate fi condiționată de monitorizarea de către furnizorul de servicii a serviciului său sau de căutarea activă de către acesta a unor fapte care indică o activitate de încălcare, decât în măsura în care acest lucru este coerent cu astfel de măsuri tehnice.

4. Fiecare parte poate să prevadă în legislația sa internă condițiile în care furnizorii de servicii pot beneficia de exceptările sau limitările prevăzute în prezentul articol. Fără a aduce atingere alineatelor (1) - (3), fiecare parte poate să instituie proceduri adecvate pentru notificări eficiente ale pretinselor încălcări și contra-notificări eficiente de către persoanele ale căror materiale sunt eliminate sau dezactivate ca urmare a unei greșeli sau a unei identificări eronate.

5. Prezentul articol nu aduce atingere disponibilității mijloacelor de apărare în caz de încălcare a dreptului de autor sau a drepturilor conexe, sau a mărcilor, care au aplicabilitate generală. Prezentul articol nu afectează posibilitatea ca o instanță judecătorească sau o autoritate administrativă să solicite furnizorului de servicii, în conformitate cu sistemul juridic al fiecărei părți, să pună capăt unei încălcări sau să o prevină.

6. Fiecare parte poate solicita consultări cu cealaltă parte pentru a examina modul în care vor fi luate în considerare viitoare funcții cu natură similară celor vizate de prezentul articol.

SECȚIUNEA D

MĂSURI LA FRONTIERĂ

ARTICOLUL 10.48

Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

(a) „mărfuri care poartă o indicație geografică contrafăcută” înseamnă orice mărfuri, inclusiv ambalajele lor, pe care este aplicat, fără autorizație, un semn identic cu indicația geografică înregistrată în mod valabil pentru aceste mărfuri pe teritoriul pe care se află mărfurile sau care nu poate fi distins, în aspectele sale esențiale, de o astfel de indicație geografică și care, prin urmare, încalcă drepturile titularului indicației geografice în cauză în temeiul legislației interne a părții în care se află mărfurile;

(b) „mărfuri care poartă o marcă contrafăcută” înseamnă orice mărfuri, inclusiv ambalajele lor, care poartă, fără autorizație, o marcă identică cu marca înregistrată în mod valabil pentru aceste mărfuri sau care nu poate fi distinsă, în aspectele sale esențiale, de o astfel de marcă și care, prin urmare, încalcă drepturile titularului mărcii în cauză în temeiul legislației interne a părții în care se află mărfurile;

(c) „mărfuri în tranzit” înseamnă mărfurile a căror trecere prin teritoriul unei părți, cu sau fără transbordare, debarcate sau nu pe teritoriul părții, cu sau fără antrepozitare, divizare sau schimbare a modului de transport, este numai o parte a unei călătorii complete care a început și se încheie dincolo de frontierele părții pe teritoriul căreia are loc;

(d) „mărfuri pirat care aduc atingere unui drept de autor” înseamnă orice mărfuri care reprezintă copii realizate fără acordul titularului sau al unei persoane autorizate în mod corespunzător de titularul dreptului în țara de producție, făcute direct sau indirect după un articol, dacă efectuarea acestei copii ar fi constituit o încălcare a unui drept de autor sau a unui drept conex în temeiul legislației interne a părții în care se află mărfurile;

(e) „mărfuri pirat care aduc atingere unui desen sau model industrial” înseamnă orice mărfuri pentru care desenul sau modelul este înregistrat și cărora le-a fost aplicat acel desen sau model sau un desen sau model care nu diferă în mod substanțial de acesta fără acordul titularului sau al unei persoane autorizate în mod corespunzător de titularul dreptului în țara de fabricație, dacă fabricarea acestor mărfuri ar fi constituit o încălcare în temeiul legislației interne a părții în care se află mărfurile.

ARTICOLUL 10.49

Domeniul de aplicare al măsurilor la frontieră

1. Fără a aduce atingere alineatului (3), fiecare parte adoptă sau menține proceduri cu privire la mărfurile aflate sub control vamal, prin care titularul dreptului poate solicita autorităților sale competente suspendarea punerii în liberă circulație a mărfurilor pe care le suspectează că sunt:

(a) mărfuri care poartă o marcă contrafăcută;

(b) mărfuri pirat care aduc atingere unui drept de autor;

(c) mărfuri care poartă o indicație geografică contrafăcută; și

(d) mărfuri pirat care aduc atingere unui desen sau model industrial.

2. Fiecare parte adoptă sau menține proceduri cu privire la mărfurile aflate sub control vamal, prin care autoritățile sale competente pot acționa din proprie inițiativă pentru a suspenda punerea în liberă circulație a mărfurilor pe care le suspectează că sunt[1]:

(a) mărfuri care poartă o marcă contrafăcută;

(b) mărfuri pirat care aduc atingere unui drept de autor; și

(c) mărfuri care poartă o indicație geografică contrafăcută.

3. Părțile nu au obligația de a prevedea procedurile menționate la alineatele (1) și (2) în ceea ce privește mărfurile aflate în tranzit. Această dispoziție nu aduce atingere articolului 10.51 (Cooperare) alineatul (2).

[1] Părțile examinează posibilitatea de a include mărfurile pirat care aduc atingere unui desen sau model industrial în domeniul de aplicare al alineatului (2) din prezentul articol în termen de trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord. Părțile pot, prin decizie a Comitetului pentru comerț, să modifice alineatul (2) din prezentul articol în urma acestei examinări.

4. Singapore îndeplinește integral obligațiile care decurg din alineatele (1) și (2), în mod ideal în termen de doi ani, dar nu mai târziu de trei ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord în ceea ce privește procedurile aplicate cu privire la:

(a) mărfuri care poartă o indicație geografică contrafăcută; și

(b) mărfuri pirat care aduc atingere unui desen sau model industrial.

ARTICOLUL 10.50

Identificarea transporturilor

Pentru a facilita respectarea efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală, autoritățile vamale adoptă o serie de abordări pentru a identifica transporturile care conțin mărfuri care poartă o marcă contrafăcută, mărfuri pirat care aduc atingere unui drept de autor, mărfuri pirat care aduc atingere unui desen sau model industrial și mărfuri care poartă o indicație geografică contrafăcută. Aceste abordări includ tehnici de analiză a riscurilor bazate, între altele, pe informațiile furnizate de titularii de drepturi, pe informațiile colectate și pe inspecțiile încărcăturilor.

ARTICOLUL 10.51

Cooperare

1. Părțile convin să coopereze în vederea eliminării comerțului internațional cu mărfuri care aduc atingere drepturilor de proprietate intelectuală. În acest scop, în mod concret, ele fac schimb de informații și prevăd modalități de cooperare, care urmează a fi agreate reciproc între autoritățile lor vamale, cu privire la comerțul cu mărfuri care poartă o marcă contrafăcută, mărfuri pirat care aduc atingere unui drept de autor, mărfuri pirat care aduc atingere unui desen sau model industrial sau mărfuri care poartă o indicație geografică contrafăcută.

2. Pentru transporturile de mărfuri care tranzitează sau sunt transbordate pe teritoriul unei părți și au ca destinație teritoriul celeilalte părți care sunt suspectate de a fi contrafăcute sau piratate, fiecare parte îi furnizează celeilalte părți, din proprie inițiativă sau la cererea acesteia, informațiile disponibile pentru a permite aplicarea eficientă a măsurilor de protecție împotriva transporturilor respective. Părțile nu pot furniza informații care sunt transmise în mod confidențial de către expeditor, societatea de transport sau agentul acesteia.

SECȚIUNEA E

COOPERARE

ARTICOLUL 10.52

Cooperare

1. Părțile convin să coopereze pentru a sprijini punerea în aplicare a angajamentelor și a obligațiilor asumate în temeiul prezentului capitol. Domeniile de cooperare includ, fără a se limita la acestea, următoarele activități:

(a) schimbul de informații privind cadrul juridic referitor la drepturile de proprietate intelectuală, inclusiv punerea în aplicare a legislației privind proprietatea intelectuală și a sistemelor aferente, pentru a promova înregistrarea eficientă a drepturilor de proprietate intelectuală;

(b) schimbul, între autoritățile responsabile de asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, de experiență și de bune practici în materie;

(c) schimbul de informații și cooperarea privind comunicarea cu publicul și inițiativele adecvate pentru a spori gradul de informare cu privire la beneficiile drepturilor și ale sistemelor de proprietate intelectuală;

(d) consolidarea capacităților și cooperarea tehnică în legătură cu următoarele subiecte, fără a se limita la acestea: gestionarea, acordarea licențelor, evaluarea și exploatarea drepturilor de proprietate intelectuală, informații tehnologice și de piață, facilitarea colaborărilor între întreprinderi, inclusiv în ceea ce privește drepturile de proprietate intelectuală care pot fi aplicate în vederea conservării sau îmbunătățirii mediului, de exemplu prin crearea unei platforme sau a unei baze de date, și parteneriatele public-privat pentru sprijinirea culturii și a inovării;

(e) schimbul de informații și cooperarea cu privire la aspecte legate de proprietatea intelectuală, atunci când acest lucru este adecvat și relevant în raport cu evoluțiile din domeniul tehnologiilor ecologice; și

(f) orice alte domenii sau activități de cooperare care ar putea fi discutate și convenite între părți.

2. Fără a aduce atingere alineatului (1), părțile convin să desemneze un punct de contact în scopul menținerii dialogului, inclusiv, atunci când este util, prin convocarea reuniunilor privind aspecte legate de proprietatea intelectuală între experții lor tehnici asupra chestiunilor vizate de prezentul capitol.

3. Cooperarea prevăzută în prezentul articol se desfășoară cu respectarea actelor cu putere de lege, a normelor, regulamentelor, directivelor sau politicilor fiecărei părți. Cooperarea se va desfășura totodată în condiții convenite de comun acord și în funcție de disponibilitatea resurselor fiecărei părți.

CAPITOLUL UNSPREZECE

CONCURENȚĂ ȘI ASPECTE CONEXE

SECȚIUNEA A

ACTIVITĂȚI ANTITRUST ȘI CONCENTRĂRI ECONOMICE

ARTICOLUL 11.1

Principii

1. Părțile recunosc importanța unei concurențe libere și nedenaturate în relațiile lor comerciale. Ele recunosc faptul că tranzacțiile sau comportamentele comerciale anticoncurențiale sunt susceptibile să denatureze buna funcționare a piețelor lor și să reducă avantajele liberalizării schimburilor comerciale.

2. Pentru a promova o concurență liberă și nedenaturată în toate sectoarele economiilor lor, părțile mențin pe teritoriile lor o legislație cuprinzătoare, care abordează în mod eficient următoarele teme:

(a) acordurile orizontale și verticale[1] între întreprinderi, deciziile luate de asociații de întreprinderi și practicile concertate care au ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe teritoriul oricăreia dintre părți sau pe o parte semnificativă a acestuia;

(b) abuzurile de poziție dominantă ale uneia sau mai multor întreprinderi pe teritoriul părților sau pe o parte importantă a acestuia; și

(c) concentrările între întreprinderi care au ca rezultat o diminuare semnificativă a concurenței sau care împiedică în mod semnificativ o concurență efectivă, în special ca rezultat al creării sau consolidării unei poziții dominante pe teritoriul oricăreia dintre părți sau pe o parte semnificativă a acestuia,

care afectează schimburile comerciale dintre părți.

[1] În cazul în care autoritatea competentă din Singapore estimează că, în conformitate cu interdicția prevăzută în secțiunea 34 din Legea concurenței (capitolul 50B), efectele anticoncurențiale ale unui acord vertical sunt susceptibile să depășească efectele favorabile concurenței, autoritatea competentă va sesiza ministrul în legătură cu această chestiune. Ministrul decide asupra aplicabilității secțiunii 34 din Legea concurenței la acordul vertical în cauză. Aceasta nu aduce atingere posibilității ca autoritatea competentă din Singapore să aplice secțiunea 47 din Legea concurenței, care se aplică acordurilor verticale încheiate de o întreprindere care ocupă o poziție dominantă.

ARTICOLUL 11.2

Punerea în aplicare

1. Fiecare parte își păstrează autonomia în ceea ce privește elaborarea și aplicarea legislației sale. Părțile se angajează însă să aibă autorități responsabile și dotate în mod corespunzător pentru asigurarea aplicării eficiente a legislației menționate la alineatul (2) al articolului 11.1 (Principii).

2. Părțile aplică legislațiile proprii menționate la alineatul (2) al articolului 11.1 (Principii) în mod transparent și nediscriminatoriu, cu respectarea principiilor de echitate procedurală și a drepturilor de apărare ale părților interesate, inclusiv a dreptului părților în cauză de a fi audiate înainte de luarea unei decizii cu privire la un caz.

SECȚIUNEA B

ÎNTREPRINDERI PUBLICE,
ÎNTREPRINDERI CARE BENEFICIAZĂ DE DREPTURI SPECIALE SAU EXCLUSIVE
ȘI MONOPOLURI DE STAT

ARTICOLUL 11.3

Întreprinderi publice și întreprinderi care beneficiază de drepturi speciale sau exclusive

1. Nicio dispoziție a prezentului capitol nu împiedică o parte să creeze sau să mențină întreprinderi publice sau să acorde întreprinderilor drepturi speciale sau exclusive în conformitate cu legislația proprie.

2. Fiecare parte se asigură că întreprinderile publice și întreprinderile care beneficiază de drepturi speciale sau exclusive sunt supuse legislației menționate în secțiunea A (Activități antitrust și concentrări economice), în măsura în care aplicarea acestor norme nu împiedică, în drept sau în fapt, îndeplinirea sarcinilor specifice care le-au fost atribuite.

3. Fiecare parte se asigură că întreprinderile care beneficiază de drepturi speciale sau exclusive nu utilizează aceste drepturi pentru a se angaja, direct sau indirect, inclusiv prin relațiile lor cu societățile-mamă, filialele sau alte întreprinderi cu acționariat comun, în practici anticoncurențiale pe altă piață pentru care aceste întreprinderi nu au drepturi speciale sau exclusive, practici care au un impact negativ asupra investițiilor sau a comerțului cu bunuri sau servicii ale celeilalte părți.

4. Singapore se asigură că orice întreprindere publică sau orice întreprindere care beneficiază de drepturi speciale sau exclusive acționează doar în funcție de considerente comerciale în momentul cumpărării sau al vânzării de bunuri sau servicii, de exemplu referitoare la preț, calitate, disponibilitate, posibilități de comercializare, transport și alte condiții de cumpărare sau de vânzare și acordă un tratament nediscriminatoriu entităților stabilite ale Uniunii, mărfurilor Uniunii și furnizorilor de servicii din Uniune, inclusiv în ceea ce privește achizițiile sau vânzările sale, în cazul unei întreprinderi cu drepturi speciale sau exclusive, legate de exercitarea acestor drepturi.

ARTICOLUL 11.4

Monopoluri de stat

Deși nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca împiedicând o parte să desemneze sau să mențină monopoluri de stat, părțile organizează monopolurile de stat cu caracter comercial astfel încât acestea să nu facă nicio discriminare în ceea ce privește condițiile în care bunurile și serviciile sunt achiziționate de la persoane fizice sau juridice ale celeilalte părți sau comercializate către acestea.

SECȚIUNEA C

SUBVENȚII

ARTICOLUL 11.5

Definiție și domeniu de aplicare

1. În sensul prezentului acord, o subvenție reprezintă o măsură care îndeplinește, *mutatis mutandis*, condițiile prevăzute la articolul 1.1 din Acordul SMC, indiferent dacă subvenția este acordată în raport cu producția de bunuri sau de servicii[1].

[1] Acest alineat nu aduce atingere rezultatului discuțiilor ulterioare purtate în cadrul OMC privind definirea subvențiilor pentru servicii. Părțile examinează, în spirit favorabil, adoptarea unei eventuale decizii de către Comitetul pentru comerț în vederea actualizării prezentului acord pentru a se ține seama de acordul la care s-a ajuns în cadrul OMC cu privire la definiția subvențiilor pentru servicii.

2. O subvenție face obiectul prezentului capitol numai dacă este specifică în sensul articolului 2 din Acordul SMC. Orice subvenție care intră sub incidența articolului 11.7 (Subvenții interzise) este considerată ca fiind specifică.

3. Articolele 11.7 (Subvenții interzise), 11.8 (Alte subvenții) și 11.10 (Clauză de reexaminare) și anexa 11-A nu se aplică subvențiilor pentru sectorul pescuitului, subvențiilor legate de produsele vizate în anexa 1 din Acordul privind agricultura și altor subvenții vizate de acordul respectiv.

ARTICOLUL 11.6

Relația cu OMC

Dispozițiile din prezenta secțiune nu aduc atingere drepturilor și obligațiilor părților în virtutea Acordului OMC, în special de a aplica măsuri de apărare comercială sau de a angaja o procedură de soluționare a litigiilor sau altă acțiune corespunzătoare împotriva unei subvenții acordate de cealaltă parte.

ARTICOLUL 11.7

Subvenții interzise

1. În ceea ce privește subvențiile legate de comerțul cu bunuri, părțile își afirmă drepturile și obligațiile în conformitate cu articolul 3 din Acordul SMC, care este inclus în prezentul acord și face parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

2. Următoarele subvenții legate de comerțul cu bunuri și servicii sunt interzise:

(a) orice aranjament legal conform căruia un guvern sau orice organism public este responsabil de acoperirea datoriilor sau obligațiilor anumitor întreprinderi, fără a se stabili vreo limită, în drept sau în fapt, cu privire la valoarea datoriilor și obligațiilor respective sau la durata acestei responsabilități; și

(b) sprijinul sub orice formă (precum împrumuturi și garanții, subvenții în numerar, injecții de capital, aport de active sub prețul pieței sau scutiri fiscale) acordat întreprinderilor în insolvență sau în dificultate, fără un plan credibil de restructurare bazat pe prezumții realiste, pentru a permite întreprinderii aflate în dificultate să își redobândească viabilitatea pe termen lung într-un interval de timp rezonabil și fără ca întreprinderea să contribuie semnificativ la costurile de restructurare[1],

cu excepția cazului în care partea care acordă subvențiile demonstrează, la cererea celeilalte părți, că subvențiile respective nu afectează comerțul celeilalte părți și nici nu sunt susceptibile să îl afecteze.

3. Alineatul (2) literele (a) și (b) nu împiedică o parte să acorde subvenții pentru remedierea unei perturbări grave a economiei sale. O perturbare gravă a economiei unei părți înseamnă o criză excepțională, temporară și semnificativă care afectează întreaga economie a acelei părți, nu doar o anumită regiune sau un anumit sector economic.

4. Alineatul 2 litera (b) nu se aplică subvențiilor acordate drept compensare pentru îndeplinirea unor obligații de serviciu public și subvențiilor din industria cărbunelui.

[1] Acest lucru nu împiedică părțile să acorde un aport temporar de lichidități sub forma garanțiilor pentru împrumuturi sau a împrumuturilor limitate la suma strict necesară pentru a menține în activitate o întreprindere aflată în dificultate pentru perioada necesară elaborării unui plan de restructurare sau de lichidare.

ARTICOLUL 11.8

Alte subvenții

1. Părțile convin să depună toate eforturile pentru a remedia sau a elimina, prin aplicarea legislației lor în materie de concurență sau prin alte modalități, denaturarea concurenței cauzată de alte subvenții specifice legate de comerțul cu bunuri și servicii care nu sunt vizate de articolul 11.7 (Subvenții interzise), în măsura în care acestea afectează sau pot afecta schimburile comerciale ale oricăreia dintre părți, și pentru a preveni apariția unor situații de acest gen. Anexa 11-A conține îndrumări în special privind tipurile de subvenții care nu produc aceste efecte.

2. Părțile convin să facă schimb de informații la cererea oricăreia dintre ele și să aibă un prim dialog în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, în vederea elaborării unor norme aplicabile altor subvenții, luând în considerare evoluția situației la nivel multilateral. În acest scop, părțile pot lua o decizie în cadrul Comitetului pentru comerț.

ARTICOLUL 11.9

Transparență

1. Fiecare parte asigură transparența în domeniul subvențiilor legate de comerțul cu bunuri și de furnizarea de servicii. În acest scop, fiecare parte îi prezintă un raport celeilalte părți din doi în doi ani referitor la temeiul juridic, forma și, în măsura în care este posibil, valoarea sau bugetul, și beneficiarul subvențiilor acordate de guvernul său sau de orice organism public.

2. Se consideră că acest raport a fost prezentat dacă informațiile pertinente sunt puse la dispoziție de către părți sau în numele acestora pe un site internet accesibil publicului, până în luna iunie a celui de-al doilea an calendaristic după acordarea subvențiilor.

ARTICOLUL 11.10

Clauză de reexaminare

Părțile reexaminează în mod constant chestiunile menționate în prezenta secțiune. Fiecare parte poate înainta aceste chestiuni Comitetului pentru comerț. Părțile convin să reexamineze progresele înregistrate în punerea în aplicare a prezentei secțiuni din doi în doi ani după intrarea în vigoare a prezentului acord, cu excepția cazului în care cele două părți convin altfel.

SECȚIUNEA D

CHESTIUNI GENERALE

ARTICOLUL 11.11

Cooperare și coordonare în domeniul aplicării legislației

Părțile recunosc importanța cooperării și a coordonării pentru a crește eficiența aplicării legislației. Autoritățile lor depun eforturi pentru a se coordona și a coopera în materie de aplicare a legislației, în vederea îndeplinirii obiectivului prezentului acord, și anume asigurarea unei concurențe libere și nedenaturate în relațiile lor comerciale.

ARTICOLUL 11.12

Confidențialitate

1. Atunci când o parte comunică informații în temeiul prezentului acord, ea asigură protecția secretelor de afaceri și a altor informații confidențiale.

2. Atunci când o parte comunică, cu titlu confidențial, informații în temeiul prezentului acord, partea care le primește protejează caracterul confidențial al informațiilor comunicate, în conformitate cu legislația și reglementările sale.

ARTICOLUL 11.13

Consultări

1. Pentru a încuraja înțelegerea reciprocă între părți sau a trata chestiuni specifice referitoare la secțiunea A (Activități antitrust și concentrări economice), secțiunea B (Întreprinderi publice, întreprinderi care beneficiază de drepturi speciale sau exclusive și monopoluri de stat) sau secțiunea D (Chestiuni generale), fiecare dintre părți, la cererea celeilalte părți, lansează consultări cu privire la declarațiile celeilalte părți. În cererea sa, partea indică, dacă este cazul, modul în care chestiunea respectivă afectează comerțul dintre părți.

2. Părțile discută prompt, la cererea uneia dintre ele, orice chestiune care rezultă din interpretarea sau aplicarea secțiunii A (Activități antitrust și concentrări economice), a secțiunii B (Întreprinderi publice, întreprinderi care beneficiază de drepturi speciale sau exclusive și monopoluri de stat) sau a secțiunii D (Chestiuni generale).

3. Pentru a facilita discutarea chestiunii care face obiectul consultărilor, fiecare parte face eforturi pentru a-i furniza celeilalte părți informații pertinente neconfidențiale.

ARTICOLUL 11.14

Soluționarea litigiilor și mecanismul de mediere

Niciuna dintre părți nu poate recurge la capitolul paisprezece (Soluționarea litigiilor) și la capitolul cincisprezece (Mecanismul de mediere) pentru o chestiune care decurge din prezentul capitol, cu excepția articolului 11.7 (Subvenții interzise).

CAPITOLUL DOISPREZECE

COMERȚ ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ

SECȚIUNEA A

DISPOZIȚII INTRODUCTIVE

ARTICOLUL 12.1

Context și obiective

1. Părțile reamintesc Agenda 21 a Conferinței Organizației Națiunilor Unite privind mediul și dezvoltarea din 1992, preambulul Acordului OMC, Declarația ministerială a OMC de la Singapore din 1996, Planul de implementare de la Johannesburg privind dezvoltarea durabilă din 2002, Declarația ministerială a Consiliului Economic și Social al ONU privind ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și o muncă decentă pentru toți din 2006 și Declarația Organizației Internaționale a Muncii (denumită în continuare „OIM”) privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă din 2008. Având în vedere aceste instrumente, părțile își reafirmă angajamentul de a dezvolta și promova comerțul internațional și relațiile lor comerciale și economice bilaterale în așa fel încât să contribuie la dezvoltarea durabilă.

2. Părțile recunosc că dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și protecția mediului sunt componente ale dezvoltării durabile interdependente care se întăresc reciproc. Ele subliniază beneficiile cooperării cu privire la aspectele sociale și de mediu legate de comerț, în cadrul unei abordări globale a comerțului și a dezvoltării durabile.

3. Părțile recunosc că nu este adecvată încurajarea comerțului sau a investițiilor prin slăbirea sau reducerea protecției prevăzute în legislațiile interne din domeniul mediului și al muncii. Totodată, părțile insistă asupra faptului că standardele din domeniul mediului și al muncii nu trebuie folosite în scopuri protecționiste.

4. Părțile recunosc că obiectivul lor este de a-și consolida relațiile comerciale și cooperarea în moduri care promovează dezvoltarea durabilă în contextul alineatelor (1) și (2). Având în vedere circumstanțele specifice ale fiecărei părți, acestea nu au intenția de a-și armoniza standardele din domeniul mediului și al muncii.

ARTICOLUL 12.2

Dreptul de reglementare și niveluri de protecție

1. Părțile recunosc dreptul fiecărei părți de a-și stabili propriile niveluri de protecție în domeniul mediului și al muncii și de a adopta sau de a-și modifica în consecință legislația și politicile pertinente, în concordanță cu principiile standardelor sau ale acordurilor recunoscute la nivel internațional la care este parte, menționate la articolele 12.3 (Standarde și acorduri multilaterale în domeniul muncii) și 12.6 (Standarde și acorduri multilaterale în domeniul mediului).

2. Părțile continuă să îmbunătățească aceste legi și politici și să facă eforturi pentru a asigura și a încuraja un nivel ridicat de protecție în domeniul mediului și al muncii.

SECȚIUNEA B

COMERȚ ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ – ASPECTE LEGATE DE MUNCĂ[1]

ARTICOLUL 12.3

Standarde și acorduri multilaterale în domeniul muncii

1. Părțile recunosc valoarea cooperării internaționale și a acordurilor internaționale în domeniul ocupării forței de muncă și al aspectelor legate de muncă drept răspuns al comunității internaționale la provocările și oportunitățile generate de globalizare în domeniul economic, social și al ocupării forței de muncă. Ele se angajează să se consulte și să coopereze, atunci când este necesar, în ceea ce privește chestiunile din domeniul muncii și al ocupării forței de muncă legate de comerț care sunt de interes reciproc.

[1] Atunci când se face referire la muncă în prezentul capitol, sunt incluse aspectele relevante pentru Agenda privind munca decentă, asupra căreia s-a convenit în cadrul OIM și în Declarația ministerială a Consiliului Economic și Social al ONU privind ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și o muncă decentă pentru toți din 2006.

2. Părțile își reafirmă angajamentele asumate în temeiul Declarației ministeriale a Consiliului Economic și Social al ONU privind ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și o muncă decentă pentru toți din 2006 de a recunoaște ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și munca decentă pentru toți ca fiind un element esențial al dezvoltării durabile în toate țările și un obiectiv prioritar al cooperării internaționale. Părțile decid să promoveze dezvoltarea comerțului internațional într-un mod care să fie propice pentru ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și pentru o muncă decentă pentru toți.

3. În conformitate cu obligațiile asumate în cadrul OIM și în temeiul Declarației OIM cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și al urmăririi acesteia, adoptate de Conferința Internațională a Muncii în cadrul celei de-a 86-a sesiuni din 1998, părțile se angajează să respecte, să promoveze și să implementeze principiile privind drepturile fundamentale la locul de muncă, și anume:

(a) libertatea de asociere și recunoașterea efectivă a dreptului de negociere colectivă;

(b) eliminarea tuturor formelor de muncă forțată sau obligatorie;

(c) abolirea efectivă a muncii copiilor; și

(d) eliminarea discriminării cu privire la încadrarea în muncă și la profesie.

Părțile își reafirmă angajamentul de a implementa efectiv Convențiile OIM ratificate de Singapore, respectiv de statele membre ale Uniunii.

4. Părțile vor depune eforturi continue și susținute pentru ratificarea și punerea în aplicare efectivă a convențiilor fundamentale ale OIM și vor face schimb de informații în acest sens. Părțile vor lua în considerare, de asemenea, ratificarea și punerea în aplicare efectivă a altor convenții ale OIM, ținând seama de situația lor internă. Părțile vor face schimb de informații în acest sens.

5. Părțile recunosc că încălcarea principiilor și a drepturilor fundamentale la locul de muncă nu poate fi invocată sau utilizată în alt mod ca avantaj comparativ legitim.

ARTICOLUL 12.4

Cooperarea în materie de muncă
în contextul comerțului și al dezvoltării durabile

Părțile recunosc importanța cooperării cu privire la aspectele legate de comerț ale politicilor în materie de muncă în scopul îndeplinirii obiectivelor prezentului acord. Părțile pot iniția activități de cooperare în domenii de interes comun, inclusiv, fără a se limita la acestea:

(a) cooperarea în foruri internaționale care abordează aspecte legate de muncă ale comerțului și dezvoltării durabile, inclusiv, fără a se limita la acestea, OIM și Reuniunea Asia-Europa;

(b) schimbul de informații și de bune practici în domenii precum legislația muncii și practici din domeniu, sisteme de asigurare a respectării și a aplicării legislației, gestionarea conflictelor de muncă, consultarea angajaților, cooperarea dintre conducere și angajați și sănătatea și siguranța la locul de muncă;

(c) schimbul de puncte de vedere privind impactele pozitive și negative ale prezentului acord asupra aspectelor legate de muncă ale dezvoltării durabile și modalitățile de a le spori, preveni sau reduce, ținând seama de evaluările impactului asupra dezvoltării durabile realizate de oricare dintre părți sau de ambele;

(d) schimbul de opinii cu privire la promovarea ratificării convențiilor fundamentale ale OIM și a altor convenții de interes comun, precum și cu privire la punerea în aplicare efectivă a convențiilor ratificate;

(e) cooperarea cu privire la aspectele legate de comerț ale Agendei OIM privind munca decentă, inclusiv cu privire la legăturile dintre comerț și ocuparea integrală și productivă a forței de muncă, adaptarea pieței muncii, standardele fundamentale de muncă, statisticile din domeniul muncii, dezvoltarea resurselor umane și învățarea pe tot parcursul vieții, protecția socială și incluziunea socială, dialogul social și egalitatea de gen; și

(f) schimbul de opinii cu privire la impactul asupra comerțului al reglementărilor, normelor și standardelor din domeniul muncii.

ARTICOLUL 12.5

Informații științifice

Fiecare parte, atunci când elaborează și pune în aplicare măsuri în materie de sănătate și securitate la locul de muncă ce pot afecta comerțul sau investițiile dintre părți, ține seama de informațiile științifice și tehnice pertinente și de standardele, orientările sau recomandările internaționale conexe, dacă există, inclusiv de principiul precauției, consacrat în aceste standarde, orientări sau recomandări internaționale.

SECȚIUNEA C

COMERȚ ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ –
ASPECTE DE MEDIU

ARTICOLUL 12.6

Standarde și acorduri multilaterale în domeniul mediului

1. Părțile recunosc valoarea guvernanței și a acordurilor internaționale în domeniul mediului ca răspuns al comunității internaționale la probleme de mediu mondiale sau regionale și subliniază necesitatea ca politicile, regulile și măsurile comerciale și de mediu să se sprijine mai bine reciproc. În acest context, ele se vor consulta și vor coopera atunci când este necesar cu privire la negocierile asupra problemelor de mediu legate de comerț care sunt de interes comun.

2. Părțile implementează efectiv în legislația, reglementările și alte măsuri sau practici din domeniul mediului de pe teritoriile lor acordurile multilaterale de mediu la care sunt părți[1].

3. Părțile își reafirmă angajamentul de a realiza obiectivul suprem al Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (denumită în continuare „CCONUSC”) și al Protocolului de la Kyoto într-o manieră coerentă cu principiile și dispozițiile CCONUSC. Ele se angajează să conlucreze pentru a consolida sistemul multilateral bazat pe reguli prevăzut de CCONUSC pe baza deciziilor adoptate în temeiul CCONUSC și să sprijine eforturile în vederea elaborării, în cadrul CCONUSC, a unui acord internațional privind schimbările climatice pentru perioada de după 2020 aplicabil tuturor părților.

[1] Acordurile multilaterale de mediu la care se face referire includ protocoalele, amendamentele, anexele și adaptările cu caracter obligatoriu pentru părți.

4. Nicio dispoziție din prezentul acord nu le interzice părților să adopte sau să mențină măsuri de punere în aplicare a acordurilor multilaterale în domeniul mediului la care sunt părți, cu condiția ca aceste măsuri să nu fie aplicate într-un mod care ar constitui un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificabilă între părți sau o restricționare mascată a comerțului.

ARTICOLUL 12.7

Comerțul cu lemn și produse din lemn

Părțile recunosc importanța conservării și a managementului sustenabil al pădurilor la nivel mondial. În acest scop, părțile se angajează:

(a) să facă schimb de informații privind diverse modalități de a promova comerțul și consumul de lemn și produse din lemn din păduri gestionate în mod sustenabil și legal și să promoveze aceste modalități;

(b) să promoveze aplicarea legislației și guvernanța în domeniul forestier la nivel mondial și să lupte împotriva comerțului cu lemn recoltat în mod ilegal și cu produse din acesta, de exemplu prin promovarea utilizării lemnului și a produselor din lemn din păduri gestionate în mod legal și sustenabil, inclusiv prin sisteme de verificare și certificare;

(c) să coopereze pentru a promova eficiența măsurilor și a politicilor care vizează combaterea comerțului cu lemn recoltat în mod ilegal și cu produse din acesta; și

(d) să promoveze utilizarea eficientă a Convenției privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES) în ceea ce privește speciile de lemn a căror stare de conservare este considerată amenințată.

ARTICOLUL 12.8

Comerțul cu produse din pește

Părțile recunosc importanța asigurării conservării și gestionării stocurilor de pește în mod sustenabil. În acest scop, părțile se angajează:

(a) să respecte măsurile de conservare pe termen lung și exploatarea sustenabilă a stocurilor de pește, definite în instrumentele internaționale ratificate de către părți, și să apere principiile Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (denumită în continuare „FAO”) și instrumentele pertinente ale ONU cu privire la aceste aspecte;

(b) să introducă și să implementeze măsuri eficiente de combatere a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (denumit în continuare „pescuit INN”), inclusiv prin cooperarea cu organizațiile regionale de gestionare a pescuitului și punerea în aplicare a sistemelor lor de documentare sau de certificare a capturilor pentru exportul de pește și produse din pește, atunci când este necesar. Părțile facilitează totodată eliminarea produselor din pescuitul INN din fluxurile comerciale și schimbul de informații privind activitățile INN;

(c) să adopte măsuri eficiente de monitorizare și control pentru a asigura respectarea măsurilor de conservare, de exemplu măsuri de competența statului portului; și

(d) să apere principiile Acordului FAO privind promovarea respectării măsurilor internaționale de conservare și gestionare de către navele de pescuit în marea liberă și să respecte dispozițiile relevante din Acordul FAO privind măsurile de competența statului portului pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului INN.

ARTICOLUL 12.9

Informații științifice

Fiecare parte, atunci când elaborează și pune în aplicare măsuri de protecție a mediului care pot afecta comerțul sau investițiile dintre părți, ține seama de dovezile științifice și de standardele, orientările sau recomandările internaționale pertinente, dacă există, precum și de principiul precauției.

ARTICOLUL 12.10

Cooperarea pe probleme de mediu
în contextul comerțului și al dezvoltării durabile

Părțile recunosc importanța cooperării cu privire la aspectele legate de comerț ale politicilor de mediu în scopul îndeplinirii obiectivelor prezentului acord. Părțile pot iniția activități de cooperare în domenii de interes comun, inclusiv, fără a se limita la acestea:

(a) schimbul de puncte de vedere privind impactele pozitive și negative ale prezentului acord asupra aspectelor de mediu ale dezvoltării durabile și modalitățile de a le spori, preveni sau reduce, ținând seama de evaluările impactului asupra dezvoltării durabile realizate de oricare dintre părți sau de ambele;

(b) cooperarea în cadrul forurilor internaționale care abordează aspecte de mediu ale comerțului și ale dezvoltării durabile, inclusiv, în particular, în cadrul OMC, al Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu și al acordurilor multilaterale de mediu;

(c) cooperarea cu scopul de a promova ratificarea și punerea efectivă în aplicare a acordurilor multilaterale de mediu cu relevanță pentru comerț;

(d) schimbul de informații și cooperarea privind sistemele private și publice de certificare și de etichetare, inclusiv etichetarea ecologică și achizițiile publice ecologice;

(e) schimbul de opinii privind impactul asupra comerțului al reglementărilor, normelor și standardelor de mediu;

(f) cooperarea cu privire la aspecte legate de comerț ale regimului internațional actual și viitor privind schimbările climatice, inclusiv cu privire la modalitățile de abordare a efectelor negative ale comerțului asupra climei, precum și la mijloacele de promovare a tehnologiilor cu emisii reduse de carbon și a eficienței energetice;

(g) cooperarea cu privire la aspectele legate de comerț ale acordurilor multilaterale de mediu, inclusiv cooperarea vamală;

(h) managementul sustenabil al pădurilor pentru a încuraja aplicarea unor măsuri eficiente de certificare a lemnului produs în mod sustenabil;

(i) schimbul de opinii privind relația dintre acordurile multilaterale de mediu și regulile comerciale internaționale;

(j) schimbul de opinii cu privire la liberalizarea bunurilor și a serviciilor de mediu; și

(k) schimbul de opinii cu privire la conservarea și gestionarea resurselor marine vii.

SECȚIUNEA D

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 12.11

Comerț și investiții pentru promovarea dezvoltării durabile

1. Părțile decid să facă eforturi speciale continue pentru a facilita și a promova comerțul și investițiile în bunuri și servicii de mediu, inclusiv prin înlăturarea obstacolelor netarifare. De asemenea, părțile recunosc utilitatea eforturilor pentru promovarea comerțului cu mărfuri cărora li se aplică sisteme voluntare sau private de asigurare a dezvoltării durabile, cum ar fi etichetarea ecologică sau comerțul echitabil și etic.

2. Părțile acordă o atenție specială obiectivului de a facilita înlăturarea obstacolelor din calea comerțului sau a investițiilor în ceea ce privește bunurile și serviciile care contribuie la atenuarea schimbărilor climatice, cum ar fi produsele energetice din surse regenerabile sustenabile și serviciile conexe și produsele și serviciile eficiente din punct de vedere energetic, inclusiv prin adoptarea unor cadre de politică propice pentru introducerea celor mai bune tehnologii disponibile și prin promovarea unor standarde care răspund nevoilor ecologice și economice și care reduc la minimum obstacolele tehnice din calea comerțului.

3. Părțile recunosc nevoia de a se asigura că, în momentul elaborării sistemelor de sprijin public pentru combustibili fosili, se ține seama de necesitatea de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră și de a limita denaturarea comerțului cât mai mult posibil. Deși articolul 11.7 (Subvenții interzise) alineatul (2) litera (b) nu se aplică subvențiilor pentru industria cărbunelui, părțile au obiectivul comun de a reduce treptat subvențiile pentru combustibilii fosili. Această reducere poate fi însoțită de măsuri menite să atenueze consecințele sociale asociate cu trecerea la combustibili cu emisii scăzute de dioxid de carbon. În plus, părțile vor promova în mod activ dezvoltarea unei economii sustenabile și sigure, cu emisii reduse de carbon, de exemplu prin investiții în energiile regenerabile și prin soluții eficiente din punct de vedere energetic.

4. În cadrul promovării comerțului și a investițiilor, părțile ar trebui să depună eforturi speciale pentru a promova practicile care țin de responsabilitatea socială a întreprinderilor adoptate pe bază de voluntariat. În această privință, fiecare parte ține cont de principiile, standardele sau orientările pertinente acceptate la nivel internațional asupra cărora a convenit sau la care a aderat, cum ar fi liniile directoare ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică pentru întreprinderile multinaționale, pactul mondial (Global Compact) al ONU și Declarația de principii tripartită a OIM privind întreprinderile multinaționale și politica socială. Părțile se angajează să facă schimb de informații și să coopereze pentru promovarea responsabilității sociale a întreprinderilor.

ARTICOLUL 12.12

Menținerea nivelurilor de protecție

1. Părțile nu renunță și nu fac derogări, și nu se oferă să renunțe sau să facă derogări de la legislația lor din domeniul mediului și al muncii, într-un mod care să afecteze comerțul sau investițiile dintre părți.

2. Părțile nu pot să evite aplicarea efectivă a legislației lor din domeniul mediului și al muncii, prin acțiuni sau inacțiuni susținute sau repetate, într-un mod care să afecteze comerțul sau investițiile dintre părți.

ARTICOLUL 12.13

Transparență

Fiecare parte se asigură că măsurile cu aplicare generală care vizează protejarea mediului sau a condițiilor de muncă ce pot afecta comerțul și investițiile între părți sunt elaborate, introduse și administrate într-un mod transparent și acordând persoanelor interesate posibilitatea și timpul necesar pentru a-și prezenta opiniile, în conformitate cu legislația sa internă și cu capitolul treisprezece (Transparență).

ARTICOLUL 12.14

Examinarea impactului asupra dezvoltării durabile

1. Fiecare parte se angajează să monitorizeze, să evalueze și să examineze impactul punerii în aplicare a prezentului acord asupra dezvoltării durabile, separat sau în comun, prin intermediul proceselor participative și al instituțiilor sale competente, în conformitate cu practicile sale existente.

2. Părțile vor face schimb de opinii cu privire la metode și indicatori pentru evaluarea impactului comerțului asupra dezvoltării durabile.

ARTICOLUL 12.15

Cadrul instituțional și mecanismul de monitorizare

1. Fiecare parte desemnează un birou din cadrul administrației sale în calitate de punct de contact pentru cealaltă parte, în scopul punerii în aplicare a prezentului capitol.

2. Părțile instituie un Consiliu pentru comerț și dezvoltare durabilă (denumit în continuare „consiliul”). Consiliul este format din înalți funcționari din administrația fiecărei părți.

3. Consiliul se întrunește în primii doi ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord și ulterior de câte ori este necesar, pentru a urmări punerea în aplicare a prezentului capitol.

4. Fiecare întrunire a consiliului include o ședință publică cu părțile interesate pentru a face schimb de opinii cu privire la chestiuni legate de punerea în aplicare a prezentului capitol. Părțile vor promova o reprezentare echilibrată a intereselor relevante, inclusiv a organizațiilor independente reprezentative ale angajatorilor și ale lucrătorilor, a organizațiilor de mediu și a grupurilor de afaceri, precum și a altor părți interesate, dacă este cazul.

5. Fiecare parte creează noi mecanisme consultative sau le utilizează pe cele existente, cum ar fi grupurile consultative interne, pentru a obține opiniile părților interesate interne cu privire la punerea în aplicare a prezentului capitol. Aceste mecanisme includ o reprezentare echilibrată a părților interesate independente din domeniul economic, social și al mediului. Printre părțile interesate se numără organizații patronale și sindicale și organizații neguvernamentale. Aceste părți interesate pot, din proprie inițiativă, să le comunice părților opinii sau recomandări cu privire la punerea în aplicare a prezentului capitol.

ARTICOLUL 12.16

Consultări la nivel guvernamental

1. În caz de dezacord cu privire la orice chestiune care decurge din prezentul capitol, părțile pot recurge numai la procedurile prevăzute la articolele 12.16 (Consultări la nivel guvernamental) și 12.17 (Grupul de experți). Capitolul paisprezece (Soluționarea litigiilor) și capitolul cincisprezece (Mecanismul de mediere) nu se aplică prezentului capitol.

2. În cazul unui dezacord menționat la alineatul (1), o parte poate solicita consultări cu cealaltă parte, prin transmiterea unei cereri scrise punctului de contact al celeilalte părți. Consultările încep în cel mai scurt timp după transmiterea unei cereri de consultare de către una dintre părți.

3. Părțile depun toate eforturile pentru a ajunge la o soluție reciproc satisfăcătoare. Părțile iau în considerare activitățile OIM sau ale organizațiilor sau organismelor multilaterale competente din domeniul mediului pentru a promova creșterea nivelului de cooperare și coerență între lucrările părților și ale acestor organizații. Atunci când este cazul, părțile pot căuta, sub rezerva unui acord reciproc, să obțină punctele de vedere ale acestor organizații sau organisme sau ale oricărei persoane sau oricărui organism pe care le consideră adecvate, pentru a examina în detaliu chestiunea.

4. Dacă una dintre părți consideră că respectiva chestiune necesită mai multe discuții, partea poate cere întrunirea consiliului pentru analizarea chestiunii, prin transmiterea unei cereri scrise punctului de contact al celeilalte părți. Consiliul se întrunește în cel mai scurt timp și caută să convină asupra unei soluții.

5. Dacă este cazul, consiliul poate consulta părțile interesate pertinente.

6. Orice soluție la care ajunge consiliul cu privire la chestiunea respectivă este făcută publică, cu excepția cazului în care acesta hotărăște altfel.

ARTICOLUL 12.17

Grupul de experți

1. Pentru orice chestiune care nu este soluționată în mod satisfăcător de consiliu în termen de 120 de zile de la transmiterea unei cereri de convocare a consiliului pentru a examina chestiunea, în conformitate cu articolul 12.16 (Consultări la nivel guvernamental) alineatul (4), sau într-o perioadă mai lungă, convenită de către părți, o parte poate solicita, prin transmiterea unei cereri scrise punctului de contact al celeilalte părți, crearea unui grup de experți pentru a examina chestiunea respectivă.

2. La prima sa întrunire după intrarea în vigoare a prezentului acord, consiliul stabilește regulamentul intern al grupului de experți, ținând cont de regulile de procedură pertinente din anexa 14-A. Principiile din anexa 14-B se aplică prezentului articol.

3. Consiliul stabilește, cu ocazia primei sale întruniri după intrarea în vigoare a prezentului acord, o listă de cel puțin douăsprezece persoane care sunt dispuse și capabile să facă parte din grupul de experți. Lista va fi compusă din trei subliste: câte una pentru fiecare parte și o sublistă de persoane care nu sunt cetățeni ai niciuneia dintre părți pentru a îndeplini funcția de președinte al grupului de experți. Fiecare parte propune cel puțin patru persoane în calitate de experți pe propria sublistă. De asemenea, fiecare parte propune cel puțin două persoane pentru a fi incluse, cu acordul ambelor părți, pe sublista de președinți. În cadrul reuniunilor sale, consiliul va revizui lista și se va asigura că este menținută cel puțin la acest nivel.

4. Lista menționată la alineatul (3) cuprinde persoane cu cunoștințe specializate sau expertiză în chestiunile abordate în prezentul capitol, în legislația din domeniul muncii sau al mediului sau în soluționarea litigiilor care decurg din acorduri internaționale. Persoanele respective sunt independente, își exercită funcțiile în nume propriu, nu acceptă instrucțiuni din partea vreunei organizații sau a vreunui guvern cu privire la chestiunea în cauză și nu au legătură cu autoritățile publice ale Republicii Singapore, ale unui stat membru al Uniunii sau ale Uniunii.

5. Un grup de experți este compus din trei membri, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. În termen de treizeci de zile de la data primirii cererii de creare a unui grup de experți de către partea pârâtă, părțile se consultă pentru a ajunge la un acord cu privire la componența acestuia. În cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra componenței grupului de experți în acest termen, ele aleg președintele din sublista pertinentă menționată la alineatul (3), de comun acord sau, dacă nu pot cădea de acord într-un nou termen de șapte zile, prin tragere la sorți. Fiecare parte selectează un expert care îndeplinește cerințele prevăzute la alineatul (4) în termen de paisprezece zile de la încheierea perioadei de 30 de zile. Părțile pot conveni ca orice alt expert care îndeplinește cerințele de la alineatul (4) să facă parte din grupul de experți. În cazul în care componența grupului de experți nu a fost fixată în acest interval de patruzeci și patru de zile de la data primirii de către partea pârâtă a cererii de creare a unui grup de experți, celălalt sau ceilalți experți sunt selectați în termen de șapte zile prin tragere la sorți din sublista sau sublistele menționate la alineatul (3) dintre persoanele propuse de partea sau părțile care nu au finalizat procedura. Dacă nu a fost încă stabilită o astfel de listă, experții sunt selectați prin tragere la sorți dintre persoanele care au fost propuse în mod oficial de către una sau ambele părți. Data creării grupului de experți este data la care este selectat ultimul dintre cei trei experți.

6. Dacă părțile nu convin altfel în termen de șapte zile de la data creării grupului de experți, grupul va avea următorul mandat:

„să examineze, în lumina dispozițiilor aplicabile din capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă, chestiunea menționată în cererea de creare a grupului de experți și să întocmească un raport, în conformitate cu articolul 12.17 (Grupul de experți) alineatul (8), care să conțină recomandări pentru soluționarea chestiunii”.

7. Grupul de experți poate obține informații din orice sursă pe care o consideră adecvată. În chestiuni legate de respectarea acordurilor multilaterale menționate la articolele 12.3 (Standarde și acorduri multilaterale în domeniul muncii) și 12.6 (Standarde și acorduri multilaterale în domeniul mediului), grupul de experți ar trebui să caute să obțină informații și opinii de la OIM sau de la organismele create prin acordurile multilaterale de mediu. Orice informații obținute în temeiul prezentului alineat se comunică ambelor părți pentru ca acestea să prezinte observații.

8. Grupul de experți le înaintează părților un raport intermediar și un raport final. Aceste rapoarte prezintă constatările de fapt, aplicabilitatea dispozițiilor pertinente și motivele fundamentale ale constatărilor și recomandărilor. Grupul de experți le transmite părților raportul intermediar în termen de cel mult nouăzeci de zile de la data înființării sale. Oricare dintre părți poate prezenta grupului de experți observații scrise cu privire la raportul intermediar. După analizarea acestor observații scrise, grupul de experți poate modifica raportul și poate proceda la orice examinări suplimentare pe care le consideră adecvate. Grupul de experți le transmite părților raportul final în termen de cel mult 150 de zile de la data înființării sale. Atunci când consideră că termenele prevăzute în prezentul alineat nu pot fi respectate, președintele grupului de experți comunică în scris acest lucru părților, precizând motivele întârzierii și data la care plănuiește să prezinte raportul intermediar sau final. Grupul de experți emite raportul final în termen de cel mult 180 de zile de la data înființării sale, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. Acest raport final este pus la dispoziția publicului, cu excepția cazului în care părțile decid altfel.

9. Părțile discută măsurile adecvate care urmează să fie implementate luând în considerare raportul și recomandările grupului de experți. Partea în cauză informează părțile interesate, prin mecanismele consultative menționate la articolul 12.15 (Cadrul instituțional și mecanismul de monitorizare) alineatul (5), și cealaltă parte cu privire la deciziile sale referitoare la orice acțiuni sau măsuri care urmează să fie puse în aplicare în termen de cel mult trei luni după transmiterea raportului către părți. Acțiunile întreprinse în urma raportului și recomandărilor grupului de experți sunt monitorizate de către consiliu. Părțile interesate pot prezenta observații consiliului în acest sens.

CAPITOLUL TREISPREZECE

TRANSPARENȚĂ

ARTICOLUL 13.1

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „măsură cu aplicabilitate generală” înseamnă acte cu putere de lege, reglementări, hotărâri judecătorești, proceduri și decizii administrative care pot avea un impact asupra oricărei chestiuni reglementate de prezentul acord. Această definiție nu include o hotărâre care se aplică unei persoane anume;

(b) „persoană interesată” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care poate avea drepturi sau obligații în temeiul unor măsuri cu aplicabilitate generală.

ARTICOLUL 13.2

Obiective și domeniu de aplicare

1. Recunoscând impactul pe care cadrul lor de reglementare îl poate avea asupra comerțului și investițiilor dintre ele, părțile caută să instituie un cadru de reglementare transparent și previzibil pentru operatorii economici, inclusiv întreprinderile mici și mijlocii, care își desfășoară activitatea pe teritoriul lor.

2. Reafirmându-și angajamentele asumate în temeiul Acordului OMC, părțile prevăd în prezentul acord clarificări și modalități îmbunătățite pentru a asigura transparența, consultarea și o mai bună administrare a măsurilor cu aplicabilitate generală.

ARTICOLUL 13.3

Publicarea măsurilor cu aplicabilitate generală

1. Fiecare parte se asigură că, în ceea ce privește măsurile cu aplicabilitate generală:

(a) aceste măsuri sunt ușor accesibile părților interesate, în mod nediscriminatoriu, printr-un mijloc desemnat oficial în acest sens și, dacă este fezabil și posibil, prin mijloace electronice, astfel încât persoanele interesate și cealaltă parte să se poată familiariza cu ele;

(b) sunt furnizate, în măsura posibilului, o explicație a obiectivului și o motivare a acestor măsuri; și

(c) se prevede un interval de timp suficient între publicarea și intrarea în vigoare a acestor măsuri, cu excepția cazurilor când acest lucru nu este posibil din motive de urgență.

2. Fiecare parte:

(a) depune eforturi pentru a publica în avans orice propunere de adoptare sau de modificare a unei măsuri cu aplicabilitate generală, inclusiv o explicație a obiectivului și a motivelor propunerii;

(b) oferă persoanelor interesate posibilități rezonabile de a comenta măsura propusă, acordând, în mod concret, suficient timp în acest scop; și

(c) depun eforturi pentru a lua în considerare observațiile primite din partea persoanelor interesate cu privire la măsura propusă.

ARTICOLUL 13.4

Cereri de informații și puncte de contact

1. Pentru a facilita punerea în aplicare efectivă a prezentului acord și comunicarea între părți cu privire la orice chestiune care face obiectul acestuia, fiecare parte desemnează un punct de contact de la data intrării în vigoare a prezentului acord.

2. La solicitarea oricăreia dintre părți, punctul de contact al celeilalte părți indică biroul sau funcționarul responsabilul pentru orice chestiune legată de punerea în aplicare a prezentului acord și furnizează sprijinul necesar pentru facilitarea comunicării cu partea solicitantă.

3. Fiecare parte creează sau menține mecanisme adecvate pentru a răspunde cererilor de informații din partea oricărei persoane interesate a celeilalte părți cu privire la orice măsuri cu aplicabilitate generală care sunt propuse sau în vigoare și la aplicarea acestora. Cererile de informații pot fi adresate prin punctele de contact înființate în temeiul alineatului (1) sau prin alte mecanisme, după caz.

4. Părțile recunosc că orice răspuns menționat la alineatul (3) nu poate fi definitiv sau obligatoriu din punct de vedere juridic, ci este dat numai cu titlu informativ, cu excepția cazului în care legislația și reglementările lor prevăd contrariul.

5. Cererile sau informațiile în temeiul prezentului articol sunt transmise celeilalte părți prin punctele de contact pertinente prevăzute la alineatul (1).

6. La cererea unei părți, cealaltă parte, în cel mai scurt timp, furnizează informații și răspunde întrebărilor legate de orice măsură cu aplicabilitate generală, în vigoare sau propusă, pe care partea solicitantă o consideră susceptibilă să afecteze funcționarea prezentului acord, indiferent dacă partea solicitantă a fost sau nu notificată în prealabil cu privire la măsura respectivă.

7. Fiecare parte creează sau menține mecanisme adecvate pentru a încerca să soluționeze în mod eficient problemele pe care persoanele interesate ale celeilalte părți le pot întâmpina din cauza aplicării măsurilor cu aplicabilitate generală. Aceste mecanisme ar trebui să fie ușor accesibile, prevăzute cu termene precise, orientate spre rezultate și transparente. Ele nu aduc atingere procedurilor de contestare sau de revizuire pe care părțile le stabilesc sau le mențin. Ele nu aduc atingere nici drepturilor și obligațiilor părților prevăzute în capitolul paisprezece (Soluționarea litigiilor) și în capitolul cincisprezece (Mecanismul de mediere).

8. Informațiile furnizate în temeiul prezentului articol nu afectează problema conformității sau a lipsei de conformitate a măsurii cu prezentul acord.

ARTICOLUL 13.5

Proceduri administrative

În vederea administrării într-un mod coerent, imparțial și rezonabil a tuturor măsurilor cu aplicabilitate generală, fiecare parte, atunci când aplică aceste măsuri anumitor persoane, bunuri sau servicii din cealaltă parte în cazuri specifice:

(a) depune eforturi pentru a transmite persoanelor interesate din cealaltă parte care sunt direct vizate de o procedură un preaviz rezonabil, în conformitate cu procedurile sale, atunci când se inițiază o procedură, inclusiv o descriere a naturii procedurii, o mențiune a bazei legale în temeiul căreia este inițiată procedura și o descriere generală a chestiunilor care fac obiectul controversei;

(b) acordă acestor persoane interesate o posibilitate rezonabilă de a prezenta fapte și argumente în favoarea pozițiilor lor înainte de luarea unei măsuri administrative definitive, în măsura în care timpul, natura procedurilor și interesul public o permit; și

(c) se asigură că procedurile sale se bazează pe legislație și sunt conforme cu aceasta.

ARTICOLUL 13.6

Examinarea măsurilor administrative

1. Fiecare parte instituie sau menține, conform legislației sale interne, instanțe sau proceduri judiciare, cvasi-judiciare sau administrative pentru a asigura examinarea și, dacă este cazul, corectarea rapidă a măsurilor administrative[1] legate de chestiuni reglementate de prezentul acord. Aceste instanțe sunt imparțiale și independente de biroul sau autoritatea însărcinată cu aplicarea dispozițiilor administrative și nu au niciun interes substanțial în ceea ce privește soluționarea chestiunii.

2. Fiecare parte se asigură că, în cadrul acestor instanțe sau proceduri, părțile la procedură beneficiază de:

(a) o posibilitate rezonabilă de a-și sprijini sau apăra pozițiile; și

[1] Pentru o mai mare certitudine, examinarea măsurilor administrative poate lua forma controlului jurisdicțional de drept comun, iar corectarea măsurilor administrative poate include retrimiterea la organismul care a luat măsura respectivă pentru a o corecta.

(b) o decizie bazată pe probe și pe elementele depuse la dosar sau, dacă legislația sa prevede acest lucru, pe dosarul constituit de autoritatea administrativă.

3. Sub rezerva unui recurs sau a unui control ulterior, conform legislației sale, fiecare parte se asigură că această decizie este pusă în aplicare de biroul sau de autoritatea respectivă și reglementează practica acestuia (acesteia) cu privire la măsura administrativă în discuție.

ARTICOLUL 13.7

Calitatea și eficacitatea reglementării
și buna conduită administrativă

1. Părțile convin să coopereze pentru promovarea calității și a eficacității reglementării în cadrul politicilor lor de reglementare prin schimb de informații și de bune practici.

2. Părțile subscriu la principiile de bună conduită administrativă și convin să coopereze pentru promovarea acesteia în cadrul administrațiilor lor prin schimb de informații și de bune practici.

ARTICOLUL 13.8

Reguli specifice

Regulile specifice din alte capitole ale prezentului acord referitoare la aspectele care fac obiectul prezentului capitol prevalează în măsura în care diferă de dispozițiile prezentului capitol.

CAPITOLUL PAISPREZECE

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

SECȚIUNEA A

OBIECTIVUL ȘI DOMENIUL DE APLICARE

ARTICOLUL 14.1

Obiectiv

Obiectivul prezentului capitol este evitarea și soluționarea tuturor litigiilor care pot apărea între părți în legătură cu interpretarea și aplicarea prezentului acord pentru a se ajunge, dacă este posibil, la o soluție acceptabilă pentru ambele părți.

ARTICOLUL 14.2

Domeniul de aplicare

Prezentul capitol se aplică tuturor litigiilor legate de interpretarea și aplicarea dispozițiilor prezentului acord, cu excepția cazului în care se prevede în mod expres contrariul.

SECȚIUNEA B

CONSULTĂRI

ARTICOLUL 14.3

Consultări

1. Părțile caută să soluționeze orice litigiu legat de interpretarea și aplicarea dispozițiilor menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare) inițiind consultări cu bună credință, pentru a ajunge la o soluție convenită de comun acord.

2. Partea care dorește inițierea consultărilor transmite o cerere scrisă celeilalte părți, cu o copie către Comitetul pentru comerț, și comunică motivele cererii, inclusiv identificarea măsurilor în cauză, dispozițiile aplicabile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare) și motivele aplicabilității acestor dispoziții.

3. Consultările se desfășoară în termen de treizeci de zile de la data primirii cererii și au loc, în absența unui acord contrar între părți, pe teritoriul părții pârâte. Consultările sunt considerate încheiate după șaizeci de zile de la data primirii cererii, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. Consultările sunt confidențiale și nu aduc atingere drepturilor părților în cadrul unei eventuale continuări a procedurii.

4. Consultările cu privire la chestiuni urgente, inclusiv cele privind mărfuri perisabile sau, dacă este cazul, mărfuri sau servicii de sezon, se desfășoară în termen de cincisprezece zile de la data primirii cererii și sunt considerate încheiate după treizeci de zile de la data primirii cererii, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

5. În cazul în care partea căreia îi este adresată cererea nu răspunde la cererea de participare la consultări în termen de zece zile de la data primirii acesteia sau în cazul în care consultările nu au loc în termenele prevăzute la alineatul (3), respectiv la alineatul (4) sau sunt încheiate fără a se găsi o soluție reciproc agreată, partea reclamantă poate solicita instituirea unei comisii de arbitraj, în conformitate cu articolul 14.4 (Inițierea procedurii de arbitraj).

SECȚIUNEA C

PROCEDURI DE SOLUȚIONARE A LITIGIILOR

SUBSECȚIUNEA A

PROCEDURI DE ARBITRAJ

ARTICOLUL 14.4

Inițierea procedurii de arbitraj

1. În cazul în care părțile nu reușesc să soluționeze litigiul prin consultări, așa cum se prevede la articolul 14.3 (Consultări), partea reclamantă poate solicita instituirea unei comisii de arbitraj, în conformitate cu prezentul articol.

2. Cererea de instituire a unei comisii de arbitraj se adresează în scris părții pârâte și Comitetului pentru comerț. Partea reclamantă identifică în cererea sa măsura specifică în cauză și explică motivul pentru care măsura respectivă constituie o încălcare a dispozițiilor menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare) suficient de detaliat pentru a prezenta cu claritate temeiul juridic al plângerii.

ARTICOLUL 14.5

Instituirea comisiei de arbitraj

1. Comisia de arbitraj este compusă din trei arbitri.

2. În termen de cinci zile de la data primirii, de către partea pârâtă, a cererii menționate la articolul 14.4 (Inițierea procedurii de arbitraj) alineatul (1), părțile lansează consultări pentru a ajunge la un acord privind componența comisiei de arbitraj.

3. În cazul în care, în termen de zece zile de la inițierea consultărilor menționate la alineatul (2), părțile nu reușesc să ajungă la un acord cu privire la președintele comisiei de arbitraj, președintele Comitetului pentru comerț sau delegatul acestuia, în termen de douăzeci de zile de la inițierea consultărilor menționate la alineatul (2), selectează un arbitru care va îndeplini funcția de președinte, prin tragere la sorți, din lista menționată la articolul 14.20 (Liste de arbitri) alineatul (1).

4. În cazul în care, în termen de zece zile de la inițierea consultărilor menționate la alineatul (2), părțile nu reușesc să ajungă la un acord privind arbitrii:

(a) fiecare parte poate selecta un arbitru, care nu va îndeplini funcția de președinte, dintre persoanele de pe lista stabilită în temeiul alineatului (2) de la articolul 14.20 (Liste de arbitri), în termen de cincisprezece zile de la inițierea consultărilor menționate la alineatul (2); și

(b) dacă una dintre părți nu selectează un arbitru în conformitate cu alineatul 4 litera (a), președintele Comitetului pentru comerț sau delegatul acestuia selectează arbitrul rămas, prin tragere la sorți, dintre persoanele propuse de parte în conformitate cu alineatul (2) de la articolul 14.20 (Liste de arbitri), în termen de douăzeci de zile de la inițierea consultărilor menționate la alineatul (2).

5. În cazul în care lista menționată la alineatul (2) de la articolul 14.20 (Liste de arbitri) nu este stabilită în termenul necesar în conformitate cu alineatul (4):

(a) dacă ambele părți au propus persoane în conformitate cu alineatul (2) de la articolul 14.20 (Liste de arbitri), fiecare parte poate selecta un arbitru, care nu va îndeplini funcția de președinte, dintre persoanele propuse, în termen de cincisprezece zile de la inițierea consultărilor menționate la alineatul (2). Dacă una dintre părți nu selectează un arbitru, președintele Comitetului pentru comerț sau persoana delegată de acesta selectează arbitrul, prin tragere la sorți, dintre persoanele propuse de partea care nu a selectat un arbitru; sau

(b) dacă numai una dintre părți a propus persoane în conformitate cu alineatul (2) de la articolul 14.20 (Liste de arbitri), fiecare parte poate selecta un arbitru, care nu va îndeplini funcția de președinte, dintre persoanele propuse, în termen de cincisprezece zile de la inițierea consultărilor menționate la alineatul (2). Dacă una dintre părți nu selectează un arbitru, președintele Comitetului pentru comerț sau persoana delegată de acesta selectează arbitrul, prin tragere la sorți, dintre persoanele propuse.

6. În cazul în care lista prevăzută la alineatul (1) de la articolul 14.20 (Liste de arbitri) nu este stabilită în termenul necesar conform alineatului (3), președintele se selectează prin tragere la sorți dintre foștii membri ai organului de apel al OMC, care nu pot fi persoane din una dintre părți.

7. Data creării comisiei de arbitraj este data la care este selectat ultimul dintre cei trei arbitri.

8. Înlocuirea arbitrilor are loc numai din motivele și în conformitate cu procedurile prezentate detaliat la regulile 19-25 din anexa 14-A.

ARTICOLUL 14.6

Hotărâri preliminare privind urgența

La cererea uneia dintre părți, comisia de arbitraj pronunță, în termen de zece zile de la instituirea sa, o hotărâre preliminară cu privire la caracterul urgent al cazului.

ARTICOLUL 14.7

Raportul intermediar al comisiei

1. Comisia de arbitraj adresează părților un raport intermediar în care prezintă constatările de fapt, aplicabilitatea dispozițiilor pertinente și motivele fundamentale ale constatărilor și recomandărilor, în termen de cel mult nouăzeci de zile de la data instituirii sale. Atunci când consideră că acest termen nu poate fi respectat, președintele comisiei de arbitraj comunică în scris acest lucru părților și Comitetului pentru comerț, precizând motivele întârzierii și data la care plănuiește să prezinte raportul intermediar. Comisia de arbitraj nu poate, în nicio circumstanță, să emită raportul intermediar mai târziu de 120 de zile de la data instituirii sale.

2. Oricare dintre părți poate adresa comisiei de arbitraj o cerere scrisă în vederea reexaminării unor aspecte specifice ale raportului intermediar în termen de treizeci de zile de la notificarea acestuia.

3. În cazuri urgente, inclusiv cele care implică mărfuri perisabile sau, dacă este cazul, mărfuri sau servicii sezoniere, comisia de arbitraj depune toate eforturile pentru a-și prezenta raportul intermediar și oricare dintre părți poate înainta comisiei de arbitraj o cerere scrisă în vederea reexaminării unor aspecte specifice din raportul intermediar în jumătate din termenele prevăzute la alineatele (1) și (2).

4. După analizarea tuturor observațiilor formulate în scris de părți cu privire la raportul intermediar, comisia de arbitraj își poate modifica raportul și poate efectua orice alte examinări pe care le consideră adecvate. Constatările hotărârii finale a comisiei de arbitraj trebuie să includă o motivare suficientă a argumentelor formulate în faza de reexaminare intermediară și să răspundă cu claritate observațiilor scrise ale celor două părți.

ARTICOLUL 14.8

Hotărârea comisiei de arbitraj

1. Comisia de arbitraj comunică hotărârea sa părților și Comitetului pentru comerț în termen de 150 de zile de la data instituirii sale. Atunci când consideră că acest termen nu poate fi respectat, președintele comisiei de arbitraj comunică în scris acest lucru părților și Comitetului pentru comerț, precizând motivele întârzierii și data la care plănuiește să pronunțe hotărârea. Comisia de arbitraj nu poate, în nicio circumstanță, să emită hotărârea mai târziu de 180 de zile de la data instituirii sale.

2. În cazuri urgente, inclusiv cele care implică mărfuri perisabile sau, dacă este cazul, mărfuri sau servicii sezoniere, comisia de arbitraj depune toate eforturile pentru a emite hotărârea în termen de șaptezeci și cinci de zile de la data instituirii sale. Comisia de arbitraj nu poate, în nicio circumstanță, să emită hotărârea mai târziu de nouăzeci de zile de la data instituirii sale.

SUBSECȚIUNEA B

CONFORMARE

ARTICOLUL 14.9

Conformarea cu hotărârea comisiei de arbitraj

Fiecare parte ia orice măsură necesară pentru a se conforma cu bună credință hotărârii comisiei de arbitraj, iar părțile depun eforturi pentru a conveni asupra termenului în care trebuie să se conformeze hotărârii.

ARTICOLUL 14.10

Termenul rezonabil pentru conformare

1. În termen de cel mult treizeci de zile de la primirea notificării privind hotărârea comisiei de arbitraj, partea pârâtă notifică partea reclamantă și Comitetul pentru comerț cu privire la termenul necesar pentru a se conforma hotărârii (denumit în continuare „termenul rezonabil”), dacă nu este posibilă o conformare imediată.

2. În cazul unui dezacord între părți cu privire la termenul rezonabil necesar pentru a se conforma hotărârii comisiei de arbitraj, partea reclamantă poate solicita în scris comisiei de arbitraj inițiale, în termen de douăzeci de zile de la primirea notificării trimise de partea pârâtă în temeiul alineatului (1), să stabilească durata termenului rezonabil. Această cerere se notifică simultan celeilalte părți și Comitetului pentru comerț. Comisia de arbitraj inițială comunică părților hotărârea sa și notifică Comitetul pentru comerț în termen de douăzeci de zile de la data depunerii cererii.

3. În cazul în care un membru al comisiei de arbitraj inițiale nu mai este disponibil, se aplică procedurile prevăzute la articolul 14.5 (Instituirea comisiei de arbitraj). Termenul pentru pronunțarea hotărârii este de treizeci și cinci de zile de la data depunerii cererii menționate la alineatul (2).

4. Partea pârâtă informează în scris partea reclamantă asupra progreselor înregistrate pentru a se conforma hotărârii comisiei de arbitraj cu cel puțin o lună înainte de expirarea termenului rezonabil.

5. Termenul rezonabil poate fi prelungit de comun acord de către părți.

ARTICOLUL 14.11

Examinarea măsurilor adoptate
în vederea conformării cu hotărârea comisiei de arbitraj

1. Partea pârâtă notifică celeilalte părți și Comitetului pentru comerț, înainte de expirarea termenului rezonabil, orice măsură pe care a adoptat-o pentru a se conforma hotărârii comisiei de arbitraj.

2. În cazul unui dezacord între părți cu privire la existența unei măsuri notificate în temeiul alineatului (1) sau la compatibilitatea acestei măsuri cu dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare), partea reclamantă poate solicita în scris comisiei de arbitraj inițiale să decidă asupra acestei chestiuni. Această cerere trebuie să identifice măsura specifică în cauză și dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare) cu care partea consideră că măsura respectivă nu este compatibilă suficient de detaliat pentru a prezenta cu claritate temeiul juridic al plângerii și să explice de ce măsura respectivă este incompatibilă cu dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare). Comisia de arbitraj inițială notifică hotărârea sa în termen de patruzeci și cinci de zile de la data depunerii cererii.

3. În cazul în care un membru al comisiei de arbitraj inițiale nu mai este disponibil, se aplică procedurile prevăzute la articolul 14.5 (Instituirea comisiei de arbitraj). Termenul pentru pronunțarea hotărârii este de șaizeci de zile de la data depunerii cererii menționate la alineatul (2).

ARTICOLUL 14.12

Măsuri temporare în caz de neconformare

1. În cazul în care partea pârâtă nu notifică nicio măsură adoptată pentru a se conforma hotărârii comisiei de arbitraj înainte de expirarea termenului rezonabil sau în cazul în care comisia de arbitraj hotărăște că nu s-a luat nicio măsură de conformare sau că măsura notificată în conformitate cu articolul 14.11 (Examinarea măsurilor adoptate în vederea conformării cu hotărârea comisiei de arbitraj) alineatul (1) nu este compatibilă cu obligațiile care îi revin părții în temeiul dispozițiilor menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare), partea pârâtă începe negocierile cu partea reclamantă în vederea găsirii unui acord reciproc acceptabil cu privire la compensare.

2. În cazul în care nu se ajunge la un acord în ceea ce privește compensarea în termen de treizeci de zile de la încheierea termenului rezonabil sau de la data la care comisia de arbitraj a decis, în temeiul articolului 14.11 (Examinarea măsurilor adoptate în vederea conformării cu hotărârea comisiei de arbitraj), că nu s-a luat nicio măsură de conformare sau că o măsură luată în vederea conformării nu este compatibilă cu dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare), partea reclamantă are dreptul, în urma unei notificări adresate celeilalte părți și Comitetului pentru comerț, să suspende obligațiile care îi revin în temeiul dispozițiilor menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare) la un nivel echivalent cu nivelul anulării sau reducerii avantajelor cauzate de încălcarea respectivă. Notificarea precizează nivelul obligațiilor pe care partea reclamantă intenționează să le suspende. Partea reclamantă poate pune în aplicare suspendarea în orice moment după expirarea unei perioade de zece zile de la data primirii notificării de către partea pârâtă, cu excepția cazului în care aceasta din urmă a solicitat arbitrajul în conformitate cu alineatul (3).

3. În cazul în care partea pârâtă consideră că nivelul suspendării nu este echivalent cu nivelul anulării sau al reducerii avantajelor cauzate de încălcarea respectivă, ea poate cere în scris comisiei de arbitraj inițiale să decidă asupra acestei chestiuni. Cererea trebuie transmisă părții reclamante și Comitetului pentru comerț înainte de încheierea perioadei de zece zile menționate la alineatul (2). Comisia de arbitraj inițială, după solicitarea avizului experților, dacă este cazul, comunică părților și Comitetului pentru comerț hotărârea sa privind nivelul de suspendare a obligațiilor, în termen de treizeci de zile de la data depunerii cererii. Obligațiile nu se suspendă până când comisia de arbitraj inițială nu își comunică hotărârea și orice suspendare trebuie să fie compatibilă cu hotărârea comisiei de arbitraj.

4. În cazul în care un membru al comisiei de arbitraj inițiale nu mai este disponibil, se aplică procedurile prevăzute la articolul 14.5 (Instituirea comisiei de arbitraj). Termenul pentru pronunțarea hotărârii este de patruzeci și cinci de zile de la data depunerii cererii menționate la alineatul (3).

5. Suspendarea obligațiilor este temporară și nu se aplică din momentul în care:

(a) părțile ajung la o soluție convenită de comun acord, conform articolului 14.15 (Soluția convenită de comun acord); sau

(b) părțile ajung la un acord cu privire la efectul măsurii notificate în conformitate cu alineatul (1) de la articolul 14.13 (Examinarea măsurilor adoptate în vederea conformării cu hotărârea după suspendarea obligațiilor), și anume dacă aceasta asigură sau nu conformarea părții pârâte cu dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare); sau

(c) orice măsură considerată incompatibilă cu dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare) este retrasă sau modificată astfel încât să fie conformă cu dispozițiile respective, așa cum se prevede la alineatul (2) de la articolul 14.13 (Examinarea măsurilor adoptate în vederea conformării cu hotărârea după suspendarea obligațiilor).

ARTICOLUL 14.13

Examinarea măsurilor adoptate în vederea conformării cu hotărârea după suspendarea obligațiilor

1. Partea pârâtă notifică părții reclamante și Comitetului pentru comerț orice măsură pe care a luat-o pentru a se conforma hotărârii comisiei de arbitraj și cererea sa ca partea reclamantă să pună capăt suspendării obligațiilor.

2. În cazul în care părțile nu ajung la un acord pentru a stabili dacă măsura notificată asigură sau nu conformarea părții pârâte cu dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare) în termen de treizeci de zile de la data primirii notificării, partea reclamantă solicită în scris comisiei de arbitraj inițiale să decidă asupra acestei chestiuni. Această cerere se notifică simultan celeilalte părți și Comitetului pentru comerț. Hotărârea comisiei de arbitraj se notifică părților și Comitetului pentru comerț în termen de patruzeci și cinci de zile de la data depunerii cererii. În cazul în care comisia de arbitraj decide că o măsură luată pentru a se conforma hotărârii este conformă cu dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare), suspendarea obligațiilor încetează.

SUBSECȚIUNEA C

DISPOZIȚII COMUNE

ARTICOLUL 14.14

Suspendarea și încheierea procedurilor de arbitraj

1. Comisia de arbitraj își suspendă activitatea, la cererea scrisă a ambelor părți, în orice moment, pentru o perioadă convenită de părți de maximum douăsprezece luni și își reia activitatea la sfârșitul acestei perioade convenite, la cererea scrisă a părții reclamante, sau înainte de încheierea acestei perioade, la cererea scrisă a ambelor părți. În cazul în care partea reclamantă nu solicită reluarea activității comisiei de arbitraj înainte de expirarea perioadei de suspendare convenite, procedura de soluționare a litigiilor inițiată conform prezentei secțiuni se consideră încheiată. Sub rezerva articolului 14.21 (Relația cu obligațiile în cadrul OMC), suspendarea și încetarea activității comisiei de arbitraj nu aduc atingere drepturilor părților în cadrul unei alte proceduri.

2. Părțile pot, în orice moment, să convină în scris să pună capăt procedurilor de soluționare a litigiilor inițiate în conformitate cu prezenta secțiune.

ARTICOLUL 14.15

Soluția convenită de comun acord

Părțile pot ajunge în orice moment la o soluție convenită de comun acord pentru un litigiu în temeiul prezentului capitol. Ele notifică această soluție Comitetului pentru comerț și comisiei de arbitraj, dacă a fost înființată o astfel de comisie. Dacă soluția necesită aprobare în conformitate cu procedurile interne aplicabile ale uneia dintre părți, notificarea face trimitere la această cerință, iar procedurile de soluționare a litigiilor inițiate în conformitate cu prezenta secțiune se suspendă. Dacă nu este necesară o astfel de aprobare, sau după notificarea îndeplinirii acestor proceduri interne, procedura se încheie.

ARTICOLUL 14.16

Reguli de procedură

1. Procedura de soluționare a litigiilor prevăzută în prezentul capitol este reglementată de anexa 14-A.

2. Orice reuniune a comisiei de arbitraj este deschisă publicului în conformitate cu anexa 14-A.

ARTICOLUL 14.17

Transmiterea informațiilor

1. La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, comisia de arbitraj poate procura informații din orice sursă pe care o consideră potrivită pentru procedura de arbitraj, inclusiv de la părțile implicate în litigiu. Comisia de arbitraj are totodată dreptul de a solicita avizul experților, atunci când consideră că este necesar. Comisia de arbitraj consultă părțile înainte de alegerea experților respectivi. Orice informații astfel obținute trebuie comunicate părților pentru ca acestea să prezinte observații.

2. Persoanele fizice sau juridice interesate stabilite pe teritoriul părților sunt autorizate să transmită comisiei de arbitraj observațiile lor *amicus curiae* în conformitate cu anexa 14-A.

ARTICOLUL 14.18

Reguli de interpretare

Comisia de arbitraj interpretează dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare) în conformitate cu regulile obișnuite de interpretare ale dreptului public internațional, inclusiv cele codificate în Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor. În cazul în care o obligație care decurge din prezentul acord este identică cu o obligație care decurge din Acordul OMC, comisia de arbitraj ia în considerare orice interpretare pertinentă stabilită în hotărârile Organului de soluționare a litigiilor al OMC (denumit în continuare „OSL”). Hotărârile comisiei de arbitraj nu pot spori sau reduce drepturile și obligațiile prevăzute de dispozițiile menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare).

ARTICOLUL 14.19

Deciziile și hotărârile comisiei de arbitraj

1. Comisia de arbitraj depune toate eforturile pentru a lua orice decizie prin consens. Cu toate acestea, în cazul în care nu se poate ajunge la o decizie prin consens, chestiunea în cauză se decide prin vot majoritar.

2. Orice hotărâre a comisiei de arbitraj este obligatorie pentru părți și nu creează drepturi sau obligații pentru persoane fizice sau juridice. Hotărârea prezintă constatările de fapt, aplicabilitatea dispozițiilor pertinente menționate la articolul 14.2 (Domeniul de aplicare) și motivele constatărilor și ale concluziilor. Comitetul pentru comerț face publică hotărârea comisiei de arbitraj în integralitate, cu excepția cazului în care hotărăște contrariul pentru a asigura confidențialitatea informațiilor desemnate ca fiind confidențiale de către una dintre părți.

SECȚIUNEA D

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 14.20

Liste de arbitri

1. Părțile stabilesc, la intrarea în vigoare a prezentului acord, o listă de cinci persoane disponibile și capabile să îndeplinească funcția de președinte al comisiei de arbitraj menționate la articolul 14.5 (Instituirea comisiei de arbitraj).

2. Comitetul pentru comerț stabilește, în cel mult șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului acord, o listă cu cel puțin zece persoane disponibile și capabile să îndeplinească funcția de arbitru. Fiecare parte propune la intrarea în vigoare a prezentului acord cel puțin cinci persoane care pot îndeplini funcția de arbitru.

3. Comitetul pentru comerț se asigură că listele de persoane care pot îndeplini funcția de președinte sau de arbitru create în temeiul alineatelor (1) și (2) sunt ținute la zi.

4. Arbitrii trebuie să dețină cunoștințe specializate sau experiență în drept și comerț internațional sau în soluționarea litigiilor care decurg din acorduri comerciale internaționale. Aceștia sunt independenți, își exercită funcția în nume propriu, nu au legătură cu guvernul niciunei părți și respectă dispozițiile anexei 14-B.

ARTICOLUL 14.21

Relația cu obligațiile în cadrul OMC

1. Recurgerea la dispozițiile privind soluționarea litigiilor prevăzute în prezentul capitol nu aduce atingere niciunei acțiuni în cadrul OMC, inclusiv procedurilor de soluționare a litigiilor.

2. În pofida alineatului (1), atunci când o parte a inițiat, în legătură cu o anumită măsură, o procedură de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului capitol sau al Acordului OMC, ea nu poate iniția o procedură de soluționare a litigiilor cu privire la aceeași măsură în cadrul celeilalte instanțe decât după încheierea primei proceduri. În plus, o parte nu poate iniția o procedură de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului capitol și al Acordului OMC, cu excepția cazului în care obiectul litigiului îl constituie obligații în mod substanțial diferite prevăzute de cele două acorduri, sau dacă instanța selectată, din motive procedurale sau jurisdicționale, nu se poate pronunța cu privire la cererea care vizează obținerea unei reparații pentru încălcarea obligației, cu condiția ca această imposibilitate de a decide să nu fie rezultatul lipsei de diligență a uneia dintre părțile la litigiu.

3. În sensul alineatului (2):

(a) procedurile de soluționare a litigiilor prevăzute de Acordul OMC se consideră a fi inițiate din momentul în care una dintre părți formulează o cerere de instituire a unei comisii, în conformitate cu articolul 6 din MSL și se consideră a fi încheiate atunci când OSL adoptă raportul comisiei și, după caz, raportul organului de apel, în conformitate cu articolul 16 și cu articolul 17 alineatul (14) din MSL; și

(b) procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului capitol se consideră a fi inițiate în urma cererii unei părți de instituire a unei comisii de arbitraj în conformitate cu alineatul (1) de la articolul 14.4 (Inițierea procedurii de arbitraj) și se consideră a fi încheiate atunci când comisia de arbitraj transmite hotărârea sa părților și Comitetului pentru comerț în conformitate cu alineatul (2) de la articolul 14.8 (Hotărârea comisiei de arbitraj) sau atunci când părțile ajung la o soluție convenită de comun acord în conformitate cu articolul 14.15 (Soluția convenită de comun acord).

4. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu împiedică o parte să pună în aplicare suspendarea obligațiilor autorizată de OSL. Acordul OMC nu poate fi invocat pentru a împiedica o parte să își suspende obligațiile în conformitate cu prezentul capitol.

ARTICOLUL 14.22

Termene

1. Toate termenele prevăzute în prezentul capitol, inclusiv termenele în care comisiile de arbitraj trebuie să notifice hotărârile adoptate, sunt calculate în zile calendaristice, prima zi fiind cea următoare actului sau faptului la care se referă, dacă nu există dispoziții contrare.

2. Orice termen menționat în prezentul capitol poate fi modificat cu acordul comun al părților.

ARTICOLUL 14.23

Revizuirea și modificarea capitolului

Părțile pot modifica prezentul capitol și anexele acestuia prin decizie a Comitetului pentru comerț.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

MECANISMUL DE MEDIERE

ARTICOLUL 15.1

Obiectivul și domeniul de aplicare

1. Obiectivul prezentului capitol este de a facilita găsirea unei soluții convenite de comun acord pe baza unei proceduri complete și rapide, cu asistența unui mediator.

2. Prezentul capitol se aplică oricărei măsuri aflate sub incidența prezentului acord care are un impact negativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

SECȚIUNEA A

PROCEDURA ÎN CADRUL MECANISMULUI DE MEDIERE

ARTICOLUL 15.2

Cerere de informații

1. Înainte de inițierea procedurii de mediere, o parte poate solicita în orice moment, în scris, informații cu privire la o măsură care are un impact negativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți. Partea căreia îi este adresată cererea trebuie să furnizeze, în termen de douăzeci de zile, un răspuns scris.

2. Atunci când partea căreia îi este adresată cererea consideră că nu este posibil să dea un răspuns în termen de douăzeci de zile, aceasta comunică celeilalte părți motivele întârzierii și o estimare a celui mai scurt termen în care consideră că va fi în măsură să ofere răspunsul.

ARTICOLUL 15.3

Inițierea procedurii

1. O parte poate solicita, în orice moment, inițierea unei proceduri de mediere între părți. Această cerere se adresează celeilalte părți în scris. Cererea trebuie să fie suficient de detaliată pentru a expune în mod clar preocupările părții solicitante și:

(a) să identifice măsura specifică în discuție;

(b) să conțină o expunere a efectelor negative pe care, în opinia părții solicitate, le are sau le va avea măsura asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți; și

(c) să explice modul în care partea solicitantă consideră că aceste efecte sunt legate de măsura în cauză.

2. Partea căreia îi este adresată cererea o examinează cu atenție și răspunde prin acceptarea sau respingerea acesteia în scris, în termen de zece zile de la primirea cererii.

ARTICOLUL 15.4

Selectarea mediatorului

1. Părțile depun eforturi pentru a cădea de acord asupra unui mediator în termen de cel mult cincisprezece zile de la primirea răspunsului la cererea menționată la alineatul (2) de la articolul 15.3 (Inițierea procedurii).

2. În cazul în care părțile nu pot conveni cu privire la mediator în termenul stabilit, oricare dintre părți poate solicita președintelui Comitetului pentru comerț sau delegatului acestuia să selecteze mediatorul prin tragere la sorți din lista stabilită în conformitate cu alineatul (2) de la articolul 14.20 (Liste de arbitri). La tragerea la sorți au dreptul să asiste reprezentanți ai ambelor părți.

3. Președintele Comitetului pentru comerț sau delegatul acestuia selectează mediatorul în termen de cinci zile lucrătoare de la cererea menționată la alineatul (2).

4. Mediatorul nu poate fi un resortisant al uneia dintre părți, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

5. Mediatorul sprijină părțile, în mod imparțial și transparent, în vederea clarificării măsurii în cauză și a efectelor negative ale acesteia asupra comerțului și a investițiilor și în vederea găsirii unei soluții convenite de comun acord. Anexa 14-B se aplică mediatorilor *mutatis mutandis*. Regulile 4-9 și regulile 46-49 din anexa 14-A se aplică, de asemenea, *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 15.5

Regulile procedurii de mediere

1. În termen de zece zile de la numirea mediatorului, partea care a solicitat procedura de mediere prezintă mediatorului și celeilalte părți, în scris, o descriere detaliată a problemei, în special a operării măsurii în cauză și a efectelor negative ale acesteia asupra comerțului și a investițiilor. În termen de douăzeci de zile de la data acestei comunicări, cealaltă parte poate prezenta, în scris, observațiile sale cu privire la descrierea problemei. Fiecare dintre părți poate include în descrierea sa sau în observațiile sale orice informații pe care le consideră pertinente.

2. Mediatorul poate decide care este modul cel mai adecvat de a clarifica măsura în cauză și posibilele sale efecte negative asupra comerțului și a investițiilor. În mod concret, mediatorul poate să organizeze reuniuni între părți, să consulte părțile împreună sau individual, să consulte experți și părți interesate sau să solicite asistența acestora și să ofere orice sprijin suplimentar solicitat de către părți. Cu toate acestea, înainte de a se consulta cu experți și părți interesate sau de a solicita asistența acestora, mediatorul se consultă cu părțile.

3. Mediatorul poate oferi consultanță și poate propune o soluție spre a fi examinată de către părți, care pot accepta sau respinge soluția propusă sau pot conveni asupra unei soluții diferite. Mediatorul nu poate însă să formuleze un aviz sau observații cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză cu prezentul acord.

4. Procedura are loc pe teritoriul părții căreia i-a fost adresată cererea sau, cu acordul părților, în orice alt loc sau prin orice alt mijloc.

5. Părțile depun toate eforturile pentru a ajunge la o soluție convenită de comun acord în termen de șaizeci de zile de la data numirii mediatorului. În așteptarea unui acord definitiv, părțile pot lua în considerare eventuale soluții provizorii, în special dacă măsura se referă la mărfuri perisabile.

6. Soluția poate fi adoptată printr-o decizie a Comitetului pentru comerț. Fiecare parte poate supune soluția îndeplinirii eventualelor proceduri interne necesare. Soluțiile convenite de comun acord se pun la dispoziția publicului. Cu toate acestea, versiunea făcută publică nu poate conține informații pe care o parte le-a desemnat ca fiind confidențiale.

7. Procedura se încheie:

(a) prin adoptarea unei soluții convenite de comun acord de către părți, la data adoptării;

(b) printr-un acord comun al părților, în orice etapă a procedurii, la data acelui acord;

(c) printr-o declarație scrisă a mediatorului, după consultarea părților, conform căreia orice eforturi suplimentare de mediere ar fi inutile, la data acelei declarații; sau

(d) printr-o declarație scrisă a uneia dintre părți după căutarea soluțiilor convenite de comun acord în cadrul procedurii de mediere și după examinarea oricăror avize și soluții propuse de către mediator, la data acelei declarații.

SECȚIUNEA B

PUNEREA ÎN APLICARE

ARTICOLUL 15.6

Punerea în aplicare a soluției convenite de comun acord

1. În cazul în care părțile au convenit asupra unei soluții, fiecare dintre părți ia măsurile necesare pentru a pune în aplicare soluția convenită de comun acord în termenul convenit.

2. Partea care pune în aplicare soluția informează cealaltă parte în scris cu privire la orice acțiuni sau măsuri întreprinse pentru a pune în aplicare soluția convenită de comun acord.

3. La cererea părților, mediatorul le transmite acestora în scris un proiect de raport faptic, furnizând o scurtă descriere (i) a măsurii care face obiectul procedurilor, (ii) a procedurilor desfășurate și (iii) a soluției convenite de comun acord la finalul acestor proceduri, inclusiv a eventualelor soluții provizorii. Mediatorul le acordă părților cincisprezece zile pentru a formula observații cu privire la proiectul de raport. După analizarea observațiilor părților care au fost prezentate în cadrul termenului, mediatorul le transmite părților, în scris, un raport faptic definitiv în termen de cincisprezece zile. Raportul faptic nu poate să includă niciun fel de interpretare a prezentului acord.

SECȚIUNEA C

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 15.7

Relația cu soluționarea litigiilor

1. Procedura de mediere nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților prevăzute în capitolul paisprezece (Soluționarea litigiilor).

2. Procedura de mediere nu are ca scop să servească drept bază pentru procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului acord sau al oricărui alt acord. O parte nu se poate baza pe elementele următoare și nu le poate introduce ca probe în aceste proceduri de soluționare a litigiilor, iar o comisie de arbitraj nu le poate lua în considerare:

(a) poziții adoptate de cealaltă parte în cursul procedurii de mediere;

(b) faptul că cealaltă parte și-a arătat disponibilitatea de a accepta o soluție pentru măsura supusă medierii; sau

(c) avizele sau propunerile formulate de către mediator.

3. Fără a aduce atingere alineatului (6) de la articolul 15.5 (Regulile procedurii de mediere) și cu excepția cazului în care părțile convin altfel, toate etapele procedurii, inclusiv orice aviz sau soluție propusă, sunt confidențiale. Cu toate acestea, fiecare parte poate divulga publicului faptul că este în curs o procedură de mediere.

ARTICOLUL 15.8

Termene

Orice termen menționat în prezentul capitol poate fi modificat cu acordul comun al părților.

ARTICOLUL 15.9

Cheltuieli

1. Fiecare parte își suportă propriile cheltuieli aferente participării la procedura de mediere.

2. Părțile împart în mod egal cheltuielile care decurg din aspectele organizatorice, inclusiv remunerația și cheltuielile mediatorului. Remunerația mediatorului este conformă cu cea prevăzută la regula 10 (b) din anexa 14-A.

ARTICOLUL 15.10

Reexaminare

La cinci ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord, părțile se consultă referitor la necesitatea de a modifica procedura de mediere în lumina experienței câștigate și a instituirii unui mecanism corespondent în cadrul OMC.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE, GENERALE ȘI FINALE

ARTICOLUL 16.1

Comitetul pentru comerț

1. Părțile înființează un Comitet pentru comerț compus din reprezentanți ai Uniunii și ai Republicii Singapore.

2. Comitetul pentru comerț se reunește din doi în doi ani în Uniune sau în Singapore, alternativ, sau fără întârzieri nejustificate la cererea uneia dintre părți. Comitetul pentru comerț este coprezidat de ministrul comerțului și industriei din Singapore și de membrul Comisiei Europene responsabil cu comerțul, sau de persoanele delegate de aceștia. Comitetul pentru comerț convine asupra calendarului reuniunilor sale și își stabilește ordinea de zi.

3. Comitetul pentru comerț:

(a) asigură funcționarea corespunzătoare a prezentului acord;

(b) monitorizează și facilitează implementarea și aplicarea prezentului acord și contribuie la realizarea obiectivelor sale generale;

(c) monitorizează activitățile tuturor comitetelor, grupurilor de lucru și altor organisme specializate înființate în temeiul prezentului acord;

(d) examinează modurile în care se pot dezvolta relațiile comerciale între părți;

(e) fără a aduce atingere capitolului paisprezece (Soluționarea litigiilor) și capitolului cincisprezece (Mecanismul de mediere), caută să rezolve problemele care pot apărea în domeniile reglementate de prezentul acord sau să soluționeze litigiile care pot apărea cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului acord; și

(f) examinează orice altă chestiune de interes pentru un domeniu reglementat de prezentul acord.

4. Comitetul pentru comerț poate:

(a) să decidă să înființeze sau să dizolve comitete specializate sau să le aloce acestora responsabilități, sub rezerva faptului că prerogativele acordate comitetelor specializate de a adopta decizii obligatorii din punct de vedere juridic sau de a adopta amendamente pot fi modificate numai în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 16.5 (Amendamente);

(b) să comunice cu toate părțile interesate, inclusiv cu organizații ale sectorului privat și ale societății civile;

(c) să ia în calcul introducerea unor amendamente la prezentul acord sau să modifice dispoziții ale acestuia în cazuri prevăzute expres în prezentul acord;

(d) să adopte interpretări ale dispozițiilor prezentului acord care sunt obligatorii pentru părți și pentru toate organismele instituite în temeiul prezentului acord, inclusiv pentru comisiile de arbitraj menționate în capitolul paisprezece (Soluționarea litigiilor);

(e) să adopte decizii sau să facă recomandări, conform celor prevăzute în prezentul acord;

(f) să își adopte propriul regulament de procedură; și

(g) să întreprindă, în exercitarea funcțiilor sale, orice altă acțiune convenită între părți.

5. Comitetul pentru comerț informează comitetul mixt instituit în temeiul APC cu privire la activitățile sale și la cele ale comitetelor sale specializate, după caz, cu ocazia reuniunilor periodice ale comitetului mixt.

6. Recunoscând importanța transparenței și a deschiderii, părțile își confirmă propriile practici prin care iau în considerare opiniile publicului pentru a valorifica o gamă largă de perspective în cadrul punerii în aplicare a prezentului acord.

ARTICOLUL 16.2

Comitete specializate

1. Se instituie următoarele comitete specializate, sub auspiciile Comitetului pentru comerț:

(a) Comitetul pentru comerțul cu mărfuri;

(b) Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare („Comitetul SPS”);

(c) Comitetul pentru vamă; și

(d) Comitetul pentru comerțul cu servicii, investiții și achiziții publice.

2. Componența, mandatul, sarcinile și, după caz, modul de funcționare a comitetelor specializate sunt definite în dispozițiile pertinente din prezentul acord sau de către Comitetul pentru comerț.

3. Cu excepția dispozițiilor contrare din prezentul acord, comitetele specializate se reunesc în mod obișnuit din doi în doi ani, la un nivel adecvat, alternativ în Uniune sau Singapore, sau fără întârzieri nejustificate la cererea oricăreia dintre părți sau a Comitetului pentru comerț. Ele sunt coprezidate de reprezentanți ai Republicii Singapore și ai Uniunii. Comitetele specializate convin asupra calendarului reuniunilor lor și își stabilesc ordinea de zi.

4. Comitetele specializate informează Comitetul pentru comerț cu privire la calendarul și ordinea de zi a reuniunilor lor cu suficient timp în avans. Ele raportează Comitetului pentru comerț cu privire la activitățile lor în cadrul fiecărei reuniuni ordinare a acestuia. Crearea sau existența unui comitet specializat nu împiedică părțile să înainteze orice problemă direct Comitetului pentru comerț.

ARTICOLUL 16.3

Evoluția dreptului OMC

În cazul în care o prevedere a Acordului OMC pe care părțile au încorporat-o în prezentul acord se modifică, părțile se consultă, prin intermediul Comitetului pentru comerț, în vederea găsirii unei soluții reciproc satisfăcătoare, dacă este necesar. În urma acestei revizuiri, părțile pot, prin decizie luată în cadrul Comitetului pentru comerț, să amendeze prezentul acord în consecință.

ARTICOLUL 16.4

Adoptarea deciziilor

1. Părțile pot lua decizii în cadrul Comitetului pentru comerț sau al unui comitet specializat, în cazurile prevăzute de prezentul acord. Deciziile adoptate sunt obligatorii pentru părți, care trebuie să ia măsurile necesare pentru punerea lor în aplicare.

2. Comitetul pentru comerț sau un comitet specializat poate face recomandări corespunzătoare, în cazurile prevăzute de prezentul acord.

3. Comitetul pentru comerț sau un comitet specializat își adoptă deciziile și își formulează recomandările pe baza unui acord între părți.

ARTICOLUL 16.5

Amendamente

1. Părțile pot conveni să amendeze prezentul acord. Un amendament intră în vigoare după ce părțile își transmit notificări scrise care atestă că au îndeplinit cerințele și procedurile legale aplicabile, așa cum se prevede în instrumentul de amendare.

2. În pofida alineatului (1), părțile pot, în cadrul Comitetului pentru comerț sau al unui comitet specializat, să adopte o decizie de amendare a prezentului acord în cazurile prevăzute de acesta.

ARTICOLUL 16.6

Fiscalitate

1. Prezentul acord se aplică măsurilor fiscale numai în măsura în care acest lucru este necesar pentru a pune în aplicare dispozițiile prezentului acord.

2. Nicio dispoziție a prezentului acord nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor Republicii Singapore, ale Uniunii sau ale oricăruia dintre statele sale membre prevăzute în acordurile fiscale încheiate între Singapore și Uniune sau oricare dintre statele sale membre. În cazul existenței unei neconcordanțe între prezentul acord și un acord de acest tip, acesta din urmă prevalează în ceea ce privește dispozițiile neconcordante. În cazul unui acord fiscal între Singapore și Uniune sau unul dintre statele membre ale acesteia, autorităților competente în cadrul respectivului acord le revine întreaga responsabilitate pentru a stabili dacă există neconcordanțe între prezentul acord și acordul în cauză.

3. Nicio dispoziție din prezentul acord nu le interzice părților să adopte sau să mențină măsuri fiscale care stabilesc o distincție între contribuabili pe criterii raționale, de exemplu contribuabili care nu se află în aceeași situație, în special în ceea ce privește reședința acestora sau locul în care este investit capitalul lor[1].

4. Nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică adoptarea sau menținerea unor măsuri care au scopul de a preveni evaziunea sau frauda fiscală în conformitate cu dispozițiile fiscale ale acordurilor privind evitarea dublei impuneri sau ale altor acorduri fiscale sau ale legislației fiscale interne.

[1] Pentru mai multă certitudine, părțile înțeleg că nicio dispoziție din prezentul acord nu împiedică adoptarea unei măsuri fiscale care vizează protecția socială, sănătatea publică sau alte obiective sociale sau comunitare sau care vizează stabilitatea macroeconomică, și nici acordarea de beneficii fiscale legate de locul constituirii, și nu de naționalitatea persoanei care deține compania. Măsurile fiscale care vizează stabilitatea macroeconomică sunt măsuri luate pentru a răspunde unor evenimente și tendințe ale economiei naționale pentru a remedia sau a preveni apariția unor dezechilibre sistemice care amenință grav stabilitatea economiei naționale.

5. (a) Nicio dispoziție din prezentul acord nu împiedică Singapore să adopte sau să mențină măsuri fiscale care sunt necesare pentru a-și proteja interesele majore în materie de politici publice care rezultă din constrângerile sale spațiale specifice.

(b) Singapore va notifica imediat Uniunea cu privire la adoptarea unor astfel de măsuri, care vor face, fără întârziere, obiectul consultărilor în cadrul Comitetului pentru comerț în vederea ajungerii la o înțelegere reciprocă.

(c) În cazul în care aceste măsuri afectează echilibrul global al angajamentelor convenite între părți în prezentul acord, părțile pot, prin decizie adoptată în Comitetul pentru comerț, să modifice listele de angajamente specifice ale părților în funcție de aceste măsuri.

ARTICOLUL 16.7

Contul curent și circulația capitalurilor

1. Părțile autorizează, într-o monedă liber convertibilă[1] și în conformitate cu dispozițiile articolului VIII din Statutul Fondului Monetar Internațional, toate plățile și transferurile din contul curent al balanței de plăți între părți în ceea ce privește tranzacțiile care intră sub incidența prezentului acord.

[1] „Monedă liber convertibilă” înseamnă o monedă negociată pe scară largă pe piețele valutare internaționale și folosită pe scară largă în tranzacțiile internaționale.

2. Părțile se consultă în vederea facilitării circulației capitalurilor între ele în cadrul prezentului acord, în special a liberalizării progresive a contului de capital și financiar cu scopul de a sprijini un cadru stabil și sigur pentru investițiile pe termen lung.

ARTICOLUL 16.8

Fonduri suverane de investiții

Fiecare parte își încurajează fondurile suverane de investiții să respecte Principiile și practicile general acceptate - Principiile de la Santiago.

ARTICOLUL 16.9

Restricții în vederea protejării balanței de plăți

1. În cazul în care una dintre părți se confruntă sau riscă să se confrunte cu dificultăți grave legate de balanța de plăți și de finanțele externe, ea poate adopta sau menține măsuri restrictive în ceea ce privește circulația capitalurilor, plățile sau transferurile legate de comerțul cu bunuri și servicii și de stabilire.

2. Părțile depun eforturi pentru a evita aplicarea măsurilor restrictive menționate la alineatul (1). Măsurile restrictive adoptate sau menținute în temeiul prezentului articol trebuie să fie nediscriminatorii, să aibă o durată limitată și să nu depășească ceea ce este necesar pentru a corecta balanța de plăți și situația finanțelor externe. Ele trebuie să fie conforme cu condițiile stabilite în Acordul OMC și, dacă este cazul, compatibile cu Statutul Fondului Monetar Internațional.

3. O parte care menține sau adoptă măsuri restrictive sau modificări ale acestora informează de îndată cealaltă parte în acest sens.

4. În cazul în care se adoptă sau se mențin restricții, se organizează de urgență consultări în cadrul Comitetului pentru comerț. În cadrul acestor consultări se evaluează situația balanței de plăți a părții în cauză și restricțiile adoptate sau menținute în conformitate cu prezentul articol, luând în considerare, *inter alia*, factori precum:

(a) natura și amploarea dificultăților legate de balanța de plăți și de situația finanțelor externe;

(b) mediul economic și comercial extern; sau

(c) alte măsuri corective care ar putea fi utilizate.

În cadrul consultărilor se examinează conformitatea măsurilor restrictive cu alineatele (1) și (2). Toate constatările de fapt, de ordin statistic sau de altă natură, prezentate de FMI referitor la schimburi valutare, rezerve monetare și balanța de plăți sunt acceptate, iar concluziile se bazează pe evaluarea de către FMI a situației balanței de plăți și a situației financiare externe a părții în cauză.

ARTICOLUL 16.10

Măsuri temporare de salvgardare legate de circulația capitalurilor și de plăți

1. În circumstanțe excepționale în care există sau riscă să apară dificultăți majore pentru funcționarea politicii economice și monetare sau a politicii cursului de schimb în oricare dintre părți, partea în cauză poate lua măsuri temporare de salvgardare privind circulația capitalurilor, plățile sau transferurile. Aceste măsuri trebuie să fie strict necesare, să nu depășească în niciun caz o perioadă de șase luni[1] și să nu constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între o parte și o parte terță în situații similare.

2. Partea care adoptă măsurile de salvgardare informează cu promptitudine cealaltă parte și prezintă, de îndată ce este posibil, un calendar de retragere a acestora.

ARTICOLUL 16.11

Excepții privind securitatea

Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează:

(a) ca impunând oricărei părți obligația de a furniza informații a căror divulgare o consideră contrară intereselor sale esențiale în domeniul securității;

[1] Aplicarea măsurilor de salvgardare poate fi prelungită prin reintroducerea lor formală atunci când circumstanțele excepționale persistă și după notificarea celeilalte părți cu privire la implementarea oricărei reintroduceri formale propuse.

(b) ca împiedicând oricare parte să întreprindă acțiunile pe care le consideră necesare pentru protecția intereselor sale esențiale în domeniul securității:

(i) legate de fabricarea sau comerțul cu arme, muniții și material de război, precum și de traficul cu alte articole și materiale și de activitățile economice desfășurate direct sau indirect în scopul aprovizionării unităților militare;

(ii) legate de furnizarea de servicii destinate direct sau indirect să asigure aprovizionarea unităților militare;

(iii) legate de materialele fisionabile și fuzionabile sau de materialele din care sunt obținute acestea; sau

(iv) decise pe timp de război sau în alte situații de urgență în relațiile internaționale sau pentru a proteja infrastructuri publice critice (infrastructurile de comunicații, de energie sau de apă care furnizează bunuri sau servicii esențiale către publicul larg) împotriva încercărilor deliberate de a le bloca sau perturba;

(c) ca împiedicând părțile să întreprindă orice acțiune în vederea menținerii păcii și securității internaționale.

ARTICOLUL 16.12

Comunicarea informațiilor

1. Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca obligând părțile să comunice informații confidențiale a căror divulgare ar împiedica aplicarea legilor sau ar fi contrară interesului public sau ar aduce atingere intereselor comerciale legitime ale unor întreprinderi publice sau private.

2. Atunci când o parte transmite Comitetului pentru comerț sau comitetelor specializate informații care sunt considerate confidențiale conform legislației și reglementărilor sale, cealaltă parte tratează aceste informații ca fiind confidențiale, cu excepția cazului în care partea care prezintă informațiile decide altfel.

ARTICOLUL 16.13

Intrarea în vigoare

1. Prezentul acord se aprobă de către părți în conformitate cu procedurile proprii ale fiecăreia.

2. Prezentul acord intră în vigoare în prima zi din a doua lună care urmează celei în care părțile își transmit notificări scrise care atestă că au îndeplinit cerințele și procedurile legale aplicabile pentru intrarea în vigoare a prezentului acord. Părțile pot fixa de comun acord o altă dată.

3. Notificările se transmit Secretarului General al Consiliului Uniunii și Directorului Diviziei America de Nord și Europa din cadrul Ministerului Comerțului și Industriei din Singapore sau succesorilor lor.

ARTICOLUL 16.14

Durată

1. Perioada de valabilitate a prezentului acord este nelimitată.

2. Fiecare parte poate notifica în scris celeilalte părți intenția de a denunța prezentul acord.

3. Denunțarea produce efecte la șase luni de la notificarea prevăzută la alineatul (2).

4. În termen de 30 de zile de la transmiterea unei notificări în temeiul alineatului (2), oricare dintre părți poate solicita consultări pentru a se stabili dacă denunțarea unei dispoziții a prezentului acord ar trebui să intre în vigoare la o dată ulterioară celei prevăzute la alineatul (2). Aceste consultări încep în termen de 30 de zile de la data transmiterii solicitării.

ARTICOLUL 16.15

Îndeplinirea obligațiilor

Părțile iau toate măsurile generale sau specifice necesare pentru a-și îndeplini obligațiile care le revin în temeiul prezentului acord. Ele se asigură că obiectivele prevăzute de prezentul acord sunt atinse.

ARTICOLUL 16.16

Absența efectelor directe

Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează în sensul de a conferi drepturi sau de a impune obligații persoanelor, altele decât cele create între părți în temeiul dreptului internațional public.

ARTICOLUL 16.17

Anexe, apendice, declarații comune,
protocoale și clauze interpretative

Anexele, apendicele, declarațiile comune, protocoalele și clauzele interpretative fac parte integrantă din prezentul acord.

ARTICOLUL 16.18

Relația cu alte acorduri

1. Prezentul acord face parte integrantă din relațiile bilaterale globale reglementate de Acordul de parteneriat și cooperare și se înscrie într-un cadru instituțional comun. El constituie un acord specific care aplică dispozițiile în materie de comerț ale Acordului de parteneriat și cooperare.

2. Pentru mai multă certitudine, părțile convin că nicio dispoziție a prezentului acord nu le impune să acționeze într-un mod incompatibil cu obligațiile care le revin în cadrul Acordului OMC.

ARTICOLUL 16.19

Extinderi viitoare ale Uniunii

1. Uniunea notifică fără întârziere Republicii Singapore orice cerere de aderare a unei țări terțe la Uniune.

2. În cursul negocierilor dintre Uniune și țara candidată la aderare, Uniunea depune eforturi pentru:

(a) a oferi, la cererea Republicii Singapore și în măsura în care este posibil, toate informațiile privind orice chestiune reglementată de prezentul acord; și

(b) a lua în considerare preocupările exprimate.

3. Uniunea informează Singapore cât de curând posibil cu privire la rezultatul negocierilor de aderare cu o țară candidată și notifică Republicii Singapore intrarea în vigoare a oricărei aderări la Uniune.

4. În cadrul Comitetului pentru comerț și cu suficient timp înainte de data aderării unei țări terțe la Uniune, părțile examinează efectele aderării asupra prezentului acord. Părțile pot, prin decizie luată în Comitetul pentru comerț, să pună în aplicare orice ajustări sau măsuri de tranziție necesare.

ARTICOLUL 16.20

Aplicare teritorială

1. Prezentul acord se aplică:

(a) în ceea ce privește Uniunea, teritoriilor în care se aplică Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în condițiile stabilite în aceste Tratate; și

(b) în ceea ce privește Republica Singapore, teritoriului acesteia.

Trimiterile la „teritoriu” din prezentul acord se interpretează în acest sens, cu excepția dispozițiilor contrare exprese.

2. În ceea ce privește dispozițiile privind tratamentul tarifar al mărfurilor, prezentul acord se aplică și zonelor din teritoriul vamal al Uniunii care nu fac obiectul alineatului (1) litera (a).

ARTICOLUL 16.21

Texte autentice

Prezentul acord se întocmește în dublu exemplar în limbile bulgară, cehă, croată, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, neerlandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză, fiecare dintre aceste texte fiind autentic în egală măsură.

LISTA ANEXELOR

Anexe și apendice la capitolul doi	
Anexa 2-A	Eliminarea taxelor vamale
Apendicele 2-A-1	Lista tarifară a Republicii Singapore
Apendicele 2-A-2	Lista tarifară a Uniunii
Anexă la apendicele 2-A-2	Lista tarifară a Uniunii – Linii tarifare
Anexa 2-B	Autovehicule și părți ale acestora
Anexa 2-C	Produse farmaceutice și dispozitive medicale
Anexe și apendice la capitolul patru	
Anexa 4-A	Produse electronice
Apendicele 4-A-1	Domeniul de aplicare
Apendicele 4-A-2	Categorii de produse
Apendicele 4-A-3	Definiții
Anexe la capitolul cinci	
Anexa 5-A	Autoritățile competente
Anexa 5-B	Cerințe și dispoziții pentru aprobarea unităților pentru produsele de origine animală
Anexe și apendice la capitolul opt	
Anexa 8-A	Lista angajamentelor specifice ale Uniunii
Apendicele 8-A-1	Uniunea - Lista angajamentelor specifice în conformitate cu articolul 8.7 (Lista angajamentelor specifice)
Apendicele 8-A-2	Uniunea - Lista angajamentelor specifice în conformitate cu articolul 8.12 (Lista angajamentelor specifice)

Apendicele 8-A-3	Uniunea - Lista angajamentelor specifice în conformitate cu articolele 8.15 (Personalul-cheie și stagiarii absolvenți de studii superioare) și 8.16 (Vânzătorii de servicii pentru întreprinderi)
Anexa 8-B	Lista angajamentelor specifice ale Republicii Singapore
Apendicele 8-B-1	Singapore - Lista angajamentelor specifice
Apendicele 8-B-2	Singapore - Lista angajamentelor specifice – Apendice privind serviciile financiare
Anexe la capitolul nouă	
Anexa 9-A	Entități centrale care fac achiziții în conformitate cu dispozițiile prezentului acord
Anexa 9-B	Entități regionale și locale care fac achiziții în conformitate cu dispozițiile prezentului acord
Anexa 9-C	Servicii publice și alte entități care fac achiziții în conformitate cu dispozițiile prezentului acord
Anexa 9-D	Bunuri
Anexa 9-E	Servicii
Anexa 9-F	Servicii de construcții și concesionări de lucrări
Anexa 9-G	Note generale și derogări de la dispozițiile articolului 9.4 (Principii generale)
Anexa 9-H	Mijloace de publicare
Anexa 9-I	Parteneriate public-privat
Anexe la capitolul zece	
Anexa 10-A	Lista denumirilor pentru care urmează să se solicite protecție ca indicații geografice pe teritoriul părților
Anexa 10-B	Indicații geografice protejate
Anexe la capitolul unsprezece	
Anexa 11-A	Principii aplicabile altor subvenții

Anexe la capitolul paisprezece	
Anexa 14-A	Regulamentul de procedură pentru arbitraj
Anexa 14-B	Codul de conduită al arbitrilor și al mediatorilor
Protocol	
Protocolul 1	privind definirea noțiunii de „produse originare” și metodele de cooperare administrativă (include anexe și declarații comune)
Clauze interpretative	
Clauza interpretativă nr. 1	referitoare la articolul 16.6 (Impozitare)
Clauza interpretativă nr. 2	referitoare la remunerarea arbitrilor
Clauza interpretativă nr. 3	Dispoziții suplimentare legate de domeniul vamal
Clauza interpretativă nr. 4	Recunoașterea reciprocă a programelor referitoare la operatorii economici autorizați (AEO)
Declarație comună	privind uniunile vamale